

## Lokal undervisningsplan på SOSU H



## Social- og sundhedsassistent

### Grundforløb 2 og Hovedforløb

## Indhold

|                                                                                  |           |
|----------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>1. Generelt for SOSU H.....</b>                                               | <b>5</b>  |
| 1.1 Praktiske oplysninger .....                                                  | 5         |
| 1.2 SOSU H's pædagogiske og didaktiske grundlag .....                            | 6         |
| 1.3 Overordnet bestemmelse om elevernes arbejdstid .....                         | 8         |
| 1.4 Overordnede bestemmelser om vurdering af elevernes kompetencer .....         | 8         |
| 1.5 Generelle eksamensregler .....                                               | 8         |
| 1.6 Overgangsordninger .....                                                     | 9         |
| <b>2. Uddannelsen Grundforløb 2 og Social- og sundhedsassistent .....</b>        | <b>10</b> |
| 2.1 Social- og sundhedsassistentuddannelsens formål.....                         | 10        |
| 2.1.1 Talentudvikling .....                                                      | 11        |
| 2.2 SOSU H's pædagogiske og didaktiske og metodiske grundlag .....               | 12        |
| 2.3 Kriterier for vurdering af elevernes kompetencer og forudsætninger .....     | 12        |
| 2.4 Undervisning Grundforløb 2 mod social- og sundhedsassistentuddannelsen ..... | 13        |
| 2.4.1 Fag Grundforløb 2 .....                                                    | 13        |
| 2.4.2 Uddannelsesspecifikt fag 'Social- og sundhedsområdet' Grundforløb 2 .....  | 13        |
| 2.4.3 Grundfag Grundforløb 2 .....                                               | 18        |
| 2.4.4 Valgfag Grundforløb 2.....                                                 | 25        |
| 2.5 Hovedforløb Social- og sundhedsassistent .....                               | 25        |
| 2.5.1 Erhvervsfaglig kompetence .....                                            | 25        |
| 2.5.2 Kompetencemål .....                                                        | 26        |
| 2.5.3 Hovedforløbets opbygning .....                                             | 27        |
| 2.6 Undervisning Social- og sundhedsassistent .....                              | 28        |
| 2.6.1 Fag Social- og sundhedsassistent .....                                     | 28        |
| 2.6.2 Bundne uddannelsesspecifikke fag Social- og sundhedsassistent .....        | 28        |
| 2.6.3 Valgfri uddannelsesspecifikke fag Social- og sundhedsassistent.....        | 36        |
| 2.6.4 Grundfag Social- og sundhedsassistent.....                                 | 41        |
| 2.6.5 Valgfag Social- og sundhedsassistent.....                                  | 47        |
| 2.7 Bedømmelsesplan .....                                                        | 48        |
| 2.8 Eksamensregler Grundforløb 2 .....                                           | 55        |
| 2.8.1 Prøve i dansk niveau D og C Grundforløb 2 .....                            | 55        |
| 2.8.2 Prøve i naturfag niveau E Grundforløb 2 .....                              | 61        |
| 2.8.3 Prøve i engelsk niveau F, E, D og C Grundforløb 2.....                     | 63        |
| 2.8.4 Afsluttende prøve Grundforløb 2 mod social- og sundhedsassistent .....     | 73        |
| 2.9 Eksamensregler Social- og sundhedsassistent .....                            | 76        |
| 2.9.1 Prøve i dansk niveau C Social- og sundhedsassistent.....                   | 76        |
| 2.9.2 Prøve i naturfag C Social- og sundhedsassistent .....                      | 80        |
| 2.9.3 Prøve i engelsk niveau E, D og C Social- sundhedsassistent .....           | 83        |
| 2.9.4 Prøve i Farmakologi og medicinhåndtering Social- og sundhedsassistent..... | 90        |
| 2.9.5 Afsluttende prøve Social- og sundhedsassistent.....                        | 93        |
| 2.10 Praktikuddannelsen .....                                                    | 96        |
| 2.11 Underviserkvalifikationer, ressourcer og udstyr.....                        | 96        |

|                                                                                                                                  |            |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| 2.12 Overgangsordninger .....                                                                                                    | 97         |
| <b>3. Temaer, dannelse og kontaktlærer .....</b>                                                                                 | <b>98</b>  |
| 3.1 Dannelse på SOSU H.....                                                                                                      | 98         |
| 3.1.1 Kontaktlærer på SOSU H.....                                                                                                | 98         |
| <b>3.2 Temaer Grundforløb 2.....</b>                                                                                             | <b>100</b> |
| 3.2.1 På vej til SOSU .....                                                                                                      | 101        |
| 3.2.2 Din begyndende fagidentitet.....                                                                                           | 105        |
| 3.2.3 Det sunde menneske.....                                                                                                    | 110        |
| 3.2.4 Mødet med borgeren.....                                                                                                    | 113        |
| 3.2.5 Det sunde arbejdsliv .....                                                                                                 | 119        |
| 3.2.6 Omsorg og rehabilitering .....                                                                                             | 122        |
| 3.2.7 Sikkerhed på arbejdspladsen .....                                                                                          | 126        |
| 3.2.8 Fremtidens SOSU .....                                                                                                      | 128        |
| 3.2.9 Din faglige fordybelse, inklusiv grundfagsprøve .....                                                                      | 130        |
| 3.2.10 På vej mod hovedforløbet, inklusiv grundforløbsprøven .....                                                               | 138        |
| <b>3.3 Temaer Social- og sundhedsassistent.....</b>                                                                              | <b>141</b> |
| <b>3.3.1 Skoleperiode 1A: Oversigt over bundne dele .....</b>                                                                    | <b>144</b> |
| 3.3.2 Sygepleje og rehabiliterende tilgang – S1A.....                                                                            | 145        |
| 3.3.3 Involverende samarbejde med borgeren – S1A.....                                                                            | 148        |
| 3.3.4 Skoleperiode 1B: Oversigt over bundne dele .....                                                                           | 151        |
| 3.3.5 Personcentreret omsorg – S1B.....                                                                                          | 152        |
| 3.3.6 Det professionelle ansvar og sygepleje – S1B .....                                                                         | 154        |
| <b>3.3.7 Skoleperiode 2: Oversigt over bundne og valgfri dele, GÆLDENDE FOR OPTAG JAN OG APR 2022.....</b>                       | <b>158</b> |
| 3.3.8 Rehabilitering og farmakologi i praksis – S2.....                                                                          | 160        |
| 3.3.9 Mødet med psykiatrien – S2.....                                                                                            | 162        |
| 3.3.10 Dansk – S2.....                                                                                                           | 165        |
| 3.3.11 Kulturmødet og arbejdspladskultur – S2.....                                                                               | 168        |
| 3.3.12 Engelsk – S2.....                                                                                                         | 170        |
| 3.3.13 Valgfag EUV2/EUV1 eller Fordybelsesfag EUD/EUV3 – S2.....                                                                 | 174        |
| 3.3.14 Livet med psykisk sygdom – S2.....                                                                                        | 175        |
| 3.3.15 Medicinhåndtering og lovgivning – S2.....                                                                                 | 178        |
| 3.3.16 Omsorg og behandling ved adfærdsforstyrrelser – S2.....                                                                   | 180        |
| 3.3.17 Projekt opgave inden for psykiatrisk sygepleje og rehabilitering samt prøve i Farmakologi og medicinhåndtering – S2 ..... | 182        |
| <b>3.3.18 Skoleperiode 3A: Oversigt over bundne og valgfri dele .....</b>                                                        | <b>185</b> |
| 3.3.19 At leve med kronisk sygdom – S3A .....                                                                                    | 187        |
| 3.3.20 Dansk – S3A .....                                                                                                         | 189        |
| 3.3.21 Velfærdsteknologi og telemedicin – S3A .....                                                                              | 192        |
| 3.3.22 Indlæggelse af borgere med akut sygdom – S3A.....                                                                         | 194        |
| 3.3.23 Engelsk – S3A .....                                                                                                       | 197        |

|                                                                                                                                     |            |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| 3.3.24 Valgfag EUV2/EUV1 eller Fordybelsesfag EUD/EUV3 – S3A .....                                                                  | 201        |
| 3.3.25 Valgfri uddannelsesspecifikke fag – S3A.....                                                                                 | 202        |
| 3.3.26 Det præ-, per- og postoperative forløb – S3A.....                                                                            | 206        |
| 3.3.27 Social- og sundhedsassistentens rolle i den palliative indsats – S3A.....                                                    | 209        |
| 3.3.28 Projekt opgave inden for kompleks sygepleje og prøve i dansk/Velfærdsteknologi og<br>telemedicin – S3A.....                  | 212        |
| <b>3.3.29 Skoleperiode 3B: Oversigt over bundne og valgfri dele .....</b>                                                           | <b>215</b> |
| 3.3.30 Koordinering og ledelse af teamsamarbejde – S3B .....                                                                        | 217        |
| 3.3.31 Valgfag EUD/EUV3 – S3B .....                                                                                                 | 219        |
| 3.3.32 Naturfag – S3B .....                                                                                                         | 220        |
| 3.3.33 Fordybelsesfag ved godskrivning for naturfag – S3B.....                                                                      | 222        |
| 3.3.34 Projekt opgave inden for kompetenceområdet – S3B.....                                                                        | 223        |
| <b>3.3.35 Skoleperiode 4: Oversigt over bundne og valgfri dele .....</b>                                                            | <b>226</b> |
| 3.3.36 Projekt opgave inden for kompetenceområdet, naturfag og prøve i naturfag – S4 .....                                          | 231        |
| 3.3.37 Projekt opgave efter praktik for elever med godskrivning for naturfag – S4 .....                                             | 235        |
| 3.3.38 Kulturmødet og arbejdspladskultur – S4.....                                                                                  | 237        |
| 3.3.39 Velfærdsteknologi og telemedicin – S4.....                                                                                   | 239        |
| 3.3.40 Koordinering og ledelse af teamsamarbejde– S4.....                                                                           | 241        |
| 3.3.41 Valgfrit uddannelsesspecifikt fag 3 EUD/EUV3 og samt ekstra Valgfrit<br>uddannelsesspecifikt fag ved godskrivning – S4 ..... | 243        |
| 3.3.42 Valgfag 1 og 2 EUD/EUV3 – S4.....                                                                                            | 247        |
| 3.3.43 Afsluttende prøve i projekt opgave S4 .....                                                                                  | 248        |
| <b>3.3.44 Skoleperiode 2: Oversigt over bundne og valgfri dele, GÆLDENDE FOR OPTAG FRA<br/>JUL/AUG 2020 TIL JAN 2022.....</b>       | <b>250</b> |
| 3.3.45 Rehabilitering og farmakologi i praksis – S2.....                                                                            | 252        |
| 3.3.46 Mødet med behandlingspsykiatrien – S2 .....                                                                                  | 254        |
| 3.3.47 Dansk – S2.....                                                                                                              | 257        |
| 3.3.48 Kulturmødet og arbejdspladskultur – S2.....                                                                                  | 260        |
| 3.3.49 Engelsk – S2 .....                                                                                                           | 262        |
| 3.3.50 Valgfag EUV2/EUV1 eller Fordybelsesfag EUD/EUV3 – S2.....                                                                    | 266        |
| 3.3.51 Livet med psykisk lidelse – S2 .....                                                                                         | 268        |
| 3.3.52 Medicinhåndtering og lovgivning – S2.....                                                                                    | 271        |
| 3.3.53 Ældrepsykiatri – S2 .....                                                                                                    | 273        |
| 3.3.54 Projekt opgave inden for psykiatrien og prøve i Farmakologi og medicinhåndtering – S2.....                                   | 275        |

## 1. Generelt for SOSU H

### 1.1 Praktiske oplysninger

Social- og Sundhedsskolen, SOSU H, er landets største udbyder af de grundlæggende social- og sundhedsuddannelser samt den pædagogiske assistentuddannelse. Denne LUP er gældende for følgende otte adresser:

**Brøndby**

Brøndby Møllevej 4  
DK-2605 Brøndby  
Tlf. +45 7226 6000

**Frederikssund**

Odinsvej 1  
DK-3600 Frederikssund  
Tlf. +45 7226 6000

**Gldsaxe**

Buddinge Hovedgade 81  
DK-2860 Søborg  
Tlf. +45 7226 6000

**Helsingør**

Gammel Banegårdsvej 35  
DK-3000 Helsingør  
Tlf. +45 7226 6000

**Herlev**

Hørkær 22  
DK-2730 Herlev  
Tlf. +45 7226 6000

**Hillerød**

Milnersvej 40  
DK-3400 Hillerød  
Tlf. +45 7226 6000

**Hillerød**

Munkeengen 22  
DK-3400 Hillerød  
Tlf. +45 7226 6000

**København**

Skelbækgade 1  
DK-1717 KBH V  
Tlf. +45 7226 6000

SOSU H samarbejder med 27 kommuner og Region Hovedstaden i udbuddet af uddannelser inden for hovedområdet: "Omsorg, sundhed og pædagogik". Uddannelserne består af 10. klasse, Grundforløb+, Grundforløb 1 og Grundforløb 2, hovedforløbene til Social- og sundhedshjælperuddannelsen, Social- og sundhedsassistentuddannelsen samt den Pædagogiske assistentuddannelse. Herudover har vi EUX Grundforløb 1 og 2 samt EUX hovedforløb for pædagogisk assistent og social- og sundhedsassistent. Uddannelserne udbydes til unge under 25 år som EUD og til voksne på 25 år og derover som EUV.

Herudover varetager SOSU H's Kompetencecenter efteruddannelsesaktiviteter i form af arbejdsmarkedsuddannelsen (AMU).

SOSU H's aktivitetsniveau i 2020 var på 2.417 årselever omfattende EUD-uddannelsesaktiviteter, arbejdsmarkedsuddannelser (AMU) og indtægtsdækket virksomhed.

SOSU H har ca. 375 ansatte fordelt på undervisere, administrativt og teknisk personale samt ledere.

Den lokale undervisningsplan er fastsat af SOSU H i samarbejde med det lokale uddannelsesudvalg august 2020.

## 1.2 SOSU H's pædagogiske og didaktiske grundlag

I mødet med eleven og kursisten har vi fokus på resurser og potentiale. De unge og voksne, der uddanner og efteruddanner sig på SOSU H, har truffet et valg om at ville arbejde med mennesker og gøre en forskel hver dag. Vi bygger broer mellem mennesker og fag.

- Mellem uddannelse og job.  
Det er faglig dannelse, når vi arbejder med fagidentitet og faglig stolthed.
- Mellem skole og praktik.  
Det er læringsmæssig dannelse, når vi arbejder med mestring og motivation.
- Mellem den enkelte og fællesskabet.  
Det er demokratisk dannelse, når vi arbejder med aktiv deltagelse i fællesskaber på skolen, på arbejdspladsen, i samfundet og i verden.

Sådan sikrer vi, at vores elever møder arbejdsmarkedet som vidende og empatiske fagprofessionelle.

| <b>Mestring og præstation</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | <b>Motivation</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>På SOSU H balancerer vi mellem præstation og mestring.</p> <p>Vores uddannelser har to perspektiver: et præstationsperspektiv og et mestringsperspektiv.</p> <p>Præstation handler om, at eleverne/kursisterne igennem uddannelsen viser, hvad de kan. Mestring handler om, at eleverne/kursisterne igennem deres uddannelse opholder sig et sted sammen, hvor de er, lærer og bliver til som mennesker.</p> <p>Eleverne og kursisterne skal blive så dygtige, som de kan. Vi er ambitiøse på deres og uddannelsernes vegne og skaber læringsfællesskaber, der både understøtter fagligheden, det sociale tilhørsforhold og fællesskabet.</p> <p>Det handler om at styrke fællesskaber, der understøtter et fagligt fokus med gode lærings- og studiemiljøer.</p> <p>En ny balance mellem mestring og præstation skaber dygtige, nysgerrige og løsningsorienterede elever/kursister.</p> | <p>På SOSU H samarbejder vi med elever og kursister om at finde ind til det, som de er motiveret for og orienteret imod.</p> <p>Vores udgangspunkt er, at motivation er et resultat af mestring og et resultat af det, der sker i læringsrummet.</p> <p>Motivation har flere former, og eleverne/kursisterne kan opleve motivation på flere måder i løbet af et uddannelsesforløb.</p> <p>Motivation kan drives af nysgerrighed og lysten til at vide mere. Det kan også være, at eleverne/kursisterne er optaget af at demonstrere kompetencer eller i højere grad bliver motiveret af at mestre en opgave, få feedback og opleve progression.</p> <p>Motivation øges for nogle, når de oplever et tilhørsforhold i et fællesskab og et læringsmiljø med meningsfulde professionelle relationer. For andre er det mere vigtigt med plads til eksperimenter, kreativitet og medskabelse.</p> |

Det pædagogiske og didaktiske grundlag er yderligere udfoldet i et baggrundsnotat. Her bliver de enkelte perspektiver beskrevet og begrundet empirisk og teoretisk: <https://sosuh.dk/om-sosu-h/vision-strategi-paedagogik/>

Centrale pointer er fremhævet herunder.

## Resursesynd

På SOSU H møder vi vores elever med et resursesynd og som mennesker, der har truffet et vigtigt og afgørende valg af uddannelse. For nogle er det også et modigt valg. Et valg, hvor unge adskiller sig fra deres kammerater fra folkeskolen. Et valg, hvor voksne skifter karriere. Et valg, hvor de træder ind på et arbejdsmarked med store krav om selvstændig opgaveløsning, og hvor de kommer meget tæt på andre mennesker. Resursesyndet er udgangspunktet for hele det pædagogiske og didaktiske grundlag og er til stede, når vi arbejder med dannelse, præstation og mestring, motivation og evaluering.

## Dannelse

På SOSU H arbejder vi med uddannelse ud fra flere dimensioner. Viden og færdigheder er to centrale dimensioner, dannelse er en tredje dimension. Dannelse handler om en måde at forholde sig på – til sig selv, andre og verden. Dannelse vedrører indstilling, holdning, attitude, værdier, mindset og handler om at forberede til at leve og klare sig i samfundet.

## Præstation og mestring

På SOSU H er vi optaget af at møde elever og kursister med et resursesynd. Vi er også optaget af, at elever og kursister bliver mødt med forventninger om, at de skal blive så dygtige, de kan. Alle skal have mulighed for at udvikle sig og blive udfordret undervejs i deres uddannelsesforløb ud fra forskellige læringsforudsætninger og motivationsorienteringer. Elever/deltagere skal arbejde med både at kunne præstere og at kunne mestre.

## Motivation

Motivation forstås i tæt sammenhæng med læringslyst, uanset alder og baggrund. Der er stor opmærksomhed på at høre og inddrage elevernes/deltagernes stemme. Motivation er et resultat af det, der sker i skolen. Motivation skabes i samspil med andre. Det er ikke en iboende egenskab eller kvalitet, som eleven/deltageren har eller mangler.

## Læringsfremmende evaluering

Et af de vigtige svar på, hvordan vi helt konkret kan arbejde med dannelse, præstation, mestring og motivation, er den måde, vi arbejder med evaluering på. Der evalueres hver dag på SOSU H – elever får løbende feedback i deres uddannelsesforløb. Det er en central del af opgaven med at uddanne elever og deltagere. Evaluering på SOSU H er meningsskabende og læringsfremmende. Der er fokus på kontekst og dannelse frem for fokus på en perfektions- eller præstationsorientering. Der skabes tydelig sammenhæng mellem undervisning og evaluering ved, at evaluering og feedback er en integreret del af den pædagogiske praksis og de tematiserede læringsaktiviteter på skolen.

### 1.3 Overordnet bestemmelse om elevernes arbejdstid

Uddannelsen består af læring i en vekselvirkning mellem skole og praktik.

Elevernes arbejdstid på skolen er 37 timer pr. uge, som består af undervisning og individuelle opgaver som forberedelse, opgaveløsning, fordybelse, evaluering og refleksion eventuelt i form af logbogsskrivning. I skoleundervisningen på grundforløbene er der i gennemsnit planlagt 26 timers undervisning pr. uge.

I praktikken er den gennemsnitlige ugentlige arbejdstid 37 timer, inklusiv tid til forberedelse, fordybelse, opgaveløsning, evaluering og refleksion eventuelt i form af logbogsskrivning.

### 1.4 Overordnede bestemmelser om vurdering af elevernes kompetencer

*Afsnittet er under udarbejdelse.*

### 1.5 Generelle eksamensregler

Skolens regler for eksamen er fastsat i henhold til bekendtgørelse om prøver og eksamen i de erhvervsrettede uddannelser.

#### Mundtlige prøver

Eleven eksamineres af en underviser fra skolen, som er eksaminator. Censor udpeges af skolen eller beskikkes af undervisningsministeriet. Kun eksaminator og censor må være til stede under voteringen. Dog kan kommende eksaminatorer overvære voteringen. Mundtlige prøver er offentligt tilgængelige, med mindre praktiske eller særlige omstændigheder taler imod.

SOSU H stiller relevante hjælpemidler til rådighed ved den enkelte prøve. Ved prøver, der forudsætter et skriftligt produkt, skal det skriftlige produkt være skrevet på computer. Prøverne bliver aflagt på dansk.

#### Prøve i grundfag

Prøven i det udtrukne grundfag følger bestemmelserne i det pågældende grundfag og bliver bedømt ud fra de fastlagte mål for faget. Prøven bliver tilrettelagt som individuel prøve.

#### Prøve i uddannelsesspecifikt fag

Prøven i det udtrukne uddannelsesspecifikke fag bliver tilrettelagt efter SOSU H's bestemmelser og bedømt ud fra de fastlagte mål for faget. Prøven bliver tilrettelagt som individuel prøve.

#### Afsluttende prøve

På Grundforløb 2 og social- og sundhedsassistentuddannelsen afholder SOSU H en afsluttende prøve. Prøven bliver tilrettelagt som individuel prøve eller gruppeprøve.

#### 7-trinsskalaen

Ved bedømmelse af prøver og ved standpunktsbedømmelse af grundfag og uddannelsesspecifikt fag samt ved uddannelsens afsluttende prøve anvendes 7-trinsskalaen. Beståede prøver kan ikke tages om.

#### Ikke bestået prøve

Ved ikke bestået prøve på grundforløbene planlægger skolen en omprøve i samarbejde med eleven. Ved ikke bestået prøve på hovedforløbet planlægges omprøve efter helhedsevaluering mellem eleven, skolen og ansættende myndighed. Ny prøve afholdes snarest muligt. Der er kun mulighed for én omprøve i hvert



fag og til den afsluttende prøve. En prøvegang mere kan tillades, hvis det er begrundet i meget særlige forhold.

## **Sygeprøve**

Ved sygdom træffes aftale om ny dato for prøve. Der skal foreligge en lægeerklæring.

En prøve er begyndt, når prøvematerialet er udleveret til eleven. Kan eleven ikke gennemføre prøven på grund af dokumenteret sygdom, skal eleven have mulighed for at gå til sygeprøve snarest muligt. Det medfører udlevering af nyt prøvemateriale.

## **Specialpædagogisk støtte ved prøver**

Har eleven særlige forudsætninger, der berettiger til specialpædagogisk støtte, skal de fastlagte prøver tilpasses, så de imødekommer elevens forudsætninger. Der sker dog ikke en ændring i prøvens niveau med dette tilbud.

## **1.6 Overgangsordninger**

Elever, der er påbegyndt deres uddannelse før 1. august 2015, har ret til at gennemføre deres uddannelse efter de hidtidige gældende regler, jf. LBK nr. 957 af 17/09/2013 og BEK nr. 834 af 27/06/2013. Disse elever har også mulighed for at overgå til ny ordning, jf. LBK nr. 51 af 22/01/2020 og BEK nr. 1619 af 27/12/2019, når de kan indfri optagelseskravene.

## **Lovgrundlag**

Lov og bekendtgørelser kan findes på SOSU H's hjemmeside [www.sosuh.dk](http://www.sosuh.dk) på Undervisningsministeriets hjemmeside: [www.uvm.dk](http://www.uvm.dk) og på SOSU H's bibliotek.

## **2. Uddannelsen Grundforløb 2 og Social- og sundhedsassistent**

SOSU H's lokale undervisningsplan for Social- og sundhedsassistentuddannelsen består af grundforløb 2 og hovedforløbet til social- og sundhedsassistent.

I uddannelsen på SOSU H møder eleverne uddannelsesledere og undervisere. Herudover vil det administrative og tekniske personale også være behjælpelige i hverdagen.

### **2.1 Social- og sundhedsassistentuddannelsens formål**

Social- og sundhedsassistentuddannelsen er en erhvervsuddannelse inden for det erhvervsfaglige hovedområde: Omsorg, sundhed og pædagogik.

Uddannelsen skal bidrage til udvikling af elevens erhvervsfaglige, studieforberevende og personlige kompetencer under hensyn til arbejdsmarkedets behov, faglig mobilitet og elevens behov på en sådan måde, at eleven bliver så dygtig som muligt.

Uddannelsen skal herunder bidrage til udvikling af elevens karakterdannelse, faglige stolthed og evne til selvstændig stillingtagen, samarbejde og kommunikation.

Uddannelsen skal endvidere fremme evnen til faglig og social problemløsning, udvikling af initiativ, fleksibilitet og kvalitetssans og udvikle elevens grundlæggende færdigheder, navnlig inden for matematik, læsning, mundtlig og skriftlig kommunikation samt informationsteknologi.

Uddannelsen skal i almindelighed bidrage til udviklingen af elevens innovative og kreative kompetencer med henblik på elevens deltagelse i produkt- og serviceudvikling og erhvervelse af forudsætninger for etablering af egen virksomhed.

Uddannelserne skal i almindelighed fremme elevernes internationale kompetencer med henblik på beskæftigelse og videreuddannelse.

Uddannelsen skal bidrage til elevens forståelse af et godt arbejdsmiljø og udvikle miljøbevidsthed.

BEK nr. 1619 af 27/12/2019

Social- og sundhedsassistentuddannelsen har som overordnet formål, at eleverne gennem skoleundervisning og praktikuddannelse opnår viden og færdigheder inden for det overordnede kompetenceområde: Professionel helhedsorienteret sygepleje og rehabilitering i samarbejde med borgere og patienter med grundlæggende behov i et tværprofessionelt og tværsektorielt samarbejde i det nære og det sammenhængende sundhedsvæsen.

Uddannelsen afsluttes med specialet social- og sundhedsassistent.

Uddannelsen udbydes på hovedforløbet med talentudvikling.

BEK nr. 2304 af 18/12/2020

## 2.1.1 Talentudvikling

SOSU H tilrettelægger tilbud om undervisning, der udvikler elevens faglige og studiemæssige kompetencer med mulighed for inddragelse af fag på ekspertniveau.

Der er tre fag på ekspertniveau: Det sammenhængende borger- og patientforløb, Somatisk sygdom og sygepleje samt Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering.

### Forståelse af talent

Talent er, når unge og voksne i uddannelsessystemet udviser særlige faglige forudsætninger inden for et eller flere områder samt har flere af følgende egenskaber

- motivation
- potentiale
- engagement
- innovative ideer

### Avanceret niveau er det obligatoriske niveau

På dette niveau lægges vægt på den personlige kompetence til at tage selvstændigt ansvar og vise initiativ samt kompetence til selv at formulere og løse faglige og sociale opgaver og problemer. Yderligere lægges vægt på kvalitetssans og kreativitet.

Eleven kan vurdere et problem, kan planlægge, løse og gennemføre en opgave eller aktivitet eller løse et problem også i ikke-rutinesituationer – alene eller i samarbejde med andre – under hensyn til opgavens art.

### Ekspertniveauet er et fag på højere niveau

På dette niveau lægges vægt på den personlige kompetence til målrettet at kunne planlægge, tilrettelægge, udføre og evaluere arbejdsprocesserne således, at kvaliteten i processen og resultatet sikres. Endvidere lægges vægt på, at eleven kan vurdere og begrunde behovet for forbedringer af arbejdsprocesser, samt på at eleven kan kommunikere om sin faglighed i alle relevante sammenhænge.

Eleven kan løse komplekse arbejdsopgaver og kan argumentere for valgte løsninger af opståede problemer. Der lægges vægt på evnen til at kunne bruge allerede opnåede kompetencer i en ny kontekst, på evnen til at kunne arbejde med overblik og deltage i arbejdspladsens innovative processer.

BEK nr. 1619 af 27/12/2019

### Ekspertniveau er blandt andet kendetegnet ved følgende

- Eleven kan identificere problemer, begrunde og vurdere egne og evt. andres handlinger
- Eleven kan planlægge og tilrettelægge arbejde målrettet
- Eleven kan forklare rammer og sammenhænge
- Eleven kan arbejde undersøgende og reflekterende

Elever, der arbejder med talentudvikling, stilles i højere grad over for opgaver, som kræver, at de reflekterer og begrunder deres overvejelser i forbindelse med løsning af deres opgaver. Der lægges vægt på, at eleven kan bruge allerede tillærte kompetencer i nye kontekster. Læringsmulighederne i både skole og praktik skal tilpasses elever, der arbejder med talentudvikling i videst muligt omfang.

Fag på ekspertniveau kan ses som en formalisering af den differentiering, som allerede praktiseres på skolen og praktikken. Elever, der arbejder med talentudvikling, skal fortsat opleve at være en del af læringsfællesskabet i skole og praktik. Dette bliver der arbejdet med både pædagogisk, didaktisk og metodisk.

Eleven træffer valg om ekspertniveau i et eller flere fag i løbet af det første tema på hovedforløbet.

## 2.2 SOSU H's pædagogiske og didaktiske og metodiske grundlag

Afsnittet er under udarbejdelse.

## 2.3 Kriterier for vurdering af elevernes kompetencer og forudsætninger

På baggrund af elevens ansøgning og dokumentation vurderer uddannelsesvejledere elevens kompetencer op imod uddannelsens adgangskrav, grundfagsniveauer og kompetencemål, samt hvorvidt elevens dokumentation giver anledning til standardmerit på hovedforløbet.

Hvis elevens dokumenterede kompetencer ikke modsvarer adgangskravet til uddannelsen på 02 i henholdsvis dansk og matematik på minimum 9. klasses niveau, stiller SOSU H en optagelsesprøve til rådighed.

Hvis elevens dokumenterede kompetencer giver anledning til godskrivning for grundfag eller kompetencemål i uddannelsen, bliver dette noteret i elevens personlige uddannelsesplan sammen med eventuel standardmerit.

Ansøgningsskemaet til uddannelsen er udformet, så eleven opfordres til at angive alle relevante kompetencer i skemaet både formelle, uformelle og ikke-formelle samt både dokumentbare og ikke-dokumenterbare kompetencer.

Hvis eleven i sin ansøgning sandsynliggør at have relevante kompetencer, som eleven ikke kan dokumentere tilstrækkeligt, giver dette anledning til yderligere afklaring af disse kompetencer op imod uddannelsens kompetencemål og grundfagsniveauer.

Det drejer sig især om kompetencer opnået på følgende vis

- Skolebaggrund fra udlandet.
- Forudgående uddannelse hvor dokumentation er bortkommet.
- Ikke-bestået fag fra anden uddannelse på højere niveau end faget udbydes på denne uddannelse.
- Erhvervserfaring fra relevante fagområder.
- Erhvervserfaring fra ikke-relevante fagområder, hvor eleven har demonstreret kompetencer, som indgår i kompetencemål på denne uddannelse fx i form af kommunikation, arbejdsmiljø.
- Erfaring fra privat omsorg, hvor eleven har demonstreret kompetencer, som indgår i kompetencemål på denne uddannelse fx i form af sygepleje, hygiejne, kommunikation, arbejdsmiljø.
- Udlandsophold fx skoleophold eller arbejde i udlandet.
- Frivilligt arbejde fx i form af socialt og humanitært frivilligt arbejde.
- Foreningsarbejde fx i form af bestyrelsesarbejde.
- Efteruddannelse og kurser.
- Tillidshverv.
- Foredrag.
- Selvstudie.

Kompetenceafklaringen kan variere i form og varighed afhængig af elevens forudsætninger.

Elever, der skal uddanne sig til social- og sundhedsassistent, starter deres uddannelse på grundforløb 2. Grundforløb 2 beskrives i nedenstående afsnit.

## 2.4 Undervisning Grundforløb 2 mod social- og sundhedsassistentuddannelsen

Undervisningen på grundforløb 2 er rettet mod hovedforløbet for social- og sundhedsassistentuddannelsen og har til formål at lede eleven til opfyldelse af de overgangskrav, som stilles ved adgangen til skoleundervisningen i hovedforløbet.

### 2.4.1 Fag Grundforløb 2

Grundforløb 2 har en varighed på 20 uger og består af et 12 ugers uddannelsesspecifikt fag, 4 ugers grundfag og 4 ugers valgfag, jf. model 1.

|                                     |                    |                   |
|-------------------------------------|--------------------|-------------------|
| Uddannelsesspecifikt fag<br>12 uger | Grundfag<br>4 uger | Valgfag<br>4 uger |
|-------------------------------------|--------------------|-------------------|

Model 1

### 2.4.2 Uddannelsesspecifikt fag 'Social- og sundhedsområdet' Grundforløb 2

SOSU H's beskrivelse af det uddannelsesspecifikke fag 'Social- og sundhedsområdet' følger skabelonen, der fremgår af bilag 2 i BEK nr. 1619 af 27/12/2019. Faget beskriver den viden, de metoder og processer, den faglige dokumentation og kommunikation, eleven skal lære. Faget danner grundlag for, at eleven kan opnå det niveau af viden, færdigheder og kompetencer, som det faglige udvalg har fastsat som overgangskrav til skoleundervisningen i hovedforløbet.

#### Vejledende uddannelsestid

12 uger

#### Fagets formål

Formålet med faget er, at eleven udvikler kompetence til at vælge og anvende uddannelsens anerkendte metoder til at løse arbejdsopgaver i konkrete og overskuelige praktiske sammenhænge. Endvidere er det formålet, at eleven udvikler kompetence til at indgå i og dokumentere arbejdsprocesser, der er typiske for uddannelsen. Eleven lærer at anvende eksisterende faglig dokumentation.

Eleven lærer gennem praktisk metodelære at forstå og anvende relevante arbejdsmetoder. Tilegnelse af uddannelsesspecifikke metoder er genstanden for undervisningen. Eleven skal kunne anvende forskellige arbejdsprocesser og arbejdsmetoder og kunne vælge hensigtsmæssige metoder. Eleven kan anvende almindeligt anerkendte værktøjer inden for uddannelsen.

Eleven lærer at beskrive og evaluere egne arbejdsprocesser gennem løsning af grundlæggende praktiske problemstillinger i forhold til uddannelsen. Eleven lærer at forstå og anvende faglig dokumentation og faglig kommunikation til at præcisere, erkende og evaluere egen faglig læring. Eleven udvikler kompetence til at kunne anvende fagudtryk og forstå almindeligt anvendte faglige begreber. Tilegnelse af faglige udtryk og begreber giver eleven grundlag for at kommunikere med andre fagpersoner om løsning af faglige problemstillinger.

Eleven udvikler kompetence til at arbejde innovativt i grundlæggende og relevante arbejdsprocesser. Eleven lærer om innovationsprocesser gennem praktiske projekter. Faget skal give eleven grundlag for at overveje og vurdere nye idéer og alternative muligheder for opgaveløsning i relevante undervisningsprojekter.

Eleven udvikler kompetence til at tilrettelægge og følge en arbejdsplan og lærer at samarbejde med andre om løsning af praktiske opgaver. Eleven lærer at udføre den nødvendige koordinering af de enkelte elementer i en arbejdsproces.

## **Fagets profil**

Følgende faglige metoder, faglige processer, faglige værktøjer og materialer er undervisningens genstand og fagets profil.

Fagets faglige metoder, det vil sige systematiske og fastlagte fremgangsmåder som anvendes, når arbejdet udføres eller et problem/en opgave løses i erhvervet

- At arbejde ud fra omsorg- og egenomsorgsprincipper
- At arbejde rehabiliterende
- At arbejde med borgerinddragelse
- At arbejde med evaluering og faglige refleksioner
- At observere
- At motivere
- At udøve aktiv lytning
- At arbejde med involverende og konfliktnedtrappende kommunikation
- At udøve etiske, empatiske og respektfulde møder
- At være professionel
- At arbejde vejledende og støttende
- At arbejde med de hygiejniske principper

Fagets faglige processer, det vil sige forløb eller serie af handlinger, der indebærer en forandring eller udvikling som ønsket i udøvelse af erhvervet

- Det tværsektorielle samarbejde
- De arbejdsmiljømæssige, ergonomiske og hygiejniske principper
- Egen rolle, det faglige og personlige ansvar
- At udvise motivation og tage ansvar for egen læring

Fagets grundlæggende faglige værktøjer, hjælpemidler og/eller arbejdsgange der konkret kan anvendes til at opnå et erhvervsfagligt mål

- Tværfagligt samarbejde
- Teamsamarbejde
- Sundhedsfremme og forebyggelse
- Kommunikation og konflikthåndtering
- Psykologiske og sociologiske processer
- Sundhedsfaglig dokumentation, mundtligt og skriftligt
- Observation
- Ergonomiske arbejdsstillinger
- Afbrydelse af smitteveje

De faglige materialer

- Mennesker, det vil sige borgeren, pårørende og de sundhedsprofessionelle
- Borgerens hjem, bolig og inventar
- Vand, hygiejne og plejemidler
- Lægemidler
- Rengøringsmaterialer
- Forplejning, mad og drikkevarer
- Hjælpemidler
- Dokumentationssystemer
- Transportmidler, cykel, bil og andet
- De professionelles møde- og arbejdsplads, fx grupperum, personalestue
- IT og velfærdsteknologi
- Arbejdsbeklædning

## Faglige mål

### Eleven har grundlæggende viden på følgende udvalgte områder

- 1) Social- og sundhedsvæsenets opbygning og faggruppens placering heri.
- 2) Rettigheder og pligter som fagperson i et ansættelsesforhold på social- og sundhedsområdet.
- 3) Grundlæggende pædagogisk teori, herunder faktorer der fremmer eller hæmmer motivation for egenomsorg samt kendskab til metoder til vejledning og guidning.
- 4) Kroppens opbygning, dens organsystemer og basale funktioner.
- 5) Hyppigst forekommende livsstilsrelaterede sygdomme, herunder KOL, diabetes, demens og hjerte-kar lidelser.
- 6) Kost og motions betydning for fysisk og psykisk velvære.
- 7) Omsorg, personlig og praktisk hjælp til borgere med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse, under hensynstagen til etik, borgerens intimsfære og blufærdighed.
- 8) Kendskab til metodiske tilgange i faggruppens udøvelse af faget.
- 9) Sundhedsfaglig dokumentation og ansvar herfor.
- 10) Arbejdsrelaterede digitale og velfærdsteknologiske hjælpemidler.
- 11) Fysiske lovmæssigheder og gældende ergonomiske principper ved personlig og praktisk hjælp med og uden hjælpemidler.
- 12) Udvalgte stoffers opbygning og egenskaber, herunder kemiske reaktioner og kemikaliesikkerhed.
- 13) Fysiske, mikrobiologiske og kemiske faktorer, der kan påvirke hygiejnen, herunder temperatur, eksponentiel vækst og syre/base balance.
- 14) Kostens sammensætning, herunder beregning af energibehov og -forbrug, vitaminer og næringsstoffer.
- 15) It-værktøjer til simulering, informationssøgning, databehandling, dokumentation og præsentation.

### Eleven har færdigheder i at anvende følgende grundlæggende metoder og redskaber til løsning af enkle opgaver under overholdelsen af relevante forskrifter

- 1) Normalt forekommende arbejdsredskaber, hjælpemidler og velfærdsteknologi.
- 2) Yde omsorg, personlig og praktisk hjælp til borgere med fysisk og/eller psykisk funktionsnedsættelse under hensyntagen til borgerens helbredstilstand og intimsfære.
- 3) Professionelt fagsprog og kommunikation i det tværprofessionelle samarbejde.
- 4) Brancherettet informationsteknologi, herunder elektronisk kommunikation og informationsindsamling.
- 5) Sortere vasketøj og affald samt udvælge relevante hudplejemidler og rengøringsmidler.
- 6) Hygiejniske retningslinjer og afbrydelse af smitteveje.
- 7) Demonstration af hvordan man indretter arbejdspladsen og bruger sin krop under hensynstagen til de sikkerhedsmæssige, arbejdsmiljømæssige og ergonomiske regler.

- 8) Behandle statistiske informationer om livsstil og sygdomme og forklare funktioner og grafer, der viser sammenhænge mellem dem.
- 9) Behandle statistiske informationer om kostens sammensætning og betydning for fysisk og psykisk velvære.
- 10) Bearbejde og præsentere indsamlede informationer ved hjælp af relevante it-værktøjer.

## Eleven har kompetence til at kunne

- 1) anvende faglig kommunikation i forklaring af borgerens forløb i social- og sundhedsvæsenet og faggruppens rolle heri,
- 2) forstå og forklare rammerne for den rehabiliterende tilgang, herunder faggruppens funktion i forhold til at støtte borgeren i mestring af eget liv,
- 3) forklare hvordan man kan igangsætte og understøtte sundhedsfremmende og sygdomsforebyggende aktiviteter,
- 4) vejlede borgeren i brugen af velfærdsteknologiske hjælpemidler samt vejlede og støtte borgeren i kontakten med det digitale Danmark,
- 5) kommunikere med borgere og pårørende på en etisk og respektfuld måde, herunder medvirke til at forebygge konflikter i jobudøvelsen,
- 6) udvise motivation og tage aktivt ansvar for egen læring med fokus på egne ressourcer og begrænsninger og
- 7) udøve jobfunktionen under hensynstagen til de sikkerhedsmæssige, arbejdsmiljømæssige, ergonomiske og hygiejniske principper.

## Certifikater, eleven gennem undervisning i dette fag skal have opnået (evt. have opnået kompetence svarende til):

Eleven skal have opnået følgende certifikater eller lignende:

- 1) Kompetencer svarende til førstehjælp, mellem niveau, efter Dansk Førstehjælpsråds uddannelsesplaner pr. 1. august 2016.
- 2) Kompetencer svarende til elementær brandbekæmpelse efter Dansk Brand- og sikringsteknisk Instituts retningslinjer pr. 1. september 2014.

## **Fagligt indhold**

Det faglige indhold, og dermed grundlaget for undervisningens indhold og elevens læring, repræsenteres og bearbejdes via følgende temaer

- På vej til SOSU
- Din begyndende fagidentitet
- Det sunde menneske
- Mødet med borgeren
- Det sunde arbejdsliv
- Omsorg og rehabilitering
- Sikkerhed på arbejdspladsen
- Fremtidens SOSU
- Din faglige fordybelse, inklusiv grundfagsprøve
- På vej mod hovedforløbet, inklusiv grundforløbsprøven



## Didaktiske principper

Undervisningen tager udgangspunkt i erhvervsfaglige emner og problemstillinger, således at eleven udfordres fagligt i emner knyttet til den valgte uddannelse. Undervisningens bærende element er faglige eksperimenter, cases og værkstedsarbejde. Digitale medier skal inddrages, hvor det er relevant, og hvor det støtter elevens målopfyldelse.

Undervisningen tilrettelægges på grundlag af anvendelsesorienterede faglige problemstillinger. Det problemorienterede, induktive og kollaborative undervisningsprincip har en central plads i tilrettelæggelsen af undervisningen. Undervisningen skal tilrettelægges med fokus på elevens undersøgende, eksperimenterende og reflekterende praksis. Undervisningen skal støtte elevens indlæring på tværs af fag og understøtte elevens faglige nysgerrighed.

Undervisningen tilrettelægges, så den understøtter elevens faglige progression og medvirker til at udvikle elevens faglige og personlige identitet.

## Arbejdsformer

Undervisningen tilrettelægges helhedsorienteret og praksisbaseret med anvendelse af varierede arbejdsformer, der styrker elevens læring. Digitale medier og værktøjer inddrages systematisk.

Undervisningen organiseres om cases og projekter, der fremmer innovativ refleksion og opgaveløsning. I undervisningen anvendes forskellige arbejdsformer, der vælges i forhold til uddannelsens erhvervsfaglige karakteristika, samspil mellem fag og styrkelse af elevens læring.

## Samspil med andre fag

Undervisningen i det uddannelsesspecifikke fag tilrettelægges i sammenhæng med undervisningen i de øvrige fag i grundforløbets 2. del.

## Den konkrete tilrettelæggelse af undervisningen i faget

Undervisningen er tematiseret i temaer af en, to eller tre ugers varighed. Temaernes titel refererer til den erhvervsfaglige kontekst, eleverne på sigt skal ud at arbejde i.

Hvert tema er kendetegnet ved at tage udgangspunkt i et til tre kompetencemål for grundforløbet. Til hvert tema er desuden tilknyttet viden- og færdighedsmål fra det uddannelsesspecifikke fag.

## Dokumentation

Eleven udarbejder dokumentation af forskellige og relevante processer og produkter, fx temaopgaver, synopsis, portfolio eller anden faglig dokumentation. I dokumentationen kan indgå et fagligt produkt.

## Krav til elevens dokumentation

Elevens dokumentation kan fremgå i elevens portfolio.

## Løbende evaluering

Eleven skal i løbet af undervisningen opnå en klar opfattelse af fagets mål samt af egne udfordringer og egne handlemuligheder i forhold til at kunne opfylde målene. Dette skal ske gennem individuel vejledning og feedback i forhold til de læreprocesser og produkter, som indgår i undervisningens aktiviteter. Desuden inddrages aktiviteter, som stimulerer den individuelle og fælles refleksion over udbyttet af undervisningen. Grundlaget for evalueringen er de faglige mål.

## Afsluttende standpunktsbedømmelse

Der gives en afsluttende standpunktskarakter efter 7-trinsskalaen. Standpunktskarakteren udtrykker elevens opfyldelse af fagets mål.

Elevrettede beskrivelser, af hvordan det uddannelsesspecifikke fag indgår i den tematiserede undervisning, fremgår i kapitel 3.

## 2.4.3 Grundfag Grundforløb 2

|                                     |                    |                   |
|-------------------------------------|--------------------|-------------------|
| Uddannelsesspecifikt fag<br>12 uger | Grundfag<br>4 uger | Valgfag<br>4 uger |
|-------------------------------------|--------------------|-------------------|

Model 1

Grundfagene følger beskrivelser og mål, jf. BEK nr. 692 af 26/05/2020.

- Dansk niveau D eller C
- Naturfag niveau E
- Valgfrit grundfag Engelsk niveau F, E, D eller C

## Dansk niveau D og C

### Formål

Formålet med danskfaget i erhvervsuddannelserne er at styrke elevens forudsætninger for at benytte det danske sprog i erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag til kommunikation og samarbejde og som værktøj til erkendelse, læring, oplevelse, tolerance og fællesskab.

Faget udvikler elevens sproglige bevidsthed og færdigheder, med henblik på at eleven bliver bedre til at kommunikere mundtligt, skriftligt og multimodalt, det vil sige når ord, billeder, film, animation og lyd og andre midler til kommunikation støtter hinanden i en tekst. Faget bidrager til, at eleven med forståelse kan lytte, læse og deltage i samtale ud fra forskellige tekster og teksttyper om erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag.

Fagets metoder styrker elevens innovative, kreative, analytiske og kritiske beredskab til at kunne løse opgaver og møde udfordringer, som eleven møder i erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag.

### Mål

Målene er inddelt i fire overordnede kompetenceområder: Kommunikation, læsning, fortolkning og fremstilling.

## Kommunikation

### Niveau D

1. Eleven kan kommunikere reflekteret i komplekse almene og erhvervsfaglige situationer med brug af relevante tale-, lytte- og samtalestrategier i forhold til formål og situation.
2. Eleven kan diskutere og kommunikere hensigtsmæssigt i samarbejde og samvær med andre og reflektere over forskellige former for kommunikation.
3. Eleven kan vælge og anvende it og multimodale medier hensigtsmæssigt og reflekteret til kommunikation, informationssøgning og formidling.
4. Eleven kan skelne mellem, reflektere over og vurdere virksomheders interne og eksterne kommunikation.
5. Eleven kan forklare sproglige normer i diverse kontekster indenfor erhverv, uddannelse og samfund.

## Niveau C

1. Eleven kan kommunikere reflekteret og nuanceret i komplekse almene og erhvervsfaglige situationer med brug af relevante tale-, lytte- og samtalestrategier i forhold til formål og situation.
2. Eleven kan diskutere, argumentere og kommunikere hensigtsmæssigt i samarbejde og samvær med andre.
3. Eleven kan reflektere over samspillet mellem formål og forskellige former for kommunikation samt egen rolle og ansvar i kommunikationssituationen.
4. Eleven kan vælge og anvende it og multimodale medier hensigtsmæssigt, reflekteret og kritisk til kommunikation, informationssøgning og formidling.
5. Eleven kan skelne mellem, reflektere over, vurdere og indgå i kritisk dialog om virksomheders interne og eksterne kommunikation.
6. Eleven kan forklare og reflektere over sproglige normer i diverse kontekster indenfor erhverv, uddannelse, samfund og danskfaget.

## Læsning

### Niveau D

1. Eleven kan læse, forstå og diskutere teksters betydning i almene og erhvervsmæssige sammenhænge og anvende relevante læsestrategier i forhold til læseformål, teksttype og kontekst.
2. Eleven kan gennemføre målrettet og kritisk informationssøgning med relevans for erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag.
3. Eleven kan ud fra læseformål, kontekst og kendskab til teksttyper forberede, gennemføre og redegøre for læsning af relevans for erhverv, uddannelse og samfund og efterfølgende diskutere disse læsninger.

### Niveau C

1. Eleven kan læse, forstå og diskutere teksters betydning i almene og erhvervsmæssige sammenhænge og anvende relevante læsestrategier i forhold til læseformål, teksttype og kontekst.
2. Eleven kan gennemføre målrettet og kritisk informationssøgning med relevans for erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag.
3. Eleven kan ud fra læseformål, kontekst og kendskab til teksttyper forberede og gennemføre læsning af relevans for erhverv, uddannelse og samfund og efterfølgende indgå i kritisk dialog om denne læsning.

## Fortolkning

### Niveau D

1. Eleven kan forholde sig til kultur, sprog, erhverv og uddannelse gennem analyse og diskussion af tekster.
2. Eleven kan vælge og analysere diverse tekster, som er relateret til erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag og anvende relevante analysemodeller.
3. Eleven kan tolke og/eller udtrække relevant betydning af tekster, relateret til erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag, på grundlag af analyse og diskutere tolkningen.
4. Eleven kan reflektere over og vurdere tekster relateret til erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag på grundlag af analyse.

### Niveau C

1. Eleven kan forholde sig til kultur, sprog, historie, erhverv og uddannelse gennem analyse og diskussion af tekster.
2. Eleven kan vælge og analysere diverse tekster, som er relateret til erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag og anvende relevante analysemodeller.

3. Eleven kan tolke og/eller uddrage relevant betydning af tekster, relateret til erhverv, historie, uddannelse, samfund og dagligdag, på grundlag af analyse og diskutere og vurdere tolkningen.
4. Eleven kan metodisk reflektere over og vurdere tekster relateret til erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag på grundlag af analyse og indgå i kritisk dialog om sin vurdering.
5. Eleven kan perspektivere tekster relateret til erhverv, historie, uddannelse, samfund og dagligdag på grundlag af analyse.

## **Fremstilling**

### **Niveau D**

1. Eleven kan anvende relevante skrivestrategier og udtrykke sig forståeligt og varieret i skrift, tale, lyd og billede i en form, der passer til genre og situation.
2. Eleven kan planlægge, forberede og fremstille formelt korrekte skriftlige og mundtlige tekster ved brug af teksttyper, der er relevante i forhold til emner og kontekster inden for erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag.
3. Eleven kan sammenligne og gå i dialog i erhverv og uddannelse om egne og andres skriftlige produkter, herunder skriveformål, målgruppe, genre og sprog.
4. Eleven kan vælge og anvende hensigtsmæssige repræsentationsformer med relevans for erhverv og uddannelse.

### **Niveau C**

1. Eleven kan anvende relevante skrivestrategier og udtrykke sig forståeligt, varieret og nuanceret i skrift, tale, lyd og billede i en form, der passer til genre og situation.
2. Eleven kan planlægge, forberede og fremstille formelt korrekte, varierede og nuancerede skriftlige og mundtlige tekster ved brug af teksttyper, der er relevante i forhold til emner og kontekster inden for erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag.
3. Eleven kan sammenligne og gå i kritisk dialog med folk fra uddannelse og erhverv om egne og andres skriftlige produkter, herunder om skriveformål, målgruppe, genre og sproglig stil og grammatisk forståelse.
4. Eleven kan vælge, anvende og begrunde hensigtsmæssige repræsentationsformer med relevans for erhverv, uddannelse og samfund.

## **Naturfag niveau E**

### **Formål**

Formålet med faget er at give eleven indsigt i principper og metoder inden for teknik, miljø og sundhed samt give forudsætninger for at kunne arbejde med naturfaglige emner, der findes inden for et erhvervsuddannelsesområde. Faget skal i en praksisnær kontekst bidrage til elevens forståelse af naturfagenes betydning for den teknologiske udvikling og dens påvirkning af mennesket, erhverv og samfund.

### **Mål**

1. Eleven forstår naturfaglige begreber og modeller, og kan forklare erhvervsfaglige problemstillinger med naturfagligt indhold.
2. Eleven har kendskab til matematiske udtryk og kan udføre enkle beregninger i sammenhæng med det naturfaglige arbejde.
3. Eleven kan arbejde selvstændigt med simple eksperimententer.
4. Eleven kan arbejde sikkerhedsmæssigt korrekt med udstyr og kemikalier.
5. Eleven kan diskutere fagets betydning for den teknologiske udvikling og for dets påvirkning af mennesket, erhverv og samfund.
6. Eleven kan anvende relevante digitale informationskilder og værktøjer.

7. Eleven kan dokumentere og formidle resultater af sit arbejde med naturfaglige emner.

For social- og sundhedsuddannelsen fastsættes nedenstående indhold i naturfag, jf. Vejledning til grundfagsbekendtgørelsen. Det centralt fastsatte indhold skal sikre elevernes mulighed for adgang til videregående uddannelser. Indholdet omfatter både kernestof og valgfrit stof.

## Undervisningens indhold niveau E

- Faglige beregninger og matematiske udtryk. Der arbejdes eksempelvis med væskebalance, fortyndinger, dosering og kostberegning.
- Grundlæggende kemi. Der arbejdes med kemiske forbindelser som ilt, kuldioxid, grundstoffer i maden, salte i relation til sundhedsmæssige og fysiologiske sammenhænge.
- Cellebiologi. Cellens opbygning, herunder DNA.
- Energi og energiomsætning i forbindelsen med kosten herunder kostens sammensætning, de energigivende næringsstoffer samt med vitaminer og mineraler.
- Enzymer. Der arbejdes med enzymernes virkning i fordøjelsen og i forbindelse med tøjvask.
- Syrer, baser og pH-måling. Der arbejdes med pH-værdier i forbindelse med anvendelse af rengøringsmidler og kroppens immunforsvar.
- Mikroorganismer. Der arbejdes med mikroorganismers forekomst, vækstbetingelser, udbredelse samt kroppens immunforsvar. Smitteveje og disses betydning i sundhedsmæssig sammenhæng, eksempelvis i forbindelse med fødevarer.
- Ergonomi. Der arbejdes med, hvordan fysikkens love har betydning for ergonomiske korrekte arbejdsstillinger.
- Ergonomi. Der arbejdes med hvordan fysikkens love har betydning for ergonomisk korrekt arbejdsstillinger

I relevante sammenhænge inddrages miljømæssige aspekter i undervisningen.

## Engelsk niveau F, E, D og C

### Formål

Formålet med undervisningen i fremmedsprog er at udvikle elevens fremmedsproglige viden, færdigheder og kompetencer, herunder fremme kommunikative, kulturelle og internationale kompetencer. Formålet med undervisningen er også, at eleverne i faget opnår evne til at forstå og anvende fremmedsproget, således at de kan orientere sig og agere i en globaliseret og digitaliseret verden.

Gennem arbejde med faget kan eleven opnå viden om fremmedsproglige kulturer i forhold til erhverv og samfund samt i almene og personlige sammenhænge.

Eleven kan dermed styrke sine forudsætninger for mobilitet, beskæftigelse og kompetenceudvikling og forudsætninger for at kunne kommunikere og varetage arbejdsopgaver, hvori fremmedsprog indgår.

### Mål niveau F, E, D og C

Målene er inddelt i følgende fire områder: Kommunikation, kommunikationsstrategier, sprogbrug og sprogtilegnelse samt kultur- og samfundsforhold.

### Kommunikation

#### Niveau F

1. Eleven kan på grundlæggende niveau forstå hovedindholdet af talt fremmedsprog om udvalgte afgrænsede emner,
2. Eleven kan på grundlæggende niveau forstå hovedindholdet af skrevne fremmedsproglige tekster om udvalgte afgrænsede emner,

3. Eleven kan udtrykke sig mundtligt med en vis præcision i et sammenhængende sprog med afgrænset ordforråd inden for udvalgte afgrænsede emner,
4. Eleven kan mundtligt præsentere hovedindholdet af de væsentlige informationer i udvalgte teksttyper,
5. Eleven kan referere og præsentere et forberedt stofområde,
6. Eleven kan deltage med enkle sproglige udtryk i samtaler om udvalgte og afgrænsede emner,
7. Eleven kan udtrykke sig skriftligt med en vis præcision og i et enkelt og sammenhængende sprog tilpasset udvalgte emner,
8. Eleven kan anvende og bearbejde viden og informationer skriftligt inden for udvalgte afgrænsede emner, tekster og situationer og
9. Eleven kan anvende multimodale medier, til at kommunikere mundtligt og skriftligt.

## Niveau E

1. Eleven kan forstå hovedindholdet af talt fremmedsprog om udvalgte emner.
2. Eleven kan forstå hovedindholdet af skrevne fremmedsproglige tekster om udvalgte emner.
3. Eleven kan udtrykke sig mundtligt med en vis præcision i et sammenhængende sprog med afgrænset ordforråd inden for udvalgte afgrænsede emner.
4. Eleven kan redegøre mundtligt for indholdet af de væsentlige informationer i udvalgte teksttyper.
5. Eleven kan redegøre for et forberedt stofområde.
6. Eleven kan deltage i samtaler og diskutere alsidige emner.
7. Eleven kan udtrykke sig skriftligt med præcision og i et sammenhængende sprog tilpasset emner og kontekster.
8. Eleven kan anvende og bearbejde viden og informationer skriftligt inden for alsidige emner, tekster og situationer.
9. Eleven kan anvende multimodale medier til at kommunikere selvstændigt mundtligt og skriftligt.

## Niveau D

1. Eleven kan forstå indholdet af talt fremmedsprog om alsidige emner.
2. Eleven kan forstå indholdet af skrevne fremmedsproglige tekster om alsidige emner.
3. udtrykke sig mundtligt med udtalt præcision i et sammenhængende sprog med alsidigt ordforråd inden for varierede emner.
4. Eleven kan redegøre mundtligt for indholdet af de væsentlige informationer i forskellige teksttyper.
5. Eleven kan redegøre for, forklare og uddybe et forberedt stofområde.
6. Eleven kan deltage aktivt i samtaler og diskutere alsidige og specifikke emner.
7. Eleven kan udtrykke sig skriftligt med præcision og i et sammenhængende sprog tilpasset alsidige emner og kontekster.
8. Eleven kan anvende, bearbejde og kommentere viden og informationer skriftligt inden for alsidige emner, tekster og situationer.
9. Eleven kan anvende multimodale medier, til at kommunikere mundtligt med sikkerhed.

## Niveau C

1. Eleven kan forstå indholdet af talt fremmedsprog om alsidige og specifikke emner.
2. Eleven kan forstå indholdet af skrevne fremmedsproglige tekster om alsidige og specifikke emner.
3. Eleven kan udtrykke sig mundtligt med præcision i et sammenhængende sprog med alsidigt og kontekstuel ordforråd inden for varierede og specifikke emner.
4. Eleven kan redegøre mundtligt for og forklare indholdet af alsidige og kontekstuelle tekster og teksttyper.
5. Eleven kan redegøre for, forklare, uddybe og kommentere et forberedt stofområde.

6. Eleven kan tage initiativ til og deltage aktivt i samtaler og diskutere varierede og komplekse emner i et sprog afpasset til situation og samtalemønster.
7. Eleven kan udtrykke sig skriftligt med høj grad af præcision og i et sammenhængende sprog tilpasset alsidige og komplekse emner og kontekster.
8. Eleven kan anvende, bearbejde og kommentere og analysere viden og informationer skriftligt inden for alsidige og specifikke emner, tekster og situationer.
9. Eleven kan anvende multimodale medier til at kommunikere med sikkerhed og variation mundtligt og skriftligt.

## **Kommunikationsstrategier**

### **Niveau F og E**

1. Eleven kan afprøve og anvende enkle lytte- og læsestrategier hensigtsmæssigt i forhold til teksttype, situation og formål,
2. Eleven kan afprøve hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder bruge omskrivninger, overbegreber og synonymer,
3. Eleven kan afprøve skrivestrategier efter skriveformål, herunder anvende viden om skriveprocessens faser,
4. Eleven kan opsøge og anvende fagets hjælpemidler, hensigtsmæssigt til oversættelse, stavning, ordforråd, grammatik, stavekontrol, ordbogsopslag, kildesøgning, tekstproduktion og
5. Eleven kan anvende informationer og kilder, selvstændigt og kritisk.

### **Niveau D og C**

1. Eleven kan selvstændigt vælge og anvende lytte- og læsestrategier hensigtsmæssigt i forhold til teksttype, situation og formål.
2. Eleven kan selvstændigt vælge hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder bruge omskrivninger, overbegreber og synonymer.
3. Eleven kan selvstændigt vælge skrivestrategier efter skriveformål, herunder anvende viden om skriveprocessens faser.
4. Eleven kan selvstændigt anvende fagets hjælpemidler hensigtsmæssigt til oversættelse, stavning, ordforråd, grammatik, stavekontrol, ordbogsopslag, kildesøgning og tekstproduktion.
5. Eleven kan selvstændigt anvende informationer og kilder kritisk.

## **Sprogbrug Sprogtilegnelse**

### **Niveau F**

1. Eleven kan på grundlæggende niveau anvende et tilstrækkeligt præcist og afgrænset ordforråd inden for udvalgte emner.
2. Eleven kan udtale fremmedsproget klart, tydeligt og forståeligt med et afgrænset og veldefineret ordforråd inden for udvalgte emner og i udvalgte situationer.
3. Eleven kan tale og skrive fremmedsproget så centrale grammatiske regler med betydning for hensigtsmæssig kommunikation følges.
4. Eleven kan anvende grundlæggende regler for opbygning af tekster med sans for struktur og sammenhæng inden for relevante, tekster og medier i erhverv, uddannelse, samfund og personlige og almene forhold.

### **Niveau E**

1. Eleven kan anvende et præcist og afgrænset ordforråd inden for udvalgte emner.

2. Eleven kan udtale fremmedsproget klart, tydeligt og præcist med et afgrænset og veldefineret ordforråd inden for udvalgte emner og i udvalgte situationer.
3. Eleven kan tale og skrive fremmedsproget, så centrale grammatiske regler med betydning for hensigtsmæssig og effektiv kommunikation følges.
4. Eleven kan anvende væsentlige og grundlæggende regler for opbygning af tekster med sans for struktur og sammenhæng inden for relevante genrer, tekster og medie i erhverv, uddannelse og samfund samt personlige og almene forhold.

## **Niveau D**

1. Eleven kan anvende et præcist og alsidigt ordforråd inden for relevante emner.
2. Eleven kan udtale fremmedsproget klart, tydeligt og præcist med et alsidigt ordforråd inden for varierede emner og kontekster.
3. Eleven kan tale og skrive fremmedsproget så grammatiske regler med betydning for hensigtsmæssig og effektiv kommunikation følges med sans for sprogbrug.
4. Eleven kan anvende væsentlige regler for opbygning af tekster med sans for struktur og sammenhæng inden for relevante genrer, tekster og medier i erhverv, uddannelse og samfund samt almene og personlige forhold.

## **Niveau C**

1. Eleven kan anvende et præcist og varieret ordforråd inden for varierede relevante emner.
2. Eleven kan udtale fremmedsproget klart, tydeligt, flydende og præcist med et alsidigt ordforråd inden for varierede og komplekse emner og kontekster.
3. Eleven kan tale og skrive fremmedsproget så grammatiske regler med betydning for hensigtsmæssig og effektiv kommunikation følges med en høj grad af korrekt og varieret sprogbrug.
4. Eleven kan anvende og forklare væsentlige regler for opbygning af tekster med sans for struktur og sammenhæng inden for relevante genrer, tekster og medier i erhverv, uddannelse og samfund samt personlige og almene forhold.

## **Kultur- og samfundsforhold**

### **Niveau F**

1. Eleven kan opnå og anvende grundlæggende viden om adfærd, normer og værdier hos brugere af fremmedsproget i erhverv, samfund og i personlige og almene sammenhænge.
2. Eleven kan drage sammenligninger og genkende enkle forskelle mellem egen kultur og andres kultur.
3. Eleven kan identificere grundlæggende viden om erhverv, kultur og samfund i kontakten med mennesker, der bruger fremmedsproget som modersmål eller som internationalt kommunikationsmiddel.

### **Niveau E**

1. Eleven kan opnå og anvende viden om adfærd, normer og værdier hos brugere af fremmedsproget i erhverv, samfund og i personlige og almene sammenhænge.
2. Du kan drage sammenligninger og genkende forskelle mellem egen kultur og andres kultur.
3. Du kan anvende viden om erhverv, kultur og samfund i kontakten med mennesker, der bruger fremmedsproget som modersmål eller som internationalt kommunikationsmiddel.

### **Niveau D**

1. Eleven kan opnå, anvende og redegøre for viden om adfærd, normer og værdier hos brugere af fremmedsproget i erhverv, samfund og i personlige og almene sammenhænge.
2. Eleven kan drage sammenligninger og redegøre for forskelle mellem egen kultur og andres kultur.



3. Eleven kan selvstændigt anvende viden om erhverv, kultur og samfund i kontakten med mennesker, der bruger fremmedsproget som modersmål eller som internationalt kommunikationsmiddel.

## Niveau C

1. Eleven kan opnå, anvende og redegøre for og reflektere over viden om adfærd, normer og værdier hos brugere af fremmedsproget i erhverv, samfund samt i personlige og almene sammenhænge.
2. Eleven kan drage sammenligninger mellem egen kultur og andres kultur samt redegøre for og forklare disse forskelle.
3. Eleven kan selvstændigt anvende viden om erhverv, kultur og samfund i kontakten med mennesker, der bruger fremmedsproget som modersmål eller som internationalt kommunikationsmiddel og reflektere herover.

## 2.4.4 Valgfag Grundforløb 2

|                                     |                    |                   |
|-------------------------------------|--------------------|-------------------|
| Uddannelsesspecifikt fag<br>12 uger | Grundfag<br>4 uger | Valgfag<br>4 uger |
|-------------------------------------|--------------------|-------------------|

Model 1

Valgfagene følger de krav, der er beskrevet i BEK nr. 1619 af 27/12/2019. På SOSU H udbyder vi valgfag inden for følgende tre faggrupper:

- Støttefag, der støtter elevens boglige eller praktiske læring.
- Bonusfag, der giver eleven mulighed for at fordybe sig i særlige faglige elementer.
- Grundfag, der giver eleven mulighed for at nå overgangskravene til hovedforløbet og/eller giver eleven mulighed for videreuddannelse.

Valgfagenes titler og varighed fremgår i kapitel 3.

## 2.5 Hovedforløb Social- og sundhedsassistent

Hovedforløbet til social- og sundhedsassistent er en vekseluddannelse med skole- og praktikperioder.

### 2.5.1 Erhvervsfaglig kompetence

I løbet af perioderne med skole og praktik skal eleven udvikle erhvervsfaglige kompetencer for at kunne varetage jobfunktioner inden for sundhedsvæsenet i et arbejdsliv, hvor forandring, omstilling, udvikling og fortsat læring er et vilkår.

Den erhvervsfaglige kompetence handler om at kunne kombinere viden, færdigheder, faglige vurderinger og etiske overvejelser, der sætter eleven i stand til at handle professionelt inden for sit kompetenceområde.

Eleven opnår erhvervsfaglig kompetence gennem en aktiv deltagelse i de helhedsorienterede læringsaktiviteter samt gennem udførelse af og refleksion over de daglige arbejdsopgaver i praktikuddannelsen.

Den erhvervsfaglige kompetence er beskrevet i kompetencemålene.

## 2.5.2 Kompetencemål

- 1) Eleven kan selvstændigt udøve arbejdet som social- og sundhedsassistent i overensstemmelse med de etiske og lovmæssige regler, der følger med ansvaret som autoriseret sundhedsperson. Eleven kan i et tværprofessionelt samarbejde arbejde i overensstemmelse med de fastlagte kvalitetsstandarder, herunder beskrivelser af serviceniveau og procedurer for patientsikkerhed.
- 2) Eleven kan begrunde og selvstændigt tilrettelægge, udføre og evaluere sygepleje, der retter sig imod borgere og patienters grundlæggende behov ud fra en metodisk og rehabiliterende tilgang.
- 3) Eleven kan indgå i komplekse behandlingsforløb i borgerens eget hjem, herunder varetage palliativ pleje.
- 4) Eleven kan på baggrund af en sygeplejefaglig vurdering handle på forandringer i borgerens og patientens fysiske og psykiske symptomer, herunder anvende værktøjer til tidlig opsporing.
- 5) Eleven kan selvstændigt arbejde med borger- og patientrettet forebyggelse, sundhedsfremme og rehabilitering i forhold til de hyppigst forekommende fysiske og psykiske sygdomme og funktionsnedsættelser.
- 6) Eleven kan skabe et involverende samarbejde med borgere, patienter og pårørende, herunder vejlede og motivere gennem målrettet kommunikation.
- 7) Eleven kan selvstændigt og i et tværprofessionelt samarbejde tilrettelægge, gennemføre og evaluere sociale, kulturelle, fysiske og kreative aktiviteter både for enkeltpersoner og grupper i et rehabiliterende perspektiv.
- 8) Eleven kan selvstændigt indgå i en tværprofessionel og tværsektoriel indsats med henblik på at koordinere og sikre et sammenhængende patient- og borgerforløb.
- 9) Eleven kan varetage koordinering samt indgå i ledelse af teamsamarbejde omkring sygepleje og patient/borgerforløb, i relation til arbejdets organisering.
- 10) Eleven kan selvstændigt varetage medicindispensering og medicinadministration i henhold til gældende lovgivning og arbejdspladsens kliniske retningslinjer og procedurer.
- 11) Eleven kan selvstændigt dokumentere den udførte sygepleje og videregive faglige informationer skriftligt og mundtligt.
- 12) Eleven kan selvstændigt anvende relevant velfærdsteknologi samt tage initiativ til implementering af ny viden og teknologi.
- 13) Eleven kan selvstændigt anvende principper for hygiejne og afbrydelse af smitteveje, herunder rene rutiner, sterilteknikker og isolation samt vejlede borgere, patienter, pårørende, kolleger og frivillige herom.
- 14) Eleven kan med udgangspunkt i borgerens eller patientens ressourcer og hjælpemidler selvstændigt tilrettelægge sit eget og andres arbejde efter ergonomiske principper, arbejdspladsens arbejdsmiljøregler og sikkerhedsforanstaltninger.

BEK nr. 2304 af 18/12/2020

## 2.5.3 Hovedforløbets opbygning

Hovedforløbet udbydes som EUD-forløb for unge under 25 år og som EUV-forløb for voksne på 25 år og derover.

### EUD-forløb og EUV-forløb

#### EUD

Elever under 25 år.

EUD-eleverne skal gennemføre den fulde uddannelse. EUD-elever fra 9./10. klasse starter med grundforløb 1. Øvrige EUD-elever starter med grundforløb 2.

#### EUV3

Elever på 25 år og derover uden erhvervserfaring eller forudgående uddannelse.

EUV3-eleverne skal gennemføre et uddannelsesforløb, der i omfang og varighed svarer til EUD-forløb for unge, dog uden grundforløb 1.

#### EUV2

Elever på 25 år og derover med mindre end 2 års relevant erhvervserfaring eller har en forudgående uddannelse.

EUV2-eleverne skal gennemføre et standardiseret uddannelsesforløb, med 10 % afkorting af skoleundervisningen, for voksne med praktikuddannelse og et reduceret grundforløb 2.

#### EUV1

Elever på 25 år og derover med mindst 2 års relevant erhvervserfaring.

EUV1-eleverne skal gennemføre et standardiseret uddannelsesforløb, med 10 % afkorting af skoleundervisningen på social- og sundhedsassistentuddannelsen, for voksne uden grundforløb og uden praktikuddannelse.

Hovedforløbet til social- og sundhedsassistent varer 2 år, 9 måneder og 3 uger for EUD- samt EUV3-eleverne og 2 år, 8 måneder og 2 uger for EUV2-eleverne. EUV1-elevens forløb er afkortet med praktikuddannelsen. Skoleundervisningen udgør 48 uger for EUD/EUV3 og 43 uger for EUV2/EUV1, jf. model 2. Den er fordelt på fire skoleperioder.

Praktikuddannelsen udgør ca. 98 uger og er opdelt i 3 overordnede praktikperioder, jf. model 3.

Praktik 1 "Sygepleje, sundhedsfremme og rehabilitering i det nære sundhedsvæsen" varer ca. 40 uger.

Praktik 2 "Psykiatrisk sygepleje og rehabilitering i det sammenhængende sundhedsvæsen" varer ca. 18 uger.

Praktik 3 "Somatisk sygepleje og rehabilitering i det sammenhængende sundhedsvæsen" varer ca. 40 uger. Individuel afkorting af uddannelsen sker på grundlag af en realkompetencevurdering.

| Grundforløb 1<br>For unge, der har afsluttet 9./10. klasse | Grundforløb 2 | Hovedforløb, Social- og sundhedsassistent |                                    |
|------------------------------------------------------------|---------------|-------------------------------------------|------------------------------------|
| Skole                                                      | Skole         | Skoleperioder i alt                       | Praktikperioder i alt              |
| 6 måneder                                                  | 6 måneder     | EUD/EUV3: 48 uger<br>EUV2/EUV1: 43 uger   | Ca. 98 uger<br>EUV1: 0 praktikuger |

Model 2

| Hovedforløb, Social- og sundhedsassistent<br>Fordeling af skole- og praktikperioder |                                                                    |        |                                                                    |         |                                                                            |         |                                                                         |        |                                                                         |           |
|-------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------|--------|--------------------------------------------------------------------|---------|----------------------------------------------------------------------------|---------|-------------------------------------------------------------------------|--------|-------------------------------------------------------------------------|-----------|
| S1A                                                                                 | P1A                                                                | S1B    | P1B                                                                | S2      | P2                                                                         | S3A     | P3A                                                                     | S3B    | P3B                                                                     | S4        |
| 5 uger                                                                              | Sygepleje, sundhedsfremme og forebyggelse i det nære sundhedsvæsen | 4 uger | Sygepleje, sundhedsfremme og forebyggelse i det nære sundhedsvæsen | 13 uger | Psykiatrisk sygepleje og rehabilitering i det sammenhængende sundhedsvæsen | 12 uger | Somatisk sygepleje og rehabilitering i det sammenhængende sundhedsvæsen | 3 uger | Somatisk sygepleje og rehabilitering i det sammenhængende sundhedsvæsen | 2-11 uger |

Model 3

## 2.6 Undervisning Social- og sundhedsassistent

Eleven skal kunne anvende den læring, eleven opnår i skoleundervisningen, til at løse arbejdsopgaver i praktikken, og omvendt skal eleven gennem formulering og refleksion over praksiserfaringer videreudvikle sine måder at løse arbejdsopgaver på i skoleundervisningen.

### 2.6.1 Fag Social- og sundhedsassistent

Social- og sundhedsassistentuddannelsen består af bundne uddannelsesspecifikke fag, valgfri uddannelsesspecifikke specialefag, grundfag og valgfag, jf. model 4 og 5.

#### EUD/EUV3

|                                             |                                             |                    |                   |
|---------------------------------------------|---------------------------------------------|--------------------|-------------------|
| Bundne uddannelsesspecifikke fag<br>34 uger | Valgfri uddannelsesspecifikke fag<br>3 uger | Grundfag<br>8 uger | Valgfag<br>3 uger |
|---------------------------------------------|---------------------------------------------|--------------------|-------------------|

Model 4

#### EUV2/EUV1

|                                             |                                             |                    |                   |
|---------------------------------------------|---------------------------------------------|--------------------|-------------------|
| Bundne uddannelsesspecifikke fag<br>33 uger | Valgfri uddannelsesspecifikke fag<br>2 uger | Grundfag<br>6 uger | Valgfag<br>2 uger |
|---------------------------------------------|---------------------------------------------|--------------------|-------------------|

Model 5

### 2.6.2 Bundne uddannelsesspecifikke fag Social- og sundhedsassistent

De bundne uddannelsesspecifikke fag følger beskrivelser og mål, jf. Uddannelsesordning for Social- og sundhedsuddannelsen 1. august 2020. Elever, der arbejder med talentudvikling, kan vælge udvalgte uddannelsesspecifikke fag på et højere niveau, ekspertniveauet, end det obligatoriske niveau, avanceret.

#### Bundne uddannelsesspecifikke fag

- Mødet med borgeren og patienten, avanceret niveau
- Det sammenhængende borger- og patientforløb, avanceret og ekspertniveau
- Kvalitet og udvikling, avanceret niveau
- Somatisk sygdom og sygepleje, avanceret og ekspertniveau

- Psykisk sygdom og sygepleje, avanceret niveau
- Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering, avanceret og ekspertniveau
- Farmakologi og medicinbehandling, avanceret niveau

## **Mødet med borgeren og patienten**

Præstationsstandard: Avanceret

Varighed: EUD/EUV3 5 uger, EUV2/EUV1 4 uger

### **Formål**

Formål med faget er, at social- og sundhedsassistenten forholder sig reflektivt til mødet med borgeren/patienten i dennes situation og forstår, at mødet med borgeren/patienten er udgangspunktet for samarbejdet med denne og de pårørende.

### **Mål**

1. Eleven kan anvende viden om rådgivning, vejledning og instruktion til selvstændigt at etablere relationer og skabe samarbejde med borgeren/patienten om forløbet.
2. Eleven kan anvende viden om forskellige former for målrettet kommunikation til at etablere en professionel relation i mødet med borgeren/patienten og de pårørende.
3. Eleven kan anvende viden om forskellige kulturer og sundhedsopfattelser til at møde borgeren/patienten og de pårørende med respekt for værdighed og integritet.
4. Eleven kan anvende viden om forskellige livsformer, livsfaser og livshistorier til at varetage en helhedsorienteret indsats i mødet med borgeren/patienten.
5. Eleven kan anvende viden om sundhedspædagogisk teori og metode til at tilrettelægge aktiviteter, der understøtter borgerens/patientens ressourcer samt fremmer rehabiliteringsprocesser og borgerens sundhed.
6. Eleven kan anvende viden om kommunikation og betydning af ligeværdige relationer til at reflektere over etiske dilemmaer og handle empatisk i mødet med borgeren/patienten og de pårørende.
7. Eleven kan anvende viden om mestringsstrategier og motivationsfaktorer til at understøtte borgerens/patientens mestring af egen sygdom og rehabiliteringsproces.
8. Eleven kan anvende viden om sundhedspædagogisk teori og metode til i et tværfagligt samarbejde at planlægge og gennemføre information, instruktion og vejledning af borgere/patienter og pårørende.
9. Eleven kan anvende viden om fysiske og psykiske funktionsnedsættelser til selvstændigt at tage medansvar for konflikthåndtering samt forebyggelse af konflikter og magtanvendelse i mødet med borgeren/patienten.

## **Det sammenhængende borger- og patientforløb**

Præstationsstandard: Avanceret

Varighed: EUD/EUV3/EUV2/EUV1 3 uger

### **Formål**

Formål med faget er, at social- og sundhedsassistenten kan handle og koordinere med afsæt i viden om og forståelse af det sammenhængende sundhedsvæsen. Social- og sundhedsassistenten kan arbejde tværsektorielt og inddrage andre sundhedsprofessionelle herunder almen praksis i borger- og patientforløb og varetage koordineringsopgaver.

### **Mål**

1. Eleven kan anvende viden om Serviceloven, Sundhedsloven og Psykiatriloven til i det tværsektorielle og tværprofessionelle samarbejde at arbejde under hensyn til borgerens/patientens rettigheder, sikkerhed og

ligebehandling, herunder grundlovens bestemmelser om individets selvbestemmelsesret og boligens ukrænkelighed.

2. Eleven kan anvende viden om Autorisationsloven og Vejledning om autoriserede sundhedspersoners benyttelse af medhjælp til at kunne reflektere over og varetage social- og sundhedsassistentens opgaver, herunder delegerede opgaver, i det tværprofessionelle samarbejde omkring det sammenhængende borger-/patientforløb.

3. Eleven kan anvende viden om mundtlig og skriftlig kommunikation til selvstændigt at varetage dokumentation samt kunne udveksle data i det tværprofessionelle og tværsektorielle samarbejde.

4. Eleven kan anvende viden om kommunikation og vejledningsmetoder til selvstændigt at kunne informere, vejlede og instruere kolleger.

5. Eleven kan anvende viden om Arbejdsmiljøloven, arbejdspladsens organisering og rettigheder som fag- og myndighedsperson til at tage initiativ til at udvikle den fysiske og psykiske trivsel, herunder varetagelse og koordinering af arbejdsopgaver.

6. Eleven kan anvende viden om betydningen af kulturforståelser, værdier og samarbejdsformer til at etablere og varetage tværsektorielle og tværprofessionelle samarbejde.

7. Eleven kan anvende viden om social- og sundhedsassistentens kompetenceområde og arbejdspladsens organisering til at koordinere egne og andres arbejdsopgaver i det sammenhængende borger-/patientforløb, herunder teamledelse og koordinatorfunktion.

8. Eleven kan anvende viden om almen praksis' tilbuds-, ansvars- og funktionsområde til at samarbejde om koordinering af det sammenhængende borger-/patientforløb.

## **Det sammenhængende borger- og patientforløb**

Præstationsstandard: Ekspert

Varighed: EUD/EUV3/EUV2/EUV1 3 uger

### **Formål**

Formål med faget er, at social- og sundhedsassistenten kan handle og koordinere med afsæt i viden om og forståelse af det sammenhængende sundhedsvæsen. Social- og sundhedsassistenten kan arbejde tværsektorielt og inddrage andre sundhedsprofessionelle herunder almen praksis i borger- og patientforløb og varetage koordineringsopgaver.

### **Mål**

1. Eleven kan finde og anvende viden om Serviceloven, Sundhedsloven og Psykiatriloven til i det tværsektorielle og tværprofessionelle samarbejde at arbejde under hensyn til borgerens/patientens rettigheder, sikkerhed og ligebehandling, herunder grundlovens bestemmelser om individets selvbestemmelsesret og boligens ukrænkelighed.

2. Eleven kan anvende viden om Autorisationsloven og Vejledning om autoriserede sundhedspersoners benyttelse af medhjælp til at kunne identificere og varetage social- og sundhedsassistentens opgaver, herunder delegerede opgaver, i det tværprofessionelle samarbejde omkring det sammenhængende borger-/patientforløb.

3. Eleven kan anvende viden om mundtlig og skriftlig kommunikation til selvstændigt at sammenholde og varetage dokumentation samt kunne finde og udveksle data i det tværprofessionelle og tværsektorielle samarbejde.

4. Eleven kan finde og anvende viden om kommunikation og vejledningsmetoder til selvstændigt at kunne informere, vejlede og instruere kolleger.

5. Eleven kan anvende viden om Arbejdsmiljøloven og arbejdspladsens organisering og rettigheder som fag- og myndighedsperson til at begrunde og tage initiativ til at udvikle den fysiske og psykiske trivsel, herunder varetagelse og koordinering af arbejdsopgaver.

6. Eleven kan anvende viden om betydningen af kulturforståelser, værdier og samarbejdsformer til at etablere, begrunde og varetage tværsektorielle og tværprofessionelle samarbejder.
7. Eleven kan anvende viden om social- og sundhedsassistentens kompetenceområde og arbejdspladsens organisering til at begrunde og koordinere egne og andres arbejdsopgaver i det sammenhængende borger-/patientforløb, herunder teamledelse og koordinatorfunktion.
8. Eleven kan finde og anvende viden om almen praksis' tilbuds-, ansvars- og funktionsområde til at samarbejde om koordinering af det sammenhængende borger-/patientforløb.

## Kvalitet og udvikling

Præstationsstandard: Avanceret

Varighed: EUD/EUV3/EUV2/EUV1 3 uger

### Formål

Formål med faget er, at social- og sundhedsassistenten kan reflektere over betydningen af at arbejde på videns- og evidensbaseret grundlag samt selvstændigt kan bidrage til og understøtte udvikling og kvalitetssikring af klinisk praksis.

### Mål

1. Eleven kan anvende viden om overordnede sammenhænge mellem social- og sundhedspolitik, menneskeretlige principper, nationale kvalitetsmål, lokale målsætninger og serviceniveauer i kommuner og regioner, til at prioritere egne arbejdsopgaver ud fra de visiterede ydelser.
2. Eleven kan anvende viden om nationale mål for kvalitetssikring til at reflektere over social- og sundhedsassistentens pligter og rettigheder som autoriseret sundhedsperson.
3. Eleven kan anvende viden om nationale kliniske retningslinjer og lokale instrukser til med udgangspunkt i borgerens/patientens og pårørendes behov og mål for sygeplejen at medvirke til at sikre kvalitet og ikke-diskrimination i de sundhedsfaglige ydelser.
4. Eleven kan anvende viden om forvaltningslovens regler for tavshedspligt, varetagelse af personfølsomme data, omsorgspligt, privatlivsbeskyttelse og dokumentation til at reflektere over social- og sundhedsassistentens pligter og rettigheder som autoriseret sundhedsperson.
5. Eleven kan anvende viden om forskellige værktøjer og metoder til kvalitetssikring og selvstændigt medvirke til at udvikle og sikre patientsikkerhed i det tværsektorielle og tværprofessionelle samarbejde.
6. Eleven kan anvende viden om evalueringsmetoder til at inddrage borgeren/patienten og pårørende i gennemførelse og implementering af initiativer og dermed medvirke til støttet beslutningstagen og øget oplevet og sundhedsfaglig kvalitet.
7. Eleven kan med afsæt i viden baseret på erfaring og evidens anvende digitale redskaber til informationsøgning, databehandling, dokumentation og kommunikation til at sikre kvalitet og kontinuitet i de sundhedsfaglige ydelser.
8. Eleven kan anvende viden om velfærdsteknologi og innovative processer til at medvirke til implementering af nye teknologiske løsninger og arbejdsgange i den sundhedsfaglige praksis, herunder medvirke i anvendelse af telemedicin.
9. Eleven kan anvende viden om fysisk og psykisk arbejdsmiljø til at medvirke til kvalitetsudvikling af arbejdsmiljøet, herunder stresshåndtering, voldsforebyggelse og sikkerhed på arbejdspladsen.

## Somatisk sygdom og sygepleje

Præstationsstandard: Avanceret

Varighed: EUD/EUV3/EUV2/EUV1 7,3 uger

### Formål

Formål med faget er, at social- og sundhedsassistenten på baggrund af viden om

anatom, fysiologi og somatiske sygdomme kan udføre sygepleje, der retter sig mod borgerens/patientens grundlæggende behov, herunder varetage sygeplejefaglig observation, vurdering, planlægning og evaluering og handle på forandringer i borgerens/patientens somatiske tilstand, hvor der opstår komplekse grundlæggende behov.

## Mål

1. Eleven kan anvende viden om sygeplejefaglig teori og metode til at vurdere borgerens/patientens ressourcer, behov og sundhedstilstand samt til at handle på kompleksiteten af de grundlæggende behov, herunder inddrage relevante samarbejdspartnere.
2. Eleven kan anvende viden om kroppens anatomi og fysiologi samt sammenhænge mellem organsystemerne til at forklare og forstå de enkelte organer og organsystemers betydning ved udførelse af sygeplejefaglige handlinger.
3. Eleven kan anvende viden om principperne for sygeplejeprocessen til målrettet at prioritere, tilrettelægge, udføre og evaluere klinisk sygepleje med udgangspunkt i borgerens/patientens ressourcer samt fysiske, psykiske og sociale behov.
4. Eleven kan anvende viden om de hyppigst forekommende sygdomme til at forklare årsager, symptomer og behandlingsformer til selvstændigt at varetage sygepleje ud fra identificerede behov.
5. Eleven kan anvende viden om somatisk sygdom til at observere ændringer i borgerens/patientens sundhedstilstand, fx ændringer der skyldes dehydrering, under- og fejlernæring, anæmi, ødemer, respiratoriske problemer, obstipation, diarré, feber, konfusion, fejlmedicinering og immobilitet, og handle hensigtsmæssigt herpå.
6. Eleven kan anvende viden om somatisk sygdomslære, herunder multisygdomme og akutte sygdomme til at kunne indgå i komplekse sygepleje- og behandlingsforløb i det tværprofessionelle samarbejde.
7. Eleven kan anvende viden om palliativ indsats og terminale forløb til at kunne varetage sygepleje og professionel omsorg for borgeren/patienten og pårørende i sorg- og kriseforløb.
8. Eleven kan anvende viden om principper for hygiejne til at arbejde med særlige regimer i forbindelse med infektionssygdomme og institutionsinfektioner samt til at vejlede borgeren/patienten, pårørende og kolleger i at overholde hygiejniske principper for at afbryde smitteveje.
9. Eleven kan anvende viden om sterile rutiner, teknikker og rene procedurer til at afbryde smitteveje og håndtere sygeplejeopgaver i forbindelse med fx sår, sonder og katetre.
10. Eleven kan anvende viden om præ-, per- og postoperativ fase til at forberede patienten til operation og kunne observere og pleje patienten i den postoperative fase.
11. Eleven kan anvende viden om velfærdsteknologi i sygeplejen til at medvirke ved implementering af nye teknologiske løsninger i forhold til borgeren/patienten og pårørende, herunder telemedicinske løsninger.

## Somatisk sygdom og sygepleje

Præstationsstandard: Ekspert

Varighed: EUD/EUV3/EUV2/EUV1 7,3 uger

### Formål

Formål med faget er, at social- og sundhedsassistenten på baggrund af viden om anatomi, fysiologi og somatiske sygdomme kan udføre sygepleje, der retter sig mod borgerens/patientens grundlæggende behov, herunder varetage sygeplejefaglig observation, vurdering, planlægning og evaluering og handle på forandringer i borgerens/patientens somatiske tilstand, hvor der opstår komplekse grundlæggende behov.



## Mål

1. Eleven kan anvende viden om sygeplejefaglig teori og metode til at vurdere borgerens/patientens ressourcer, behov og sundhedstilstand samt til at handle på kompleksiteten af de grundlæggende behov, herunder identificere og inddrage relevante samarbejdspartnere.
2. Eleven kan finde og anvende viden om kroppens anatomi og fysiologi samt sammenhænge mellem organsystemerne til at forklare og forstå de enkelte organer og organsystemers betydning ved udførelse af sygeplejefaglige handlinger.
3. Eleven kan finde og anvende viden om principperne for sygeplejeprocessen til målrettet at prioritere, tilrettelægge, udføre og evaluere klinisk sygepleje med udgangspunkt i borgerens/patientens ressourcer samt fysiske, psykiske og sociale behov.
4. Eleven kan anvende viden om de hyppigst forekommende sygdomme til at forklare og vurdere årsager, symptomer og behandlingsformer til selvstændigt at begrunde og varetage sygepleje ud fra identificerede behov.
5. Eleven kan anvende viden om somatisk sygdom til at identificere og observere ændringer i borgerens/patientens sundhedstilstand, fx ændringer der skyldes dehydrering, under- og fejlnæring, anæmi, ødemer, respiratoriske problemer, obstipation, diarré, feber, konfusion, fejlmedicinering og immobilitet, og handle hensigtsmæssigt herpå.
6. Eleven kan anvende viden om somatisk sygdomslære, herunder multisygdomme og akutte sygdomme til at kunne begrunde og indgå i komplekse sygepleje- og behandlingsforløb i det tværprofessionelle samarbejde.
7. Eleven kan anvende viden om palliativ indsats og terminale forløb til at kunne begrunde og varetage sygepleje og professionel omsorg for borgeren/patienten og pårørende i sorg- og kriseforløb.
8. Eleven kan finde og anvende viden om principper for hygiejne til at begrunde og arbejde med særlige regimer i forbindelse med infektionssygdomme og institutionsinfektioner samt til at vejlede borgeren/patienten, pårørende og kolleger i at overholde hygiejniske principper for at afbryde smitteveje.
9. Eleven kan finde og anvende viden om sterile rutiner, teknikker og rene procedurer til at afbryde smitteveje og håndtere sygeplejeopgaver i forbindelse med fx sår, sonder og katetre.
10. Eleven kan anvende viden om præ-, per- og postoperativ fase til at forberede patienten til operation og kunne observere, vurdere og pleje patienten i den postoperative fase.
11. Eleven kan finde og anvende viden om velfærdsteknologi i sygeplejen til at medvirke ved implementering af nye teknologiske løsninger i forhold til borgeren/patienten og pårørende, herunder telemedicinske løsninger.

## Psykisk sygdom og sygepleje

Præstationsstandard: Avanceret

Varighed: EUD/EUV3/EUV2/EUV1 6,5 uge

### Formål

Formål med faget er, at social- og sundhedsassistenten som autoriseret sundhedsperson kan udføre sygepleje, der retter sig mod borgerens og patientens grundlæggende behov, herunder foretage sygeplejefaglig observation, vurdering planlægning og evaluering og handle på forandringer i borgerens/patientens psykiske tilstand, hvor der opstår komplekse grundlæggende behov.

## Mål

1. Eleven kan anvende viden om de hyppigst forekommende psykiske sygdomme og deres symptomer herunder demenssygdomme, skizofreni, affektive lidelser, angsttilstande, personlighedsforstyrrelser og dobbeltdiagnoser til selvstændigt at varetage sygepleje af borgere/patienter med psykisk sygdom.

2. Eleven kan anvende viden om sygeplejefaglig teori, metode og vurdering, herunder jeg-støttende sygepleje, kognitiv tilgang og miljøterapi til at arbejde som kontaktperson og understøtte borgerens/patientens rehabiliteringsproces og recovery.
3. Eleven kan anvende viden om mellemmenneskelige relationer og interaktioner samt målrettet kommunikation til at etablere, fastholde og afslutte professionelle relationer i samarbejdet med borgeren/patienten med psykisk sygdom, pårørende og andre samarbejdspartnere, herunder i forhold til psykoedukation.
4. Eleven kan anvende viden om mestringsstrategier og den enkeltes psykosociale forudsætninger og udviklingsmuligheder til selvstændigt at indgå i et involverende samarbejde med borgeren/patienten om et forløb.
5. Eleven kan anvende viden om principperne for sygeplejeprocessen til målrettet at prioritere, tilrettelægge, udføre og evaluere psykiatrisk sygepleje med udgangspunkt i borgerens/patientens ressourcer og behov.
6. Eleven kan anvende viden om komplekse sygepleje- og behandlingsforløb, herunder dobbeltdiagnoser, multisygdomme og misbrugsproblematikker til at indgå i helhedsorienteret tilrettelæggelse af tværfaglige og tværprofessionelle pleje- og behandlingsforløb.
7. Eleven kan anvende viden om socialpsykologi og omgivelsernes betydning for borgere med psykisk sygdom, herunder demens, til at kunne bevare respekt og værdighed for den enkelte borger/patient samt forebygge udadreagerende adfærd og magtanvendelse.
8. Eleven kan anvende viden om socialpædagogisk praksis, fx reminiscens, sansestimulering, personcentreret omsorg og fysisk aktivitet til at understøtte et meningsfuldt hverdagsliv for borgeren/patienten.

## **Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering**

Præstationsstandard: Avanceret

Varighed: EUD/EUV3/EUV2/EUV1 6 uger

### **Formål**

Formål med faget er, at social- og sundhedsassistenten kan arbejde sundhedsfremmende, sygdomsforebyggende og rehabiliterende på baggrund af borgerens/patientens oplevede livskvalitet.

### **Mål**

1. Eleven kan anvende viden om sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering til at varetage social- og sundhedsassistentens opgaver i den tværprofessionelle og tværsektorielle indsats med udgangspunkt i borgerens/patientens ønsker og behov.
2. Eleven kan anvende viden om sundhedspædagogik og livsstilsfaktorer til i et involverende samarbejde med borgeren/patienten og pårørende at arbejde motiverende i forhold til borgerens/patientens formulering af forventninger og mål for hverdagslivet.
3. Eleven kan anvende viden om rehabilitering i hverdagslivet til at indgå i et involverende samarbejde med borgeren/patienten og dennes netværk, herunder understøtte sammenhæng i borgerens/patientens hverdagsliv.
4. Eleven kan anvende viden om kliniske vurderinger og screeningsværktøjer til at foretage relevante faglige vurderinger i den tværfaglige forebyggende indsats i forhold til den enkelte borgers/patientens sundhedstilstand.
5. Eleven kan anvende viden om profylaksebegrebets betydning for sundhedstilstand og livskvalitet til at samarbejde med borgeren/patienten om behovet for fysisk aktivitet og hensigtsmæssig ernæring.
6. Eleven kan anvende viden om funktionsevne og funktionsevnescreening til at udvælge, tilrettelægge og gennemføre aktiviteter, der understøtter borgerens/patientens mestring og livskvalitet.
7. Eleven kan anvende viden om trænings- og handleplaner til at indgå i et tværfagligt samarbejde, der understøtter den samlede rehabiliteringsproces af borgeren/patienten.

8. Eleven kan anvende viden om analyse, planlægning, udførelse og evaluering af sociale, fysiske, kulturelle og kreative aktiviteter for enkeltpersoner og grupper til at understøtte et meningsfuldt hverdagsliv for borgeren/patienten ud fra en rehabiliterende tilgang.
9. Eleven kan anvende viden om kommunale tilbud, frivillige organisationer og netværksgrupper til at udvælge og gennemføre meningsfulde aktiviteter i samarbejde med borgeren/patienten.
10. Eleven kan anvende viden om funktionsevne, forflytning, lejrning, mobilisering samt hjælpemidler og velfærdsteknologi til at tilrettelægge pleje- og omsorgsopgaver med fokus på borgerens/patientens mestringsevne.

### **Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering**

Præstationsstandard: Ekspert

Varighed: EUD/EUV3/EUV2/EUV1 6 uger

#### **Formål**

Formål med faget er, at social- og sundhedsassistenten kan arbejde sundhedsfremmende, sygdomsforebyggende og rehabiliterende på baggrund af borgerens/patientens oplevede livskvalitet.

#### **Mål**

1. Eleven kan anvende viden om sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering til at begrunde og varetage social- og sundhedsassistentens opgaver i den tværprofessionelle og tværsektorielle indsats med udgangspunkt i borgerens/patientens ønsker og behov.
2. Eleven kan finde og anvende viden om sundhedspædagogik og livsstilsfaktorerne til i et involverende samarbejde med borgeren/patienten og pårørende at arbejde motiverende i forhold til borgerens/patientens formulering af forventninger og mål for hverdagslivet.
3. Eleven kan anvende viden om rehabilitering i hverdagslivet til at indgå i et involverende samarbejde med borgeren/patienten og dennes netværk, herunder identificere og understøtte sammenhæng i borgerens/patientens hverdagsliv.
4. Eleven kan anvende viden om kliniske vurderinger og screeningsværktøjer til at begrunde og foretage relevante faglige vurderinger i den tværfaglige forebyggende indsats i forhold til den enkelte borgers/patientens sundhedstilstand.
5. Eleven kan anvende viden om profylaksebegrebets betydning for sundhedstilstand og livskvalitet til at begrunde og samarbejde med borgeren/patienten om behovet for fysisk aktivitet og hensigtsmæssig ernæring.
6. Eleven kan anvende viden om funktionsevne og funktionsevnescreening til at udvælge, tilrettelægge, gennemføre og vurdere aktiviteter, der understøtter borgerens/patientens mestring og livskvalitet.
7. Eleven kan finde og anvende viden om trænings- og handleplaner til at indgå i et tværfagligt samarbejde, der understøtter den samlede rehabiliteringsproces af borgeren/patienten.
8. Eleven kan anvende viden om analyse, planlægning, udførelse og evaluering af sociale, fysiske, kulturelle og kreative aktiviteter for enkeltpersoner og grupper til at begrunde og understøtte et meningsfuldt hverdagsliv for borgeren/patienten ud fra en rehabiliterende tilgang.
9. Eleven kan finde og anvende viden om kommunale tilbud, frivillige organisationer og netværksgrupper til at udvælge og gennemføre meningsfulde aktiviteter i samarbejde med borgeren/patienten.
10. Eleven kan anvende viden om funktionsevne, forflytning, lejrning, mobilisering samt hjælpemidler og velfærdsteknologi til at begrunde, vurdere og tilrettelægge pleje- og omsorgsopgaver med fokus på borgerens/patientens mestringsevne.

### **Farmakologi og medicinbehandling**

Præstationsstandard: Avanceret

Varighed: EUD/EUV3/EUV2/EUV1 3 uger

## Formål

Formål med faget er, at social- og sundhedsassistenten som autoriseret sundhedsperson selvstændigt kan varetage medicinhåndtering, herunder medicindispensering og medicinadministration samt kvalitets-sikring, patientsikkerhed og forebyggelse af UTH i forbindelse med medicinhåndtering.

## Mål

1. Eleven kan anvende viden om lovgivning, instrukser, vejledninger og lokale procedurer til at forklare so-cial- og sundhedsassistentens ansvar og kompetenceområde til selvstændigt at kunne varetage medicin-håndtering i gældende praksis, herunder delegering, videredelegering, ledelsens ansvar og akkreditering.
2. Eleven kan anvende viden om kvalitetssikring og utilsigtede hændelser (UTH) til selvstændigt og i det tværfaglige samarbejde at kunne fremme patientsikkerheden og forebygge fejl ved medicinhåndtering i praksis, herunder dokumentere, indrapportere samt følge op på sundhedsfaglige tilsyn.
3. Eleven kan anvende viden om anatomi og fysiologi til at forklare lægemidlers farmakokinetik, herunder absorption, distribution og elimination og farmakodynamik.
4. Eleven kan anvende beregninger af medicin for at fremme patientsikkerheden og forebygge fejl ved me-dicinhåndtering.
5. Eleven kan anvende viden om almen og speciel farmakologi, herunder psykofarmaka til at observere virkninger og bivirkninger samt forklare kontraindikationer, interaktioner og dispenseringsformer inden for de mest almindelige hovedgrupper, herunder hvilken betydning det har for observationen af borgere og pa-tienter.
6. Eleven kan anvende viden om sundhedspædagogiske metoder, redskaber og praksisformer, herunder vejledning, motivation og selvadministration i samarbejdet med borgere, patienter og pårørende i primær og sekundær sektor, herunder samarbejde med almen praksis til at øge kvaliteten og patientsikkerheden ved medicinhåndtering.
7. Eleven kan anvende viden om hygiejne og risikofaktorer ved medicinhåndtering herunder arbejdsmiljøud-valgets opgave og arbejdsmiljøcertificering til at forebygge arbejdsskader i praksis.

## Generhvervelse af førstehjælp på erhvervsuddannelserne

Varighed: EUD/EUV3/EUV2/EUV1 0,2 uger

## Mål

1. Generhvervelse af førstehjælp på erhvervsuddannelserne, svarende til Dansk Førstehjælpsråds uddan-nelsesplaner.

Elevrettede beskrivelser, af hvordan de uddannelsesspecifikke fag indgår i den tematiserede undervisning, fremgår i kapitel 3.

## 2.6.3 Valgfri uddannelsesspecifikke fag Social- og sundhedsassistent

### EUD/EUV3

|                                              |                                              |                    |                   |
|----------------------------------------------|----------------------------------------------|--------------------|-------------------|
| Bundne uddannelses-specifikke fag<br>34 uger | Valgfri uddannelses-specifikke fag<br>3 uger | Grundfag<br>8 uger | Valgfag<br>3 uger |
|----------------------------------------------|----------------------------------------------|--------------------|-------------------|

Model 4

## EUV2/EUV1

|                                              |                                              |                    |                   |
|----------------------------------------------|----------------------------------------------|--------------------|-------------------|
| Bundne uddannelses-specifikke fag<br>33 uger | Valgfri uddannelses-specifikke fag<br>2 uger | Grundfag<br>6 uger | Valgfag<br>2 uger |
|----------------------------------------------|----------------------------------------------|--------------------|-------------------|

Model 5

De valgfri uddannelsesspecifikke fag følger beskrivelser og mål, jf. Uddannelsesordning for Social- og sundhedsuddannelsen 1. august 2020.

- Social- og sundhedsassistenten som teamleder, avanceret niveau
- Netværk og samskabelse med udsatte grupper, avanceret niveau
- Borgerens behov for akut socialpsykiatrisk indsats, avanceret niveau
- Smertelindring ved fysisk og/eller psykisk lidelse, avanceret niveau
- Social- og sundhedsassistentens rolle v/indlæggelse af borger m/demens, avanceret niveau
- Borgeren med fysisk og/eller psykisk handicap, avanceret niveau
- Sygeplejefaglig fordybelse og faglig udvikling, avanceret niveau
- Social- og sundhedsassistenten opgaver i forhold til livets afslutning, avanceret niveau

### Social- og sundhedsassistenten som teamleder

Præstationsstandard: Avanceret

Varighed: EUD/EUV3/EUV2/EUV1 1 uge

#### Formål

Formål med faget er, at social- og sundhedsassistenten på baggrund af viden om grundlæggende ledelsesteori kan varetage daglige ledelsesopgaver på arbejdspladsen.

#### Mål

1. Eleven kan anvende viden om grundlæggende organisationspsykologi, herunder teori og metoder indenfor kommunikation, motivation og konflikthåndtering til at understøtte teamsamarbejdet og arbejdspladsens værdier.
2. Eleven kan anvende viden om grundlæggende ledelsesteorier til at prioritere, tilrettelægge og koordinere arbejdsopgaver indenfor velfærdsområdet med udgangspunkt i ledelsesansvaret for teamets ressourcer, kompetencer og målgruppens behov.
3. Eleven kan anvende viden om grundlæggende organisationsteori til at reflektere over arbejdspladsens organisering og de ledelsesmæssige prioriteringer i relation til egen rolle og funktion som fx ansvarshavende i vagter og vagtplanlægger.
4. Eleven kan anvende viden om mødefacilitering til at planlægge, gennemføre og evaluere møder selvstændigt eller i samarbejde med andre faggrupper.
5. Eleven kan anvende viden om overenskomstsystemet, herunder løn- og personaleforhold til at samarbejde med arbejdspladsens tillids- og arbejdsmiljørepræsentanter om at sikre medarbejderenes arbejdsmiljø.

### Netværk og samskabelse med udsatte grupper

Præstationsstandard: Avanceret

Varighed: EUD/EUV3/EUV2/EUV1 2 uger

## Formål

Formål med faget er, at social- og sundhedsassistenten på baggrund af viden om social ulighed og udsatte gruppers livsvilkår og grundlæggende behov kan arbejde sundhedsfremmende og forebyggende i en tværprofessionel indsats.

## Mål

1. Eleven kan anvende viden om samfundsgrupper, minoriteter og etnicitet samt livs- og levevilkår, livsstilsfaktorer og sundhedsrisici til at reflektere over social- og sundhedsassistentens rolle i mødet med udsatte grupper, herunder respektere den enkelte borgers integritet.
2. Eleven kan anvende viden om ulighed i sundhed til selvstændigt at identificere problemer og sundhedsopgaver i forhold til udsatte grupper og tage initiativ til at samarbejde med interesseorganisationer og frivillige i planlægningen af sundhedsmæssige aktiviteter for udsatte grupper i nærmiljøet.
3. Eleven kan anvende viden om social ulighed i sundhed til at prioritere, tilrettelægge, udføre og evaluere sundhedsfremmende og forebyggende indsatser hos særlige og/eller udsatte grupper.
4. Eleven kan anvende viden om særlige behov hos grupper af borgere, fx borgere med demens og deres pårørende, borgere med misbrugsproblemer eller borgere der er ensomhedstruede til at tage initiativ til at koordinere den tværprofessionelle indsats.
5. Eleven kan anvende viden om forandringsstrategier, samskabelse og netværkets betydning til at igangsætte og vedligeholde aktiviteter, der forebygger ensomhed, marginalisering og stigmatisering.

## Borgerens behov for akut socialpsykiatrisk indsats

Præstationsstandard: Avanceret

Varighed: EUD/EUV3/EUV2/EUV1 1 uge

## Formål

Formål med faget er, at social- og sundhedsassistenten kan udføre relevant sygepleje ved akut forværring af borgerens socialpsykiatriske tilstand og forebygge forværring.

## Mål

1. Eleven kan anvende viden om de psykiske sygdomme til selvstændigt at identificere fysiske, psykiske og sociale tegn og symptomer på akut opstået forværring af psykiske sygdomme og igangsætte relevante handlinger.
2. Eleven kan anvende viden om den akutte forværring af psykisk sygdom til at samarbejde med borgeren, fx borgeren som ikke har taget sin medicin, borgeren med misbrug, borgeren med tilstødende somatisk sygdom, samt borgeren der indgår i retspsykiatrisk behandling, og til at prioritere, tilrettelægge, udføre og evaluere sygepleje med udgangspunkt i borgerens behov.
3. Eleven kan anvende viden om psykiske sygdomme, multisygdom og misbrug og betydningen af gensidige påvirkninger, til i et tværprofessionelt samarbejde at deltage i forebyggelse af akutte socialpsykiatriske forværringer.
4. Eleven kan anvende viden om kulturforskelle til at vælge en målrettet kommunikation og sygepleje ved akut forværring i borgerens psykiske sygdom.
5. Eleven kan anvende viden om magtanvendelse, tvang og mindsteindgrebsprincippet til at handle i overensstemmelse med gældende lovgivning og inden for eget kompetenceområde i den akutte indsats for at sikre borgerens retssikkerhed.

## Smertelindring ved fysisk og/eller psykisk lidelse

Præstationsstandard: Avanceret

Varighed: EUD/EUV3/EUV2/EUV1 2 uger

## Formål

Formål med faget er, at social- og sundhedsassistenten kan udføre palliativ pleje og rehabilitering på baggrund af viden om farmakologisk og nonfarmakologisk smertebehandling.

## Mål

1. Eleven kan anvende viden om nonfarmakologisk smertebehandling til at prioritere, tilrettelægge, udføre og evaluere palliativ pleje og rehabilitering til borgere/patienter, herunder psykisk smertebehandling samt mestring af akutte og kroniske smerter.
2. Eleven kan anvende viden om farmakologisk smertebehandling, herunder analgetika, antipsykotika, antiepileptika og antidepressiva til borgere/patienter i et palliativt forløb til at observere virkning, bivirkning, interaktioner og kontraindikationer og forebygge komplikationer.
3. Eleven kan anvende viden om WHO's smertetrappe, relevante smerteteorier og metoder til at indsamle data om borgerens/patientens selvvalgte smerteintensitet og tage initiativ til smertelindrende behandling i den palliative indsats.
4. Eleven kan anvende viden om fysisk, psykisk, social og åndelig smerte samt gældende lovgivning og instrukser til at indgå i det tværprofessionelle samarbejde om smertelindring.
5. Eleven kan anvende viden om den tidlige, sene og terminale fase af det palliative forløb til at prioritere, tilrettelægge, udføre og evaluere smertelindrende sygepleje til borgeren/patienten.
6. Eleven kan anvende viden om smerteudtryk til at vælge en målrettet kommunikation og sygepleje i samarbejdet med borgeren/patienten og pårørende i det palliative forløb. 7. Eleven kan anvende viden om netværk og tilbud i patientforeninger til borgeren/patienten i palliative forløb og deres pårørende.

## Social- og sundhedsassistentens rolle v/indlæggelse af borger m/demens

Præstationsstandard: Avanceret

Varighed: EUD/EUV3/EUV2/EUV1 1 uge

## Formål

Formål med faget er, at social- og sundhedsassistenten på baggrund af viden om demenssygdomme kan udføre sygepleje og omsorgsopgaver for den indlagte borger med demens og forebygge magtanvendelse i et tværfagligt samarbejde.

## Mål

1. Eleven kan anvende viden om kognitive forstyrrelser, symptomer og adfærd samt miljøskiftes betydning hos borgere med demens til selvstændigt at prioritere, tilrettelægge, udføre og evaluere sygepleje- og omsorgsopgaver i forbindelse med indlæggelse af borgere med demens.
2. Eleven kan anvende viden om udvikling af demenssygdomme til at vejlede kollegaer og skabe forståelse for borgerens særlige situation i indlæggelsesforløbet med henblik på at understøtte integriteten hos borgere med demens.
3. Eleven kan anvende viden om demenssygdomme til at understøtte og aflaste de pårørende, så de kan indgå som ressource i forbindelse med indlæggelse af borgere med demens.
4. Eleven kan anvende viden om tværprofessionelle og tværsektorielle sammenhænge, herunder nødvendige data og dokumentation, til at varetage opgaver i relation til udskrivningsforløbet.
5. Eleven kan anvende viden om sundhedspædagogiske tilgange, professionel kommunikation og konflikt-håndtering til at håndtere udadreagerende adfærd og nedbringe magtanvendelse hos den indlagte borger/patient med demens.

## Borgeren med fysisk og/eller psykisk handicap

Præstationsstandard: Avanceret



Varighed: EUD/EUV3/EUV2/EUV1 2 uger

## Formål

Formål med faget er, at social- og sundhedsassistenten kan udføre relevante pleje- og omsorgsopgaver samt igangsætte forebyggende og rehabiliterende aktiviteter i samarbejde med borgeren med fysisk og/eller psykisk handicap ud fra dennes grundlæggende behov.

## Mål

1. Eleven kan anvende viden om grundlæggende behov og sygeplejefaglige problemer, foranlediget af fysiske og psykiske handicaps, til at prioritere, tilrettelægge, udføre og evaluere pleje- og omsorgsopgaver til borgere med fysisk- og psykisk funktionsnedsættelse i det specialiserede socialområde.
2. Eleven kan anvende viden om faktorer, der har betydning for funktionsevnen, herunder aldersbetinget funktionsnedsættelse til at igangsætte forebyggende og rehabiliterende aktiviteter i pleje- og omsorgsarbejdet til borgeren med fysisk og/eller psykisk funktionsnedsættelse.
3. Eleven kan anvende viden om udviklingsforstyrrelser og funktionsnedsættelser til at arbejde ressourceorienteret med borgeren, herunder inddrage relevant velfærdsteknologi.
4. Eleven kan anvende viden om pædagogisk observation som redskab i det tværprofessionelle samarbejde til at kunne dokumentere borgernes funktionsniveau og udvikling.
5. Eleven kan indgå i en ligeværdig dialog med borgeren, der skal leve sit dagligliv på et bosted, herunder understøtte borgeren i at nå egne mål og styrke borgerens oplevede livskvalitet.
6. Eleven kan anvende viden om grundlæggende behov for seksualitet, intimitet og nærhed til at indgå i en professionel dialog med borgeren om seksualitet.

## Sygeplejefaglig fordybelse og faglig udvikling

Præstationsstandard: Avanceret

Varighed: EUD/EUV3/EUV2/EUV1 2 uger

## Formål

Formål med faget er, at social- og sundhedsassistenten kan reflektere over anvendelse af forskellige sygeplejefaglige tilgange og metoder og forholde sig til de sundhedsmæssige, faglige og etiske konsekvenser for borgeren/patienten.

## Mål

1. Eleven kan anvende viden om forskellige videnskabsteoretiske tilganges syn på sygepleje og betydning for sygeplejehandlinger, til at reflektere og argumentere i forhold til praksis.
2. Eleven kan anvende viden om evidensbaseret i de kliniske retningslinjer til at arbejde efter lokale instrukser, med henblik på at understøtte og udvikle den sygeplejefaglige praksis.
3. Eleven kan anvende viden om metoder og procedurer til at understøtte kvalitet og patientsikkerhed i det tværprofessionelle samarbejde for at vurdere, handle og evaluere på patientens/borgerens sundhedstilstand.
4. Eleven kan anvende viden om moralfilosofi til at forstå betydningen af egne etiske vurderinger.

## Social- og sundhedsassistentens opgaver i forhold til livets afslutning

Præstationsstandard: Avanceret

Varighed: EUD/EUV3/EUV2/EUV1 1 uge

## Formål

Formål med faget er, at social- og sundhedsassistenten ud fra viden om det terminale forløb i et tværfagligt samarbejde kan varetage sygepleje samt praktisk og psykisk støtte til borgere/patienter og deres pårørende under hensyntagen til deres kulturelle og åndelige ønsker og behov.



## Mål

1. Eleven kan anvende viden om social- og sundhedsassistentens kompetenceområde til at igangsætte terminal sygepleje, smertelindring og behandling i samarbejde med tværfaglige samarbejdspartnere.
2. Eleven kan anvende viden om gældende lovgivning og tilbud til borgeren/patienten i det terminale forløb til selvstændigt at vejlede borgeren/patienten og de pårørende inden for de givne rammer.
3. Eleven kan anvende viden om tværprofessionelt samarbejde, herunder palliative teams, visitation til hospice, kommunens sagsbehandlere, vågetjeneste, præst, bedemand og tilbud til efterladte til selvstændigt at medvirke til tværfaglige opgaver ved livets afslutning.
4. Eleven kan anvende viden om tegn på livets afslutning, angst, sorg, eksistentiel krise og åndelig trøst til at varetage psykisk pleje og igangsætte den eksistentielle samtale med borgeren/patienten og de pårørende.
5. Eleven kan anvende viden om kulturforståelse, etik og den værdige død til at tage initiativ til praktisk og psykisk støtte til den døende og de pårørende/efterladte.
6. Eleven kan anvende viden om opgaver i forbindelse med dødsfald til selvstændigt at istandgøre afdøde under hensyntagen til borgerens/patientens kulturelle og religiøse ritualer.

## 2.6.4 Grundfag Social- og sundhedsassistent

### EUD/EUV3

|                                              |                                              |                    |                   |
|----------------------------------------------|----------------------------------------------|--------------------|-------------------|
| Bundne uddannelses-specifikke fag<br>34 uger | Valgfri uddannelses-specifikke fag<br>3 uger | Grundfag<br>8 uger | Valgfag<br>3 uger |
|----------------------------------------------|----------------------------------------------|--------------------|-------------------|

Model 4

### EUV2/EUV1

|                                              |                                              |                    |                   |
|----------------------------------------------|----------------------------------------------|--------------------|-------------------|
| Bundne uddannelses-specifikke fag<br>33 uger | Valgfri uddannelses-specifikke fag<br>2 uger | Grundfag<br>6 uger | Valgfag<br>2 uger |
|----------------------------------------------|----------------------------------------------|--------------------|-------------------|

Model 5

Grundfagene følger beskrivelser og mål, jf. BEK nr. 692 af 26/05/2020

- Dansk niveau C
- Naturfag niveau C
- Engelsk niveau E, D og C

Grundfagene kan ikke gennemføres på et niveau, som eleven allerede har dokumenteret gennemført.

Engelsk har videreuddannelsesperspektiv og er valgfrit. Faget kan derfor udskiftes med et andet fra uddannelsens fagrække. SOSU H vejleder eleven om tilvalg/fravalg af engelsk i forhold til videreuddannelsesperspektivet.

Voksne elever på 25 år og derover, der ønsker engelsk, skal følge faget som valgfag.

## Dansk niveau C

### Formål

Formålet med danskfaget i erhvervsuddannelserne er at styrke elevens forudsætninger for at benytte det danske sprog i erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag til kommunikation og samarbejde og som værktøj til erkendelse, læring, oplevelse, tolerance og fællesskab.

Faget udvikler elevens sproglige bevidsthed og færdigheder, med henblik på at eleven bliver bedre til at kommunikere mundtligt, skriftligt og multimodalt, det vil sige når ord, billeder, film, animation, lyd og andre midler til kommunikation støtter hinanden i en tekst. Faget bidrager til, at eleven med forståelse kan lytte, læse og deltage i samtale ud fra forskellige tekster og teksttyper om erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag.

Fagets metoder styrker elevens innovative, kreative, analytiske og kritiske beredskab til at kunne løse opgaver og møde udfordringer, som eleven møder i erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag.

### Mål niveau C

Målene er inddelt i fire overordnede kompetenceområder: Kommunikation, læsning, fortolkning og fremstilling.

## Kommunikation

### Niveau C

1. Eleven kan kommunikere reflekteret og nuanceret i komplekse almene og erhvervsfaglige situationer med brug af relevante tale-, lytte- og samtalestrategier i forhold til formål og situation.
2. Eleven kan diskutere, argumentere og kommunikere hensigtsmæssigt i samarbejde og samvær med andre og reflektere over forskellige former for kommunikation.
3. Eleven kan reflektere over samspillet mellem formål og forskellige former for kommunikation samt egen rolle og ansvar i kommunikationssituationen.
4. Eleven kan vælge og anvende it og multimodale medier hensigtsmæssigt, reflekteret og kritisk til kommunikation, informationssøgning og formidling.
5. Eleven kan skelne mellem, reflektere over, vurdere og indgå i kritisk dialog om virksomheders interne og eksterne kommunikation.
6. Eleven kan forklare og reflektere over sproglige normer i diverse kontekster indenfor erhverv, uddannelse, samfund og danskfaget.

## Læsning

### Niveau C

1. Eleven kan læse, forstå og diskutere teksters betydning i almene og erhvervsmæssige sammenhænge og anvende relevante læsestrategier i forhold til læseformål, teksttype og kontekst.
2. Eleven kan gennemføre målrettet og kritisk informationssøgning med relevans for erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag.
3. Eleven kan ud fra læseformål, kontekst og kendskab til teksttyper forberede og gennemføre læsning af relevans for erhverv, uddannelse og samfund og efterfølgende indgå i kritisk dialog om denne læsning.

## Fortolkning

### Niveau C

1. Eleven kan forholde sig til kultur, sprog, historie, erhverv og uddannelse gennem analyse og diskussion af tekster.
2. Eleven kan vælge og analysere diverse tekster, som er relateret til erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag og anvende relevante analysemodeller.

3. Eleven kan tolke og/eller uddrage relevant betydning af tekster, relateret til erhverv, historie, uddannelse, samfund og dagligdag, på grundlag af analyse og diskutere og vurdere tolkningen.
4. Eleven kan metodisk reflektere over og vurdere tekster relateret til erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag på grundlag af analyse og indgå i kritisk dialog om sin vurdering.
5. Eleven kan perspektivere tekster relateret til erhverv, historie, uddannelse, samfund og dagligdag på grundlag af analyse.

## **Fremstilling**

### **Niveau C**

1. Eleven kan anvende relevante skrivestrategier og udtrykke sig forståeligt, varieret og nuanceret i skrift, tale, lyd og billede i en form, der passer til genre og situation
2. Eleven kan planlægge, forberede og fremstille formelt korrekte, varierede og nuancerede skriftlige og mundtlige tekster ved brug af teksttyper, der er relevante i forhold til emner og kontekster inden for erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag
3. Eleven kan sammenligne og gå i kritisk dialog med folk fra uddannelse og erhverv om egne og andres skriftlige produkter, herunder om skriveformål, målgruppe, genre og sproglig stil og grammatisk forståelse
4. Eleven kan vælge, anvende og begrunde hensigtsmæssige repræsentationsformer med relevans for erhverv, uddannelse og samfund.

## **Naturfag niveau C**

### **Formål**

Formålet med faget er at give eleven indsigt i principper og metoder inden for teknik, miljø og sundhed samt give forudsætninger for at kunne arbejde med naturfaglige emner, der findes inden for et erhvervsuddannelsesområde. Faget skal i en praksisnær kontekst bidrage til elevens forståelse af naturfagenes betydning for den teknologiske udvikling og dens påvirkning af mennesket, erhverv og samfund.

På C-niveau skal faget give eleven erfaringer med anvendelse af fagets centrale naturvidenskabelige arbejdsmetoder og tankegange ved løsning af konkrete erhvervs- eller almenfaglige problemstillinger, herunder vekselvirkningen mellem teori og praksis. Arbejdet med faget skal udvikle elevens kompetencer i relation til videregående uddannelse inden for det naturvidenskabelige, tekniske eller sundhedsfaglige område samt bidrage til elevens almindannelse.

### **Mål**

1. Eleven sikkert kan vælge og anvende naturfaglige begreber og modeller til at forklare udvalgte natur- og erhvervsfaglige problemstillinger.
2. Eleven sikkert kan vælge og anvende matematik til at forklare naturvidenskabelige fænomener og problemstillinger.
3. Eleven kan forklare og vurdere samspillet mellem teori og eksperimentelt arbejde og opnå en selvstændig og undersøgende handlemåde i forbindelse hermed.
4. Eleven kan planlægge, gennemføre og vurdere eksperimentelt arbejde med anvendelse af laboratorieudstyr eller andet relevant udstyr.
5. Eleven kan begrunde og demonstrere sikkerhedsmæssigt korrekt arbejde med udstyr og kemikalier herunder vurdere sikkerhed og risikomomenter.
6. Eleven selvstændigt kan udvælge, anvende og vurdere relevante digitale værktøjer til f.eks. simulering, informationssøgning og -behandling, databehandling og præsentation.
7. Eleven med sikkerhed kan anvende den naturvidenskabelige arbejdsmetode, herunder beskrive forholdet mellem teori og praksis.

8. Eleven kan reflektere over og diskutere naturfaglige og erhvervsfaglige problemstillinger, som de kommer til udtryk i medierne, herunder vurdere de naturfaglige elementer i fremstilling og argumentation.
9. Eleven kan perspektivere resultater i forhold til erhvervsfaglige og/eller samfundsmæssige problemstillinger.

For social- og sundhedsuddannelsen fastsættes nedenstående indhold i naturfag, jf. Vejledning til grundfagsbekendtgørelsen. Det centralt fastsatte indhold skal sikre elevernes mulighed for adgang til videregående uddannelser. Indholdet omfatter både kernestof og valgfrit stof.

### Undervisningens indhold niveau C

- Faglige beregninger. Der arbejdes eksempelvis med beregning af pH, opløsningers koncentration, herunder molaritet og masse-volumen procent.
- Eksponentiel funktion. Der arbejdes med eksponentiel udvikling og logaritmisk skala til belysning af emner som mikroorganismers og udbredelse herunder epidemier, måling af lydstyrke i dB, stoffers halveringstid, pH-begrebet m.m.
- Blodet. Der arbejdes med blodets kolloidosmotiske tryk, intra- og extracellulære væsker samt osmose og diffusion.
- Kroppens syrebasebalance. Der arbejdes med kroppens reguleringsmekanismer, herunder kulsyrebi-karbonat systemet.
- Energigivende næringsstoffer. Der arbejdes med stoffernes kemiske sammensætning, herunder med mættede og umættede fedtsyrer, mono- di- og polysakkarider samt protein som næringsstof og i form af plasmaprotein og enzymer.
- Bølger. Der arbejdes med lys og lyd med udgangspunkt i øjets og ørets opbygning og funktion og ændringer heri, herunder lysets brydning og støj. Der arbejdes med bølgemodellen og elektromagnetiske bølger samt anvendelse af disse i sundhedssektoren.
- Cellebiologi. Proteinsyntese, mutationer og resistens.
- Nervesystemet. Der arbejdes med impulsledning i nervesystemet.
- Ergonomi. Der arbejdes med hvordan fysikkens love har betydning for ergonomisk korrekt arbejdsstillinger.

### Engelsk niveau E, D og C

#### Formål

Formålet med undervisningen i fremmedsprog er at udvikle elevens fremmedsproglige viden, færdigheder og kompetencer, herunder fremme kommunikative, kulturelle og internationale kompetencer. Formålet med undervisningen er også, at eleverne i faget opnår evne til at forstå og anvende fremmedsproget, således at de kan orientere sig og agere i en globaliseret og digitaliseret verden.

Gennem arbejde med faget kan eleven opnå viden om fremmedsproglige kulturer i forhold til erhverv og samfund samt i almene og personlige sammenhænge.

Eleven kan dermed styrke sine forudsætninger for mobilitet, beskæftigelse og kompetenceudvikling og forudsætninger for at kunne kommunikere og varetage arbejdsopgaver, hvori fremmedsprog indgår.

#### Mål niveau E, D og C

Målene er inddelt i følgende fire områder: Kommunikation, kommunikationsstrategier, sprogbrug og sprogtilegnelse samt kultur- og samfundsforhold.

## Kommunikation

### Niveau E

1. Eleven kan forstå hovedindholdet af talt fremmedsprog om udvalgte emner.
2. Eleven kan forstå hovedindholdet af skrevne fremmedsproglige tekster om udvalgte emner.
3. Eleven kan udtrykke sig mundtligt med en vis præcision i et sammenhængende sprog med afgrænset ordforråd inden for udvalgte afgrænsede emner.
4. Eleven kan redegøre mundtligt for indholdet af de væsentlige informationer i udvalgte teksttyper.
5. Eleven kan redegøre for et forberedt stofområde.
6. Eleven kan deltage i samtaler og diskutere alsidige emner.
7. Eleven kan udtrykke sig skriftligt med præcision og i et sammenhængende sprog tilpasset emner og kontekster.
8. Eleven kan anvende og bearbejde viden og informationer skriftligt inden for alsidige emner, tekster og situationer.
9. Eleven kan anvende multimodale medier til at kommunikere selvstændigt mundtligt og skriftligt.

### Niveau D

1. Eleven kan forstå indholdet af talt fremmedsprog om alsidige emner.
2. Eleven kan forstå indholdet af skrevne fremmedsproglige tekster om alsidige emner.
3. udtrykke sig mundtligt med udtalt præcision i et sammenhængende sprog med alsidigt ordforråd inden for varierede emner.
4. Eleven kan redegøre mundtligt for indholdet af de væsentlige informationer i forskellige teksttyper.
5. Eleven kan redegøre for, forklare og uddybe et forberedt stofområde.
6. Eleven kan deltage aktivt i samtaler og diskutere alsidige og specifikke emner.
7. Eleven kan udtrykke sig skriftligt med præcision og i et sammenhængende sprog tilpasset alsidige emner og kontekster.
8. Eleven kan anvende, bearbejde og kommentere viden og informationer skriftligt inden for alsidige emner, tekster og situationer.
9. Eleven kan anvende multimodale medier, til at kommunikere mundtligt med sikkerhed.

### Niveau C

1. Eleven kan forstå indholdet af talt fremmedsprog om alsidige og specifikke emner.
2. Eleven kan forstå indholdet af skrevne fremmedsproglige tekster om alsidige og specifikke emner.
3. Eleven kan udtrykke sig mundtligt med præcision i et sammenhængende sprog med alsidigt og kontekstuel ordforråd inden for varierede og specifikke emner.
4. Eleven kan redegøre mundtligt for og forklare indholdet af alsidige og kontekstuelle tekster og teksttyper.
5. Eleven kan redegøre for, forklare, uddybe og kommentere et forberedt stofområde.
6. Eleven kan tage initiativ til og deltage aktivt i samtaler og diskutere varierede og komplekse emner i et sprog afpasset til situation og samtalemønster.
7. Eleven kan udtrykke sig skriftligt med høj grad af præcision og i et sammenhængende sprog tilpasset alsidige og komplekse emner og kontekster.
8. Eleven kan anvende, bearbejde og kommentere og analysere viden og informationer skriftligt inden for alsidige og specifikke emner, tekster og situationer.
9. Eleven kan anvende multimodale medier til at kommunikere med sikkerhed og variation mundtligt og skriftligt.

## Kommunikationsstrategier

### Niveau E

1. Eleven kan afprøve og anvende enkle lytte- og læsestrategier hensigtsmæssigt i forhold til teksttype, situation og formål,
2. Eleven kan afprøve hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder bruge omskrivninger, overbegreber og synonymer,
3. Eleven kan afprøve skrivestrategier efter skriveformål, herunder anvende viden om skriveprocessens faser,
4. Eleven kan opsøge og anvende fagets hjælpemidler, hensigtsmæssigt til oversættelse, stavning, ordforråd, grammatik, stavekontrol, ordbogsopslag, kildesøgning, tekstproduktion og
5. Eleven kan anvende informationer og kilder, selvstændigt og kritisk.

### Niveau D og C

1. Eleven kan selvstændigt vælge og anvende lytte- og læsestrategier hensigtsmæssigt i forhold til teksttype, situation og formål.
2. Eleven kan selvstændigt vælge hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder bruge omskrivninger, overbegreber og synonymer.
3. Eleven kan selvstændigt vælge skrivestrategier efter skriveformål, herunder anvende viden om skriveprocessens faser.
4. Eleven kan selvstændigt anvende fagets hjælpemidler hensigtsmæssigt til oversættelse, stavning, ordforråd, grammatik, stavekontrol, ordbogsopslag, kildesøgning og tekstproduktion.
5. Eleven kan selvstændigt anvende informationer og kilder kritisk.

## Sprogbrug Sprogtilegnelse

### Niveau E

1. Eleven kan anvende et præcist og afgrænset ordforråd inden for udvalgte emner.
2. Eleven kan udtale fremmedsproget klart, tydeligt og præcist med et afgrænset og veldefineret ordforråd inden for udvalgte emner og i udvalgte situationer.
3. Eleven kan tale og skrive fremmedsproget, så centrale grammatiske regler med betydning for hensigtsmæssig og effektiv kommunikation følges.
4. Eleven kan anvende væsentlige og grundlæggende regler for opbygning af tekster med sans for struktur og sammenhæng inden for relevante genrer, tekster og medie i erhverv, uddannelse og samfund samt personlige og almene forhold.

### Niveau D

1. Eleven kan anvende et præcist og alsidigt ordforråd inden for relevante emner.
2. Eleven kan udtale fremmedsproget klart, tydeligt og præcist med et alsidigt ordforråd inden for varierede emner og kontekster.
3. Eleven kan tale og skrive fremmedsproget så grammatiske regler med betydning for hensigtsmæssig og effektiv kommunikation følges med sans for sprogbrug.
4. Eleven kan anvende væsentlige regler for opbygning af tekster med sans for struktur og sammenhæng inden for relevante genrer, tekster og medier i erhverv, uddannelse og samfund samt almene og personlige forhold.

### Niveau C

1. Eleven kan anvende et præcist og varieret ordforråd inden for varierede relevante emner.
2. Eleven kan udtale fremmedsproget klart, tydeligt, flydende og præcist med et alsidigt ordforråd inden for varierede og komplekse emner og kontekster.

3. Eleven kan tale og skrive fremmedsproget så grammatiske regler med betydning for hensigtsmæssig og effektiv kommunikation følges med en høj grad af korrekt og varieret sprogbrug.
4. Eleven kan anvende og forklare væsentlige regler for opbygning af tekster med sans for struktur og sammenhæng inden for relevante genrer, tekster og medier i erhverv, uddannelse og samfund samt personlige og almene forhold.

## Kultur- og samfundsforhold

### Niveau E

1. Eleven kan opnå og anvende viden om adfærd, normer og værdier hos brugere af fremmedsproget i erhverv, samfund og i personlige og almene sammenhænge.
2. Eleven kan drage sammenligninger og genkende forskelle mellem egen kultur og andres kultur.
3. Eleven kan anvende viden om erhverv, kultur og samfund i kontakten med mennesker, der bruger fremmedsproget som modersmål eller som internationalt kommunikationsmiddel.

### Niveau D

1. Eleven kan opnå, anvende og redegøre for viden om adfærd, normer og værdier hos brugere af fremmedsproget i erhverv, samfund og i personlige og almene sammenhænge.
2. Eleven kan drage sammenligninger og redegøre for forskelle mellem egen kultur og andres kultur.
3. Eleven kan selvstændigt anvende viden om erhverv, kultur og samfund i kontakten med mennesker, der bruger fremmedsproget som modersmål eller som internationalt kommunikationsmiddel.

### Niveau C

1. Eleven kan opnå, anvende og redegøre for og reflektere over viden om adfærd, normer og værdier hos brugere af fremmedsproget i erhverv, samfund samt i personlige og almene sammenhænge.
2. Eleven kan drage sammenligninger mellem egen kultur og andres kultur samt redegøre for og forklare disse forskelle.
3. Eleven kan selvstændigt anvende viden om erhverv, kultur og samfund i kontakten med mennesker, der bruger fremmedsproget som modersmål eller som internationalt kommunikationsmiddel og reflektere herover.

Elevrettede beskrivelser, af hvordan grundfagene indgår i den tematiserede undervisning, fremgår i kapitel 3.

## 2.6.5 Valgfag Social- og sundhedsassistent

### EUD/EUV3

|                                              |                                              |                    |                   |
|----------------------------------------------|----------------------------------------------|--------------------|-------------------|
| Bundne uddannelses-specifikke fag<br>34 uger | Valgfri uddannelses-specifikke fag<br>3 uger | Grundfag<br>8 uger | Valgfag<br>3 uger |
|----------------------------------------------|----------------------------------------------|--------------------|-------------------|

Model 4

### EUV2/EUV1

|                                              |                                              |                    |                   |
|----------------------------------------------|----------------------------------------------|--------------------|-------------------|
| Bundne uddannelses-specifikke fag<br>33 uger | Valgfri uddannelses-specifikke fag<br>2 uger | Grundfag<br>6 uger | Valgfag<br>2 uger |
|----------------------------------------------|----------------------------------------------|--------------------|-------------------|

Model 5

Valgfagene følger de krav, der er beskrevet i BEK nr. 1619 af 27/12/2019 i løbet af social- og sundhedsassistentuddannelsen udbydes 3 ugers valgfag for EUD/EUV3-forløbene og 2 ugers valgfag for EUV2/EUV1-forløbene.

SOSU H tilbyder en række valgfag, der uddyber mere specielle emner og områder i elevens uddannelse. Det giver eleven en større bredde i sin uddannelse, og valgfaget kan give eleven mulighed for at arbejde innovativt og entreprenant samt være af betydning for videreuddannelse.

Valgfagenes titler og varighed fremgår i kapitel 3.

## 2.7 Bedømmelsesplan

Bedømmelsesplanen er en beskrivelse af, hvordan og hvornår den løbende og afsluttende bedømmelse foregår.

### Formålet med bedømmelsesplanen er

- At eleven har viden om eget niveau og progression i læring
- At inspirere og motivere eleven til læring
- At eleven reflekterer over sin faglige udvikling i forhold til faget
- At eleven har tilstrækkeligt grundlag for valg af uddannelse

### Bedømmelsesplanen er delt op i følgende syv områder

- Den løbende bedømmelse i skoleperioderne
- Bedømmelse ved en skoleperiodes afslutning
- Bedømmelse ved en praktikperiodes afslutning
- Standpunktsbedømmelser eller prøver i uddannelsesspecifikke fag og grundfag
- Valgfri uddannelsesspecifikke fag
- Valgfag
- Den afsluttende bedømmelse

Eleven vil løbende få en bedømmelse af sit standpunkt og sin udvikling gennem uddannelsesforløbet. Den løbende evaluering vil foregå i forbindelse med feedforward og feedback i den temabaserede undervisning, i aktiviteter og ved afleverede opgaver.

I slutningen af hver skoleperiode vil der blive udarbejdet en skolevejledning, der udtrykker elevens standpunkt i form af en karakter i forhold til de fastsatte mål for skoleperioden, og der vil være en vurdering af eventuelle behov for supplerende undervisning og for supplerende oplæring i praktikken. Karakteren udtrykker elevens standpunkt i forhold til de fastsatte mål for undervisningen på det tidspunkt, karakteren gives.

På tilsvarende vis vil der i slutningen af hver praktikperiode blive udarbejdet en praktikerklæring.

Ved den afsluttende bedømmelse fastsættes en afsluttende karakter, der kan være en standpunktskarakter og/eller en eksamens- eller prøvekarakter. Standpunktskarakteren udtrykker elevens standpunkt i forhold til de fastsatte mål for undervisningen på det tidspunkt, karakteren gives. Ved eksamen finder bekendtgørelse om prøver og eksamen ved de erhvervsrettede uddannelse anvendelse. Når prøve er aflagt, træder prøvekarakteren i stedet for den tilsvarende standpunktskarakter og indgår i eventuelle gennemsnitsberegninger. Dette gælder ikke for grundforløbsprøven, jf. BEK nr. 2499 af 13/12/2021 § 90, stk. 3.



## Karakterform ved følgende fag

- Grundfag bedømmes ved brug af 7-trins-skalaen.
- De obligatoriske uddannelsesspecifikke fag bedømmes ved brug af 7-trins-skalaen.
- De valgfri uddannelsesspecifikke fag bedømmes bestået/ikke bestået.
- Valgfag bedømmes gennemført/ikke gennemført.
- Certifikater bedømmes bestået/ikke bestået.

## Karaktergivning i uddannelsesspecifikt fag, grundfag og certifikatfag på grundforløb 2 mod SOSU

Skemaet viser, hvornår underviseren afgiver karakterer i uddannelsesspecifikke fag, grundfag, valgfrit uddannelsesspecifikt fag og valgfag.

|                                                          | Delkarakter                                              | Standpunktskarakter                                      | Prøvekarakter                                |
|----------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------|----------------------------------------------|
| <b>Skoleuge 5</b><br>sidste dag                          | Engelsk                                                  |                                                          |                                              |
| <b>Skoleuge 10</b><br>sidste dag                         | Dansk<br>Naturfag<br>Uddannelsesspecifikt fag<br>Valgfag | Engelsk                                                  |                                              |
| <b>Skoleuge 10 - 15</b><br>holdets sidste afholdelsesdag |                                                          | Certifikatfagene: Førstehjælp og brandbekæmpelse         |                                              |
| <b>Skoleuge 17</b><br>sidste dag                         |                                                          | Dansk<br>Naturfag<br>Uddannelsesspecifikt fag<br>Valgfag |                                              |
| <b>Skoleuge 18 - 20</b>                                  |                                                          |                                                          | Dansk/Naturfag/Engelsk<br>Grundforløbsprøven |

## Karaktergivning i uddannelsesspecifikke fag, grundfag, valgfri uddannelsesspecifikke fag og valgfag på social- og sundhedsassistentuddannelsen

Skemaet viser, hvornår underviseren afgiver karakterer i uddannelsesspecifikke fag, grundfag, valgfrit uddannelsesspecifikt fag og valgfag.

| Skoleperiode 1A                    | Delkarakter                                                                                                                                                                               | Standpunktskarakter | Prøvekarakter |
|------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------|---------------|
| <b>Skoleuge 5</b><br>3. sidste dag | Mødet med borgeren og patienten<br>Det sammenhængende borger- og patientforløb<br>Kvalitet og udvikling<br>Somatisk sygdom og sygepleje<br>Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering |                     |               |

| Skoleperiode 1B                                      | Delkarakter                                                                                                                                                                                                             | Standpunktskarakter                                                   | Prøvekarakter |
|------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------|---------------|
| <b>Skoleuge 2-4</b><br>Holdets sidste afholdelsesdag |                                                                                                                                                                                                                         | EUV1/EUV2 med godskrivning for S1A: Generhvervelse af førstehjælp for |               |
| <b>Skoleuge 4</b><br>3. sidste dag                   | Mødet med borgeren og patienten<br>Det sammenhængende borger- og patientforløb<br>Kvalitet og udvikling<br>Somatisk sygdom og sygepleje<br>Psykisk sygdom og sygepleje<br>Farmakologi og medicin-håndtering<br>Naturfag |                                                                       |               |

| Skoleperiode 2                      | Delkarakter                                                                                             | Standpunktskarakter               | Prøvekarakter                     |
|-------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------|-----------------------------------|
| <b>Skoleuge 10</b><br>sidste dag    |                                                                                                         | EUV1 og EUV2: Valgfag             |                                   |
| <b>Skoleuge 10</b><br>3. sidste dag |                                                                                                         | Farmakologi og medicin-håndtering |                                   |
| <b>Skoleuge 11 - 13</b>             |                                                                                                         |                                   | Farmakologi og medicin-håndtering |
| <b>Skoleuge 13</b><br>3. sidste dag | Mødet med borgeren og patienten<br>Det sammenhængende borger- og patientforløb<br>Kvalitet og udvikling |                                   |                                   |

|  |                                                                                                               |  |  |
|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|  | Psykisk sygdom og sygepleje<br>Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering<br>Naturfag<br>Dansk<br>Engelsk |  |  |
|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|

| Skoleperiode 3A                                 | Delkarakter                                                                                                                                                                                           | Standpunktskarakter                                      | Prøvekarakter |
|-------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------|---------------|
| Skoleuge 5<br>sidste dag                        |                                                                                                                                                                                                       | Engelsk                                                  |               |
| Skoleuge 7                                      |                                                                                                                                                                                                       |                                                          | Engelsk       |
| Skoleuge 7<br>sidste dag                        |                                                                                                                                                                                                       | Valgfrit uddannelsesspecifikt fag<br>EUV1/ EUV2: Valgfag |               |
| Skoleuge 10<br>sidste dag                       |                                                                                                                                                                                                       | Dansk                                                    |               |
| Skoleuge 11-12<br>Holdets sidste afholdelsesdag |                                                                                                                                                                                                       | EUD/EUV3: generhvervelse af førstehjælp                  |               |
| Skoleuge 12                                     |                                                                                                                                                                                                       |                                                          | Dansk         |
| Skoleuge 12<br>3. sidste dag                    | Mødet med borgeren og patienten<br>Det sammenhængende borger- og patientforløb<br>Kvalitet og udvikling<br>Somatisk sygdom og sygepleje<br>Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering<br>Naturfag |                                                          |               |

| Skoleperiode 3B             | Delkarakter                                                                                                                            | Standpunktskarakter                                                                                                                                                                                 | Prøvekarakter |
|-----------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------|
| Skoleuge 3<br>3. sidste dag | Naturfag<br>EUV1/EUV2 uden godskrivning for dansk og naturfag:<br>Det sammenhængende borger- og patientforløb<br>Kvalitet og udvikling | EUD/EUV3: Valgfag<br>EUV1/EUV2 med godskrivning for dansk<br>Mødet med borgeren og patienten<br>Det sammenhængende borger- og patientforløb<br>Kvalitet og udvikling<br>Psykisk sygdom og sygepleje |               |

|  |                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |  |
|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|  | <u>EUV1/EUV2 med godskrivning for naturfag:</u><br>Det sammenhængende borger- og patientforløb<br>Kvalitet og udvikling | Somatisk sygdom og sygepleje<br>Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering<br><br><u>EUV1/EUV2 med godskrivning for dansk og naturfag:</u><br>Mødet med borgeren og patienten<br>Det sammenhængende borger- og patientforløb<br>Kvalitet og udvikling<br>Psykisk sygdom og sygepleje<br>Somatisk sygdom og sygepleje<br>Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering |  |
|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|

| Skoleperiode 4              | Delkarakter | Standpunktskarakter                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | Prøvekarakter                                                                                        |
|-----------------------------|-------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Skoleuge 1<br>4. sidste dag |             | Naturfag                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                      |
| Skoleuge 2                  |             | <u>EUD med godskrivning for dansk og naturfag/EUV3 med godskrivning for dansk og uden afkortning: Ekstra valgfrit uddannelsesspecifikt fag</u><br><br><u>EUV3 med godskrivning og afkortning for naturfag: Valgfag</u><br><br><u>EUV3 med godskrivning og afkortning for dansk og naturfag: Valgfag</u><br><br><u>EUV1/EUV2 med godskrivning for naturfag:</u><br>Mødet med borgeren og patienten<br>Det sammenhængende borger- og patientforløb<br>Kvalitet og udvikling<br>Psykisk sygdom og sygepleje<br>Somatisk sygdom og sygepleje<br>Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering | Naturfag<br><br><u>EUV1/EUV2 med godskrivning for to grundfag: Afsluttende prøve i projektopgave</u> |
| Skoleuge 3                  |             | <u>EUD med godskrivning for dansk/EUV3 med godskrivning for dansk og uden afkortning: Ekstra valgfrit uddannelsesspecifikt fag</u><br><br><u>EUD med godskrivning for dansk og naturfag/EUV3 med godskrivning</u>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                      |

|            |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                             |
|------------|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------|
|            |  | <p>for dansk og naturfag og uden afkortning: <u>Ekstra valgfrit uddannelsesspecifikt fag</u></p> <p><u>EUV3 med godskrivning og afkortning for dansk: Valgfag</u></p> <p><u>EUV3 med godskrivning og afkortning for dansk og naturfag: Valgfag</u></p>                                                                                                                                   |                                                                                             |
| Skoleuge 4 |  | <p><u>EUD/EUV3: Valgfrit uddannelsesspecifikt fag</u></p> <p><u>EUV1/EUV2 uden godskrivning for dansk og naturfag:</u></p> <p>Mødet med borgeren og patienten</p> <p>Det sammenhængende borger- og patientforløb</p> <p>Kvalitet og udvikling</p> <p>Psykisk sygdom og sygepleje</p> <p>Somatisk sygdom og sygepleje</p> <p>Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering</p>           | <p><u>EUV1/EUV2 med godskrivning for et grundfag: Afsluttende prøve i projektopgave</u></p> |
| Skoleuge 5 |  | <p><u>EUV3 med godskrivning og afkortning for dansk og naturfag:</u></p> <p>Mødet med borgeren og patienten</p> <p>Det sammenhængende borger- og patientforløb</p> <p>Kvalitet og udvikling</p> <p>Psykisk sygdom og sygepleje</p> <p>Somatisk sygdom og sygepleje</p> <p>Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering</p>                                                             |                                                                                             |
| Skoleuge 6 |  | <p><u>EUV3 med godskrivning og afkortning for dansk:</u></p> <p>Mødet med borgeren og patienten</p> <p>Det sammenhængende borger- og patientforløb</p> <p>Kvalitet og udvikling</p> <p>Psykisk sygdom og sygepleje</p> <p>Somatisk sygdom og sygepleje</p> <p>Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering</p> <p><u>EUV3 med godskrivning og afkortning for naturfag: Valgfag</u></p> | <p><u>EUV1/EUV2 uden godskrivning for grundfag: Afsluttende prøve i projektopgave</u></p>   |
| Skoleuge 7 |  | <p><u>EUD/EUV3 uden afkortning</u></p> <p>Mødet med borgeren og patienten</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | <p><u>EUV3 med godskrivning og afkortning for</u></p>                                       |

|             |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                      |
|-------------|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|             |  | <p>Det sammenhængende borger- og patientforløb</p> <p>Kvalitet og udvikling</p> <p>Psykisk sygdom og sygepleje</p> <p>Somatisk sygdom og sygepleje</p> <p>Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering</p> <p><u>EUV3 med godskrivning og afkortning for dansk: Valgfag</u></p> <p><u>EUV3 med godskrivning og afkortning for naturfag:</u></p> <p>Mødet med borgeren og patienten</p> <p>Det sammenhængende borger- og patientforløb</p> <p>Kvalitet og udvikling</p> <p>Psykisk sygdom og sygepleje</p> <p>Somatisk sygdom og sygepleje</p> <p>Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering</p> | <p>to grundfag: Afsluttende prøve i projektopgave</p>                                                |
| Skoleuge 8  |  | <u>EUD/EUV3 uden afkortning: Valgfag</u>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                      |
| Skoleuge 9  |  | <u>EUD/EUV3 uden afkortning: Valgfag</u>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | <u>EUV3 med godskrivning og afkortning for et grundfag: Afsluttende prøve i projektopgave</u>        |
| Skoleuge 11 |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | <u>EUD/EUV3 uden godskrivning og uden afkortning for grundfag: Afsluttende prøve i projektopgave</u> |

## Samtale

Eleven vil kunne blive indkaldt til samtale, hvis et af følgende forhold gør sig gældende

- Hvis elevens personlige og/eller faglige kompetenceudvikling er problematisk set i forhold til at nå målene for uddannelsen.
- Hvis elevens fravær giver anledning til overvejelser om egnethed til fortsat uddannelse.
- Hvis uddannelsesspecifikke fag og grundfag bedømmes med en karakter under 02 ved prøve eller skolevejledning.
- Hvis elevens manglende fremmøde i forbindelse med valgfri uddannelsesspecifikke fag gør, at eleven ikke kan bedømmes "bestået".
- Hvis en praktikperiode bedømmes "ikke godkendt".
- Hvis gennemsnittet af standpunktsbedømmelser og prøvekarakterer i uddannelsesspecifikke fag og grundfag er under 02, eller et af fagene bedømmes med karakteren -3.
- Hvis den afsluttende prøve bedømmes med en karakter under 02 eller ikke består.

Initiativ til en samtale kan tages af eleven, SOSU H, ansættende myndighed eller praktiksted. Der skrives en konklusion på samtalen.

## 2.8 Eksamensregler Grundforløb 2

Ved afslutningen af undervisningen på grundforløb 2 afholdes først en grundfagsprøve på baggrund af en udtrækning mellem elevens grundfag. For elever, der har valgt engelsk, indgår faget i udtrækningen. Herefter afholdes grundforløbsprøven.

En elev kan gå til grundforløbsprøven, selv om grundfagsprøven ikke er bestået. For at få udstedt grundforløbsbevis og opfylde overgangskravene til hovedforløbet skal grundfagsprøven i dansk eller naturfag og grundforløbsprøven være bestået. Det er ikke en del af overgangskravene, at eleven har et bestået niveau i engelsk og heller ikke en bestået karakter i sin standpunktsbedømmelse for det uddannelsesspecifikke fag.

### 2.8.1 Prøve i dansk niveau D og C Grundforløb 2

Der afholdes en mundtlig prøve på grundlag af elevens præsentationsportfolio samt en ukendt opgave udarbejdet af skolen. Prøven aflægges individuelt.

Eleven skal før undervisningens afslutning vælge en eller flere tekster fra sin præsentationsportfolio samt forberede sig på at gå i dialog om formidling, proces og virkemidler. Eleven udarbejder en disposition som oplæg til prøven.

Forudsætningen for at gå til prøve i dansk er, at det obligatoriske skriftlige arbejde er afleveret.

En oversigt over gennemført undervisning, de ukendte opgaver samt en fortegnelse over tekster i hver enkel elevs præsentationsportfolio sendes til censor før afholdelse af prøve.

### Eksaminationsgrundlag

På dagen for prøven trækker eleven den ukendte opgave ved lodtrækning. En prøve er begyndt, når prøvematerialet er udleveret til eleven. Eleven har 60 minutter til forberedelse af den ukendte opgave. Der vil være mulighed for at vælge mellem mindst fire opgaver. Forberedelse sker individuelt. Under forberedelsen må eleven bruge hjælpemidler, herunder også elektroniske. Eleven må ikke kommunikere med andre ved at benytte adgang til e-mail, telefon, sociale medier og lignende under forberedelsen.

Eleven skal i sin forberedelse af den ukendte opgave:

1. Læse den ukendte tekst
2. Lave en analyse, fortolkning og perspektivering i forhold til den ukendte opgaves formulering

Den ukendte opgave og elevens præsentationsportfolio bruges til at komme omkring de væsentlige faglige mål, som skolen har udvalgt til prøven. De væsentlige mål fremgår af bedømmelseskriterierne.

Til prøven forventes eleven at medbringe

- Den ukendte tekst
- Præsentationsportfolio med elevens egen/egne tekst/-er
- Disposition over elevens præsentation af egen/egne tekst/-er

### Bedømmelsesgrundlag

Bedømmelsesgrundlaget udgøres af elevens mundtlige præstation ved prøven.

Prøven er todelt.

Den ene del består af elevens præsentation af løsning af den ukendte opgave samt en efterfølgende dialog om opgaven mellem elev og eksaminator. Under eksaminationen i den ukendte tekst skal eleven demonstrere sin evne til at fremdrage væsentlige sider af tekstens indhold og form, fortolke samt perspektivere til fx aktuelle emner, praksisnære problemstillinger og/eller tekster, der er arbejdet med i undervisningen, jf. de gældende bedømmelseskriterier.

Den anden del består af elevens præsentation af elevens præsentationsportfolio suppleret med uddybende spørgsmål fra eksaminator. I dialogen om eget skriftligt arbejde skal eleven komme ind på teksten/teksternes funktion, målgruppe, virkemidler, sproglige form og indhold. Denne del af prøven skal demonstrere elevens viden og bevidsthed om formidling, valg af virkemidler og procesorienteret dokumentation. Elevens skriftlige kompetence bedømmes ud fra den mundtlige præsentation i forbindelse med dialogen om præsentationsportfolioen.

Prøven varer 30 minutter, inklusiv trækning og votering. Der bruges ca. 14 minutter på den ukendte tekst og ca. 8 minutter på præsentationsportfolio.

Gennem dialog er det eksaminator og censors opgave at sikre, at eleven kan bedømmes i forhold til væsentlige mål for danskfaget.

## **Bedømmelseskriterier**

Bedømmelsesgrundlaget og –kriterierne er retningsgivende for bedømmelse af præstationen ved prøven. Bedømmelseskriterierne skal understøtte det nødvendige skøn, der sammenfattes i bedømmelsen. Med skønnet vejes præstationens styrker og mangler op i forhold til hinanden.

Eleven bedømmes i forhold til fagets mål. Karakteren fastsættes på baggrund af en samlet vurdering af elevens kompetencer i faget, dokumenteret gennem elevens eksamens-præstation. Prøven bedømmes ud fra 7-trinsskalaen, jf. BEK nr. 262 af 20/03/2007. For at bestå kræves mindst karakteren 02.

## **Niveau D**

*På niveau D skal de udvalgte væsentlige mål for prøven ses i forhold til erhverv, uddannelse, samfund og/eller dagligdag.*

### **På niveau D er de udvalgte væsentlige mål for prøven:**

#### **Kommunikation**

- Diskussion og kommunikation med andre på en hensigtsmæssig måde og refleksion over forskellige former for kommunikation
- Indgåelse i dialog om korrekt anvendelse af sprogbrug og sproglige normer samt forståelig, varieret og situationsbestemt formulering

#### **Læsning**

- Redegørelse for og diskussion af det relevante i teksten ud fra kendskab til og forståelse af fiktionstekster, praksisnære sagtekster og multimodale tekster

#### **Fortolkning**

- Analyse, diskussion, fortolkning, refleksion og vurdering af tekster



## Fremstilling

- Sammenligning og dialog om egne og andres skriftlige produkter, herunder skriveformål, målgruppe, genre og sprog

Anvendelse af danskfaglige begreber samt demonstration af struktur og refleksion i præsentationer

## **På niveau D er elevens præstation karakteriseret ved:**

### **Karakteren 12**

- En velbegrunnet og selvstændig diskussion og kommunikation med andre på en hensigtsmæssig måde og refleksion over forskellige former for kommunikation
- En selvstændig indgåelse i dialog om korrekt anvendelse af sprogbrug og sproglige normer samt forståelig, varieret og situationsbestemt formulering
- En selvstændig redegørelse for og diskussion af det relevante i teksten ud fra kendskab til og forståelse af fiktionstekster, praksisnære sagtekster og multimodale tekster
- En overbevisende og selvstændig analyse, diskussion, fortolkning, refleksion og vurdering af tekster
- En overbevisende sammenligning og dialog om egne og andres skriftlige produkter, herunder skriveformål, målgruppe, genre og sprog
- En overbevisende og præcis anvendelse af danskfaglige begreber samt demonstration af struktur i præsentationer

En fremragende præstation med ingen eller få uvæsentlige mangler.

### **Karakteren 10**

- En selvstændig diskussion og kommunikation med andre på en hensigtsmæssig måde og refleksion over forskellige former for kommunikation
- En sikker indgåelse i dialog om korrekt anvendelse af sprogbrug og sproglige normer samt forståelig, varieret og situationsbestemt formulering
- En sikker redegørelse for og diskussion af det relevante i teksten ud fra kendskab til og forståelse af fiktionstekster, praksisnære sagtekster og multimodale tekster
- En sikker og velbegrunnet analyse, diskussion, fortolkning, refleksion og vurdering af tekster
- En sikker sammenligning og dialog om egne og andres skriftlige produkter, herunder skriveformål, målgruppe, genre og sprog
- En sikker og præcis anvendelse af danskfaglige begreber samt demonstration af struktur i præsentationer

En fortrinlig præstation med nogle mindre væsentlige mangler.

### **Karakteren 7**

- En dækkende diskussion og kommunikation med andre på en hensigtsmæssig måde og refleksion over forskellige former for kommunikation
- En klar indgåelse i dialog om korrekt anvendelse af sprogbrug og sproglige normer samt forståelig, varieret og situationsbestemt formulering
- En klar redegørelse for og diskussion af det relevante i teksten ud fra kendskab til og forståelse af fiktionstekster, praksisnære sagtekster og multimodale tekster
- En dækkende analyse, diskussion, fortolkning, refleksion og vurdering af tekster
- En klar sammenligning og dialog om egne og andres skriftlige produkter, herunder skriveformål, målgruppe, genre og sprog
- En rimelig sikker anvendelse af danskfaglige begreber samt demonstration af struktur i præsentationer

En god præstation med en del mangler.

## **Karakteren 4**

- En enkel diskussion og kommunikation med andre på en hensigtsmæssig måde og refleksion over forskellige former for kommunikation
- En synlig indgåelse i dialog om korrekt anvendelse af sprogbrug og sproglige normer samt forståelig, varieret og situationsbestemt formulering
- En synlig redegørelse for og diskussion af det relevante i teksten ud fra kendskab til og forståelse af fiktionstekster, praksisnære sagtekster og multimodale tekster
- En synlig analyse, diskussion, fortolkning, refleksion og vurdering af tekster
- En enkel sammenligning og dialog om egne og andres skriftlige produkter, herunder skriveformål, målgruppe, genre og sprog
- En synlig anvendelse af danskfaglige begreber samt demonstration af struktur i præsentationer

En jævn præstation med adskillige væsentlige mangler.

## **Karakteren 02**

- En forståelig diskussion og kommunikation med andre på en hensigtsmæssig måde og refleksion over forskellige former for kommunikation
- En forståelig indgåelse i dialog om korrekt anvendelse af sprogbrug og sproglige normer samt forståelig, varieret og situationsbestemt formulering
- En forståelig redegørelse for og diskussion af det relevante i teksten ud fra kendskab til og forståelse af fiktionstekster, praksisnære sagtekster og multimodale tekster
- En basal analyse, diskussion, fortolkning, refleksion og vurdering af tekster
- En forståelig sammenligning og dialog om egne og andres skriftlige produkter, herunder skriveformål, målgruppe, genre og sprog
- En basal anvendelse af danskfaglige begreber samt demonstration af struktur i præsentationer

En tilstrækkelig præstation med den minimalt acceptable grad af opfyldelse af fagets mål.

## **Karakteren 00**

- Præstationen opfylder ikke i tilstrækkelig grad kriterierne for karakteren 02

En utilstrækkelig præstation der ikke demonstrerer en acceptabel grad af opfyldelse af fagets mål.

## **Karakteren -3**

- Præstationen er helt uacceptabel

En helt uacceptabel præstation.

## **Niveau C**

*På niveau C skal de udvalgte væsentlige mål for prøven ses i forhold til erhverv, historie, uddannelse, samfund, dagligdag og/eller danskfaget.*

## **På niveau C er de udvalgte væsentlige mål for prøven:**

### **Kommunikation**

- Diskussion, argumentation og kommunikation med andre på en hensigtsmæssig måde og refleksion over samspillet mellem formål og forskellige former for kommunikation
- Indgåelse i dialog om og refleksion over korrekt anvendelse af sprogbrug og sproglige normer samt sproglig korrekt og situationsbestemt formulering

## Læsning

- Diskussion af og refleksion over det relevante i teksten ud fra kendskab til og forståelse af fiktionstekster, praksisnære sagtekster og multimodale tekster

## Fortolkning

- Analyse, fortolkning, vurdering og perspektivering af tekster samt dialog om egen vurdering og tolkning

## Fremstilling

- Sammenligning og dialog om egne og andres skriftlige produkter, herunder skriveformål, målgruppe, genre, sproglig stil og grammatisk forståelse

Anvendelse af danskfaglige begreber samt demonstration af struktur og refleksion i præsentationer

## På niveau C er elevens præstation karakteriseret ved

### Karakteren 12

- En velbegrunder og selvstændig diskussion, argumentation og kommunikation med andre på en hensigtsmæssig måde og refleksion over samspillet mellem formål og forskellige former for kommunikation
- En selvstændig indgåelse i dialog om og refleksion over korrekt anvendelse af sprogbrug og sproglige normer samt sproglig korrekt og situationsbestemt formulering
- En selvstændig diskussion af og refleksion over det relevante i teksten ud fra kendskab til og forståelse af fiktionstekster, praksisnære sagtekster og multimodale tekster
- En overbevisende og selvstændig analyse, fortolkning, vurdering og perspektivering af tekster samt dialog om egen vurdering og tolkning
- En overbevisende sammenligning og dialog om egne og andres skriftlige produkter, herunder skriveformål, målgruppe, genre, sproglig stil og grammatisk forståelse
- En overbevisende og præcis anvendelse af danskfaglige begreber samt demonstration af struktur og refleksion i præsentationer

En fremragende præstation med ingen eller få uvæsentlige mangler.

### Karakteren 10

- En selvstændig diskussion, argumentation og kommunikation med andre på en hensigtsmæssig måde og refleksion over samspillet mellem formål og forskellige former for kommunikation
- En sikker indgåelse i dialog om og refleksion over korrekt anvendelse af sprogbrug og sproglige normer samt sproglig korrekt og situationsbestemt formulering
- En sikker diskussion af og refleksion over det relevante i teksten ud fra kendskab til og forståelse af fiktionstekster, praksisnære sagtekster og multimodale tekster
- En sikker og velbegrunder analyse, fortolkning, vurdering og perspektivering af tekster samt dialog om egen vurdering og tolkning
- En sikker sammenligning og dialog om egne og andres skriftlige produkter, herunder skriveformål, målgruppe, genre, sproglig stil og grammatisk forståelse
- En sikker og præcis anvendelse af danskfaglige begreber samt demonstration af struktur og refleksion i præsentationer

En fortrinlig præstation med nogle mindre væsentlige mangler.

## Karakteren 7

- En dækkende diskussion, argumentation og kommunikation med andre på en hensigtsmæssig måde og refleksion over samspillet mellem formål og forskellige former for kommunikation
- En klar indgåelse i dialog om og refleksion over korrekt anvendelse af sprogbrug og sproglige normer samt sproglig korrekt og situationsbestemt formulering
- En klar diskussion af og refleksion over det relevante i teksten ud fra kendskab til og forståelse af fiktionstekster, praksisnære sagtekster og multimodale tekster
- En dækkende analyse, fortolkning, vurdering og perspektivering af tekster samt dialog om egen vurdering og tolkning
- En klar sammenligning og dialog om egne og andres skriftlige produkter, herunder skriveformål, målgruppe, genre, sproglig stil og grammatisk forståelse
- En rimelig sikker anvendelse af danskfaglige begreber samt demonstration af struktur og refleksion i præsentationer

En god præstation med en del mangler.

## Karakteren 4

- En enkel diskussion, argumentation og kommunikation med andre på en hensigtsmæssig måde og refleksion over samspillet mellem formål og forskellige former for kommunikation
- En synlig indgåelse i dialog om og refleksion over korrekt anvendelse af sprogbrug og sproglige normer samt sproglig korrekt og situationsbestemt formulering
- En synlig diskussion af og refleksion over det relevante i teksten ud fra kendskab til og forståelse af fiktionstekster, praksisnære sagtekster og multimodale tekster
- En synlig analyse, fortolkning, vurdering og perspektivering af tekster samt dialog om egen vurdering og tolkning
- En enkel sammenligning og dialog om egne og andres skriftlige produkter, herunder skriveformål, målgruppe, genre, sproglig stil og grammatisk forståelse
- En synlig anvendelse af danskfaglige begreber samt demonstration af struktur og refleksion i præsentationer

En jævn præstation med adskillige væsentlige mangler.

## Karakteren 02

- En forståelig diskussion, argumentation og kommunikation med andre på en hensigtsmæssig måde og refleksion over samspillet mellem formål og forskellige former for kommunikation
- En forståelig indgåelse i dialog om og refleksion over korrekt anvendelse af sprogbrug og sproglige normer samt sproglig korrekt og situationsbestemt formulering
- En forståelig diskussion af og refleksion over det relevante i teksten ud fra kendskab til og forståelse af fiktionstekster, praksisnære sagtekster og multimodale tekster
- En basal analyse, fortolkning, vurdering og perspektivering af tekster samt dialog om egen vurdering og tolkning
- En forståelig sammenligning og dialog om egne og andres skriftlige produkter, herunder skriveformål, målgruppe, genre, sproglig stil og grammatisk forståelse
- En basal anvendelse af danskfaglige begreber samt demonstration af struktur og refleksion i præsentationer

En tilstrækkelig præstation med den minimalt acceptable grad af opfyldelse af fagets mål.

## Karakteren 00

- Præstationen opfylder ikke i tilstrækkelig grad kriterierne for karakteren 02

En utilstrækkelig præstation der ikke demonstrerer en acceptabel grad af opfyldelse af fagets mål.

### Karakteren -3

- Præstationen er helt uacceptabel
- En helt uacceptabel præstation.

## 2.8.2 Prøve i naturfag niveau E Grundforløb 2

Der afholdes en mundtlig prøve, der tager udgangspunkt i to af tre elevudarbejdede dispositioner. Prøven aflægges individuelt.

Forudsætningen for at gå til prøve i naturfag er, at eleven har udarbejdet tre dispositioner. De skal medbringes til prøven i tre computerskrevne eksemplarer. Hver disposition navngives med et nummer fra 1 til 3.

Som grundlag for udarbejdelsen af dispositionerne stilles eleven i den sidste del af undervisningstiden en erhvervsfaglig case med 3-4 centrale naturfaglige problemstillinger. Den stillede erhvervsfaglige case skal dække fagets mål. Eleven udarbejder tre dispositioner, en for hver af de tre problemstillinger, som eleven har valgt. De tre dispositioner udgør elevens oplæg til prøven.

Hver disposition skal som minimum indeholde

- Elevens fornavn, efternavn og holdnummer
- Valgt naturfaglig problemstilling fra den erhvervsfaglige case
- Liste over naturfaglige emner i forhold til den valgte problemstilling

En oversigt over gennemført undervisning, fx litteraturliste og forsøgsoversigt, samt erhvervsfaglig case sendes til censor før afholdelse af prøve.

### Eksaminationsgrundlag

Eksaminationsgrundlaget er den erhvervsfaglige case og elevens udarbejdede dispositioner. Eleven trækker ved prøvens start to af de tre dispositioner.

Ved eksaminationen fremlægger eleven de to dispositioner. Ved fremlæggelsen skal eleven inddrage væsentlig viden i forhold til de valgte problemstillinger og derudover demonstrere kendskab til de øvrige naturfaglige problemstillinger, der er behandlet i den erhvervsfaglige case. Eleven skal desuden relatere problemstillingerne til det erhvervsfaglige område.

Eleven har i undervisningen adgang til relevant udstyr, da eleven i sin planlægning af prøven skal indbygge en praktisk del.

Eksempler på en praktisk del er

- Fremvisning af forsøg, som eleven på forhånd har opstillet eller billeder af tidligere udførte forsøg
- Små undersøgelser
- Fremvisning af fysiske ting, som understøtter det, eleven fremlægger
- Håndtering af udstyr og kemikalier

Det praktiske indhold skal supplere det stof, som eleven fremlægger. Formålet med den praktiske del af prøven er, at eleven skal vise, at eleven kan arbejde eksperimentelt med faget og sikkerhedsmæssigt korrekt.

## Bedømmelsesgrundlag

Bedømmelsesgrundlaget er elevens mundtlige og praktiske præstation. Prøven varer 30 minutter, inklusiv votering.

Eleven starter eksaminationen med et oplæg på ca. 10 minutter. Den efterfølgende dialog tager udgangspunkt i elevens oplæg og i de to dispositioner. Eksaminator kan stille spørgsmål under hele forløbet. Censor har mulighed for at stille uddybende spørgsmål i dialogen efter oplægget.

Der skal eksamineres, så eleven prøves bredt i fagets mål. Ved prøven inddrages relevant natur- og erhvervsfagligt udstyr.

Det er eksaminator og censors opgave at sikre, at eleven kan bedømmes i forhold til væsentlige mål givet i bedømmelseskriterierne.

Ved prøven tilstræbes mest mulig aktivitet fra elevens side i form af dialog og diskussion.

## Bedømmelseskriterier

Bedømmelsesgrundlaget og -kriterierne er retningsgivende for bedømmelse af præstationen ved prøven. Bedømmelseskriterierne skal støtte det nødvendige skøn, der sammenfattes i bedømmelsen. Med skønnet vejes præstationens styrker og mangler op i forhold til hinanden.

Eleven bedømmes i forhold til fagets mål. Karakteren for prøven gives på baggrund af en helhedsvurdering af elevens mundtlige og praktiske præstation. Ved bedømmelsen anvendes 7-trinsskalaen, jf. BEK nr. 262 af 20/03/2007. For at bestå kræves mindst karakteren 02.

### I bedømmelse af elevens præstation i faget lægges vægt på følgende:

1. Eleven viser forståelse af enkle naturfaglige begreber og beregninger
2. Eleven fremlægger sin disposition og den praktiske del, herunder sammenhængen med erhvervsfaglighed
3. Eleven forklarer eksperimenteres formål, udførelse og resultater
4. Eleven anvender modeller til forklaring af naturfaglige fænomener

BEK nr. 692 af 26/05/2020

## Elevens præstation er karakteriseret ved

### Karakteren 12

- En overbevisende og selvstændig forståelse af enkle naturfaglige begreber og beregninger
- En selvstændig fremlæggelse af dispositionen og den praktiske del, herunder sammenhængen med erhvervsfaglighed
- En overbevisende og selvstændig forklaring af eksperimenteres formål, udførelse og resultater
- En præcis og overbevisende anvendelse af modeller til forklaring af naturfaglige fænomener

En fremragende præstation med ingen eller få uvæsentlige mangler.

### Karakteren 10

- En relevant og selvstændig forståelse af enkle naturfaglige begreber og beregninger
- En klar og velbegrunder fremlæggelse af dispositionen og den praktiske del, herunder sammenhængen med erhvervsfaglighed
- En velbegrunder forklaring af eksperimenteres formål, udførelse og resultater

- En præcis anvendelse af modeller til forklaring af naturfaglige fænomener
- En fortrinlig præstation med nogle mindre væsentlige mangler.

## Karakteren 7

- En selvstændig forståelse af enkle naturfaglige begreber og beregninger
- En klar fremlæggelse af dispositionen og den praktiske del, herunder sammenhængen med erhvervsfaglighed
- En begrundet forklaring af eksperimenters formål, udførelse og resultater
- En klar anvendelse af modeller til forklaring af naturfaglige fænomener

En god præstation med en del mangler.

## Karakteren 4

- En synlig forståelse af enkle naturfaglige begreber og beregninger
- En enkel fremlæggelse af dispositionen og den praktiske del, herunder sammenhængen med erhvervsfaglighed
- En synlig forklaring af eksperimenters formål, udførelse og resultater
- En enkel anvendelse af modeller til forklaring af naturfaglige fænomener

En jævn præstation med adskillige væsentlige mangler.

## Karakteren 02

- En basal forståelse af enkle naturfaglige begreber og beregninger
- En forståelig fremlæggelse af dispositionen og den praktiske del, herunder sammenhængen med erhvervsfaglighed
- En forståelig forklaring af eksperimenters formål, udførelse og resultater
- En basal anvendelse af modeller til forklaring af naturfaglige fænomener

En tilstrækkelig præstation med den minimalt acceptable grad af opfyldelse af fagets mål.

## Karakteren 00

- Præstationen opfylder ikke i tilstrækkelig grad kriterierne for karakteren 02

En utilstrækkelig præstation der ikke demonstrerer en acceptabel grad af opfyldelse af fagets mål.

## Karakteren -3

- Præstationen er helt uacceptabel

En helt uacceptabel præstation.

## 2.8.3 Prøve i engelsk niveau F, E, D og C Grundforløb 2

Der afholdes en mundtlig prøve på grundlag af elevens selvvalgte emne samt en ukendt opgave udarbejdet af skolen. Prøven aflægges individuelt. Formålet er, at eleven får mulighed for at vise, i hvilken grad eleven opfylder målene for prøven.

Eleven skal før undervisningens afslutning vælge et selvvalgt emne i samråd med underviseren. Eleven udarbejder herefter en synopsis med præsentationsmateriale, som tager udgangspunkt i det erhvervsfaglige hovedområde, uddannelse eller studerede emner i undervisningen. Forudsætningen for at gå til prøven er, at eleven har afleveret sin synopsis.

En oversigt over gennemført undervisning, de ukendte opgaver samt en fortegnelse over elevernes selvvalgte emner sendes til censor før afholdelse af prøve.

## **Eksaminationsgrundlag**

På dagen for prøven trækker eleven den ukendte opgave ved lodtrækning. En prøve er begyndt, når prøvematerialet er udleveret til eleven. Der vil være mulighed for at vælge mellem mindst 4 opgaver. Eleven har 60 minutter til forberedelse af den ukendte opgave. Forberedelse sker individuelt. Under forberedelsen må eleven bruge hjælpemidler, herunder også elektroniske. Eleven må ikke kommunikere med andre, fx ved at benytte adgang til e-mail, mobiltelefon, sociale medier under forberedelsen.

Eleven skal i sin forberedelse:

1. Arbejde med den ukendte opgave og besvare spørgsmål til opgaven
2. Perspektivere opgaven til fx emner gennemgået i undervisningen, aktuelle emner, praksisnære problemstillinger
3. Udarbejde oplæg til eksaminationen

Den ukendte opgave og det selvvalgte emne bruges til at komme omkring de væsentlige faglige mål, som skolen har udvalgt til prøven. De væsentlige mål fremgår af bedømmelseskriterierne.

Eleven forventes at medbringe synopsis om selvvalgt emne i tre eksemplarer samt ukendt opgave til prøven.

## **Bedømmelsesgrundlag**

Bedømmelsesgrundlaget udgøres af elevens mundtlige præstation ved prøven.

Prøven er todelt.

Den ene del af elevens præsentation af besvarelsen af den ukendte opgave samt en efterfølgende samtale mellem elev og eksaminator om den ukendte opgave.

Den anden del består af elevens præsentation af sit selvvalgte emne og suppleres med uddybende spørgsmål fra eksaminator.

Eksaminationen varer samlet 30 minutter, inklusiv votering. Der bruges ca. 10 minutter på den ukendte opgave og ca. 12 minutter på det selvvalgte emne.

Ved hjælp af spørgsmål er det eksaminators og censors opgave at sikre, at eleven kan bedømmes i forhold til de udvalgte væsentlige mål for engelsk.

## **Bedømmelseskriterier**

Bedømmelsesgrundlaget og –kriterierne er retningsgivende for bedømmelse af præstationen ved prøven. Bedømmelseskriterierne skal støtte det nødvendige skøn, der sammenfattes i bedømmelsen. Med skønnet vejes præstationens styrker og mangler op i forhold til hinanden.

Eleven bedømmes i forhold til fagets mål. Karakteren fastsættes på baggrund af en samlet vurdering af elevens kompetencer i faget, dokumenteret gennem elevens eksamenspræstation. Prøven bedømmes ud fra 7-trinsskalaen, jf. BEK nr. 262 af 20/03/2007. For at bestå kræves mindst karakteren 02.



## Niveau F

### På niveau F er de udvalgte væsentlige mål for prøven

#### Kommunikation

- Forståelse på et grundlæggende niveau af hovedindholdet af talt engelsk om udvalgte og afgrænsede emner
- Præsentation af de forberedte stofområder
- Deltagelse med enkle sproglige udtryk i samtale af udvalgte og afgrænsede emner
- Kommunikationsstrategier
- Afprøvning af hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder omformuleringer, overbegreber og synonymer
- Sprogbrug Sprogtilegnelse
- Anvendelse på et grundlæggende niveau af et tilstrækkeligt præcist og afgrænset ordforråd inden for udvalgte emner og situationer samt en tydelig og forståelig udtale, så centrale grammatiske regler med betydning for hensigtsmæssig kommunikation følges
- Kultur- og samfundsforhold
- Anvendelse af grundlæggende viden om enkle forskelle mellem egen og andres kultur i erhverv, samfund samt i personlige sammenhænge

### På niveau F er elevens præstation karakteriseret ved

#### Karakteren 12

- En overbevisende forståelse på et grundlæggende niveau af hovedindholdet af talt engelsk om udvalgte og afgrænsede emner
- En selvstændig og overbevisende præsentation af de forberedte stofområder
- En overbevisende deltagelse med enkle sproglige udtryk i samtale af udvalgte og afgrænsede emner
- En selvstændig og velbegrunder afprøvning af hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder omformuleringer, overbegreber og synonymer
- En overbevisende og selvstændig anvendelse på et grundlæggende niveau af et tilstrækkeligt præcist og afgrænset ordforråd inden for udvalgte emner og situationer samt en tydelig og forståelig udtale, så centrale grammatiske regler med betydning for hensigtsmæssig kommunikation følges
- En overbevisende anvendelse af grundlæggende viden om enkle forskelle mellem egen og andres kultur i erhverv, samfund samt i personlige sammenhænge

En fremragende præstation med ingen eller få uvæsentlige mangler

#### Karakteren 10

- En sikker forståelse på et grundlæggende niveau af hovedindholdet af talt engelsk om udvalgte og afgrænsede emner
- En selvstændig præsentation af de forberedte stofområder
- En sikker deltagelse med enkle sproglige udtryk i samtale af udvalgte og afgrænsede emner
- En selvstændig afprøvning af hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder omformuleringer, overbegreber og synonymer

- En sikker anvendelse på et grundlæggende niveau af et tilstrækkeligt præcist og afgrænset ordforråd inden for udvalgte emner og situationer samt en tydelig og forståelig udtale, så centrale grammatiske regler med betydning for hensigtsmæssig kommunikation følges
- En selvstændig anvendelse af grundlæggende viden om enkle forskelle mellem egen og andres kultur i erhverv, samfund samt i personlige sammenhænge

En fortrinlig præstation med nogle mindre væsentlige mangler.

## Karakteren 7

- En klar forståelse på et grundlæggende niveau af hovedindholdet af talt engelsk om udvalgte og afgrænsede emner
- En dækkende præsentation af de forberedte stofområder
- En dækkende deltagelse med enkle sproglige udtryk i samtale af udvalgte og afgrænsede emner
- En dækkende afprøvning af hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder omformuleringer, overbegreber og synonymer
- En rimelig sikker anvendelse på et grundlæggende niveau af et tilstrækkeligt præcist og afgrænset ordforråd inden for udvalgte emner og situationer samt en tydelig og forståelig udtale, så centrale grammatiske regler med betydning for hensigtsmæssig kommunikation følges
- En dækkende anvendelse af grundlæggende viden om enkle forskelle mellem egen og andres kultur i erhverv, samfund samt i personlige sammenhænge

En god præstation med en del mangler

## Karakteren 4

- En synlig forståelse på et grundlæggende niveau af hovedindholdet af talt engelsk om udvalgte og afgrænsede emner
- En synlig præsentation af de forberedte stofområder
- En synlig deltagelse med enkle sproglige udtryk i samtale af udvalgte og afgrænsede emner
- En enkel afprøvning af hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder omformuleringer, overbegreber og synonymer
- En synlig anvendelse på et grundlæggende niveau af et tilstrækkeligt præcist og afgrænset ordforråd inden for udvalgte emner og situationer samt en tydelig og forståelig udtale, så centrale grammatiske regler med betydning for hensigtsmæssig kommunikation følges
- En synlig anvendelse af grundlæggende viden om enkle forskelle mellem egen og andres kultur i erhverv, samfund samt i personlige sammenhænge

## Karakteren 02

- En basal forståelse på et grundlæggende niveau af hovedindholdet af talt engelsk om udvalgte og afgrænsede emner
- En basal præsentation af de forberedte stofområder
- En basal deltagelse med enkle sproglige udtryk i samtale af udvalgte og afgrænsede emner
- En forståelig afprøvning af hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder omformuleringer, overbegreber og synonymer
- En basal anvendelse på et grundlæggende niveau af et tilstrækkeligt præcist og afgrænset ordforråd inden for udvalgte emner og situationer samt en tydelig og forståelig udtale, så centrale grammatiske regler med betydning for hensigtsmæssig kommunikation følges
- En basal anvendelse af grundlæggende viden om enkle forskelle mellem egen og andres kultur i erhverv, samfund samt i personlige sammenhænge

En tilstrækkelig præstation med den minimalt acceptable grad af opfyldelse af fagets mål.

## Karakteren 00

- Præstationen opfylder ikke i tilstrækkelig grad kriterierne for karakteren 02

En utilstrækkelig præstation der ikke demonstrerer en acceptabel grad af opfyldelse af fagets mål.

## Karakteren -3

- Præstationen er helt uacceptabel

En helt uacceptabel præstation.

## Niveau E

### På niveau E er de udvalgte væsentlige mål for prøven

#### Kommunikation

- Forståelse af hovedindholdet af talt engelsk om udvalgte emner
- Redegørelse for de forberedte stofområder
- Deltagelse i samtale samt diskussion af udvalgte emner

#### Kommunikationsstrategier

- Afprøvning af hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder omformuleringer, overbegreber og synonymer

#### Sprogbrug Sprogtilegnelse

- Anvendelse af et præcist og afgrænset ordforråd inden for udvalgte emner og situationer samt en tydelig og præcis udtale, så centrale grammatiske regler med betydning for hensigtsmæssig og effektiv kommunikation følges

#### Kultur- og samfundsforhold

- Anvendelse af viden om forskelle mellem egen og andres kultur i erhverv, samfund samt i personlige sammenhænge

### På niveau E er elevens præstation karakteriseret ved

#### Karakteren 12

- En overbevisende forståelse af hovedindholdet af talt engelsk om udvalgte emner
- En selvstændig og overbevisende redegørelse for de forberedte stofområder
- En overbevisende deltagelse i samtale samt diskussion af udvalgte emner
- En selvstændig og velbegrunder afprøvning af hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder omformuleringer, overbegreber og synonymer
- En overbevisende og selvstændig anvendelse af et præcist og afgrænset ordforråd inden for udvalgte emner og situationer samt en tydelig og præcis udtale, så centrale grammatiske regler med betydning for hensigtsmæssig og effektiv kommunikation følges
- En overbevisende anvendelse af viden om forskelle mellem egen og andres kultur i erhverv, samfund samt i personlige sammenhænge

En fremragende præstation med ingen eller få uvæsentlige mangler.

#### Karakteren 10

- En sikker forståelse af hovedindholdet af talt engelsk om udvalgte emner
- En selvstændig redegørelse for de forberedte stofområder
- En sikker deltagelse i samtale samt diskussion af udvalgte emner
- En selvstændig afprøvning af hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder omformuleringer, overbegreber og synonymer

- En sikker anvendelse af et præcist og afgrænset ordforråd inden for udvalgte emner og situationer samt en tydelig og præcis udtale, så centrale grammatiske regler med betydning for hensigtsmæssig og effektiv kommunikation følges
- En selvstændig anvendelse af viden om forskelle mellem egen og andres kultur i erhverv, samfund samt i personlige sammenhænge

En fortrinlig præstation med nogle mindre væsentlige mangler.

## **Karakteren 7**

- En klar forståelse af hovedindholdet af talt engelsk om udvalgte emner
- En dækkende redegørelse for de forberedte stofområder
- En dækkende deltagelse i samtale samt diskussion af udvalgte emner
- En dækkende afprøvning af hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder omformuleringer, overbegreber og synonymer
- En rimelig sikker anvendelse af et præcist og afgrænset ordforråd inden for udvalgte emner og situationer samt en tydelig og præcis udtale, så centrale grammatiske regler med betydning for hensigtsmæssig og effektiv kommunikation følges
- En dækkende anvendelse af viden om forskelle mellem egen og andres kultur i erhverv, samfund samt i personlige sammenhænge

En god præstation med en del mangler.

## **Karakteren 4**

- En synlig forståelse af hovedindholdet af talt engelsk om udvalgte emner
- En synlig redegørelse for de forberedte stofområder
- En synlig deltagelse i samtale samt diskussion af udvalgte emner
- En enkel afprøvning af hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder omformuleringer, overbegreber og synonymer
- En synlig anvendelse af et præcist og afgrænset ordforråd inden for udvalgte emner og situationer samt en tydelig og præcis udtale, så centrale grammatiske regler med betydning for hensigtsmæssig og effektiv kommunikation følges
- En synlig anvendelse af viden om forskelle mellem egen og andres kultur i erhverv, samfund samt i personlige sammenhænge

En jævn præstation med adskillige væsentlige mangler.

## **Karakteren 02**

- En basal forståelse af hovedindholdet af talt engelsk om udvalgte emner
- En basal redegørelse for de forberedte stofområder
- En basal deltagelse i samtale samt diskussion af udvalgte emner
- En forståelig afprøvning af hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder omformuleringer, overbegreber og synonymer
- En basal anvendelse af et præcist og afgrænset ordforråd inden for udvalgte emner og situationer samt en tydelig og præcis udtale, så centrale grammatiske regler med betydning for hensigtsmæssig og effektiv kommunikation følges
- En basal anvendelse af viden om forskelle mellem egen og andres kultur i erhverv, samfund samt i personlige sammenhænge

En tilstrækkelig præstation med den minimalt acceptable grad af opfyldelse af fagets mål.

## Karakteren 00

- Præstationen opfylder ikke i tilstrækkelig grad kriterierne for karakteren 02

En utilstrækkelig præstation der ikke demonstrerer en acceptabel grad af opfyldelse af fagets mål.

## Karakteren -3

- Præstationen er helt uacceptabel

En helt uacceptabel præstation.

## Niveau D

### På niveau D er de udvalgte væsentlige mål for prøven

#### Kommunikation

- Forståelse af indholdet af talt engelsk om alsidige emner
- Redegørelse og uddybning af de forberedte stofområder
- Aktiv deltagelse i samtale samt diskussion af alsidige emner

#### Kommunikationsstrategier

- Valg af hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder omformuleringer, overbegreber og synonymer

#### Sprogbrug Sprogtilegnelse

- Anvendelse af et præcist og alsidigt ordforråd inden for varierede emner og kontekster samt en tydelig og præcis udtale med en høj grad af korrekt sprogbrug

#### Kultur- og samfundsforhold

- Redegørelse for forskelle mellem egen og andres kultur i erhverv, samfund samt i personlige sammenhænge

### På niveau D er elevens præstation karakteriseret ved

#### Karakteren 12

- En overbevisende forståelse af indholdet af talt engelsk om alsidige emner
- En selvstændig og overbevisende redegørelse og uddybning af de forberedte stofområder
- En overbevisende aktiv deltagelse i samtale samt diskussion af alsidige emner
- Et selvstændigt og velbegrundet valg af hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder omformuleringer, overbegreber og synonymer
- En overbevisende og selvstændig anvendelse af et præcist og alsidigt ordforråd inden for varierede emner og kontekster samt en tydelig og præcis udtale med en høj grad af korrekt sprogbrug
- En overbevisende redegørelse for forskelle mellem egen og andres kultur i erhverv, samfund samt i personlige sammenhænge

En fremragende præstation med ingen eller få uvæsentlige mangler.

#### Karakteren 10

- En sikker forståelse af indholdet af talt engelsk om alsidige emner
- En selvstændig redegørelse og uddybning af de forberedte stofområder
- En sikker aktiv deltagelse i samtale samt diskussion af alsidige emner
- Et selvstændigt valg af hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder omformuleringer, overbegreber og synonymer
- En sikker anvendelse af et præcist og alsidigt ordforråd inden for varierede emner og kontekster samt en tydelig og præcis udtale med en høj grad af korrekt sprogbrug
- En selvstændig redegørelse for forskelle mellem egen og andres kultur i erhverv, samfund samt i personlige sammenhænge

En fortrinlig præstation med nogle mindre væsentlige mangler.

## **Karakteren 7**

- En klar forståelse af indholdet af talt engelsk om alsidige emner
- En dækkende redegørelse og uddybning af de forberedte stofområder
- En dækkende aktiv deltagelse i samtale samt diskussion af alsidige emner
- Et dækkende valg af hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder omformuleringer, overbegreber og synonymer
- En rimelig sikker anvendelse af et præcist og alsidigt ordforråd inden for varierede emner og kontekster samt en tydelig og præcis udtale med en høj grad af korrekt sprogbrug
- En dækkende redegørelse for forskelle mellem egen og andres kultur i erhverv, samfund samt i personlige sammenhænge

En god præstation med en del mangler.

## **Karakteren 4**

- En synlig forståelse af indholdet af talt engelsk om alsidige emner
- En synlig redegørelse og uddybning af de forberedte stofområder
- En synlig aktiv deltagelse i samtale samt diskussion af alsidige emner
- Et enkelt valg af hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder omformuleringer, overbegreber og synonymer
- En synlig anvendelse af et præcist og alsidigt ordforråd inden for varierede emner og kontekster samt en tydelig og præcis udtale med en høj grad af korrekt sprogbrug
- En synlig redegørelse for forskelle mellem egen og andres kultur i erhverv, samfund samt i personlige sammenhænge

En jævn præstation med adskillige væsentlige mangler.

## **Karakteren 02**

- En basal forståelse af indholdet af talt engelsk om alsidige emner
- En basal redegørelse og uddybning af de forberedte stofområder
- En basal aktiv deltagelse i samtale samt diskussion af alsidige emner
- Et forståeligt valg af hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder omformuleringer, overbegreber og synonymer
- En basal anvendelse af et præcist og alsidigt ordforråd inden for varierede emner og kontekster samt en tydelig og præcis udtale med en høj grad af korrekt sprogbrug
- En basal redegørelse for forskelle mellem egen og andres kultur i erhverv, samfund samt i personlige sammenhænge

En tilstrækkelig præstation med den minimalt acceptable grad af opfyldelse af fagets mål.

## **Karakteren 00**

- Præstationen opfylder ikke i tilstrækkelig grad kriterierne for karakteren 02

En utilstrækkelig præstation der ikke demonstrerer en acceptabel grad af opfyldelse af fagets mål.

## **Karakteren -3**

- Præstationen er helt uacceptabel

En helt uacceptabel præstation.

## **Niveau C**

## **På niveau C er de udvalgte væsentlige mål for prøven**

### **Kommunikation**

- Forståelse af indholdet af talt engelsk om alsidige og specifikke emner
- Redegørelse, uddybning og kommentering af de forberedte stofområder
- Aktiv og initiativrig deltagelse i samtale samt diskussion af varierede og komplekse emner

### **Kommunikationsstrategier**

- Valg af hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder omformuleringer, overbegreber og synonymer

### **Sprogbrug Sprogtilegnelse**

- Anvendelse af et præcist og varieret ordforråd inden for varierede relevante emner og kontekster samt en klar, tydelig, flydende og præcis udtale med sans for korrekt og varieret sprogbrug

### **Kultur- og samfundsforhold**

- Redegørelse for, forklaring af og refleksion over forskelle mellem egen og andres kultur i erhverv, samfund samt i personlige sammenhænge

## **På niveau C er elevens præstation karakteriseret ved**

### **Karakteren 12**

- En overbevisende forståelse af indholdet af talt engelsk om varierede og alsidige emner
- En selvstændig og overbevisende redegørelse, uddybning og kommentering af de forberedte stofområder
- En overbevisende aktiv og initiativrig deltagelse i samtale samt diskussion af varierede og komplekse emner
- Et selvstændigt og velbegrundet valg af hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder omformuleringer, overbegreber og synonymer
- En overbevisende og selvstændig anvendelse af et præcist og varieret ordforråd inden for varierede og komplekse emner og kontekster samt en tydelig, præcis og flydende udtale med sans for korrekt og varieret sprogbrug
- En overbevisende redegørelse for, forklaring af og refleksion over forskelle mellem egen og andres kultur i erhverv, samfund samt i personlige sammenhænge

En fremragende præstation med ingen eller få uvæsentlige mangler.

### **Karakteren 10**

- En sikker forståelse af indholdet af talt engelsk om varierede og alsidige emner
- En selvstændig redegørelse, uddybning og kommentering af de forberedte stofområder
- En sikker aktiv og initiativrig deltagelse i samtale samt diskussion af varierede og komplekse emner
- Et selvstændigt valg af hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder omformuleringer, overbegreber og synonymer
- En sikker anvendelse af et præcist og varieret ordforråd inden for varierede og komplekse emner og kontekster samt en tydelig, præcis og flydende udtale med sans for korrekt og varieret sprogbrug
- En selvstændig redegørelse for, forklaring af og refleksion over forskelle mellem egen og andres kultur i erhverv, samfund samt i personlige sammenhænge

En fortrinlig præstation med nogle mindre væsentlige mangler.

### **Karakteren 7**

- En klar forståelse af indholdet af talt engelsk om varierede og alsidige emner
- En dækkende redegørelse, uddybning og kommentering af de forberedte stofområder

- En dækkende aktiv og initiativrig deltagelse i samtale samt diskussion af varierede og komplekse emner
- Et dækkende valg af hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder omformuleringer, overbegreber og synonymer
- En rimelig sikker anvendelse af et præcist og varieret ordforråd inden for varierede og komplekse emner og kontekster samt en tydelig, præcis og flydende udtale med sans for korrekt og varieret sprogbrug
- En dækkende redegørelse for, forklaring af og refleksion over forskelle mellem egen og andres kultur i erhverv, samfund samt i personlige sammenhænge

En god præstation med en del mangler.

#### **Karakteren 4**

- En synlig forståelse af indholdet af talt engelsk om varierede og alsidige emner
- En synlig redegørelse, uddybning og kommentering af de forberedte stofområder
- En synlig aktiv og initiativrig deltagelse i samtale samt diskussion af varierede og komplekse emner
- Et enkelt valg af hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder omformuleringer, overbegreber og synonymer
- En synlig anvendelse af et præcist og varieret ordforråd inden for varierede og komplekse emner og kontekster samt en tydelig, præcis og flydende udtale med sans for korrekt og varieret sprogbrug
- En synlig redegørelse for, forklaring af og refleksion over forskelle mellem egen og andres kultur i erhverv, samfund samt i personlige sammenhænge

En jævn præstation med adskillige væsentlige mangler.

#### **Karakteren 02**

- En basal forståelse af indholdet af talt engelsk om varierede og alsidige emner
- En basal redegørelse, uddybning og kommentering af de forberedte stofområder
- En basal aktiv og initiativrig deltagelse i samtale samt diskussion af varierede og komplekse emner
- Et forståeligt valg af hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder omformuleringer, overbegreber og synonymer
- En basal anvendelse af et præcist og varieret ordforråd inden for varierede og komplekse emner og kontekster samt en tydelig, præcis og flydende udtale med sans for korrekt og varieret sprogbrug
- En basal redegørelse for, forklaring af og refleksion over forskelle mellem egen og andres kultur i erhverv, samfund samt i personlige sammenhænge

En tilstrækkelig præstation med den minimalt acceptable grad af opfyldelse af fagets mål.

#### **Karakteren 00**

- Præstationen opfylder ikke i tilstrækkelig grad kriterierne for karakteren 02

En utilstrækkelig præstation der ikke demonstrerer en acceptabel grad af opfyldelse af fagets mål.

#### **Karakteren -3**

- Præstationen er helt uacceptabel

En helt uacceptabel præstation.



## 2.8.4 Afsluttende prøve Grundforløb 2 mod social- og sundhedsassistent

Ved afslutningen af undervisningen på grundforløb 2 afholdes grundforløbsprøven. Det er prøvens formål at bedømme elevens opfyldelse af de krav, som er fastsat for den pågældende uddannelse, jf. BEK nr. 1619 af 27/12/2019 § 3, stk. 2.

Prøvens grundlag er væsentlige udvalgte kompetencemål fra det uddannelsesspecifikke fag, som kendetegner den kernefaglighed, der ligger i social- og sundhedsassistentuddannelsen.

### Kompetencemål

- 1) anvende faglig kommunikation i forklaring af borgerens forløb i social- og sundhedsvæsenet og faggruppens rolle heri,
- 2) forstå og forklare rammerne for den rehabiliterende tilgang, herunder faggruppens funktion i forhold til at støtte borgeren i mestring af eget liv,
- 3) forklare hvordan man kan igangsætte og understøtte sundhedsfremmende og sygdomsforebyggende aktiviteter,
- 4) vejlede borgeren i brugen af velfærdsteknologiske hjælpemidler samt vejlede og støtte borgeren i kontakten med det digitale Danmark,
- 5) kommunikere med borgere og pårørende på en etisk og respektfuld måde, herunder medvirke til at forebygge konflikter i jobudøvelsen,
- 6) udvise motivation og tage aktivt ansvar for egen læring med fokus på egne ressourcer og begrænsninger og
- 7) udøve jobfunktionen under hensynstagen til de sikkerhedsmæssige, arbejdsmiljømæssige, ergonomiske og hygiejniske principper.

Forudsætningen for at gå til grundforløbsprøven er, at eleven/gruppen har udarbejdet en disposition, som medbringes til prøven. Dispositionen godkendes af underviseren og afleveres dagen før elevens/gruppens individuelle forberedelsesdag til prøven. Prøven kan gennemføres individuelt eller i grupper med højst 3 elever.

Som grundlag for udarbejdelsen af dispositionen arbejder eleven/gruppen i den sidste del af undervisningstiden på grundforløbet med en case. Casen dækker kompetencemålene og sætter fokus på elevens begyndende fagidentitet, samt at eleven er under uddannelse.

- Casen kan have 4 tilhørende hændelser.
- Med afsæt i casen arbejder eleven/gruppen med en problemformulering.
- En elev arbejder med afsæt i minimum 3 kompetencemål og et praksiseksempel, en gruppe på 2 elever arbejder med afsæt i minimum 4-5 kompetencemål og to praksiseksempler, 3 elever arbejder med afsæt i minimum 5-6 kompetencemål og 3 praksiseksempler.
- For alle elever er eksaminationsgrundlaget en disposition og et eller flere praksiseksempler.

For at gå til gruppeprøve skal eleverne have forberedt sig sammen. En elev kan vælge at gå til individuel prøve i en opgave, der er udarbejdet i en gruppe. En elev, der har forberedt sig i gruppe, og som vælger at gå til prøve individuelt, udarbejder en individuel disposition.

Prøven varer 30 minutter, inklusiv votering.

Prøvens varighed fordelt på antallet af elever:

| Antal elever | Varighed inkl. votering     |
|--------------|-----------------------------|
| 1 elev       | 30 minutter, inkl. votering |
| 2 elever     | 60 minutter, inkl. votering |
| 3 elever     | 90 minutter, inkl. votering |

## Eksaminationsgrundlag

Eksaminationsgrundlaget tones mod kompetenceområdet for social- og sundhedsassistentuddannelsen: *Professionel helhedsorienteret sygepleje og rehabilitering i samarbejde med borgere og patienter med grundlæggende behov i et tværprofessionelt og tværsektorielt samarbejde i det nære og det sammenhængende sundhedsvæsen.*

Eksaminationsgrundlaget er en praktisk funderet opgave, der giver eleven mulighed for at

- Præsentere en grundlæggende faglig viden.
- Demonstrere et forberedt praksiseksempel af en kendt situation eller ud fra en kendt problemstilling for at understøtte refleksion.
- Demonstrere en grundlæggende evne til at reflektere over teori og praksiseksempel.

På SOSU H består eksaminationsgrundlaget af elevens/gruppens disposition samt et eller flere praksiseksempler.

En disposition indeholder

- Elevens/elevernes navn/e og holdnummer
- Problemformulering
- Valgte kompetencemål
- Praksiseksempel
- Liste over emner, der omhandler de valgte kompetencemål
- Liste over kilder eleven/gruppen har anvendt
- Eventuelt perspektivering, som kan være forslag til supplerende emner, der kan være dialog om ved den mundtlige prøve

Et praksiseksempel er en faglig handling, som skal give mulighed for refleksion over teori og praksis.

Eleven medbringer disposition, praksiseksempel og oplæg til prøven. Eleven kan medbringe andet relevant materiale til prøven, fx materialer, bøger, notater, digitale hjælpemidler.

## Bedømmelsesgrundlag

Bedømmelsesgrundlaget er elevens mundtlige præstation i forhold til besvarelse af problemformulering. Det er elevens forståelse for teori og begreber sammen med elevens refleksion over praksiseksemplet, der vægtes i bedømmelsen. Praksiseksemplet er ikke i sig selv genstand for bedømmelse ved prøven, men indgår i en samlet bedømmelse, idet praksiseksemplets formål er at understøtte elevens faglige refleksion.

Eksaminationen tager udgangspunkt i elevens oplæg. Den efterfølgende dialog kan omfatte alle mål, så eleven prøves bredt i faget. Eleven behøver ikke at demonstrere kompetencer inden for alle kompetencemål for at bestå.

Dispositionen for prøven udleveres til censor ved eksaminationens begyndelse.

Til det mundtlige oplæg har hver elev ca. 10 minutter, inklusiv demonstration af praksiseksempel. Efter oplægget vil prøven fortsætte som en dialog mellem eleven/eleverne og eksaminator. Dialogen tager udgangspunkt i elevens/elevernes oplæg og i den skriftlige disposition. Censor kan deltage i dialogen.

Ved hjælp af spørgsmål er det eksaminators og censors opgave at sikre, at eleven kan bedømmes i forhold til væsentlige mål for det uddannelsesspecifikke fag.

Bedømmelsen gives individuelt.

## Bedømmelseskriterier

Bedømmelseskriterierne beskriver, med udgangspunkt i bedømmelsesgrundlaget, hvad der lægges vægt på ved vurderingen af eksaminandens præstation.

Bedømmelsesgrundlaget og -kriterierne er retningsgivende for bedømmelse af præstationen ved prøven. Bedømmelseskriterierne skal støtte det nødvendige skøn, der sammenfattes i bedømmelsen. Med skønnet vejes præstationens styrker og mangler op i forhold til hinanden.

Grundforløbsprøven bedømmes bestået/ikke bestået. Kravet for at bestå er, at eleven på grundlæggende niveau demonstrerer kompetencer inden for det udsnit af de udvalgte væsentlige mål, der er relevante for elevens eksaminationsgrundlag. Der kan således være kompetencemål, som ikke bliver berørt under eksaminationen. Bedømmelsen sker alene på grundlag af den mundtlige præstation.

For at opnå bedømmelsen "bestået" lægges der i bedømmelsen særlig vægt på, at eleven på grundlæggende niveau kan opfylde nedenstående kriterier. Såfremt elevens præstation ud fra helhedsvurdering på et eller flere punkter vurderes at være utilstrækkelig, jf. kolonnen "væsentlige mangler" på næste side, medfører dette bedømmelsen "ikke bestået".

| Bestået                                                                                                                                                                                                                 | Væsentlige mangler                                                                                                                                                                                                    |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Demonstrere en basal faglig viden</b>                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                       |
| Eleven viser en grundlæggende forståelse for teori og begreber i sin formidling af egne overvejelser, som er relevante for en helhedsorienteret sygepleje og rehabilitering i det nære og sammenhængende sundhedsvæsen. | Eleven viser utilstrækkelig forståelse for teori og begreber i sin formidling af egne overvejelser, som er relevante for en helhedsorienteret sygepleje og rehabilitering i det nære og sammenhængende sundhedsvæsen. |
| <b>Referere til metodiske tilgange</b>                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                       |
| Eleven kan i afgrænset omfang forklare valgte metodiske tilgange, der er relevante for borgere/patienter i det nære og sammenhængende sundhedsvæsen.                                                                    | Eleven kan ikke i tilstrækkeligt omfang forklare valgte metodiske tilgange, der er relevante for borgere/patienter i det nære og sammenhængende sundhedsvæsen.                                                        |
| <b>Benytte fagudtryk og fagbegreber i et afgrænset omfang</b>                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                       |
| Eleven demonstrerer et grundlæggende kendskab til relevante fagudtryk og fagbegreber inden for en helhedsorienteret sygepleje og rehabilitering.                                                                        | Eleven demonstrerer et utilstrækkeligt kendskab til relevante fagudtryk og fagbegreber inden for en helhedsorienteret sygepleje og rehabilitering.                                                                    |
| <b>Foretage etiske overvejelser og udvise respekt for andre mennesker</b>                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                       |

|                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                        |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Eleven demonstrerer respekt for andre og en basal forståelse af relevante etiske problemstillinger i mødet med borgere/patienter, pårørende og kolleger.                           | Eleven demonstrerer utilstrækkelig respekt for andre og forståelse af relevante etiske problemstillinger i mødet med borgere/patienter, pårørende og kolleger.                         |
| <b>Skelne mellem fagsprog og hverdagssprog i den professionelle kommunikation</b>                                                                                                  |                                                                                                                                                                                        |
| Eleven demonstrerer evnen til at skelne mellem fagsprog og hverdagssprog i et afgrænset omfang i relation til borgere/patienter, pårørende, kolleger og øvrige samarbejdspartnere. | Eleven demonstrerer ikke i tilstrækkelig grad evnen til at skelne mellem fagsprog og hverdagssprog i relation til borgere/patienter, pårørende, kolleger og øvrige samarbejdspartnere. |

## 2.9 Eksamensregler Social- og sundhedsassistent

Ved afslutningen af undervisningen på skoleperiode 2 udtrækkes det uddannelsesspecifikke fag Farmakologi og medicin håndtering altid til prøve, som skal bestås. Standpunktsbedømmelsen i Farmakologi og medicin håndtering skal tillige bestås. De øvrige uddannelsesspecifikke fag afsluttes med standpunktsbedømmelse efter 7-trinsskalaen og skal bestås, men fagene udtrækkes ikke til prøve.

Valgfri uddannelsesspecifikke fag udtrækkes ikke til prøve. Disse fag bedømmes bestået/ikke bestået og skal bestås.

Grundfagene dansk og naturfag afsluttes med prøve, som skal bestås. Elever, som har valgt grundfaget engelsk, skal afslutte faget med prøve, uden beståkrav. Der er prøve i dansk og engelsk på skoleperiode 3A. Der er prøve i naturfag på S4.

Som afslutning på sidste skoleperiode afholdes en afsluttende prøve, som tager udgangspunkt i en projektopgave. Opgaven stilles af skolen.

For at elever på social- og sundhedsassistentuddannelsen kan få udstedt skolebevis, skal eleven have bestået de obligatoriske og valgfri uddannelsesspecifikke fag. Eleven skal også have bestået prøver i grundfagene dansk og naturfag samt det uddannelsesspecifikke fag Farmakologi og medicin håndtering. Elever, der har valgt engelsk, skal afslutte faget med prøve, uden beståkrav.

Bekendtgørelse om prøver og eksamen i grundlæggende erhvervsrettede uddannelser finder anvendelse ved prøverne.

### 2.9.1 Prøve i dansk niveau C Social- og sundhedsassistent

Der afholdes en mundtlig prøve på grundlag af elevens præsentationsportfolio samt en ukendt opgave udarbejdet af skolen. Prøven aflægges individuelt.

Eleven skal før undervisningens afslutning vælge en eller flere tekster fra sin præsentationsportfolio samt forberede sig på at gå i dialog om formidling, proces og virkemidler. Eleven udarbejder en disposition som oplæg til prøven.

Forudsætningen for at gå til prøve i dansk er, at det obligatoriske skriftlige arbejde er afleveret.

En oversigt over gennemført undervisning, de ukendte opgaver samt en fortegnelse over tekster i hver enkel elevs præsentationsportfolio sendes til censor før afholdelse af prøve.

## Eksaminationsgrundlag

På dagen for prøven trækker eleven den ukendte opgave ved lodtrækning. En prøve er begyndt, når prøvematerialet er udleveret til eleven. Eleven har 60 minutter til forberedelse af den ukendte opgave. Der vil være mulighed for at vælge mellem mindst fire opgaver. Forberedelse sker individuelt. Under forberedelsen må eleven bruge hjælpemidler, herunder også elektroniske. Eleven må ikke kommunikere med andre ved at benytte adgang til e-mail, telefon, sociale medier og lignende under forberedelsen.

Eleven skal i sin forberedelse af den ukendte opgave:

3. Læse den ukendte tekst
4. Lave en analyse, fortolkning og perspektivering i forhold til den ukendte opgaves formulering

Den ukendte opgave og elevens præsentationsportfolio bruges til at komme omkring de væsentlige faglige mål, som skolen har udvalgt til prøven. De væsentlige mål fremgår af bedømmelseskriterierne.

Til prøven forventes eleven at medbringe

- Den ukendte tekst
- Præsentationsportfolio med elevens egen/egne tekst/-er
- Disposition over elevens præsentation af egen/egne tekst/-er

## Bedømmelsesgrundlag

Bedømmelsesgrundlaget udgøres af elevens mundtlige præstation ved prøven.

Prøven er todelt.

Den ene del består af elevens præsentation af løsning af den ukendte opgave samt en efterfølgende dialog om opgaven mellem elev og eksaminator. Under eksaminationen i den ukendte tekst skal eleven demonstrere sin evne til at fremdrage væsentlige sider af tekstens indhold og form, fortolke samt perspektivere til fx aktuelle emner, praksisnære problemstillinger og/eller tekster, der er arbejdet med i undervisningen, jf. de gældende bedømmelseskriterier.

Den anden del består af elevens præsentation af elevens præsentationsportfolio suppleret med uddybende spørgsmål fra eksaminator. I dialogen om eget skriftligt arbejde skal eleven komme ind på teksten/teksternes funktion, målgruppe, virkemidler, sproglige form og indhold. Denne del af prøven skal demonstrere elevens viden og bevidsthed om formidling, valg af virkemidler og procesorienteret dokumentation. Elevens skriftlige kompetence bedømmes ud fra den mundtlige præsentation i forbindelse med dialogen om præsentationsportfolioen.

Prøven varer 30 minutter, inklusiv trækning og votering. Der bruges ca. 14 minutter på den ukendte tekst og ca. 8 minutter på præsentationsportfolio.

Gennem dialog er det eksaminator og censors opgave at sikre, at eleven kan bedømmes i forhold til væsentlige mål for danskfaget.

## Bedømmelseskriterier

Bedømmelsesgrundlaget og –kriterierne er retningsgivende for bedømmelse af præstationen ved prøven. Bedømmelseskriterierne skal understøtte det nødvendige skøn, der sammenfattes i bedømmelsen. Med skønnet vejes præstationens styrker og mangler op i forhold til hinanden.

Eleven bedømmes i forhold til fagets mål. Karakteren fastsættes på baggrund af en samlet vurdering af elevens kompetencer i faget, dokumenteret gennem elevens eksamens-præstation. Prøven bedømmes ud fra 7-trinsskalaen, jf. BEK nr. 262 af 20/03/2007. For at bestå kræves mindst karakteren 02.

## **På niveau C er de udvalgte væsentlige mål for prøven**

### **Kommunikation**

- Diskussion, argumentation og kommunikation med andre på en hensigtsmæssig måde og refleksion over samspillet mellem formål og forskellige former for kommunikation
- Indgåelse i dialog om og refleksion over korrekt anvendelse af sprogbrug og sproglige normer samt sproglig korrekt og situationsbestemt formulering

### **Læsning**

- Diskussion af og refleksion over det relevante i teksten ud fra kendskab til og forståelse af fiktionstekster, praksisnære sagtekster og multimodale tekster

### **Fortolkning**

- Analyse, fortolkning, vurdering og perspektivering af tekster samt dialog om egen vurdering og tolkning

### **Fremstilling**

- Sammenligning og dialog om egne og andres skriftlige produkter, herunder skriveformål, målgruppe, genre, sproglig stil og grammatisk forståelse

Anvendelse af danskfaglige begreber samt demonstration af struktur og refleksion i præsentationer

## **På niveau C er elevens præstation karakteriseret ved**

### **Karakteren 12**

- En velbegrunnet og selvstændig diskussion, argumentation og kommunikation med andre på en hensigtsmæssig måde og refleksion over samspillet mellem formål og forskellige former for kommunikation
- En selvstændig indgåelse i dialog om og refleksion over korrekt anvendelse af sprogbrug og sproglige normer samt sproglig korrekt og situationsbestemt formulering
- En selvstændig diskussion af og refleksion over det relevante i teksten ud fra kendskab til og forståelse af fiktionstekster, praksisnære sagtekster og multimodale tekster
- En overbevisende og selvstændig analyse, fortolkning, vurdering og perspektivering af tekster samt dialog om egen vurdering og tolkning
- En overbevisende sammenligning og dialog om egne og andres skriftlige produkter, herunder skriveformål, målgruppe, genre, sproglig stil og grammatisk forståelse
- En overbevisende og præcis anvendelse af danskfaglige begreber samt demonstration af struktur og refleksion i præsentationer

En fremragende præstation med ingen eller få uvæsentlige mangler.

### **Karakteren 10**

- En selvstændig diskussion, argumentation og kommunikation med andre på en hensigtsmæssig måde og refleksion over samspillet mellem formål og forskellige former for kommunikation
- En sikker indgåelse i dialog om og refleksion over korrekt anvendelse af sprogbrug og sproglige normer samt sproglig korrekt og situationsbestemt formulering
- En sikker diskussion af og refleksion over det relevante i teksten ud fra kendskab til og forståelse af fiktionstekster, praksisnære sagtekster og multimodale tekster

- En sikker og velbegrunderet analyse, fortolkning, vurdering og perspektivering af tekster samt dialog om egen vurdering og tolkning
- En sikker sammenligning og dialog om egne og andres skriftlige produkter, herunder skriveformål, målgruppe, genre, sproglig stil og grammatisk forståelse
- En sikker og præcis anvendelse af danskfaglige begreber samt demonstration af struktur og refleksion i præsentationer

En fortrinlig præstation med nogle mindre væsentlige mangler.

## Karakteren 7

- En dækkende diskussion, argumentation og kommunikation med andre på en hensigtsmæssig måde og refleksion over samspillet mellem formål og forskellige former for kommunikation
- En klar indgåelse i dialog om og refleksion over korrekt anvendelse af sprogbrug og sproglige normer samt sproglig korrekt og situationsbestemt formulering
- En klar diskussion af og refleksion over det relevante i teksten ud fra kendskab til og forståelse af fiktionstekster, praksisnære sagtekster og multimodale tekster
- En dækkende analyse, fortolkning, vurdering og perspektivering af tekster samt dialog om egen vurdering og tolkning
- En klar sammenligning og dialog om egne og andres skriftlige produkter, herunder skriveformål, målgruppe, genre, sproglig stil og grammatisk forståelse
- En rimelig sikker anvendelse af danskfaglige begreber samt demonstration af struktur og refleksion i præsentationer

En god præstation med en del mangler.

## Karakteren 4

- En enkel diskussion, argumentation og kommunikation med andre på en hensigtsmæssig måde og refleksion over samspillet mellem formål og forskellige former for kommunikation
- En synlig indgåelse i dialog om og refleksion over korrekt anvendelse af sprogbrug og sproglige normer samt sproglig korrekt og situationsbestemt formulering
- En synlig diskussion af og refleksion over det relevante i teksten ud fra kendskab til og forståelse af fiktionstekster, praksisnære sagtekster og multimodale tekster
- En synlig analyse, fortolkning, vurdering og perspektivering af tekster samt dialog om egen vurdering og tolkning
- En enkel sammenligning og dialog om egne og andres skriftlige produkter, herunder skriveformål, målgruppe, genre, sproglig stil og grammatisk forståelse
- En synlig anvendelse af danskfaglige begreber samt demonstration af struktur og refleksion i præsentationer

En jævn præstation med adskillige væsentlige mangler.

## Karakteren 02

- En forståelig diskussion, argumentation og kommunikation med andre på en hensigtsmæssig måde og refleksion over samspillet mellem formål og forskellige former for kommunikation
- En forståelig indgåelse i dialog om og refleksion over korrekt anvendelse af sprogbrug og sproglige normer samt sproglig korrekt og situationsbestemt formulering
- En forståelig diskussion af og refleksion over det relevante i teksten ud fra kendskab til og forståelse af fiktionstekster, praksisnære sagtekster og multimodale tekster
- En basal analyse, fortolkning, vurdering og perspektivering af tekster samt dialog om egen vurdering og tolkning

- En forståelig sammenligning og dialog om egne og andres skriftlige produkter, herunder skriveformål, målgruppe, genre, sproglig stil og grammatisk forståelse
- En basal anvendelse af danskfaglige begreber samt demonstration af struktur og refleksion i præsentationer

En tilstrækkelig præstation med den minimalt acceptable grad af opfyldelse af fagets mål.

### **Karakteren 00**

- Præstationen opfylder ikke i tilstrækkelig grad kriterierne for karakteren 02

En utilstrækkelig præstation der ikke demonstrerer en acceptabel grad af opfyldelse af fagets mål.

### **Karakteren -3**

- Præstationen er helt uacceptabel

En helt uacceptabel præstation.

## **2.9.2 Prøve i naturfag C Social- og sundhedsassistent**

Der afholdes en individuel mundtlig prøve, der tager udgangspunkt i to dele. Del 1 består af en erhvervsfaglig case og en elevudarbejdet disposition. Del 2 består af en lodtrukken opgave. Eleven tildeles 30 minutters forberedelsestid, som anvendes til forberedelse af prøvens to dele, med vægt på prøvens del 2.

Forudsætningen for at gå til prøve i naturfag er, at eleven har udarbejdet to udvidede dispositioner med baggrund i den erhvervsfaglige case.

En oversigt over gennemført undervisning, fx litteraturliste og forsøgsoversigt, samt erhvervsfaglig case/erhvervsfaglige cases og de mulige lodtrukne opgaver sendes til censor før afholdelse af prøve.

### **Del 1: Elevudarbejdet disposition for en naturfaglig problemstilling**

Som grundlag for udarbejdelsen af to udvidede dispositioner stilles eleven i den sidste del af undervisningstiden en erhvervsfaglig case, som indeholder 3-4 centrale naturfaglige problemstillinger. Eleven arbejder med den erhvervsfaglige case i undervisningen med vejledning. Eleven identificerer og udvælger to af disse naturfaglige problemstillinger og udarbejder herefter en udvidet disposition for hver af de to valgte problemstillinger. De to udvidede dispositioner skal medbringes til prøven i tre computerskrevne eksemplarer.

Hver disposition skal som minimum indeholde

- Elevens fornavn, efternavn og holdnummer
- Valgt naturfaglig problemstilling fra casen
- Liste over naturfaglige emner i forhold til den valgte problemstilling
- En praktisk del

Eksempler på en praktisk del er

- Fremvisning af forsøg, som eleven på forhånd har opstillet eller billeder af tidligere udførte forsøg
- Små undersøgelser
- Fremvisning af fysiske ting, som understøtter det, eleven fremlægger
- Håndtering af udstyr og kemikalier

Eleven har i undervisningen adgang til relevant udstyr, da eleven i sin planlægning af prøven kan medtænke en praktisk del.



Det praktiske indhold skal supplere det stof, som eleven fremlægger. Formålet med den praktiske del af prøven er, at eleven kan vise, at eleven kan arbejde eksperimentelt med faget og sikkerhedsmæssigt korrekt.

## **Del 2: En lodtrukken opgave**

Eksaminationens anden del tager udgangspunkt i en lodtrukken opgave.

Den lodtrukne opgave udarbejdes inden for kernestoffet og kan dække både teoretisk stof og eksperimentelt arbejde. Opgaverne dækker tilsammen kernestoffet.

Den lodtrukne opgave indeholder en overskrift eller en casebeskrivelse, en kort tekst der præciserer opgaven og et bilag. Bilaget skal kunne danne baggrund for faglig uddybning og perspektivering med inddragelse af kernestof. Bilagets indhold skal have et begrænset omfang på normalt én A-4 side, eksempelvis indeholdende tabeller, grafer, modeller og lignende.

Den lodtrukne opgave må anvendes højst tre gange på samme hold. Den lodtrukne opgave skal tilbageleveres til eksaminator før votering.

## **Eksaminationsgrundlag**

Eksaminationsgrundlaget er casen og en af elevens to udarbejdede dispositioner samt den lodtrukne opgave.

Ved prøvens start trækker eleven den ukendte opgave, del 2. Eleven giver derefter eksaminator og censor kopier af sine to udvidede dispositioner, del 1. Censor meddeler derefter eleven, hvilken disposition eleven skal fremlægge.

I forberedelsen må eleven medbringe undervisningsmateriale, egne noter, dokumentationer, mv. samt en formelsamling. Under forberedelsen må eleven bruge hjælpemidler, herunder også elektroniske. Eleven må i forberedelsestiden ikke have adgang til kommunikation med andre, inklusiv at benytte sociale medier.

Ved fremlæggelsen skal eleven inddrage væsentlig viden i forhold til den valgte problemstilling og den lodtrukne opgave.

## **Bedømmelsesgrundlag**

Bedømmelsesgrundlaget er elevens mundtlige og praktiske præstation. Prøven varer 30 minutter, inklusiv votering. Det tilstræbes, at eksaminationstiden deles ligeligt mellem de to dele.

Ved eksaminationen præsenterer eleven sin udvidede disposition og den lodtrukne opgave. Eleven vælger selv, om eksaminationen starter med del 1 eller del 2. Den efterfølgende dialog tager udgangspunkt i elevens oplæg i den af censor valgte disposition og den lodtrukne opgave.

Eksaminator kan stille spørgsmål under hele forløbet. Censor har mulighed for at stille uddybende spørgsmål i den efterfølgende dialog. Der skal eksamineres således, at eleven prøves bredt i faget. Ved prøven inddrages relevant natur- og erhvervsfagligt udstyr. Ved prøven tilstræbes mest mulig aktivitet fra elevens side i form af dialog og diskussion.

Det er eksaminator og censors opgave at sikre, at eleven kan bedømmes i forhold til væsentlige mål givet i bedømmelseskriterierne.

## Bedømmelseskriterier

Bedømmelsesgrundlaget og -kriterierne er retningsgivende for bedømmelse af præstationen ved prøven. Bedømmelseskriterierne skal støtte det nødvendige skøn, der sammenfattes i bedømmelsen. Med skønnet vejes præstationens styrker og mangler op i forhold til hinanden.

Eleven bedømmes i forhold til fagets mål. Karakteren for prøven gives på baggrund af en helhedsvurdering af elevens mundtlige og praktiske præstation. Ved bedømmelsen anvendes 7-trinsskalaen, jf. BEK nr. 262 af 20/03/2007. For at bestå kræves mindst karakteren 02.

### I bedømmelse af elevens præstation i faget lægges vægt på følgende, niveau C

1. Eleven udviser en naturvidenskabelig tankegang, til at planlægge og gennemføre enkle naturvidenskabelige eksperimenter og til at redegøre for teorien bag det eksperimentelle forløb.
2. Eleven forstår og udfører korrekte naturfaglige beregninger.
3. Eleven arbejder ud fra den naturvidenskabelige arbejdsmetode, udfører eksperimenter og redegør for teorien bag det eksperimentelle forløb.
4. Eleven forstår naturfaglige begreber og principper samt forstår det eksperimentelle arbejde, herunder naturfaglige love og deres anvendelse.
5. Eleven anvender modeller til forklaring af naturfaglige fænomener og problemstillinger.

BEK nr. 692 af 26/05/2020

## Niveau C

Eleven præstation er karakteriseret ved

### Karakteren 12

- En overbevisende og selvstændig demonstration af en naturvidenskabelig tankegang til planlægning og gennemførelse af enkle naturvidenskabelige eksperimenter og redegørelse for teorien bag det eksperimentelle forløb
- En selvstændig forståelse og udførelse af korrekte naturfaglige beregninger
- En overbevisende og selvstændig udførelse af og redegørelse for teorien bag det eksperimentelle forløb, ud fra den naturvidenskabelige arbejdsmetode
- En overbevisende forståelse af naturfaglige begreber og principper samt forståelse af det eksperimentelle arbejde, herunder naturfaglige love og deres anvendelse
- En præcis og overbevisende anvendelse af modeller til forklaring af naturfaglige fænomener og problemstillinger

En fremragende præstation med ingen eller få uvæsentlige mangler.

### Karakteren 10

- En relevant og selvstændig demonstration af en naturvidenskabelig tankegang til planlægning og gennemførelse af enkle naturvidenskabelige eksperimenter og redegørelse for teorien bag det eksperimentelle forløb
- En klar og velbegrundet forståelse og udførelse af korrekte naturfaglige beregninger
- En velbegrundet udførelse af og redegørelse for teorien bag det eksperimentelle forløb, ud fra den naturvidenskabelige arbejdsmetode
- En velbegrundet forståelse af naturfaglige begreber og principper samt forståelse af det eksperimentelle arbejde, herunder naturfaglige love og deres anvendelse
- En præcis anvendelse af modeller til forklaring af naturfaglige fænomener og problemstillinger

En fortrinlig præstation med nogle mindre væsentlige mangler.

### Karakteren 7

- En selvstændig demonstration af en naturvidenskabelig tankegang til planlægning og gennemførelse af enkle naturvidenskabelige eksperimenter og redegørelse for teorien bag det eksperimentelle forløb
  - En klar forståelse og udførelse af korrekte naturfaglige beregninger
  - En begrundet udførelse af og redegørelse for teorien bag det eksperimentelle forløb, ud fra den naturvidenskabelige arbejdsmetode
  - En klar forståelse af naturfaglige begreber og principper samt forståelse af det eksperimentelle arbejde, herunder naturfaglige love og deres anvendelse
  - En klar anvendelse af modeller til forklaring af naturfaglige fænomener og problemstillinger
- En god præstation med en del mangler.

#### Karakteren 4

- En synlig demonstration af en naturvidenskabelig tankegang til planlægning og gennemførelse af enkle naturvidenskabelige eksperimenter og redegørelse for teorien bag det eksperimentelle forløb
  - En enkel forståelse og udførelse af korrekte naturfaglige beregninger
  - En synlig udførelse af og redegørelse for teorien bag det eksperimentelle forløb, ud fra den naturvidenskabelige arbejdsmetode
  - En synlig forståelse af naturfaglige begreber og principper samt forståelse af det eksperimentelle arbejde, herunder naturfaglige love og deres anvendelse
  - En enkel anvendelse af modeller til forklaring af naturfaglige fænomener og problemstillinger
- En jævn præstation med adskillige væsentlige mangler.

#### Karakteren 02

- En basal demonstration af en naturvidenskabelig tankegang til planlægning og gennemførelse af enkle naturvidenskabelige eksperimenter og redegørelse for teorien bag det eksperimentelle forløb
  - En basal forståelse og udførelse af korrekte naturfaglige beregninger
  - En forståelig udførelse af og redegørelse for teorien bag det eksperimentelle forløb, ud fra den naturvidenskabelige arbejdsmetode
  - En basal forståelse af naturfaglige begreber og principper samt forståelse af det eksperimentelle arbejde, herunder naturfaglige love og deres anvendelse
  - En basal anvendelse af modeller til forklaring af naturfaglige fænomener og problemstillinger
- En tilstrækkelig præstation med den minimalt acceptable grad af opfyldelse af fagets mål.

#### Karakteren 00

Præstationen opfylder ikke i tilstrækkelig grad kriterierne for karakteren 02

En utilstrækkelig præstation der ikke demonstrerer en acceptabel grad af opfyldelse af fagets mål.

#### Karakteren -3

Præstationen er helt uacceptabel

En helt uacceptabel præstation.

### 2.9.3 Prøve i engelsk niveau E, D og C Social- sundhedsassistent

Der afholdes en mundtlig prøve på grundlag af elevens selvvalgte emne samt en ukendt opgave udarbejdet af skolen. Prøven aflægges individuelt. Formålet er, at eleven får mulighed for at vise, i hvilken grad eleven opfylder målene for prøven.

Eleven skal før undervisningens afslutning vælge et selvvalgt emne i samråd med underviseren. Eleven udarbejder herefter en synopsis med præsentationsmateriale, som tager udgangspunkt i det erhvervsfaglige hovedområde, uddannelse eller studerede emner i undervisningen. Forudsætningen for at gå til prøven er, at eleven har afleveret sin synopsis.

En oversigt over gennemført undervisning, de ukendte opgaver samt en fortegnelse over elevernes selvvalgte emner sendes til censor før afholdelse af prøve.

## **Eksaminationsgrundlag**

På dagen for prøven trækker eleven den ukendte opgave ved lodtrækning. En prøve er begyndt, når prøvematerialet er udleveret til eleven. Der vil være mulighed for at vælge mellem mindst 4 opgaver. Eleven har 60 minutter til forberedelse af den ukendte opgave. Forberedelse sker individuelt. Under forberedelsen må eleven bruge hjælpemidler, herunder også elektroniske. Eleven må ikke kommunikere med andre, fx ved at benytte adgang til e-mail, mobiltelefon, sociale medier under forberedelsen.

Eleven skal i sin forberedelse:

1. Arbejde med den ukendte opgave og besvare spørgsmål til opgaven
2. Perspektivere opgaven til fx emner gennemgået i undervisningen, aktuelle emner, praksisnære problemstillinger
3. Udarbejde oplæg til eksaminationen

Den ukendte opgave og det selvvalgte emne bruges til at komme omkring de væsentlige faglige mål, som skolen har udvalgt til prøven. De væsentlige mål fremgår af bedømmelseskriterierne.

Eleven forventes at medbringe synopsis om selvvalgt emne i tre eksemplarer samt ukendt opgave til prøven.

## **Bedømmelsesgrundlag**

Bedømmelsesgrundlaget udgøres af elevens mundtlige præstation ved prøven.

Prøven er todelt.

Den ene del af elevens præsentation af besvarelsen af den ukendte opgave samt en efterfølgende samtale mellem elev og eksaminator om den ukendte opgave.

Den anden del består af elevens præsentation af sit selvvalgte emne og suppleres med uddybende spørgsmål fra eksaminator.

Eksaminationen varer samlet 30 minutter, inklusiv votering. Der bruges ca. 10 minutter på den ukendte opgave og ca. 12 minutter på det selvvalgte emne.

Ved hjælp af spørgsmål er det eksaminators og censors opgave at sikre, at eleven kan bedømmes i forhold til de udvalgte væsentlige mål for engelsk.

## **Bedømmelseskriterier**

Bedømmelsesgrundlaget og –kriterierne er retningsgivende for bedømmelse af præstationen ved prøven. Bedømmelseskriterierne skal støtte det nødvendige skøn, der sammenfattes i bedømmelsen. Med skønnet vejes præstationens styrker og mangler op i forhold til hinanden.

Eleven bedømmes i forhold til fagets mål. Karakteren fastsættes på baggrund af en samlet vurdering af elevens kompetencer i faget, dokumenteret gennem elevens eksamenspræstation. Prøven bedømmes ud fra 7-trinsskalaen, jf. BEK nr. 262 af 20/03/2007. For at bestå kræves mindst karakteren 02.

## **Niveau E**

## **På niveau E er de udvalgte væsentlige mål for prøven**

### Kommunikation

- Forståelse af hovedindholdet af talt engelsk om udvalgte emner
- Redegørelse for de forberedte stofområder
- Deltagelse i samtale samt diskussion af udvalgte emner

### Kommunikationsstrategier

- Afprøvning af hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder omformuleringer, overbegreber og synonymer

### Sprogbrug Sprogtilegnelse

- Anvendelse af et præcist og afgrænset ordforråd inden for udvalgte emner og situationer samt en tydelig og præcis udtale, så centrale grammatiske regler med betydning for hensigtsmæssig og effektiv kommunikation følges

### Kultur- og samfundsforhold

- Anvendelse af viden om forskelle mellem egen og andres kultur i erhverv, samfund samt i personlige sammenhænge

## **På niveau E er elevens præstation karakteriseret ved**

### **Karakteren 12**

- En overbevisende forståelse af hovedindholdet af talt engelsk om udvalgte emner
- En selvstændig og overbevisende redegørelse for de forberedte stofområder
- En overbevisende deltagelse i samtale samt diskussion af udvalgte emner
- En selvstændig og velbegrunder afprøvning af hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder omformuleringer, overbegreber og synonymer
- En overbevisende og selvstændig anvendelse af et præcist og afgrænset ordforråd inden for udvalgte emner og situationer samt en tydelig og præcis udtale, så centrale grammatiske regler med betydning for hensigtsmæssig og effektiv kommunikation følges
- En overbevisende anvendelse af viden om forskelle mellem egen og andres kultur i erhverv, samfund samt i personlige sammenhænge

En fremragende præstation med ingen eller få uvæsentlige mangler.

### **Karakteren 10**

- En sikker forståelse af hovedindholdet af talt engelsk om udvalgte emner
- En selvstændig redegørelse for de forberedte stofområder
- En sikker deltagelse i samtale samt diskussion af udvalgte emner
- En selvstændig afprøvning af hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder omformuleringer, overbegreber og synonymer
- En sikker anvendelse af et præcist og afgrænset ordforråd inden for udvalgte emner og situationer samt en tydelig og præcis udtale, så centrale grammatiske regler med betydning for hensigtsmæssig og effektiv kommunikation følges
- En selvstændig anvendelse af viden om forskelle mellem egen og andres kultur i erhverv, samfund samt i personlige sammenhænge

En fortrinlig præstation med nogle mindre væsentlige mangler.

### **Karakteren 7**

- En klar forståelse af hovedindholdet af talt engelsk om udvalgte emner
- En dækkende redegørelse for de forberedte stofområder
- En dækkende deltagelse i samtale samt diskussion af udvalgte emner

- En dækkende afprøvning af hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder omformuleringer, overbegreber og synonymer
- En rimelig sikker anvendelse af et præcist og afgrænset ordforråd inden for udvalgte emner og situationer samt en tydelig og præcis udtale, så centrale grammatiske regler med betydning for hensigtsmæssig og effektiv kommunikation følges
- En dækkende anvendelse af viden om forskelle mellem egen og andres kultur i erhverv, samfund samt i personlige sammenhænge

En god præstation med en del mangler.

#### **Karakteren 4**

- En synlig forståelse af hovedindholdet af talt engelsk om udvalgte emner
- En synlig redegørelse for de forberedte stofområder
- En synlig deltagelse i samtale samt diskussion af udvalgte emner
- En enkel afprøvning af hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder omformuleringer, overbegreber og synonymer
- En synlig anvendelse af et præcist og afgrænset ordforråd inden for udvalgte emner og situationer samt en tydelig og præcis udtale, så centrale grammatiske regler med betydning for hensigtsmæssig og effektiv kommunikation følges
- En synlig anvendelse af viden om forskelle mellem egen og andres kultur i erhverv, samfund samt i personlige sammenhænge

En jævn præstation med adskillige væsentlige mangler.

#### **Karakteren 02**

- En basal forståelse af hovedindholdet af talt engelsk om udvalgte emner
- En basal redegørelse for de forberedte stofområder
- En basal deltagelse i samtale samt diskussion af udvalgte emner
- En forståelig afprøvning af hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder omformuleringer, overbegreber og synonymer
- En basal anvendelse af et præcist og afgrænset ordforråd inden for udvalgte emner og situationer samt en tydelig og præcis udtale, så centrale grammatiske regler med betydning for hensigtsmæssig og effektiv kommunikation følges
- En basal anvendelse af viden om forskelle mellem egen og andres kultur i erhverv, samfund samt i personlige sammenhænge

En tilstrækkelig præstation med den minimalt acceptable grad af opfyldelse af fagets mål.

#### **Karakteren 00**

- Præstationen opfylder ikke i tilstrækkelig grad kriterierne for karakteren 02

En utilstrækkelig præstation der ikke demonstrerer en acceptabel grad af opfyldelse af fagets mål.

#### **Karakteren -3**

- Præstationen er helt uacceptabel

En helt uacceptabel præstation.

#### **Niveau D**

**På niveau D er de udvalgte væsentlige mål for prøven**

##### **Kommunikation**

- Forståelse af indholdet af talt engelsk om alsidige emner

- Redegørelse og uddybning af de forberedte stofområder
- Aktiv deltagelse i samtale samt diskussion af alsidige emner

### **Kommunikationsstrategier**

- Valg af hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder omformuleringer, overbegreber og synonymer

### **Sprogbrug Sprogtilegnelse**

- Anvendelse af et præcist og alsidigt ordforråd inden for varierede emner og kontekster samt en tydelig og præcis udtale med en høj grad af korrekt sprogbrug

### **Kultur- og samfundsforhold**

- Redegørelse for forskelle mellem egen og andres kultur i erhverv, samfund samt i personlige sammenhænge

## **På niveau D er elevens præstation karakteriseret ved**

### **Karakteren 12**

- En overbevisende forståelse af indholdet af talt engelsk om alsidige emner
- En selvstændig og overbevisende redegørelse og uddybning af de forberedte stofområder
- En overbevisende aktiv deltagelse i samtale samt diskussion af alsidige emner
- Et selvstændigt og velbegrundet valg af hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder omformuleringer, overbegreber og synonymer
- En overbevisende og selvstændig anvendelse af et præcist og alsidigt ordforråd inden for varierede emner og kontekster samt en tydelig og præcis udtale med en høj grad af korrekt sprogbrug
- En overbevisende redegørelse for forskelle mellem egen og andres kultur i erhverv, samfund samt i personlige sammenhænge

En fremragende præstation med ingen eller få uvæsentlige mangler.

### **Karakteren 10**

- En sikker forståelse af indholdet af talt engelsk om alsidige emner
- En selvstændig redegørelse og uddybning af de forberedte stofområder
- En sikker aktiv deltagelse i samtale samt diskussion af alsidige emner
- Et selvstændigt valg af hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder omformuleringer, overbegreber og synonymer
- En sikker anvendelse af et præcist og alsidigt ordforråd inden for varierede emner og kontekster samt en tydelig og præcis udtale med en høj grad af korrekt sprogbrug
- En selvstændig redegørelse for forskelle mellem egen og andres kultur i erhverv, samfund samt i personlige sammenhænge

En fortrinlig præstation med nogle mindre væsentlige mangler.

### **Karakteren 7**

- En klar forståelse af indholdet af talt engelsk om alsidige emner
- En dækkende redegørelse og uddybning af de forberedte stofområder
- En dækkende aktiv deltagelse i samtale samt diskussion af alsidige emner
- Et dækkende valg af hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder omformuleringer, overbegreber og synonymer
- En rimelig sikker anvendelse af et præcist og alsidigt ordforråd inden for varierede emner og kontekster samt en tydelig og præcis udtale med en høj grad af korrekt sprogbrug
- En dækkende redegørelse for forskelle mellem egen og andres kultur i erhverv, samfund samt i personlige sammenhænge

En god præstation med en del mangler.

## **Karakteren 4**

- En synlig forståelse af indholdet af talt engelsk om alsidige emner
- En synlig redegørelse og uddybning af de forberedte stofområder
- En synlig aktiv deltagelse i samtale samt diskussion af alsidige emner
- Et enkelt valg af hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder omformuleringer, overbegreber og synonymer
- En synlig anvendelse af et præcist og alsidigt ordforråd inden for varierede emner og kontekster samt en tydelig og præcis udtale med en høj grad af korrekt sprogbrug
- En synlig redegørelse for forskelle mellem egen og andres kultur i erhverv, samfund samt i personlige sammenhænge

En jævn præstation med adskillige væsentlige mangler.

## **Karakteren 02**

- En basal forståelse af indholdet af talt engelsk om alsidige emner
- En basal redegørelse og uddybning af de forberedte stofområder
- En basal aktiv deltagelse i samtale samt diskussion af alsidige emner
- Et forståeligt valg af hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder omformuleringer, overbegreber og synonymer
- En basal anvendelse af et præcist og alsidigt ordforråd inden for varierede emner og kontekster samt en tydelig og præcis udtale med en høj grad af korrekt sprogbrug
- En basal redegørelse for forskelle mellem egen og andres kultur i erhverv, samfund samt i personlige sammenhænge

En tilstrækkelig præstation med den minimalt acceptable grad af opfyldelse af fagets mål.

## **Karakteren 00**

- Præstationen opfylder ikke i tilstrækkelig grad kriterierne for karakteren 02

En utilstrækkelig præstation der ikke demonstrerer en acceptabel grad af opfyldelse af fagets mål.

## **Karakteren -3**

- Præstationen er helt uacceptabel

En helt uacceptabel præstation.

## **Niveau C**

### **På niveau C er de udvalgte væsentlige mål for prøven**

#### **Kommunikation**

- Forståelse af indholdet af talt engelsk om alsidige og specifikke emner
- Redegørelse, uddybning og kommentering af de forberedte stofområder
- Aktiv og initiativrig deltagelse i samtale samt diskussion af varierede og komplekse emner

#### **Kommunikationsstrategier**

- Valg af hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder omformuleringer, overbegreber og synonymer

#### **Sprogbrug Sprogtilegnelse**

- Anvendelse af et præcist og varieret ordforråd inden for varierede relevante emner og kontekster samt en klar, tydelig, flydende og præcis udtale med sans for korrekt og varieret sprogbrug

#### **Kultur- og samfundsforhold**



- Redegørelse for, forklaring af og refleksion over forskelle mellem egen og andres kultur i erhverv, samfund samt i personlige sammenhænge

## **På niveau C er elevens præstation karakteriseret ved**

### **Karakteren 12**

- En overbevisende forståelse af indholdet af talt engelsk om varierede og alsidige emner
- En selvstændig og overbevisende redegørelse, uddybning og kommentering af de forberedte stofområder
- En overbevisende aktiv og initiativrig deltagelse i samtale samt diskussion af varierede og komplekse emner
- Et selvstændigt og velbegrundet valg af hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder omformuleringer, overbegreber og synonymer
- En overbevisende og selvstændig anvendelse af et præcist og varieret ordforråd inden for varierede og komplekse emner og kontekster samt en tydelig, præcis og flydende udtale med sans for korrekt og varieret sprogbrug
- En overbevisende redegørelse for, forklaring af og refleksion over forskelle mellem egen og andres kultur i erhverv, samfund samt i personlige sammenhænge

En fremragende præstation med ingen eller få uvæsentlige mangler.

### **Karakteren 10**

- En sikker forståelse af indholdet af talt engelsk om varierede og alsidige emner
- En selvstændig redegørelse, uddybning og kommentering af de forberedte stofområder
- En sikker aktiv og initiativrig deltagelse i samtale samt diskussion af varierede og komplekse emner
- Et selvstændigt valg af hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder omformuleringer, overbegreber og synonymer
- En sikker anvendelse af et præcist og varieret ordforråd inden for varierede og komplekse emner og kontekster samt en tydelig, præcis og flydende udtale med sans for korrekt og varieret sprogbrug
- En selvstændig redegørelse for, forklaring af og refleksion over forskelle mellem egen og andres kultur i erhverv, samfund samt i personlige sammenhænge

En fortrinlig præstation med nogle mindre væsentlige mangler.

### **Karakteren 7**

- En klar forståelse af indholdet af talt engelsk om varierede og alsidige emner
- En dækkende redegørelse, uddybning og kommentering af de forberedte stofområder
- En dækkende aktiv og initiativrig deltagelse i samtale samt diskussion af varierede og komplekse emner
- Et dækkende valg af hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder omformuleringer, overbegreber og synonymer
- En rimelig sikker anvendelse af et præcist og varieret ordforråd inden for varierede og komplekse emner og kontekster samt en tydelig, præcis og flydende udtale med sans for korrekt og varieret sprogbrug
- En dækkende redegørelse for, forklaring af og refleksion over forskelle mellem egen og andres kultur i erhverv, samfund samt i personlige sammenhænge

En god præstation med en del mangler.

### **Karakteren 4**

- En synlig forståelse af indholdet af talt engelsk om varierede og alsidige emner

- En synlig redegørelse, uddybning og kommentering af de forberedte stofområder
- En synlig aktiv og initiativrig deltagelse i samtale samt diskussion af varierede og komplekse emner
- Et enkelt valg af hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder omformuleringer, overbegreber og synonymer
- En synlig anvendelse af et præcist og varieret ordforråd inden for varierede og komplekse emner og kontekster samt en tydelig, præcis og flydende udtale med sans for korrekt og varieret sprogbrug
- En synlig redegørelse for, forklaring af og refleksion over forskelle mellem egen og andres kultur i erhverv, samfund samt i personlige sammenhænge

En jævn præstation med adskillige væsentlige mangler.

### **Karakteren 02**

- En basal forståelse af indholdet af talt engelsk om varierede og alsidige emner
- En basal redegørelse, uddybning og kommentering af de forberedte stofområder
- En basal aktiv og initiativrig deltagelse i samtale samt diskussion af varierede og komplekse emner
- Et forståeligt valg af hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder omformuleringer, overbegreber og synonymer
- En basal anvendelse af et præcist og varieret ordforråd inden for varierede og komplekse emner og kontekster samt en tydelig, præcis og flydende udtale med sans for korrekt og varieret sprogbrug
- En basal redegørelse for, forklaring af og refleksion over forskelle mellem egen og andres kultur i erhverv, samfund samt i personlige sammenhænge

En tilstrækkelig præstation med den minimalt acceptable grad af opfyldelse af fagets mål.

### **Karakteren 00**

- Præstationen opfylder ikke i tilstrækkelig grad kriterierne for karakteren 02

En utilstrækkelig præstation der ikke demonstrerer en acceptabel grad af opfyldelse af fagets mål.

### **Karakteren -3**

- Præstationen er helt uacceptabel

En helt uacceptabel præstation.

## **2.9.4 Prøve i Farmakologi og medicinhåndtering Social- og sundhedsassistent**

Prøve i det uddannelsesspecifikke fag Farmakologi og medicinhåndtering afholdes jævnfør BEK nr. 41 af 16/01/2014.

Målene for Farmakologi og medicinhåndtering fremgår i afsnit 2.6.2. Prøven er mundtlig og placeret i skoleperiode 2. Prøven gennemføres som en individuel prøve og varer 30 minutter, inklusiv votering.

### **Eksaminationsgrundlag**

Eksaminationsgrundlaget er det materiale, der danner grundlag for eksaminationen. Materialet er elevproduceret og tager udgangspunkt i farmakologiopgave 1 i praktik 1B, med mulighed for tilpasning af borger og præparater, samt i skoleperiode 1B og 2.

Eksaminationsgrundlaget indeholder:

En kort beskrivelse af borgerens samlede helbredstilstand og symptomer.

Et medicinskema med et til to dispenseret og administrerede medicinske præparater.

Eksaminationsgrundlaget udarbejdes individuelt og må max fylde 2200 anslag, inklusiv mellemrum, og skriftstørrelse 12. Det gemmes som en pdf-fil og afleveres elektronisk sidste dag i temaet Medicinhåndtering og lovgivning.

Eksaminationsgrundlaget skal gøre det muligt for eleven at demonstrere opnåelse af væsentlige mål i forhold til eksaminationsgrundlaget til den mundtlige prøve. Til den mundtlige prøve demonstrerer eleven et praksiseksempel, evt. ved hjælp af filmsekvens på højst 2-3 minutters varighed, der kan understøtte elevens faglige refleksion. Eksaminationsgrundlaget og udførelsen af praksiseksemplet indgår ikke i bedømmelsen.

Til prøven skal eleven med udgangspunkt i eksaminationsgrundlaget

- Identificere og udvælge relevante problemstillinger
- Inddrage teoretisk viden, praktiske erfaringer og praksiseksempel til at reflektere over og diskutere elevens udvalgte problemstillinger
- Reflektere over betydningen af eget kompetenceområde i forhold til handlemuligheder
- Anvende faglige begreber

Til prøven skal eleven forberede et mundtligt oplæg og udarbejde en skriftlig disposition for oplægget. Eleven afleverer dispositionen til eksaminator og censor ved prøvens begyndelse. Dispositionen skal indeholde følgende

- Elevens navn og holdnummer
- Relevante problemstillinger
- Praksiseksempel
- Medicinberegninger
- Eventuelt andre emner til dialog

Ud over eksaminationsgrundlag og disposition må eleven medbringe andet relevant materiale til prøven.

## **Bedømmelsesgrundlag**

Bedømmelsesgrundlaget er elevens mundtlige præstation og omfatter praktiske erfaringer og teoretisk viden. Praksiseksemplet er ikke i sig selv genstand for bedømmelse ved prøven, men indgår i en samlet bedømmelse, idet praksiseksemplets formål er at understøtte elevens faglige refleksion.

Eleven har ca. 10 minutter til sit oplæg og praksiseksempel ud fra dispositionen. På baggrund af oplægget føres en dialog mellem elev og eksaminator. Dialogen tager udgangspunkt i elevens udvalgte problemstillinger, som er præsenteret i oplægget, eksaminationsgrundlaget og mål for faget. Ved prøven skal der tilstræbes mest mulig aktivitet fra elevens side.

Ved hjælp af spørgsmål er det eksaminators og censors opgave at sikre, at eleven kan vurderes i forhold til de væsentlige mål for faget.

## **Bedømmelseskriterier**

Med udgangspunkt i bedømmelsesgrundlaget bedømmes eleven i forhold til fagets mål.

Bedømmelsesgrundlaget og -kriterierne er retningsgivende for bedømmelse af præstationen ved prøven i faget. Bedømmelseskriterierne skal støtte det nødvendige skøn, der sammenfattes i bedømmelsen. Med skønnet vejes præstationens styrker og mangler op i forhold til hinanden.

Karakteren fastsættes på baggrund af en helhedsvurdering af elevens mundtlige præstation i forhold til opnåelse af væsentlige mål, jf. problemstillinger i casen. Ved bedømmelsen anvendes 7-trinsskalaen, jf. BEK nr. 262 af 20/03/2007. For at bestå kræves mindst karakteren 02.

## **På avanceret niveau er elevens præstation karakteriseret ved**

### **Karakteren 12**

- En overbevisende og selvstændig identifikation og udvælgelse af relevante problemstillinger.
- En overbevisende inddragelse af teoretisk viden, praktiske erfaringer og praksiseksempel til at reflektere over og diskutere elevens udvalgte problemstillinger.
- En selvstændig og velbegrunderet refleksion over betydningen af eget kompetenceområde i forhold til handlemuligheder.
- En overbevisende og præcis anvendelse af faglige begreber.

En fremragende præstation med ingen eller få uvæsentlige mangler.

### **Karakteren 10**

- En selvstændig identifikation og udvælgelse af relevante problemstillinger.
- En sikker inddragelse af teoretisk viden, praktiske erfaringer og praksiseksempel til at reflektere over og diskutere elevens udvalgte problemstillinger.
- En sikker og velbegrunderet refleksion over betydningen af eget kompetenceområde i forhold til handlemuligheder.
- En sikker og præcis anvendelse af faglige begreber.

En fortrinlig præstation med nogle mindre væsentlige mangler.

### **Karakteren 7**

- En klar identifikation og udvælgelse af relevante problemstillinger.
- En dækkende inddragelse af teoretisk viden, praktiske erfaringer og praksiseksempel til at reflektere over og diskutere elevens udvalgte problemstillinger.
- En klar refleksion over betydningen af eget kompetenceområde i forhold til handlemuligheder.
- En klar anvendelse af faglige begreber.

En god præstation med en del mangler.

### **Karakteren 4**

- En synlig identifikation og udvælgelse af relevante problemstillinger.
- En synlig inddragelse af teoretisk viden, praktiske erfaringer og praksiseksempel til at reflektere over og diskutere elevens udvalgte problemstillinger.
- En enkel refleksion over betydningen af eget kompetenceområde i forhold til handlemuligheder.
- En enkel anvendelse af faglige begreber.

En jævn præstation med adskillige væsentlige mangler.

### **Karakteren 02**

- En forståelig identifikation og udvælgelse af relevante problemstillinger.
- En basal inddragelse af teoretisk viden, praktiske erfaringer og praksiseksempel til at reflektere over og diskutere elevens udvalgte problemstillinger.
- En forståelig refleksion over betydningen af eget kompetenceområde i forhold til handlemuligheder.
- En basal anvendelse af faglige begreber.

En tilstrækkelig præstation med den minimalt acceptable grad af opfyldelse af fagets mål.

## Karakteren 00

- Præstationen opfylder ikke i tilstrækkelig grad kriterierne for karakteren 02

En utilstrækkelig præstation der ikke demonstrerer en acceptabel grad af opfyldelse af fagets mål.

## Karakteren -3

- Præstationen er helt uacceptabel

En helt uacceptabel præstation.

## 2.9.5 Afsluttende prøve Social- og sundhedsassistent

Afsluttende prøve i projekt afholdes jævnfør BEK nr. 41 af 16/01/2014. Prøven er mundtlig og placeret i slutningen af sidste skoleperiode.

Prøvens grundlag er væsentlige kompetencemål. Elevens/gruppens problemformulering er styrende for valg af væsentlige kompetencemål i projektopgaven. Ved prøven kan elev, eksaminator og/eller censor indtage flere kompetencemål til at belyse problemformuleringen. Kompetencemålene for den afsluttende prøve fremgår i afsnit 2.5.3.

Prøven kan gennemføres individuelt eller i grupper med højst 3 elever. For at gå til gruppeprøve skal eleverne have udarbejdet eksaminationsgrundlaget sammen. En elev kan vælge at gå til individuel prøve i det eksaminationsgrundlag, der er udarbejdet i en gruppe. Valg mellem individuel prøve og gruppeprøve meddeles skolen i starten af skoleperiode 4.

Ved en prøve med en elev er varigheden 30 minutter, inklusiv votering.

Ved en gruppeprøve med to elever er varigheden 60 minutter, inklusiv votering.

Ved en gruppeprøve med tre elever er varigheden 90 minutter, inklusiv votering.

## Eksaminationsgrundlag

Eksaminationsgrundlaget er det, der eksamineres ud fra, og som skal gøre det muligt for eleven at demonstrere de opnåede kompetencer.

Eksaminationsgrundlaget er et produkt, en skriftlig disposition for det mundtlige oplæg ved prøven samt et eller flere praksiseksempler.

Eleven udarbejder et produkt, som sendes til censor. Produktet kan afleveres skriftligt eller som en lydfil eller som en filmsekvens.

## Krav til produktet

- Indledning
- Problemformulering
- Metodevalg
- Teorivalg
- Litteraturliste

Anslag ved skriftligt produkt: højst 4400 anslag, uden mellemrum. Litteraturliste tæller ikke med, og det gør en eventuel forside og indholdsfortegnelse heller ikke. En lydfil eller et filmklip må være højst tre minutter.

Det skriftlige produkt gemmes som en pdf-fil og afleveres i en dertil oprettet afleveringsopgave i Itslearning. En lydfil eller en filmsekvens uploades i studietube, og der linkes fra studietube over i den dertil oprettede afleveringsopgave i Itslearning. Elevens navn skal fremgå af filnavnet. Produktet afleveres på skoleperiode 4 i temaet Afsluttende prøve i projektopgave.

Elev udarbejder en disposition, som afleveres ved prøvens begyndelse.

### **Krav til den skriftlige disposition for det mundtlige oplæg ved prøven**

- Elevens navn, holdnummer, projektopgavens titel
- Problemformulering
- Punkter til analyse og konklusion, herunder inddragelse af praksiseksempel
- Punkter til perspektivering

Elevens udvalgte kompetencemål og eventuelt supplerende litteratur skal fremgå af dispositionen, enten til sidst eller som en integreret del af de øvrige punkter.

Til prøven forbereder eleven demonstration af et eller flere praksiseksempler.

Et praksiseksempel er en faglig handling, som skal give mulighed for refleksion over teori og praksis. Praksiseksempler skal understøtte den faglige viden og refleksion i analysen og konklusionen.

Eksamensgrundlaget, herunder udførelsen af praksiseksemplet, indgår ikke i bedømmelsen.

### **Bedømmelsesgrundlag**

Bedømmelsesgrundlaget er elevens/gruppens mundtlige præstation under prøven og omfatter praktiske erfaringer og teoretisk viden. Praksiseksemplet er ikke i sig selv genstand for bedømmelse ved prøven, men indgår i en samlet bedømmelse, idet praksiseksemplets formål er at understøtte elevens faglige refleksion.

Hver elev har ca. 10 minutter til sit oplæg, heraf må praksiseksempler sammenlagt højst være tre minutter. På baggrund af oplægget føres en dialog mellem elev og eksaminator. Censor kan deltage i dialogen.

Dialogen tager udgangspunkt i elevens/gruppens mundtlige oplæg og skriftlige disposition. Ved prøven tilstræbes mest mulig aktivitet og initiativ fra elevens side.

Ved hjælp af spørgsmål er det eksaminators og censors opgave at sikre, at eleven kan vurderes i forhold til de væsentlige kompetencemål.

Under dialogen ved prøven skal eleven/gruppen kunne

- Kombinere viden, færdigheder, faglige vurderinger og etiske overvejelser, som gør eleven i stand til at handle professionelt inden for eget kompetenceområde
- Analysere, reflektere over og diskutere problemformuleringen med brug af teoretisk viden og praksiseksempel
- Identificere og vurdere løsnings- og udviklingsmuligheder i forhold til eget praksisfelt

- Anvende faglige begreber i relation til praksiseksempel

## Bedømmelseskriterier

Bedømmelsesgrundlaget og -kriterierne er retningsgivende for bedømmelsen af den mundtlige præstation ved den afsluttende prøve. Bedømmelseskriterierne skal støtte det nødvendige skøn, der sammenfattes i bedømmelsen. Med skønnet vejes præstationens styrker og mangler op i forhold til hinanden. Ved bedømmelsen anvendes 7-trins-skalaen, jf. BEK. nr. 262 af 20/03/2007. For at bestå kræves mindst karakteren 02.

## Elevers præstation er karakteriseret ved

### Karakteren 12

- En overbevisende og selvstændig demonstration i at handle professionelt inden for eget kompetenceområde ved at kombinere viden, færdigheder, faglige vurderinger og etiske overvejelser
- En selvstændig analyse, refleksion og diskussion med brug af teoretisk viden og praksiseksempel
- En selvstændig og velbegrunnet identifikation og vurdering af løsnings- og udviklingsmuligheder i forhold til eget praksisfelt
- En overbevisende og præcis brug af faglige begreber i relation til praksiseksempel

En fremragende præstation med ingen eller få uvæsentlige mangler.

### Karakteren 10

- En relevant og selvstændig demonstration i at handle professionelt inden for eget kompetenceområde ved at kombinere viden, færdigheder, faglige vurderinger og etiske overvejelser
- En sikker og velbegrunnet analyse, refleksion og diskussion med brug af teoretisk viden og praksiseksempel
- En klar og velbegrunnet identifikation og vurdering af løsnings- og udviklingsmuligheder i forhold til eget praksisfelt
- En sikker og præcis brug af faglige begreber i relation til praksiseksempel

En fortrinlig præstation med nogle mindre væsentlige mangler.

### Karakteren 7

- En selvstændig demonstration i at handle professionelt inden for eget kompetenceområde ved at kombinere viden, færdigheder, faglige vurderinger og etiske overvejelser
- En klar analyse, refleksion og diskussion med brug af teoretisk viden og praksiseksempel
- En begrundet identifikation og vurdering af løsnings- og udviklingsmuligheder i forhold til eget praksisfelt
- En klar brug af faglige begreber i relation til praksiseksempel

En god præstation med en del mangler.

### Karakteren 4

- En synlig demonstration i at handle professionelt inden for eget kompetenceområde ved at kombinere viden, færdigheder, faglige vurderinger og etiske overvejelser
- En enkel analyse, refleksion og diskussion med brug af teoretisk viden og praksiseksempel
- En synlig identifikation og vurdering af løsnings- og udviklingsmuligheder i forhold til eget praksisfelt
- En enkel brug af faglige begreber i relation til praksiseksempel

En jævn præstation med adskillige væsentlige mangler.

### Karakteren 02

- En forståelig demonstration i at handle professionelt inden for eget kompetenceområde ved at kombinere viden, færdigheder, faglige vurderinger og etiske overvejelser
  - En basal analyse, refleksion og diskussion med brug af teoretisk viden og praksiseksempel
  - En basal identifikation og vurdering af løsnings- og udviklingsmuligheder i forhold til eget praksisfelt
  - En forståelig brug af faglige begreber i relation til praksiseksempel
- En tilstrækkelig præstation med den minimalt acceptable grad af opfyldelse af fagets mål.

### Karakteren 00

- Præstationen opfylder ikke i tilstrækkelig grad kriterierne for karakteren 02

En utilstrækkelig præstation der ikke demonstrerer en acceptabel grad af opfyldelse af fagets mål.

### Karakteren -3

- Præstationen er helt uacceptabel

En helt uacceptabel præstation.

## 2.10 Praktikuddannelsen

### Transfer

Eleven skal opleve sammenhæng i hele uddannelsesforløbet, og det fordrer blandt andet, at der er sammenhæng mellem både avanceret niveau og ekspertniveau på skolen og læringsmuligheder i praktikken.

### Talentudvikling i praktikken

Når eleven arbejder med talentudvikling, kan praktikken med fordel anvende SMTTE modellen. SMTTE modellen lægger op til, at eleven arbejder med selvindsigt, selvrefleksion og selvevaluering. Dette kan dokumentere, at eleven har indsigt i egne motivationsmæssige styrker og hermed demonstrere personlige og faglige kompetencer, der svarer til ekspertniveau. SMTTE-modellen ses som supplement til blandt andet læringsredskaber som refleksionscirklen, logbog, faglig dialog, læringsplaner, sygeplejeprocessen og side-mandsoplæring. Se mere herom i Håndbog i Praktikuddannelsen.

I praktikken forventes eleven, der arbejder med talentudvikling, i højere grad at kunne

- identificere, begrunde og vurdere egne og eventuelt andres handlinger
- planlægge og tilrettelægge arbejdet målrettet
- forklare rammer og sammenhænge
- arbejde undersøgende og reflekterende

### Talentudvikling og Skills på social- og sundhedsassistentuddannelsen

For elever, der arbejder med talentudvikling, er der et særligt fokus på øgede kompetencer inden for fagene. Det sammenhængende borger- og patientforløb, Somatisk sygdom og sygepleje samt Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering.

Alle elever møder Skills som læringsmetode i deres uddannelsesforløb. Alle elever kan deltage i den nationale Skills konkurrence.

## 2.11 Underviserkvalifikationer, ressourcer og udstyr

### Underviserkvalifikationer

SOSU H's undervisergruppe har en sammensætning, der sikrer, at eleverne kan opnå de fastsatte mål for de enkelte uddannelser, SOSU H udbyder.



Underviserne har alle en grundlæggende erhvervsrettet uddannelse eller anden relevant professionsuddannelse inden for et eller flere relevante uddannelsesområder, ligesom flere undervisere i relevant omfang har suppleret deres uddannelse med fortsat eller videregående uddannelse, herunder efteruddannelse. Underviserne har erhvervserfaring, der sikrer passende indsigt i de relevante erhvervsområder, som SOSU H uddanner til.

Underviserne har en bred almen baggrund i fag på A-niveau i den erhvervsgymnasiale fagrække i de, af skolen vurderede, relevante fag.

Endelig har underviserne kompetencer svarende mindst til en gennemført pædagogisk diplomuddannelse.

Underviserne på SOSU H vedligeholder og udvikler løbende den faglige og pædagogiske viden, som er nødvendig for at bevare undervisningskompetencen.

SOSU H's undervisning i henholdsvis førstehjælp og brandbekæmpelse varetages af uddannede instruktører.

## Ressourcer og udstyr

SOSU H's elever og undervisere har følgende ressourcer og udstyr til rådighed i forhold til uddannelsesopgaven

- Faglokaler, fx Learning Lab, Praksis Lab, Digi-Lab og naturfagslokaler
- Grupperum og enkeltmandsarbejdspladser, foruden klasserum med Smartboards
- Bibliotek med tilknyttede bibliotekarer
- Adgang til e-ressourcer via UNI Login
- Faglige og kreative læringsmaterialer
- Special pædagogisk vejledning / læsevejledning
- Psykologisk rådgivning
- Mentornetværk

Fagene i fagrækkerne i de uddannelser, som SOSU H udbyder, stiller ikke formelt særlige krav til ressourcer og udstyr.

## 2.12 Overgangsordninger

Fra august 2020 udbydes uddannelsen til social- og sundhedsassistent efter de nye regler, jf. BEK nr. 1619 af 27/12/2019. Forudsætningen for at blive optaget på hovedforløbet er, at eleven har bestået overgangskravene til hovedforløbet, jf. BEK nr. 2304 af 18/12/2020 § 3 eller har en anden relevant uddannelse.

## 3. Temaer, dannelse og kontaktlærer

På SOSU H tilrettelægges vi undervisningen i temaer. En beskrivelse af et tema indeholder tematitel, billede, tematekst, indholdspunkter og mål, så du se, hvad du skal arbejde med i uddannelsen. Et tema består af mål fra flere fag, hvor fagene supplerer hinanden og hjælper dig med at se mening i det, du skal lære.

I nedenstående afsnit vil vi fortælle dig, hvad vi på SOSU H er særligt optaget af i vores pædagogiske og didaktiske grundlag, så du og dine kolleger kan blive dygtige fagprofessionelle.

### 3.1 Dannelse på SOSU H

På SOSU H er vi optaget af mennesker. Mennesker, der er og mennesker, der lærer. Mennesker, der uddanner sig til at arbejde med mennesker. Faglighed skal udvikles, viden skal læres, og håndværk skal opøves.

En vigtig del af processen frem imod at blive en dygtig fagprofessionel, er den dannelsesproces, der sker undervejs. En dannelse, der handler om dig som menneske og som professionel. Dannelse handler om en måde at forholde dig på – til dig selv, til andre og til verden.

Dannelse sker igennem deltagelse i læringsprocesser, deltagelse i faglige og sociale fællesskaber og deltagelse i demokratiske processer. Dannelse sker, når du ser dig selv forbundet med andre – både i det nære, på holdet og på praktikstedet. Samtidigt er det også vigtigt at se dig selv som en del af det samfund og den verden, vi lever i. Et samfund og en verden vi alle påvirker med det, vi gør i vores hverdag.

Som en del af din dannelsesrejse på SOSU H vil du blive udfordret, og du vil opleve succes. Du vil opleve at være og blive motiveret af noget forskelligt undervejs. Du vil opleve at skulle præstere, og du vil lære at kunne mestre uddannelsens indhold og krav. Vi er optaget af, at du kommer til at mestre dit fag, og at du udvikler sig som menneske, mens du er i gang med din uddannelse.

På SOSU H har vi valgt at arbejde med tre konkrete dannelsesdimensioner i de temaer, som undervisningen er tilrettelagt ud fra:

Faglig dannelse – når vi arbejder med udvikling af fagidentitet og faglig stolthed

Læringsmæssig dannelse – når vi arbejder med mestring og motivation

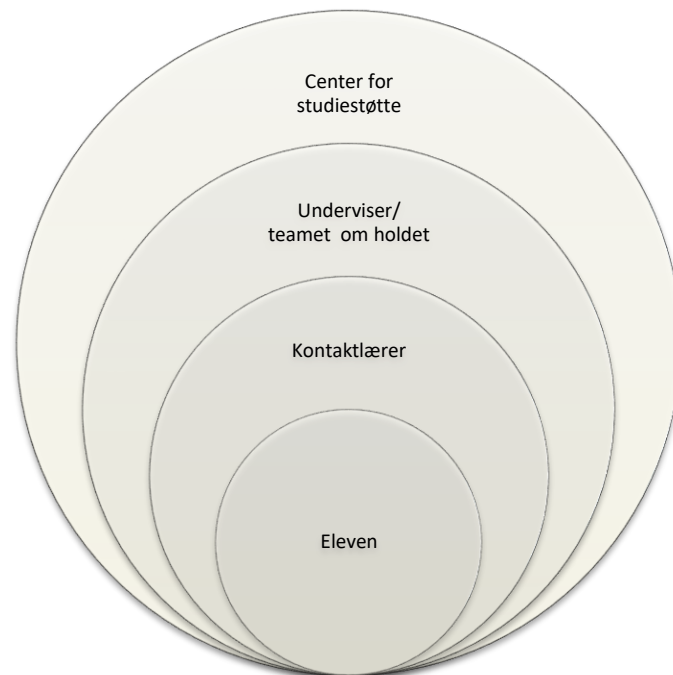
Demokratisk dannelse – når vi arbejder med aktiv deltagelse i fællesskaber på skolen, på arbejdspladsen, i samfundet og i verden.

På de næste sider kan du læse mere om temaerne, men inden du gør det, kan du læse om, hvad det vil sige at have en kontaktlærer på SOSU H.

#### 3.1.1 Kontaktlærer på SOSU H

Formålet med, at du har en kontaktlærer er, at kontaktlæreren er med til at styrke din dannelsesproces ud fra SOSU H's pædagogiske og didaktiske grundlag samt at understøtte din læring på SOSU H.

Kontaktlæreren støtter dig i at rette dit fokus mod dine resurser og dit potentiale, så du kan opleve, at din faglige dannelse, din læringsmæssige dannelse og din demokratiske dannelse blive tydeligere i din vej mod et arbejdsmarked som en vidende og empatisk fagprofessionel.



Som ovenstående model viser, er kontaktlæreren den, der er tættest på dig som elev på SOSU H, men der er også andre relevante personer og aktiviteter på SOSU H, der er med til at understøtte din lærings- og dannelsesproces.

Kontaktlærerens fokus er:

- At skabe tydelighed i SOSU H's forventninger til dig i forhold til alle tre dannelsesperspektiver og dermed SOSU H's grundfortælling samt skolens ordensregler.
- At introducere dig til uddannelsens Lokale Undervisningsplan.
- At sikre læringsaktiviteter i samarbejde med undervisningsteamet omkring holdet.
- At styrke fællesskaber, der understøtter et fagligt fokus med gode lærings- og studiemiljøer.
- At sikre introduktion til skolens læringsplatform og øvrige it-systemer.
- At understøtte din oprettelse på lærepladsen.dk på Grundforløb 2 og følge din lærepladssøgning.
- At følge op på dit nærvær og fravær i undervisningen samt at dokumentere eventuelle samtaler og initiativer om disse i Studie+.
- At introducere til Center for Studiestøtte samt at understøtte din motivation, evt. i samarbejdet med Center for Studiestøtte.
- At involvere Center for Studiestøtte samt eventuelt ansættende myndighed ved manglende læring eller bekymrende fraværshyppighed

I løbet af skoleperioderne er der mulighed for at afholde individuelle læringssamtaler med dig. Lærings-samtalerne varetages af kontaktlæreren og er tænkt til at understøtte din faglige, læringsmæssig og demokratiske dannelses samt at sikre læringsmiljøet på holdet. De individuelle samtaler sker på baggrund af kontaktlærerens konkrete vurdering af situationen.

Kontaktlæreren vil facilitere en række læringssamtaler med en gruppe af kontaktelever på holdet. Samtalerne har fokus på uddannelsens mål, læringsudbytte og læringsmiljøet på holdet. Det er elevernes opgave at referere fra samtalen for herigennem at rette fokus på dit ansvar for din uddannelse og uddannelsens mål.

### 3.2 Temaer Grundforløb 2

Temaernes titler og varighed fremgår af nedenstående skema. Beskrivelsen af temaerne kommer på de følgende sider.

#### Temaer på grundforløb 2

|        |                                                       |         |
|--------|-------------------------------------------------------|---------|
| 3.2.1  | På vej til SOSU                                       | 10 dage |
| 3.2.2  | Din begyndende fagidentitet                           | 10 dage |
| 3.2.3  | Det sunde menneske                                    | 10 dage |
| 3.2.4  | Mødet med borgeren                                    | 15 dage |
| 3.2.5  | Det sunde arbejdsliv                                  | 10 dage |
| 3.2.6  | Omsorg og rehabilitering                              | 15 dage |
| 3.2.7  | Sikkerhed på arbejdspladsen                           | 5 dage  |
| 3.2.8  | Fremtidens SOSU                                       | 5 dage  |
| 3.2.9  | Din faglige fordybelse, inklusiv grundfagsprøve       | 5 dage  |
| 3.2.10 | På vej mod hovedforløbet, inklusiv grundforløbsprøven | 15 dage |

## 3.2.1 På vej til SOSU

Varighed: 2 uger



### / Tematekst

Velkommen til grundforløb 2 som er starten på din uddannelse til social- og sundhedshjælper eller social- og sundhedsassistent. Her tager vi fat på udviklingen af din begyndende fagidentitet.

I dette tema arbejder du med din faglige dannelse, når du bliver introduceret til ergonomi og hygiejne i form af øvelser og praksiseksempler. Du vil møde disse emner igen senere i din uddannelse.

Du arbejder også med din læringsmæssige dannelse, når vi undersøger begreberne læring, motivation og mestring. Du bliver klogere på dine studiekompetencer, og hvordan du bedst lærer i forskellige situationer, håndterer udfordringer, bliver motiveret og motiverer andre. Vi afprøver forskellige læringsstrategier og diskuterer deres fordele og ulemper.

Dine nye holdkammerater er dine kolleger. Vi sætter fokus på, hvordan vi kommunikerer og samarbejder i grupper og skaber en god holdkultur, hvor alle kan trives og lære – dette er en del af din demokratiske dannelse.

I temaet tager du altså dine første skridt på vej til SOSU. Du bliver klædt på til at tage ansvar for egen læring i et spændende uddannelsesforløb med et konstruktivt samarbejde og masser af muligheder for faglig udvikling.

I dette tema indgår dansk og valgfag. Hvis du har valgfag, skal du enten have bonusfag, støttefag eller engelsk.

På Grundforløb 2 arbejder du løbende med din læreproces, der understøttes af forskellige læringsmetoder og evalueringsformer. Evalueringen fokuserer på at fremme din læring. I temaerne vil dit arbejde afspejles og resultere i et eller flere produkter. Dine produkter kan fx indgå i en portfolio, der dokumenterer din faglige, læringsmæssige og demokratiske dannelse.

I dette tema skal du i samarbejde med din underviser oprette en profil på lærepladsen.dk

## / Indholdspunkter

- Pædagogisk teori, herunder læring og samarbejde
- Motivation og motivationsorienteringer
- Ressourcer og begrænsninger
- Egenomsorg
- Vejledning og guidning
- Introduktion til ergonomiske principper
- Introduktion til hygiejniske principper
- Dansk eller valgfag
- Lærepladsen.dk

## Forslag til metode

- Praksiseksempel
- Simulation

## Forslag til produkt

- Videooptagelse, lydfil eller billeder af praksiseksempel
- Din personlige lærings- og motivationsprofil
- Interview af hinanden med fokus på fx motivation, ressourcer, begrænsninger
- Klassekontrakt
- Samarbejdsaftale
- Mindmaps over fagbegreber eller elevens læring, motivation, ressourcer, begrænsninger

## / Du skal have kompetencer til på grundlæggende niveau at kunne

- 6) Udviser motivation og tager aktivt ansvar for egen læring med fokus på egne ressourcer og begrænsninger.
- 7) Udøver jobfunktionen under hensynstagen til de sikkerhedsmæssige, arbejdsmiljømæssige, ergonomiske og hygiejniske principper.

## / Du skal have grundlæggende viden på følgende områder

- 3) Grundlæggende pædagogisk teori, herunder faktorer der fremmer eller hæmmer motivation for egenomsorg samt kendskab til metoder til vejledning og guidning.

## / Du skal have færdigheder i at anvende grundlæggende metoder og redskaber

- 7) Demonstration af hvordan man indretter arbejdspladsen og bruger sin krop under hensynstagen til de sikkerhedsmæssige, arbejdsmiljømæssige og ergonomiske regler.

## / Fagmål

### Dansk niveau D

#### Læsning

#### Niveau D

1. Du kan læse, forstå og diskutere teksters betydning i almene og erhvervsmæssige sammenhænge og anvende relevante læsestrategier i forhold til læseformål, teksttype og kontekst.
2. Du kan gennemføre målrettet og kritisk informationssøgning med relevans for erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag.

## Engelsk niveau F, E, D og C

### Kommunikation

#### Niveau F

1. Du kan på grundlæggende niveau forstå hovedindholdet af talt fremmedsprog om udvalgte afgrænsede emner,
2. Du kan på grundlæggende niveau forstå hovedindholdet af skrevne fremmedsproglige tekster om udvalgte afgrænsede emner,
3. Du kan udtrykke dig mundtligt med en vis præcision i et sammenhængende sprog med afgrænset ordforråd inden for udvalgte afgrænsede emner
6. Du kan deltage med enkle sproglige udtryk i samtaler om udvalgte og afgrænsede emner,

#### Niveau E

### Kommunikation

1. Du kan forstå hovedindholdet af talt fremmedsprog om udvalgte emner.
2. Du kan forstå hovedindholdet af skrevne fremmedsproglige tekster om udvalgte emner.
3. Du kan udtrykke dig mundtligt med en vis præcision i et sammenhængende sprog med afgrænset ordforråd inden for udvalgte afgrænsede emner.
6. Du kan deltage i samtaler og diskutere alsidige emner.

#### Niveau D

### Kommunikation

1. Du kan forstå indholdet af talt fremmedsprog om alsidige emner.
2. Du kan forstå hovedindholdet af skrevne fremmedsproglige tekster om alsidige emner.
3. Du kan udtrykke dig mundtligt med en vis præcision i et sammenhængende sprog med alsidigt ordforråd inden for udvalgte varierede emner.
6. Du kan deltage aktivt i samtaler og diskutere alsidige og specifikke emner.

#### Niveau C

1. Du kan forstå indholdet af talt fremmedsprog om alsidige og specifikke emner.
2. Du kan forstå indholdet af skrevne fremmedsproglige tekster om alsidige og specifikke emner.
3. Du kan udtrykke dig mundtligt med præcision i et sammenhængende sprog med alsidigt og kontekstuel ordforråd inden for varierede og specifikke emner.
6. Du kan tage initiativ til og deltage aktivt i samtaler og diskutere varierede og komplekse emner i et sprog afpasset til situation og samtalemønster.

## Sprogbrug Sprogtilegnelse

#### Niveau F

1. Du kan på grundlæggende niveau anvende et tilstrækkeligt præcist og afgrænset ordforråd inden for udvalgte emner.
2. Du kan udtale fremmedsproget klart, tydeligt og forståeligt med et afgrænset og veldefineret ordforråd inden for udvalgte emner og i udvalgte situationer.

#### Niveau E

1. Du kan anvende et præcist og afgrænset ordforråd inden for udvalgte emner.
2. Du kan udtale fremmedsproget klart, tydeligt og præcist med et afgrænset og veldefineret ordforråd inden for udvalgte emner og i udvalgte situationer.

## Niveau D

1. Du kan anvende et præcist og alsidigt ordforråd inden for relevante emner.
2. Du kan udtale fremmedsproget klart, tydeligt og præcist med et alsidigt ordforråd inden for varierede emner og kontekster.

## Niveau C

1. Du kan anvende et præcist og varieret ordforråd inden for varierede relevante emner.
2. Du kan udtale fremmedsproget klart, tydeligt, flydende og præcist med et alsidigt ordforråd inden for varierede og komplekse emner og kontekster.



### 3.2.2 Din begyndende fagidentitet

Varighed: 2 uger



#### / Tematekst

I dette tema arbejder vi videre med din begyndende fagidentitet og sætter fokus på dig som kommende fagperson.

Vi undersøger din faggruppes funktion og placering i sundhedsvæsenet. Det gør vi blandt andet ved at følge borgerens forløb gennem sundhedsvæsenet.

Vi arbejder med din faglige dannelse, når vi ser på dig som fagperson og de rettigheder og pligter, der følger med professionen. Når du er ansat i social- og sundhedsvæsenet, har du ret til tryghed i ansættelsesforholdet og et sundt og sikkert arbejdsmiljø. Som fagprofessionel skal du samtidig overholde en række pligter, herunder tavshedspligt og underretningspligt. Disse pligter kan skabe etiske problemstillinger, som vi sammen reflekterer over.

Du vil som fagperson komme ud og samarbejde med andre fagpersoner i sundhedsvæsenet. Det er derfor vigtigt, at du kan kommunikere med dine samarbejdspartnere på en professionel måde. Du møder de mest almindelige fagudtryk, så du lærer at kommunikere både skriftligt og mundtligt med andre fagprofessionelle. Du arbejder med brancherettet informationsteknologi, herunder elektronisk kommunikation og informationsindsamling.

Som fagperson skal du også kende til dit fags metoder. Du kommer til at arbejde med sygeplejeprocessen, sundhedsfaglig dokumentation og andre centrale metoder i faget.

I dette tema indgår dansk og valgfag. Hvis du har valgfag, skal du enten have bonusfag, støttefag eller engelsk.

På Grundforløb 2 arbejder du løbende med din læreproces, der understøttes af forskellige læringsmetoder og evalueringsformer. Evalueringen fokuserer på at fremme din læring. I temaerne vil dit arbejde afspejles og resultere i et eller flere produkter. Dine produkter kan fx indgå i en portfolio, der dokumenterer din faglige, læringsmæssige og demokratiske dannelse.

## / Indholdspunkter

- Faglig kommunikation
- Dokumentation
- Sundhedsvæsenets opbygning
- Lovgivning, herunder tavshedspligt, selvbestemmelsesret og autorisation
- Fagidentitet
- Sygeplejeprocess
- Ethiske problemstillinger
- Brancherettet informationsteknologi
- Dansk eller valgfag

## Forslag til metode

- Case
- Storyline
- IT-værktøjer

## Forslag til produkt

- Videooptagelse, lydfil eller billeder af praksiseksempel
- Din personlige lærings- og motivationsprofil
- Interview af hinanden med fokus på fx motivation, ressourcer, begrænsninger
- Klassekontrakt
- Samarbejdsaftale
- Mindmaps over fagbegreber eller elevens læring, motivation, ressourcer, begrænsninger

## / Du skal have kompetencer til på grundlæggende niveau at kunne

1) Anvende faglig kommunikation i forklaring af borgerens forløb i social- og sundhedsvæsenet og faggruppens rolle heri.

## / Du skal have grundlæggende viden på følgende områder

- 1) Social- og sundhedsvæsenets opbygning og faggruppens placering heri.
- 2) Rettigheder og pligter som fagperson i et ansættelsesforhold på social- og sundhedsområdet.
- 8) Kendskab til metodiske tilgange i faggruppens udøvelse af faget.
- 9) Sundhedsfaglig dokumentation og ansvar herfor.

## / Du skal have færdigheder i at anvende grundlæggende metoder og redskaber

- 3) Professionelt fagsprog og kommunikation i det tværprofessionelle samarbejde.
- 4) Brancherettet informationsteknologi, herunder elektronisk kommunikation og informationsindsamling.

## / Fagmål

### Dansk niveau D

### Kommunikation

### Niveau D

1. Du kan kommunikere reflekteret i komplekse almene og erhvervsfaglige situationer med brug af relevante tale-, lytte- og samtalestrategier i forhold til formål og situation.
2. Du kan diskutere og kommunikere hensigtsmæssigt i samarbejde og samvær med andre og reflektere over forskellige former for kommunikation.

3. Du kan vælge og anvende it og multimodale medier hensigtsmæssigt og reflekteret til kommunikation, informationssøgning og formidling.
4. Du kan skelne mellem, reflektere over og vurdere virksomheders interne og eksterne kommunikation.
5. Du kan forklare sproglige normer i diverse kontekster inden for erhverv, uddannelse og samfund.

## **Fremstilling**

### **Niveau D**

1. Du kan anvende relevante skrivestrategier og udtrykke sig forståeligt og varieret i skrift, tale, lyd og billede i en form, der passer til genre og situation.
2. Du kan planlægge, forberede og fremstille formelt korrekte skriftlige og mundtlige tekster ved brug af teksttyper, der er relevante i forhold til emner og kontekster inden for erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag.
3. Du kan sammenligne og gå i dialog i erhverv og uddannelse om egne og andres skriftlige produkter, herunder skriveformål, målgruppe, genre og sprog.
4. Du kan vælge og anvende hensigtsmæssige repræsentationsformer med relevans for erhverv og uddannelse.

## **Engelsk niveau F, E, D og C**

### **Kommunikation**

#### **Niveau F**

1. Du kan på grundlæggende niveau forstå hovedindholdet af talt fremmedsprog om udvalgte afgrænsede emner,
2. Du kan på grundlæggende niveau forstå hovedindholdet af skrevne fremmedsproglige tekster om udvalgte afgrænsede emner,
3. Du kan udtrykke dig mundtligt med en vis præcision i et sammenhængende sprog med afgrænset ordforråd inden for udvalgte afgrænsede emner,
4. Du kan mundtligt præsentere hovedindholdet af de væsentlige informationer i udvalgte teksttyper,
6. Du kan deltage med enkle sproglige udtryk i samtaler om udvalgte og afgrænsede emner,

#### **Niveau E**

1. Du kan forstå hovedindholdet af talt fremmedsprog om udvalgte emner.
2. Du kan forstå hovedindholdet af skrevne fremmedsproglige tekster om udvalgte emner.
3. Du kan udtrykke sig mundtligt med en vis præcision i et sammenhængende sprog med afgrænset ordforråd inden for udvalgte afgrænsede emner.
4. Du kan redegøre mundtligt for indholdet af de væsentlige informationer i udvalgte teksttyper.
6. Du kan deltage i samtaler og diskutere alsidige emner.

#### **Niveau D**

1. Du kan forstå indholdet af talt fremmedsprog om alsidige emner.
2. Du kan forstå indholdet af skrevne fremmedsproglige tekster om alsidige emner.
3. Du kan udtrykke dig mundtligt med udtalt præcision i et sammenhængende sprog med alsidigt ordforråd inden for varierede emner.
4. Du kan redegøre mundtligt for indholdet af de væsentlige informationer i forskellige teksttyper.
6. Du kan deltage aktivt i samtaler og diskutere alsidige og specifikke emner.

#### **Niveau C**

1. Du kan forstå indholdet af talt fremmedsprog om alsidige og specifikke emner.

2. Du kan forstå indholdet af skrevne fremmedsproglige tekster om alsidige og specifikke emner.
3. Du kan udtrykke dig mundtligt med præcision i et sammenhængende sprog med alsidigt og kontekstuel ordforråd inden for varierede og specifikke emner.
4. Du kan redegøre mundtligt for og forklare indholdet af alsidige og kontekstuelle tekster og teksttyper.
6. Du kan tage initiativ til og deltage aktivt i samtaler og diskutere varierede og komplekse emner i et sprog afpasset til situation og samtalemønster.

## Kommunikationsstrategier

### Niveau F og E

3. Du kan afprøve skrivestrategier efter skriveformål, herunder anvende viden om skriveprocessens faser.

### Niveau D og C

3. Eleven kan selvstændigt vælge skrivestrategier efter skriveformål, herunder anvende viden om skriveprocessens faser.

## Sprogbrug Sprogtilegnelse

### Niveau F

1. Du kan på grundlæggende niveau anvende et tilstrækkeligt præcist og afgrænset ordforråd inden for udvalgte emner.
2. Du kan udtale fremmedsproget klart, tydeligt og forståeligt med et afgrænset og veldefineret ordforråd inden for udvalgte emner og i udvalgte situationer.
3. Du kan tale og skrive fremmedsproget så centrale grammatiske regler med betydning for hensigtsmæssig kommunikation følges.

### Niveau E

1. Du kan anvende et præcist og afgrænset ordforråd inden for udvalgte emner.
2. Du kan udtale fremmedsproget klart, tydeligt og præcist med et afgrænset og veldefineret ordforråd inden for udvalgte emner og i udvalgte situationer.
3. Du kan tale og skrive fremmedsproget, så centrale grammatiske regler med betydning for hensigtsmæssig og effektiv kommunikation følges.

### Niveau D

1. Du kan anvende et præcist og alsidigt ordforråd inden for relevante emner.
2. Du kan udtale fremmedsproget klart, tydeligt og præcist med et alsidigt ordforråd inden for varierede emner og kontekster.
3. Du kan tale og skrive fremmedsproget så grammatiske regler med betydning for hensigtsmæssig og effektiv kommunikation følges med sans for sprogbrug.

### Niveau C

1. Du kan anvende et præcist og varieret ordforråd inden for varierede relevante emner.
2. Du kan udtale fremmedsproget klart, tydeligt, flydende og præcist med et alsidigt ordforråd inden for varierede og komplekse emner og kontekster.
3. Du kan tale og skrive fremmedsproget så grammatiske regler med betydning for hensigtsmæssig og effektiv kommunikation følges med en høj grad af korrekt og varieret sprogbrug.

## Kultur- og samfundsforhold

### Niveau F

2. Du kan drage sammenligninger og genkende enkle forskelle mellem egen kultur og andres kultur.
3. Du kan identificere grundlæggende viden om erhverv, kultur og samfund i kontakten med mennesker, der bruger fremmedsproget som modersmål eller som internationalt kommunikationsmiddel.

## **Niveau E**

2. Du kan drage sammenligninger og genkende forskelle mellem egen kultur og andres kultur.
3. Du kan anvende viden om erhverv, kultur og samfund i kontakten med mennesker, der bruger fremmedsproget som modersmål eller som internationalt kommunikationsmiddel.

## **Niveau D**

2. Du kan drage sammenligninger og redegøre for forskelle mellem egen kultur og andres kultur.
3. Du kan selvstændigt anvende viden om erhverv, kultur og samfund i kontakten med mennesker, der bruger fremmedsproget som modersmål eller som internationalt kommunikationsmiddel.

## **Niveau C**

1. Du kan opnå, anvende og redegøre for og reflektere over viden om adfærd, normer og værdier hos brugere af fremmedsproget i erhverv, samfund samt i personlige og almene sammenhænge.
2. Du kan drage sammenligninger mellem egen kultur og andres kultur samt redegøre for og forklare disse forskelle.

### 3.2.3 Det sunde menneske

Varighed: 2 uger



#### / Tematekst

I dette tema fordyber du dig i det sunde menneske. Som social- og sundhedshjælperlev eller social- og sundhedsassistentelev arbejder du med at igangsætte sundhedsfremmende og sygdomsforebyggende aktiviteter. Du bruger din viden til at samarbejde med borgeren om at skabe fysisk og psykisk velvære.

I temaet undersøger vi begrebet sundhed ud fra et fysisk, psykisk og socialt perspektiv. Vi afprøver og diskuterer måder at arbejde med sundhed på hos borgeren. Fysisk sundhed har fokus på den sunde krop. Du får viden om kroppens opbygning og funktioner og arbejder med de indre organer og kroppens bevægeapparat, aldring og aldersforandringer.

Fysisk sundhed hænger sammen med kost og motion. Temaet giver dig et naturfagligt indblik i kostens opbygning, energi og energiomsætning, enzymer og fordøjelse. Vi arbejder med spisevaner, kostråd og beregning af væskebalance, som er vigtige elementer, når du vejleder borgeren om kost. Du får også indblik i Sundhedsstyrelsens anbefalinger om motion. Du planlægger og afprøver fysiske aktiviteter.

Sundhed handler også om psykisk sundhed og sammenhængen mellem fysik og psyke. Vi arbejder med faktorer, som påvirker menneskets psykiske sundhed. Vi undersøger måder at fremme borgerens psykiske sundhed på.

Temaet giver dig altså grundlæggende viden om det sunde menneske ud fra både et fysisk og et psykisk perspektiv. Det er en del af din faglige dannelse, som du får brug for i arbejdet som social- og sundhedshjælperlev eller social- og sundhedsassistentelev.

På Grundforløb 2 arbejder du løbende med din læreproces, der understøttes af forskellige læringsmetoder og evalueringsformer. Evalueringen fokuserer på at fremme din læring. I temaerne vil dit arbejde afspejles og resultere i et eller flere produkter. Dine produkter kan fx indgå i en portfolio, der dokumenterer din faglige, læringsmæssige og demokratiske dannelse.

I dette tema arbejder du med et materiale om læringsfremmende evaluering. Du tager dine besvarelser med til din læringssamtale i en gruppe med din kontaktlærer.

## For dig, der skal være social- og sundhedsassistentelev

Du arbejder i dybden med kostens sammensætning, herunder beregninger af energibehov og -forbrug, vitaminer og næringsstoffer. Du bearbejder og præsenterer statistiske informationer om kostens sammensætning ved hjælp af relevante it-værktøjer.

### / Indholdspunkter

- Sundhedsfremmende og sygdomsforebyggende aktiviteter
- Livskvalitet og definitioner af sundhed
- Kroppens basale opbygning og aldring
- Metoder til vejledning og guidning
- Læringsfremmende evaluering

### Integreret naturfag

- Cellens opbygning, herunder DNA
- Faglige beregninger i forbindelse med væskebalance
- Grundlæggende kemi. Herunder grundstoffer i maden
- Energi og energiomsætning herunder beregninger af energibehov og forbrug, næringsstoffer og vitaminer
- Enzymer og fordøjelse

### Forslag til metode

- Gruppearbejde
- Case
- Kreative aktiviteter
- Fysiske aktiviteter

### Forslag til produkt

- Videooptagelse, lydfil eller billeder af praksiseksempel
- Visuelle illustrationer af fx kroppen og kroppens opbygning
- Sundhedsprofiler
- Plancher, mindmaps, wikis over aldringstegn

### / Du skal have kompetencer til på grundlæggende niveau at kunne

3) Forklare hvordan man kan igangsætte og understøtte sundhedsfremmende og sygdomsforebyggende aktiviteter.

### / Du skal have grundlæggende viden på følgende områder

- 4) Kroppens opbygning, dens organsystemer og basale funktioner.
- 6) Kost og motions betydning for fysisk og psykisk velvære.

### / Du skal have færdigheder i at anvende grundlæggende metoder og redskaber

3) Normalt forekommende arbejdsredskaber, hjælpemidler og velfærdsteknologi.

## For dig, der skal være social- og sundhedsassistentelev

9. Behandle statistiske informationer om kostens sammensætning og betydning for fysisk og psykisk velvære.

10. Bearbejde og præsentere indsamlede informationer ved hjælp af relevante it- værktøjer
14. Kostens sammensætning, herunder beregning af energibehov og –forbrug, vitaminer og næringsstoffer.

## **/ Fagmål**

### **Naturfag niveau E**

1. Du forstår naturfaglige begreber og modeller, og kan forklare erhvervsfaglige problemstillinger med naturfagligt indhold.
2. Du har kendskab til matematiske udtryk og kan udføre enkle beregninger i sammenhæng med det naturfaglige arbejde.
7. Du kan dokumentere og formidle resultater af dit arbejde med naturfaglige emner.



## 3.2.4 Mødet med borgeren

Varighed: 3 uger



### / Tematekst

I dette tema har vi fokus på det professionelle møde med borgeren.

I temaet lærer du om, hvordan du kan møde borgeren og de pårørende på en etisk og respektfuld måde. Du arbejder med borgerens kultur, identitet og livshistorie.

Du lærer, hvordan du kommunikerer og samarbejder med borgeren og de pårørende. Du arbejder med kommunikationsstrategier og lærer at kommunikere i en respektfuld tone. Du arbejder med metoder til konflikt-håndtering, så du kan medvirke til at forebygge og nedtrappe konflikter i dit arbejde.

Når du som fagperson møder borgeren på en etisk og respektfuld måde, lærer du også at være opmærksom på borgerens rettigheder, herunder retten til at bestemme over sit eget liv. I mødet med borgeren og de pårørende kan der opstå etiske problemstillinger og etiske dilemmaer, som du lærer at reflektere over.

Som fagperson deltager du i et tværprofessionelt samarbejde omkring borgeren. Du lærer at kommunikere i et professionelt fagsprog, og hvordan du dokumenterer dit arbejde.

I temaet styrker du din faglige dannelse, når du arbejder med dine kommunikative og empathiske evner i det gode, professionelle møde med borgeren.

For at fortsætte på et hovedforløb skal du ansættes som elev og have en praktikplads. I dette tema skal du derfor arbejde med praktikpladsansøgninger. Du skal også i samarbejde med din underviser følge op på, hvordan det går med din praktikpladsøgning og din profil på praktikpladsen.dk

I dette tema indgår dansk og valgfag. Hvis du har valgfag, skal du enten have bonusfag, støttefag eller engelsk.

På Grundforløb 2 arbejder du løbende med din læreproces, der understøttes af forskellige læringsmetoder og evalueringsformer. Evalueringen fokuserer på at fremme din læring. I temaerne vil dit arbejde afspejles og resultere i et eller flere produkter. Dine produkter kan fx indgå i en portfolio, der dokumenterer din faglige, læringsmæssige og demokratiske dannelse.

I dette tema skal du i samarbejde med din underviser følge op på, hvordan det går med din lærepladssøgning og din profil på lærepladsen.dk

## / Indholdspunkter

- Mødet med borger, patient og pårørende
- Relationer og netværk
- Kultur, identitet og livshistorie
- Etik og etiske dilemmaer
- Rettigheder og pligter
- Kommunikation, konflikter og samarbejde
- Professionelt fagsprog og kommunikation, herunder elektronisk kommunikation og informationsindsamling
- Sundhedsfaglig dokumentation
- Feltstudier af praksis
- Dansk eller valgfag
- Lærepladsen.dk

## Forslag til metode

- Storyline
- Case
- Forumspil/rollespil
- Øvelser om objektivt/subjektivt sprog

## Forslag til produkt

- Videooptagelse, lydfil eller billeder af praksiseksempel
- Skriftlig eller visuel beskrivelse af en borgers livshistorie
- Konkrete værktøjer til konflikthåndtering. Fx brochure, procedurebeskrivelse, samtale-regler
- Værdisæt eller refleksioner over egne værdier i mødet med borgeren
- Refleksionsskrivning over etiske dilemmaer
- Omskrivning af hverdagstekster til professionelt fagsprog
- Praktikpladsansøgning

## / Du skal have kompetencer til på grundlæggende niveau at kunne

5) Kommunikere med borgeren og pårørende på en etisk og respektfuld måde, herunder medvirke til at forebygge konflikter i jobudøvelsen.

## / Du skal have grundlæggende viden på følgende områder

9) Sundhedsfaglig dokumentation og ansvar herfor.

## / Du skal have færdigheder i at anvende grundlæggende metoder og redskaber

3) Professionelt fagsprog og kommunikation i det tværprofessionelle samarbejde.

## / Fagmål

Dansk niveau D

Læsning

Niveau D

3. Du kan ud fra læseformål, kontekst og kendskab til teksttyper forberede, gennemføre og redegøre for læsning af relevans for erhverv, uddannelse og samfund og efterfølgende diskutere disse læsninger.

## **Fortolkning**

### **Niveau D**

1. Du kan forholde sig til kultur, sprog, erhverv og uddannelse gennem analyse og diskussion af tekster.
2. Du kan vælge og analysere diverse tekster, som er relateret til erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag og anvende relevante analysemodeller.
3. Du kan tolke og/eller uddrage relevant betydning af tekster, relateret til erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag, på grundlag af analyse og diskutere tolkningen.
4. Du kan reflektere over og vurdere tekster relateret til erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag på grundlag af analyse.

## **Engelsk niveau F, E, D og C**

### **Kommunikation**

#### **Niveau F**

1. Du kan på grundlæggende niveau forstå hovedindholdet af talt fremmedsprog om udvalgte afgrænsede emner.
2. Du kan på grundlæggende niveau forstå hovedindholdet af skrevne fremmedsproglige tekster om udvalgte afgrænsede emner,
3. Du kan udtrykke dig mundtligt med en vis præcision i et sammenhængende sprog med afgrænset ordforråd inden for udvalgte afgrænsede emner.
5. Du kan referere og præsentere et forberedt stofområde.
6. Du kan deltage med enkle sproglige udtryk i samtaler om udvalgte og afgrænsede emner.
7. Du kan udtrykke dig skriftligt med en vis præcision og i et enkelt og sammenhængende sprog tilpasset udvalgte emner,
8. Du kan anvende og bearbejde viden og informationer skriftligt inden for udvalgte afgrænsede emner, tekster og situationer.
9. Du kan anvende multimodale medier, til at kommunikere mundtligt og skriftligt.

#### **Niveau E**

1. Du kan forstå hovedindholdet af talt fremmedsprog om udvalgte emner.
2. Du kan forstå hovedindholdet af skrevne fremmedsproglige tekster om udvalgte emner.
3. Du kan udtrykke sig mundtligt med en vis præcision i et sammenhængende sprog med afgrænset ordforråd inden for udvalgte afgrænsede emner.
5. Du kan redegøre for et forberedt stofområde.
6. Du kan deltage i samtaler og diskutere alsidige emner.
7. Du kan udtrykke sig skriftligt med præcision og i et sammenhængende sprog tilpasset emner og kontekster.
8. Du kan anvende og bearbejde viden og informationer skriftligt inden for alsidige emner, tekster og situationer.
9. Du kan anvende multimodale medier til at kommunikere selvstændigt mundtligt og skriftligt.

#### **Niveau D**

1. Du kan forstå indholdet af talt fremmedsprog om alsidige emner.
2. Du kan forstå indholdet af skrevne fremmedsproglige tekster om alsidige emner.

3. udtrykke sig mundtligt med udtalt præcision i et sammenhængende sprog med alsidigt ordforråd inden for varierede emner.
5. Du kan redegøre for, forklare og uddybe et forberedt stofområde.
6. Du kan deltage aktivt i samtaler og diskutere alsidige og specifikke emner.
7. Du kan udtrykke dig skriftligt med præcision og i et sammenhængende sprog tilpasset alsidige emner og kontekster.
8. Eleven kan anvende, bearbejde og kommentere viden og informationer skriftligt inden for alsidige emner, tekster og situationer.
9. Eleven kan anvende multimodale medier, til at kommunikere mundtligt med sikkerhed.

## Niveau C

1. Du kan forstå indholdet af talt fremmedsprog om alsidige og specifikke emner.
2. Du kan forstå indholdet af skrevne fremmedsproglige tekster om alsidige og specifikke emner.
3. Du kan udtrykke dig mundtligt med præcision i et sammenhængende sprog med alsidigt og kontekstuel ordforråd inden for varierede og specifikke emner.
5. Du kan redegøre for, forklare, uddybe og kommentere et forberedt stofområde.
6. Du kan tage initiativ til og deltage aktivt i samtaler og diskutere varierede og komplekse emner i et sprog afpasset til situation og samtalemønster.
7. Du kan udtrykke dig skriftligt med høj grad af præcision og i et sammenhængende sprog tilpasset alsidige og komplekse emner og kontekster.
8. Du kan anvende, bearbejde og kommentere og analysere viden og informationer skriftligt inden for alsidige og specifikke emner, tekster og situationer.
9. Du kan anvende multimodale medier til at kommunikere med sikkerhed og variation mundtligt og skriftligt.

## Kommunikationsstrategier

### Niveau F

5. Du kan anvende informationer og kilder, selvstændigt og kritisk.

### Niveau E

5. Du kan anvende informationer og kilder, selvstændigt og kritisk.

### Niveau D

5. Du kan selvstændigt anvende informationer og kilder kritisk.

### Niveau C

5. Du kan selvstændigt anvende informationer og kilder kritisk.

## Sprogbrug Sprogtilegnelse

### Niveau F

2. Du kan udtale fremmedsproget klart, tydeligt og forståeligt med et afgrænset og veldefineret ordforråd inden for udvalgte emner og i udvalgte situationer.
3. Du kan tale og skrive fremmedsproget så centrale grammatiske regler med betydning for hensigtsmæssig kommunikation følges.
4. Du kan anvende grundlæggende regler for opbygning af tekster med sans for struktur og sammenhæng inden for relevante, tekster og medier i erhverv, uddannelse, samfund og personlige og almene forhold.

## Niveau E

2. Du kan udtale fremmedsproget klart, tydeligt og præcist med et afgrænset og veldefineret ordforråd inden for udvalgte emner og i udvalgte situationer.
3. Du kan tale og skrive fremmedsproget, så centrale grammatiske regler med betydning for hensigtsmæssig og effektiv kommunikation følges.
4. Du kan anvende væsentlige og grundlæggende regler for opbygning af tekster med sans for struktur og sammenhæng inden for relevante genrer, tekster og medie i erhverv, uddannelse og samfund samt personlige og almene forhold.

## Niveau D

2. Du kan udtale fremmedsproget klart, tydeligt og præcist med et alsidigt ordforråd inden for varierede emner og kontekster.
3. Du kan tale og skrive fremmedsproget så grammatiske regler med betydning for hensigtsmæssig og effektiv kommunikation følges med sans for sprogbrug.
4. Du kan anvende væsentlige regler for opbygning af tekster med sans for struktur og sammenhæng inden for relevante genrer, tekster og medier i erhverv, uddannelse og samfund samt almene og personlige forhold.

## Niveau C

2. Du kan udtale fremmedsproget klart, tydeligt, flydende og præcist med et alsidigt ordforråd inden for varierede og komplekse emner og kontekster.
3. Du kan tale og skrive fremmedsproget så grammatiske regler med betydning for hensigtsmæssig og effektiv kommunikation følges med en høj grad af korrekt og varieret sprogbrug.
4. Du kan anvende og forklare væsentlige regler for opbygning af tekster med sans for struktur og sammenhæng inden for relevante genrer, tekster og medier i erhverv, uddannelse og samfund samt personlige og almene forhold.

## Kultur- og samfundsforhold

### Niveau F

2. Du kan drage sammenligninger og genkende enkle forskelle mellem egen kultur og andres kultur.
3. Du kan identificere grundlæggende viden om erhverv, kultur og samfund i kontakten med mennesker, der bruger fremmedsproget som modersmål eller som internationalt kommunikationsmiddel.

### Niveau E

2. Du kan drage sammenligninger og genkende forskelle mellem egen kultur og andres kultur.
3. Du kan anvende viden om erhverv, kultur og samfund i kontakten med mennesker, der bruger fremmedsproget som modersmål eller som internationalt kommunikationsmiddel.

### Niveau D

2. Du kan drage sammenligninger og redegøre for forskelle mellem egen kultur og andres kultur.
3. Du kan selvstændigt anvende viden om erhverv, kultur og samfund i kontakten med mennesker, der bruger fremmedsproget som modersmål eller som internationalt kommunikationsmiddel.

### Niveau C

2. Du kan drage sammenligninger mellem egen kultur og andres kultur samt redegøre for og forklare disse forskelle.

3. Du kan selvstændigt anvende viden om erhverv, kultur og samfund i kontakten med mennesker, der bruger fremmedsproget som modersmål eller som internationalt kommunikationsmiddel og reflektere herover.

## 3.2.5 Det sunde arbejdsliv

Varighed: 2 uger



### / Tematekst

I dette tema arbejder vi med arbejdsmiljø. Du vil primært arbejde med de fysiske faktorer, der kan påvirke dig i forbindelse med dit arbejde. Der vil være fokus på, hvordan du selv kan være med til at sikre et sundt og sikkert arbejdsliv, herunder hvordan du kan være med til at forebygge, arbejdsskader, arbejdsulykker og erhvervssygdomme, og hvor du kan søge støtte og vejledning på din arbejdsplads.

Som social- og sundhedshjælperlev eller social- og sundhedsassistentelev er det vigtigt, at du udfører dit arbejde sikkerheds- og sundhedsmæssigt forsvarligt, både for dig og for borgeren. Du arbejder med de gældende ergonomiske principper og lærer at anvende forflytningsteknikker. Du lærer at bruge de mest almindelige hjælpemidler.

Du lærer at arbejde korrekt og sikkert med udstyr og kemikalier. Du får viden om forskellige rengøringsmidler, og hvilke rengøringsmidler du må anvende i dit fremtidige arbejde. Du lærer om enzymer og deres virkning, fx i forbindelse med tøjvask.

Du lærer at anvende hygiejniske principper for at kunne tage hensyn til borgeren og dig selv. Du arbejder med at forebygge smitte og afbryde smitteveje, fx i forbindelse med rengøring.

Når du arbejder med det sunde arbejdsliv lærer du også at anvende relevante digitale informationskilder og værktøjer. Temaet styrker din faglige dannelse.

I dette tema indgår dansk og valgfag. Hvis du har valgfag, skal du enten have bonusfag eller støttefag.

På Grundforløb 2 arbejder du løbende med din læreproces, der understøttes af forskellige læringsmetoder og evalueringsformer. Evalueringen fokuserer på at fremme din læring. I temaerne vil dit arbejde afspejles og resultere i et eller flere produkter. Dine produkter kan fx indgå i en portfolio, der dokumenterer din faglige, læringsmæssige og demokratiske dannelse.

I dette tema får du en delkarakter i det uddannelsesspecifikke fag, i dansk og naturfag samt engelsk, hvis du har valgt engelsk som valgfag.

## **For dig, der skal være social- og sundhedsassistent**

Du arbejder med de fysiske lovmæssigheder ved personlig og praktisk hjælp med og uden hjælpemidler. Du lærer om mikroorganismer, smitte og faktorer, der kan påvirke hygiejnen. herunder temperatur, eksponentiel vækst og syre/base balance.

### **/ Indholdspunkter**

- Sikkerhed på arbejdspladsen, herunder arbejdsulykker
- Arbejdsmiljøloven
- Ergonomiske principper
- Hjælpemidler
- Hygiejniske retningslinjer
- Dansk eller valgfag
- Delkarakter

### **Integreret naturfag**

- Mikroorganismer i forbindelse med kroppens immunforsvar og rengøringsmidler.
- Fysikkens love og ergonomi.
- PH-målinger og rengøringsmidler

### **Forslag til metode**

- Faciliteter i Learning Labs/praksis lab/sengestuer
- Forsøg med mikroorganismer

### **Forslag til produkt**

- Videooptagelse, lydfil eller billeder af praksiseksempel
- Vejledning til forflytning, hjælpemidler eller rengøring, fx plakat, brochure, tegneserie, video
- Visuelle fremstillinger af rengøringsmidlers virkning
- Sikkerhedsprocedurer
- Oplysnings- eller kampagnemateriale med fokus på hygiejne eller smitteveje

### **/ Du skal have kompetencer til på grundlæggende niveau at kunne**

7) Udføre jobfunktionen under hensynstagen til de sikkerhedsmæssige, arbejdsmiljømæssige, ergonomiske og hygiejniske principper.

### **/ Du skal have grundlæggende viden på følgende områder**

11) Gældende ergonomiske principper ved personlig og praktisk hjælp med og uden hjælpemidler.

### **For dig, der skal være social- og sundhedsassistentelev**

11) Fysiske lovmæssigheder og gældende ergonomiske principper ved personlig og praktisk hjælp med og uden hjælpemidler.

12) Udvalgte stoffers opbygning og egenskaber, herunder kemiske reaktioner og kemikaliesikkerhed.

13) Fysiske, mikrobiologiske og kemiske faktorer, der kan påvirke hygiejnen, herunder temperatur, eksponentiel vækst og syre/base balance.



## / Du skal have færdigheder i at anvende grundlæggende metoder og redskaber

6) Hygiejniske retningslinjer og afbrydelse af smitteveje.

7) Demonstration af hvordan man indretter arbejdspladsen og bruger sin krop under hensynstagen til de sikkerhedsmæssige, arbejdsmiljømæssige og ergonomiske regler.

## / Fagmål

### Dansk niveau D og C

#### Læsning

##### Niveau D

1. Du kan læse, forstå og diskutere teksters betydning i almene og erhvervsmæssige sammenhænge og anvende relevante læsestrategier i forhold til læseformål, teksttype og kontekst.
2. Du kan gennemføre målrettet og kritisk informationssøgning med relevans for erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag.
- 3) Eleven kan ud fra læseformål, kontekst og kendskab til teksttyper forberede, gennemføre og redegøre for læsning af relevans for erhverv, uddannelse og samfund og efterfølgende diskutere disse læsninger.

##### Niveau C

1. Du kan læse, forstå og diskutere teksters betydning i almene og erhvervsmæssige sammenhænge og anvende relevante læsestrategier i forhold til læseformål, teksttype og kontekst.
2. Du kan gennemføre målrettet og kritisk informationssøgning med relevans for erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag.
3. Du kan ud fra læseformål, kontekst og kendskab til teksttyper forberede og gennemføre læsning af relevans for erhverv, uddannelse og samfund og efterfølgende indgå i kritisk dialog om denne læsning.

#### Fortolkning

##### Niveau D

1. Du kan forholde sig til kultur, sprog, erhverv og uddannelse gennem analyse og diskussion af tekster.
2. Du kan vælge og analysere diverse tekster, som er relateret til erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag og anvende relevante analysemodeller.

##### Niveau C

1. Du kan forholde dig til kultur, sprog, historie, erhverv og uddannelse gennem analyse og diskussion af tekster.
2. Du kan vælge og analysere diverse tekster, som er relateret til erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag og anvende relevante analysemodeller.

### Naturfag niveau E

4. Du kan arbejde sikkerhedsmæssigt korrekt med udstyr og kemikalier.
6. Du kan anvende relevante digitale informationskilder og værktøjer.

## 3.2.6 Omsorg og rehabilitering

Varighed: 3 uger



### / Tematekst

Dette tema fokuserer på den professionelle omsorg og hverdagsrehabiliterende tilgang, som er grundlæggende for dit daglige arbejde med borgeren.

I arbejdet med den professionelle omsorg får du indblik i, hvordan sygdom kan påvirke menneskers behov for hjælp til personlige og praktiske opgaver i dagligdagen. Du kommer til at forholde dig til borgerens blufærdighed og intimsfære. Du reflekterer over, hvordan du kan respektere borgerens individuelle grænser.

Du lærer at arbejde hverdagsrehabiliterende og yde omsorg for mennesker med fysisk og/eller psykisk funktionsnedsættelse. Når du arbejder hverdagsrehabiliterende, fokuserer du på at styrke borgerens selvstændighed og evne til at mestre eget liv.

Som social- og sundhedshjælperlev eller social- og sundhedsassistentelev møder du borgere med helbreds-mæssige udfordringer eller livsstilsrelaterede sygdomme. Som en del af din faglige dannelse er det derfor vigtigt, at du kender til de mest almindelige livsstilsrelaterede sygdomme.

Du arbejder med velfærdsteknologi og dokumentation. Her lærer du, hvordan du kan støtte og motivere borgeren i at bruge velfærdsteknologi i hverdagen. Du møder forskellige former for informationsteknologi. Du lærer at vejlede borgeren, fx når der skal bestilles varer eller mad på computeren. Herudover lærer du om sundhedsfaglig dokumentation.

I dette tema indgår dansk og valgfag. Hvis du har valgfag, skal du enten have bonusfag eller støttefag.

På Grundforløb 2 arbejder du løbende med din læreproces, der understøttes af forskellige læringsmetoder og evalueringsformer. Evalueringen fokuserer på at fremme din læring. I temaerne vil dit arbejde afspejles og resultere i et eller flere produkter. Dine produkter kan fx indgå i en portfolio, der dokumenterer din faglige, læringsmæssige og demokratiske dannelse.

### For dig, som skal være social- og sundhedsassistentelev

Du lærer at bruge it-værktøjer til simulering, og du kommer til at arbejde med informationssøgning og behandling af statistiske informationer om livsstil og sygdomme.

## / Indholdspunkter

- Omsorg
- Hverdagsrehabiliterende tilgang
- Personlig og praktisk hjælp
- Fysisk og/eller psykisk funktionsnedsættelse
- Livsstilsrelaterede sygdomme, herunder KOL, diabetes, demens og hjerte-karlidelser
- Støtte til mestring
- Dansk eller valgfag

## Integreret naturfag

- Grundlæggende kemi. kemiske forbindelser som ilt, kuldioxid
- Tøjvask herunder enzymer og dosering
- Rengøring herunder det miljømæssige aspekt samt fortyndinger
- Mikroorganismer i forbindelse med fødevarerhygiejne
- Syrer og baser i forbindelse med kroppens immunforsvar

## Forslag til metode

- Storyline
- Casearbejde

## Forslag til produkt

- Videooptagelse, lydfil eller billeder af praksiseksempel
- Refleksioner over blufærdighed og intimsfære, fx tekst eller lydoptagelse
- Præsentationer af livsstilssygdomme til forskellige målgrupper, fx kampagnemateriale, brochure, plakat eller praksiseksempel
- Praksiseksempler, hvor eleverne skal bruge instruktionssprog til fx at lære borgeren at rejse sig og sætte sig ned igen (kan bruges til prøven)
- Frise over borgerens vej gennem sundhedssystemet (fra primær til sekundær sektor og omvendt)
- Mindmaps over fagbegreber eller over elevens læring, motivation, ressourcer, begrænsninger

## / Du skal have kompetencer til på grundlæggende niveau at kunne

- 2) Forstå og forklare rammerne for den rehabiliterende tilgang, herunder faggruppens funktion i forhold til at støtte borgeren i mestring af eget liv.
- 4) vejlede borgeren i brugen af velfærdsteknologiske hjælpemidler samt vejlede og støtte borgere i kontakten med det digitale Danmark.

## / Du skal have grundlæggende viden på følgende områder

- 5) Hyppigst forekommende livsstilsrelaterede sygdomme, herunder KOL, diabetes, demens, hjerte-karlidelser.
- 7) Omsorg, personlig og praktisk hjælp til borgere med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse, under hensyntagen til etik, borgerens intimsfære og blufærdighed.
- 10) Arbejdsrelaterede digitale og velfærdsteknologiske hjælpemidler.

## For dig, der skal være social- og sundhedsassistentelev

- 15) It-værktøjer til simulering, informationssøgning, databehandling, dokumentation og præsentation.

## / Du skal have færdigheder i at anvende grundlæggende metoder og redskaber

2) Yde omsorg, personlig og praktisk hjælp til borgere med fysisk og psykisk funktionsnedsættelse under hensyntagen til borgerens helbredstilstand og intimsfære.

5) Sortere vasketøj og affald samt udvælge relevante hudplejemidler og rengøringsmidler.

### For dig, der skal være social- og sundhedsassistentelev

8) Behandle statistiske informationer om livsstil og sygdomme og forklare funktioner og grafer, der viser sammenhænge mellem dem.

## / Fagmål

### Dansk niveau D, C

#### Kommunikation

##### Niveau D

1. Du kan kommunikere reflekteret i almene og erhvervsfaglige situationer med brug af relevante tale-, lytte- og samtalestrategier i forhold til formål og situation.

2. Du kan diskutere og kommunikere hensigtsmæssigt i samarbejde og samvær med andre og reflektere over forskellige former for kommunikation.

5. Du kan forklare sproglige normer i diverse kontekster inden for erhverv, uddannelse og samfund.

##### Niveau C

1. Du kan kommunikere reflekteret og nuanceret i komplekse almene og erhvervsfaglige situationer med brug af relevante tale-, lytte- og samtalestrategier i forhold til formål og situation.

2. Du kan diskutere, argumentere og kommunikere hensigtsmæssigt i samarbejde og samvær med andre.

3. Du kan reflektere over samspillet mellem formål og forskellige former for kommunikation samt egen rolle og ansvar i kommunikationssituationen.

6. Du kan forklare og reflektere over sproglige normer i diverse kontekster indenfor erhverv, uddannelse, samfund og danskfaget.

#### Fortolkning

##### Niveau D

3. Du kan tolke og/eller uddrage relevant betydning af tekster, relateret til erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag, på grundlag af analyse og diskutere tolkningen.

4. Du kan reflektere over og vurdere tekster relateret til erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag på grundlag af analyse.

##### Niveau C

3. Du kan tolke og/eller uddrage relevant betydning af tekster, relateret til erhverv, historie, uddannelse, samfund og dagligdag, på grundlag af analyse og diskutere og vurdere tolkningen.

4. Du kan metodisk reflektere over og vurdere tekster relateret til erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag på grundlag af analyse og indgå i kritisk dialog om sin vurdering.

5. Du kan perspektivere tekster relateret til erhverv, historie, uddannelse, samfund og dagligdag på grundlag af analyse.

#### Fremstilling

##### Niveau D

1. Du kan anvende relevante skrivestrategier og udtrykke sig forståeligt og varieret i skrift, tale, lyd og billede i en form, der passer til genre og situation.
2. Du kan planlægge, forberede og fremstille formelt korrekte mundtlige og skriftlige tekster ved brug af teksttyper, der er relevante i forhold til emner og kontekster inden for erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag.
3. Du kan sammenligne og gå i dialog i erhverv og uddannelse om egne og andres skriftlige produkter, herunder skriveformål, målgruppe, genre og sprog.
4. Du kan vælge og anvende hensigtsmæssige repræsentationsformer med relevans for erhverv og uddannelse.

## **Niveau C**

1. Du kan anvende relevante skrivestrategier og udtrykke sig forståeligt, varieret og nuanceret i skrift, tale, lyd og billede i en form, der passer til genre og situation.
2. Du kan planlægge, forberede og fremstille formelt korrekte, varierede og nuancerede skriftlige og mundtlige tekster ved brug af teksttyper, der er relevante i forhold til emner og kontekster inden for erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag.
3. Du kan sammenligne og gå i kritisk dialog med folk fra uddannelse og erhverv om egne og andres skriftlige produkter, herunder om skriveformål, målgruppe, genre og sproglig stil og grammatisk forståelse.
4. Du kan vælge, anvende og begrunde hensigtsmæssige repræsentationsformer med relevans for erhverv, uddannelse og samfund.

## **Naturfag niveau E**

3. Du kan arbejde selvstændigt med simple eksperimenter.

## 3.2.7 Sikkerhed på arbejdspladsen

Varighed: 1 uge



### / Tematekst

Dette tema handler om sikkerhed på arbejdspladsen.

I temaet lærer du om arbejdsmiljøloven, som fastsætter regler og krav til arbejdsmiljøet på alle danske virksomheder. Du arbejder med organisering af arbejdsmiljøet, fx hvordan man indretter arbejdspladsen på en sikker måde.

Du arbejder med det psykiske arbejdsmiljø. Et godt psykisk arbejdsmiljø skaber arbejdsglæde og trivsel. Du undersøger, hvordan arbejdsmiljøet kan påvirke dig psykisk, og hvilke faktorer der spiller ind på det psykiske arbejdsmiljø.

Du bliver undervist i førstehjælp, herunder hjerte-lungeredning, livreddende førstehjælp ved sygdom og førstehjælp ved tilskadekomst. Du bliver undervist i elementær brandbekæmpelse.

På Grundforløb 2 arbejder du løbende med din læreproces, der understøttes af forskellige læringsmetoder og evalueringsformer. Evalueringen fokuserer på at fremme din læring. I temaerne vil dit arbejde afspejles og resultere i et eller flere produkter. Dine produkter kan fx indgå i en portfolio, der dokumenterer din faglige, læringsmæssige og demokratiske dannelse.

### / Indholdspunkter

- Pædagogisk teori, herunder læring og samarbejde
- Brandbekæmpelse
- Førstehjælp
- Psykisk arbejdsmiljø
- Arbejdsmiljøloven
- Organisering af arbejdsmiljø

### Forslag til metode

- Faciliteter i Learning Labs/praksis lab/sengestuer

### Forslag til produkt

- Videooptagelse, lydfil eller billeder af praksiseksempel

- APV af skolen som arbejdsplads
- Mindmap over påvirkninger i det psykiske arbejdsmiljø
- Planche, Wiki eller spil over forkortelser inden for arbejdsmiljø

## **/ Du skal have kompetencer til på grundlæggende niveau at kunne**

- 1) Kompetencer svarende til "Førstehjælp på erhvervsuddannelserne", efter Dansk Førstehjælpsråds uddannelsesplaner pr. 1. august 2016.
- 2) Kompetencer svarende til elementær brandbekæmpelse efter Dansk Brand- og sikringsteknisk Instituts retningslinjer pr. 1. september 2014.
- 7) Udøve jobfunktionen under hensynstagen til de sikkerhedsmæssige, arbejdsmiljømæssige, ergonomiske og hygiejniske principper.

## **/ Du skal have grundlæggende viden på følgende områder**

- 2) Rettigheder og pligter som fagperson i et ansættelsesforhold på social- og sundhedsområdet.

## **/ Du skal have færdigheder i at anvende grundlæggende metoder og redskaber**

- 7) Demonstration af hvordan man indretter arbejdspladsen og bruger sin krop under hensynstagen til de sikkerhedsmæssige, arbejdsmiljømæssige og ergonomiske regler.

## 3.2.8 Fremtidens SOSU

Varighed: 1 uge



### / Tematekst

I temaet har vi fokus på din læringsmæssige dannelse, og hvordan du aktivt tager ansvar for din egen læring med fokus på egne ressourcer og begrænsninger.

Vi undersøger fremtidens social- og sundhedshjælper og social- og sundhedsassistent i velfærdssamfundet. Du lærer om arbejdsrelaterede digitale hjælpemidler, f.eks. telemedicin og PDA.

Du har fokus på, hvordan du kan støtte op om borgerens mestringsevne og livskvalitet ved at bruge velfærdsteknologi. Du undersøger forskellige velfærdsteknologiske hjælpemidler. Du reflekterer over etiske dilemmaer, der kan opstå, når du bruger velfærdsteknologi i samarbejde med borgeren.

Vi diskuterer naturfagets betydning for den teknologiske udvikling. Hvilken viden har vi i dag om mennesker og samfundet, som vi bruger i vores hverdag, og som gør os dygtigere i mødet med borgeren.

I dette tema indgår dansk og valgfag. Hvis du har valgfag, skal du enten have bonusfag eller støttefag.

På Grundforløb 2 arbejder du løbende med din læreproces, der understøttes af forskellige læringsmetoder og evalueringsformer. Evalueringen fokuserer på at fremme din læring. I temaerne vil dit arbejde afspejles og resultere i et eller flere produkter. Dine produkter kan fx indgå i en portfolio, der dokumenterer din faglige, læringsmæssige og demokratiske dannelse.

I dette tema arbejder du igen med et materiale om læringsfremmende evaluering. Du tager dine besvarelser med til din læringssamtale i en gruppe med din kontaktlærer.

### / Indholdspunkter

- Viden om velfærdsteknologi
- Afprøvning af velfærdsteknologi
- Etiske dilemmaer
- Velfærdssamfundet
- Digitale hjælpemidler
- Dansk eller valgfag



- Læringsfremmende evaluering

## **Integreret naturfag**

- Teknologisk udvikling

## **Forslag til metode**

- Faciliteter i Learning Labs/praksis lab/sengestuer

## **Forslag til produkt**

- Videooptagelse, lydfil eller billeder af praksiseksempel
- Præsentation af innovationsprojekt, fx messe, video, pjece, PowerPoint
- Reklame for ny velfærdsteknologi

## **/ Du skal have kompetencer til på grundlæggende niveau at kunne**

- 4) Vejlede borgeren i brugen af velfærdsteknologiske hjælpemidler samt vejlede og støtte borgere i kontakten med det digitale Danmark.
- 6) Udvide motivation og tage aktivt ansvar for egen læring med fokus på egne ressourcer og begrænsninger.

## **/ Du skal have grundlæggende viden på følgende områder**

- 10) Arbejdsrelaterede digitale, - og velfærdsteknologiske hjælpemidler.

## **/ Du skal have færdigheder i at anvende grundlæggende metoder og redskaber**

- 1) Normalt forekommende arbejdsredskaber, hjælpemidler og velfærdsteknologi.

## **/ Fagmål**

### **Dansk niveau D, C**

#### **Kommunikation**

##### **Niveau D**

3. Du kan vælge og anvende it og multimodale medier hensigtsmæssigt og reflekteret til kommunikation, informationssøgning og formidling.
4. Du kan skelne mellem, reflektere over og vurdere virksomheders interne og eksterne kommunikation.

##### **Niveau C**

4. Du kan vælge og anvende it og multimodale medier hensigtsmæssigt, reflekteret og kritisk til kommunikation, informationssøgning og formidling.
5. Du kan skelne mellem, reflektere over, vurdere og indgå i kritisk dialog om virksomheders interne og eksterne kommunikation.

### **Naturfag niveau E**

5. Du kan diskutere fagets betydning for den teknologiske udvikling og for dets påvirkning af mennesket, erhverv og samfund.

## 3.2.9 Din faglige fordybelse, inklusiv grundfagsprøve

Varighed: 1 uge



### / Tematekst

Dette tema fokuserer på den faglige i fordybelse i det uddannelsesspecifikke fag og/eller i et af dine grundfag.

I temaet får du mulighed for at undersøge og gå i dybden med nogle af de områder, du har arbejdet med på Grundforløb 2.

I temaet indgår prøver i grundfaget dansk, naturfag eller engelsk.

Til dig, der skal til prøve i dansk, naturfag eller engelsk

Du arbejder med fordybelse i prøfefaget i dagene før prøven. De dage, hvor du ikke har fordybelse op til prøven eller prøve, arbejder du med fordybelse i det uddannelsesspecifikke fag.

Til dig, der ikke skal til prøve i dansk, naturfag eller engelsk

Du arbejder med faglig fordybelse inden for det uddannelsesspecifikke fag.

### / Indholdspunkter

- Faglig fordybelse
- Prøve i dansk, naturfag eller engelsk

### / Du skal have kompetencer til på grundlæggende niveau at kunne

- 1) anvende faglig kommunikation i forklaring af borgerens forløb i social- og sundhedsvæsenet og faggruppens rolle heri,
- 2) forstå og forklare rammerne for den rehabiliterende tilgang, herunder faggruppens funktion i forhold til at støtte borgeren i mestring af eget liv,
- 3) forklare hvordan man kan igangsætte og understøtte sundhedsfremmende og sygdomsforebyggende aktiviteter,
- 4) vejlede borgeren i brugen af velfærdsteknologiske hjælpemidler samt vejlede og støtte borgeren i kontakten med det digitale Danmark,

- 5) kommunikere med borgere og pårørende på en etisk og respektfuld måde, herunder medvirke til at forebygge konflikter i jobudøvelsen,
- 6) udvise motivation og tage aktivt ansvar for egen læring med fokus på egne ressourcer og begrænsninger og
- 7) udøve jobfunktionen under hensynstagen til de sikkerhedsmæssige, arbejdsmiljømæssige, ergonomiske og hygiejniske principper.

## **/ Du skal have grundlæggende viden på følgende områder**

- 1) Social- og sundhedsvæsenets opbygning og faggruppens placering heri.
- 2) Rettigheder og pligter som fagperson i et ansættelsesforhold på social- og sundhedsområdet.
- 3) Grundlæggende pædagogisk teori, herunder faktorer der fremmer eller hæmmer motivation for egenomsorg samt kendskab til metoder til vejledning og guidning.
- 4) Kroppens opbygning, dens organsystemer og basale funktioner.
- 5) Hyppigst forekommende livsstilsrelaterede sygdomme, herunder KOL, diabetes, demens og hjerte-kar lidelser.
- 6) Kost og motions betydning for fysisk og psykisk velvære.
- 7) Omsorg, personlig og praktisk hjælp til borgere med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse, under hensynstagen til etik, borgerens intimsfære og blufærdighed.
- 8) Kendskab til metodiske tilgange i faggruppens udøvelse af faget.
- 9) Sundhedsfaglig dokumentation og ansvar herfor.
- 10) Arbejdsrelaterede digitale og velfærdsteknologiske hjælpemidler.
- 11) Fysiske lovmæssigheder og gældende ergonomiske principper ved personlig og praktisk hjælp med og uden hjælpemidler.

### **For dig, der skal være social- og sundhedsassistentelev**

- 12) Udvalgte stoffers opbygning og egenskaber, herunder kemiske reaktioner og kemikaliesikkerhed.
- 13) Fysiske, mikrobiologiske og kemiske faktorer, der kan påvirke hygiejnen, herunder temperatur, eksponentiel vækst og syre/base balance.
- 14) Kostens sammensætning, herunder beregning af energibehov og -forbrug, vitaminer og næringsstoffer.
- 15) It-værktøjer til simulering, informationssøgning, databehandling, dokumentation og præsentation.

## **/ Du skal have færdigheder i at anvende grundlæggende metoder og redskaber**

- 1) Normalt forekommende arbejdsredskaber, hjælpemidler og velfærdsteknologi.
- 2) Yde omsorg, personlig og praktisk hjælp til borgere med fysisk og/eller psykisk funktionsnedsættelse under hensyntagen til borgerens helbredstilstand og intimsfære.
- 3) Professionelt fagsprog og kommunikation i det tværprofessionelle samarbejde.
- 4) Brancherettet informationsteknologi, herunder elektronisk kommunikation og informationsindsamling.
- 5) Sortere vasketøj og affald samt udvælge relevante hudplejemidler og rengøringsmidler.
- 6) Hygiejniske retningslinjer og afbrydelse af smitteveje.
- 7) Demonstration af hvordan man indretter arbejdspladsen og bruger sin krop under hensynstagen til de sikkerhedsmæssige, arbejdsmiljømæssige og ergonomiske regler.

### **For dig, der skal være social- og sundhedsassistentelev**

- 8) Behandle statistiske informationer om livsstil og sygdomme og forklare funktioner og grafer, der viser sammenhænge mellem dem.

- 9) Behandle statistiske informationer om kostens sammensætning og betydning for fysisk og psykisk velvære.
- 10) Bearbejde og præsentere indsamlede informationer ved hjælp af relevante it-værktøjer.

## / Fagmål

### Dansk niveau D og C

#### Kommunikation

##### Niveau D

1. Du kan kommunikere reflekteret i komplekse almene og erhvervsfaglige situationer med brug af relevante tale-, lytte- og samtalestrategier i forhold til formål og situation.
2. Du kan diskutere og kommunikere hensigtsmæssigt i samarbejde og samvær med andre og reflektere over forskellige former for kommunikation.
3. Du kan vælge og anvende it og multimodale medier hensigtsmæssigt og reflekteret til kommunikation, informationssøgning og formidling.
4. Du kan skelne mellem, reflektere over og vurdere virksomheders interne og eksterne kommunikation.
5. Du kan forklare sproglige normer i diverse kontekster indenfor erhverv, uddannelse og samfund.

##### Niveau C

1. Du kan kommunikere reflekteret og nuanceret i komplekse almene og erhvervsfaglige situationer med brug af relevante tale-, lytte- og samtalestrategier i forhold til formål og situation.
2. Du kan diskutere, argumentere og kommunikere hensigtsmæssigt i samarbejde og samvær med andre.
3. Du kan reflektere over samspillet mellem formål og forskellige former for kommunikation samt egen rolle og ansvar i kommunikationssituationen.
4. Du kan vælge og anvende it og multimodale medier hensigtsmæssigt, reflekteret og kritisk til kommunikation, informationssøgning og formidling.
5. Du kan skelne mellem, reflektere over, vurdere og indgå i kritisk dialog om virksomheders interne og eksterne kommunikation. 6. Eleven kan forklare og reflektere over sproglige normer i diverse kontekster indenfor erhverv, uddannelse, samfund og danskfaget.

#### Læsning

##### Niveau D

1. Du kan læse, forstå og diskutere teksters betydning i almene og erhvervsmæssige sammenhænge og anvende relevante læsestrategier i forhold til læseformål, teksttype og kontekst.
2. Du kan gennemføre målrettet og kritisk informationssøgning med relevans for erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag.
3. Du kan ud fra læseformål, kontekst og kendskab til teksttyper forberede, gennemføre og redegøre for læsning af relevans for erhverv, uddannelse og samfund og efterfølgende diskutere disse læsninger.

##### Niveau C

1. Du kan læse, forstå og diskutere teksters betydning i almene og erhvervsmæssige sammenhænge og anvende relevante læsestrategier i forhold til læseformål, teksttype og kontekst.
2. Du kan gennemføre målrettet og kritisk informationssøgning med relevans for erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag.
3. Du kan ud fra læseformål, kontekst og kendskab til teksttyper forberede og gennemføre læsning af relevans for erhverv, uddannelse og samfund og efterfølgende indgå i kritisk dialog om denne læsning.

## Fortolkning

### Niveau D

1. Du kan forholde dig til kultur, sprog, erhverv og uddannelse gennem analyse og diskussion af tekster.
2. Du kan vælge og analysere diverse tekster, som er relateret til erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag og anvende relevante analysemodeller.
3. Du kan tolke og/eller uddrage relevant betydning af tekster, relateret til erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag, på grundlag af analyse og diskutere tolkningen.
4. Du kan reflektere over og vurdere tekster relateret til erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag på grundlag af analyse.

### Niveau C

1. Du kan forholde dig til kultur, sprog, historie, erhverv og uddannelse gennem analyse og diskussion af tekster.
2. Du kan vælge og analysere diverse tekster, som er relateret til erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag og anvende relevante analysemodeller.
3. Du kan tolke og/eller uddrage relevant betydning af tekster, relateret til erhverv, historie, uddannelse, samfund og dagligdag, på grundlag af analyse og diskutere og vurdere tolkningen.
4. Du kan metodisk reflektere over og vurdere tekster relateret til erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag på grundlag af analyse og indgå i kritisk dialog om sin vurdering.
5. Du kan perspektivere tekster relateret til erhverv, historie, uddannelse, samfund og dagligdag på grundlag af analyse.

## Fremstilling

### Niveau D

1. Du kan anvende relevante skrivestrategier og udtrykke dig forståeligt og varieret i skrift, tale, lyd og billede i en form, der passer til genre og situation.
2. Du kan planlægge, forberede og fremstille formelt korrekte skriftlige og mundtlige tekster ved brug af teksttyper, der er relevante i forhold til emner og kontekster inden for erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag.
3. Du kan sammenligne og gå i dialog i erhverv og uddannelse om egne og andres skriftlige produkter, herunder skriveformål, målgruppe, genre og sprog.
4. Du kan vælge og anvende hensigtsmæssige repræsentationsformer med relevans for erhverv og uddannelse.

### Niveau C

1. Du kan anvende relevante skrivestrategier og udtrykke dig forståeligt, varieret og nuanceret i skrift, tale, lyd og billede i en form, der passer til genre og situation.
2. Du kan planlægge, forberede og fremstille formelt korrekte, varierede og nuancerede skriftlige og mundtlige tekster ved brug af teksttyper, der er relevante i forhold til emner og kontekster inden for erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag.
3. Du kan sammenligne og gå i kritisk dialog med folk fra uddannelse og erhverv om egne og andres skriftlige produkter, herunder om skriveformål, målgruppe, genre og sproglig stil og grammatisk forståelse.
4. Du kan vælge, anvende og begrunde hensigtsmæssige repræsentationsformer med relevans for erhverv, uddannelse og samfund.

## Naturfag niveau E

1. Du forstår naturfaglige begreber og modeller, og kan forklare erhvervsfaglige problemstillinger med naturfagligt indhold.
2. Du har kendskab til matematiske udtryk og kan udføre enkle beregninger i sammenhæng med det naturfaglige arbejde.
3. Du kan arbejde selvstændigt med simple eksperimenter.
4. Du kan arbejde sikkerhedsmæssigt korrekt med udstyr og kemikalier.
5. Du kan diskutere fagets betydning for den teknologiske udvikling og for dets påvirkning af mennesket, erhverv og samfund.
6. Du kan anvende relevante digitale informationskilder og værktøjer.
7. Du kan dokumentere og formidle resultater af sit arbejde med naturfaglige emner.

## Engelsk niveau F, E, D og C

### Kommunikation

#### Niveau F

1. Du kan på grundlæggende niveau forstå hovedindholdet af talt fremmedsprog om udvalgte afgrænsede emner,
2. Du kan på grundlæggende niveau forstå hovedindholdet af skrevne fremmedsproglige tekster om udvalgte afgrænsede emner,
3. Du kan udtrykke sig mundtligt med en vis præcision i et sammenhængende sprog med afgrænset ordforråd inden for udvalgte afgrænsede emner,
4. Du kan mundtligt præsentere hovedindholdet af de væsentlige informationer i udvalgte teksttyper,
5. Du kan referere og præsentere et forberedt stofområde,
6. Du kan deltage med enkle sproglige udtryk i samtaler om udvalgte og afgrænsede emner,
7. Du kan udtrykke sig skriftligt med en vis præcision og i et enkelt og sammenhængende sprog tilpasset udvalgte emner,
8. Du kan anvende og bearbejde viden og informationer skriftligt inden for udvalgte afgrænsede emner, tekster og situationer og
9. Du kan anvende multimodale medier, til at kommunikere mundtligt og skriftligt.

#### Niveau E

1. Du kan forstå hovedindholdet af talt fremmedsprog om udvalgte emner.
2. Du kan forstå hovedindholdet af skrevne fremmedsproglige tekster om udvalgte emner.
3. Du kan udtrykke sig mundtligt med en vis præcision i et sammenhængende sprog med afgrænset ordforråd inden for udvalgte afgrænsede emner.
4. Du kan redegøre mundtligt for indholdet af de væsentlige informationer i udvalgte teksttyper.
5. Du kan redegøre for et forberedt stofområde.
6. Du kan deltage i samtaler og diskutere alsidige emner.
7. Du kan udtrykke sig skriftligt med præcision og i et sammenhængende sprog tilpasset emner og kontekster.
8. Du kan anvende og bearbejde viden og informationer skriftligt inden for alsidige emner, tekster og situationer.
9. Du kan anvende multimodale medier til at kommunikere selvstændigt mundtligt og skriftligt.

#### Niveau D

1. Du kan forstå indholdet af talt fremmedsprog om alsidige emner.
2. Du kan forstå indholdet af skrevne fremmedsproglige tekster om alsidige emner.

3. Du kan udtrykke dig mundtligt med udtalt præcision i et sammenhængende sprog med alsidigt ordforråd inden for varierede emner.
4. Du kan redegøre mundtligt for indholdet af de væsentlige informationer i forskellige teksttyper.
5. Du kan redegøre for, forklare og uddybe et forberedt stofområde.
6. Du kan deltage aktivt i samtaler og diskutere alsidige og specifikke emner.
7. Du kan udtrykke sig skriftligt med præcision og i et sammenhængende sprog tilpasset alsidige emner og kontekster.
8. Du kan anvende, bearbejde og kommentere viden og informationer skriftligt inden for alsidige emner, tekster og situationer.
9. Du kan anvende multimodale medier, til at kommunikere mundtligt med sikkerhed.

## Niveau C

1. Du kan forstå indholdet af talt fremmedsprog om alsidige og specifikke emner.
2. Du kan forstå indholdet af skrevne fremmedsproglige tekster om alsidige og specifikke emner.
3. Eleven kan udtrykke sig mundtligt med præcision i et sammenhængende sprog med alsidigt og kontekstuel ordforråd inden for varierede og specifikke emner.
4. Du kan redegøre mundtligt for og forklare indholdet af alsidige og kontekstuelle tekster og teksttyper.
5. Du kan redegøre for, forklare, uddybe og kommentere et forberedt stofområde.
6. Du kan tage initiativ til og deltage aktivt i samtaler og diskutere varierede og komplekse emner i et sprog afpasset til situation og samtalemønster.
7. Du kan udtrykke sig skriftligt med høj grad af præcision og i et sammenhængende sprog tilpasset alsidige og komplekse emner og kontekster.
8. Du kan anvende, bearbejde og kommentere og analysere viden og informationer skriftligt inden for alsidige og specifikke emner, tekster og situationer.
9. Du kan anvende multimodale medier til at kommunikere med sikkerhed og variation mundtligt og skriftligt.

## Kommunikationsstrategier

### Niveau F og E

1. Du kan afprøve og anvende enkle lytte- og læsestrategier hensigtsmæssigt i forhold til teksttype, situation og formål.
2. Du kan afprøve hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder bruge omskrivninger, overbegreber og synonymmer.
3. Du kan afprøve skrivestrategier efter skriveformål, herunder anvende viden om skriveprocessens faser.
4. Du kan opsøge og anvende fagets hjælpemidler, hensigtsmæssigt til oversættelse, stavning, ordforråd, grammatik, stavekontrol, ordbogsopslag, kildesøgning, tekstproduktion.
5. Du kan anvende informationer og kilder, selvstændigt og kritisk.

### Niveau D og C

1. Du kan selvstændigt vælge og anvende lytte- og læsestrategier hensigtsmæssigt i forhold til teksttype, situation og formål.
2. Du kan selvstændigt vælge hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder bruge omskrivninger, overbegreber og synonymmer.
3. Du kan selvstændigt vælge skrivestrategier efter skriveformål, herunder anvende viden om skriveprocessens faser.
4. Du kan selvstændigt anvende fagets hjælpemidler hensigtsmæssigt til oversættelse, stavning, ordforråd, grammatik, stavekontrol, ordbogsopslag, kildesøgning og tekstproduktion.



5. Du kan selvstændigt anvende informationer og kilder kritisk.

## **Sprogbrug Sprogtilegnelse**

### **Niveau F**

1. Du kan på grundlæggende niveau anvende et tilstrækkeligt præcist og afgrænset ordforråd inden for udvalgte emner.
2. Du kan udtale fremmedsproget klart, tydeligt og forståeligt med et afgrænset og veldefineret ordforråd inden for udvalgte emner og i udvalgte situationer.
3. Du kan tale og skrive fremmedsproget så centrale grammatiske regler med betydning for hensigtsmæssig kommunikation følges.
4. Du kan anvende grundlæggende regler for opbygning af tekster med sans for struktur og sammenhæng inden for relevante, tekster og medier i erhverv, uddannelse, samfund og personlige og almene forhold.

### **Niveau E**

1. Du kan anvende et præcist og afgrænset ordforråd inden for udvalgte emner.
2. Du kan udtale fremmedsproget klart, tydeligt og præcist med et afgrænset og veldefineret ordforråd inden for udvalgte emner og i udvalgte situationer.
3. Du kan tale og skrive fremmedsproget, så centrale grammatiske regler med betydning for hensigtsmæssig og effektiv kommunikation følges.
4. Du kan anvende væsentlige og grundlæggende regler for opbygning af tekster med sans for struktur og sammenhæng inden for relevante genrer, tekster og medie i erhverv, uddannelse og samfund samt personlige og almene forhold.

### **Niveau D**

1. Du kan anvende et præcist og alsidigt ordforråd inden for relevante emner.
2. Du kan udtale fremmedsproget klart, tydeligt og præcist med et alsidigt ordforråd inden for varierede emner og kontekster.
3. Du kan tale og skrive fremmedsproget så grammatiske regler med betydning for hensigtsmæssig og effektiv kommunikation følges med sans for sprogbrug.
4. Du kan anvende væsentlige regler for opbygning af tekster med sans for struktur og sammenhæng inden for relevante genrer, tekster og medier i erhverv, uddannelse og samfund samt almene og personlige forhold.

### **Niveau C**

1. Du kan anvende et præcist og varieret ordforråd inden for varierede relevante emner.
2. Du kan udtale fremmedsproget klart, tydeligt, flydende og præcist med et alsidigt ordforråd inden for varierede og komplekse emner og kontekster.
3. Du kan tale og skrive fremmedsproget så grammatiske regler med betydning for hensigtsmæssig og effektiv kommunikation følges med en høj grad af korrekt og varieret sprogbrug.
4. Du kan anvende og forklare væsentlige regler for opbygning af tekster med sans for struktur og sammenhæng inden for relevante genrer, tekster og medier i erhverv, uddannelse og samfund samt personlige og almene forhold.

## **Kultur- og samfundsforhold**

### **Niveau F**

1. Du kan opnå og anvende grundlæggende viden om adfærd, normer og værdier hos brugere af fremmedsproget i erhverv, samfund og i personlige og almene sammenhænge.



2. Du kan drage sammenligninger og genkende enkle forskelle mellem egen kultur og andres kultur.
3. Du kan identificere grundlæggende viden om erhverv, kultur og samfund i kontakten med mennesker, der bruger fremmedsproget som modersmål eller som internationalt kommunikationsmiddel.

## **Niveau E**

1. Du kan opnå og anvende viden om adfærd, normer og værdier hos brugere af fremmedsproget i erhverv, samfund og i personlige og almene sammenhænge.
2. Du kan drage sammenligninger og genkende forskelle mellem egen kultur og andres kultur.
3. Du kan anvende viden om erhverv, kultur og samfund i kontakten med mennesker, der bruger fremmedsproget som modersmål eller som internationalt kommunikationsmiddel.

## **Niveau D**

1. Du kan opnå, anvende og redegøre for viden om adfærd, normer og værdier hos brugere af fremmedsproget i erhverv, samfund og i personlige og almene sammenhænge.
2. Du kan drage sammenligninger og redegøre for forskelle mellem egen kultur og andres kultur.
3. Du kan selvstændigt anvende viden om erhverv, kultur og samfund i kontakten med mennesker, der bruger fremmedsproget som modersmål eller som internationalt kommunikationsmiddel.

## **Niveau C**

1. Du kan opnå, anvende og redegøre for og reflektere over viden om adfærd, normer og værdier hos brugere af fremmedsproget i erhverv, samfund samt i personlige og almene sammenhænge.
2. Du kan drage sammenligninger mellem egen kultur og andres kultur samt redegøre for og forklare disse forskelle.
3. Du kan selvstændigt anvende viden om erhverv, kultur og samfund i kontakten med mennesker, der bruger fremmedsproget som modersmål eller som internationalt kommunikationsmiddel og reflektere herover.

### 3.2.10 På vej mod hovedforløbet, inklusiv grundforløbsprøven

Varighed: 3 uger



#### / Tematekst

Dette tema er det sidste tema i dit grundforløb 2, og om lidt er du på vej mod hovedforløbet.

Det er nu tid til at samle op på de kompetencer, den viden og de færdigheder, som du har tilegnet dig i løbet af grundforløb 2. I temaet fordyber du dig i uddannelsens kompetencemål og forbereder dig på den afsluttende grundforløbsprøve.

Du arbejder med de produkter, du har produceret i løbet af grundforløb 2 og danner dig et overblik over dit læringsudbytte.

Temaet afsluttes med grundforløbsprøven. Grundforløbsprøven er en mundtlig prøve, hvor du skal præsentere et eller flere praksiseksempler. Et praksiseksempel er en faglig handling, som skal give mulighed for refleksion over teori og praksis. Praksiseksempler skal understøtte din faglige viden og refleksion.

Et praksiseksempel kan fx være

- Vise en korrekt håndvask
- Vise korrekt brug af rengøringsmidler
- Vise en forflytningssituation
- Instruere til aktivitet
- Filmklip, som viser en kommunikationssituation
- Anretning af et måltid
- En situation med personlig hygiejne
- Dokumentation i en omsorgsjournal

Se prøvebeskrivelsen af grundforløbsprøven i afsnit 2.8.4.

#### Forskellige arbejdsformer

I dit arbejde med at blive klar til grundforløbsprøven kan du vælge mellem 3 forskellige arbejdsformer, der giver dig mulighed for at få indflydelse på, hvordan du arbejder med indholdet i prøven. Se beskrivelsen af de tre arbejdsformer i skemaet:

## Arbejdsform 1

Du får udleveret en case.

Du kan vælge mellem 4 hændelser, der tager afsæt i casen.

SOSU H har udvalgt tre kompetencemål, der knytter sig til casen og hændelsen.

SOSU H har udarbejdet en problemformulering.

Kompetencemålene er udvalgt i forhold til casen og hændelsen.

## Arbejdsform 2

Du får udleveret en case.

Du kan vælge mellem 4 hændelser, der tager afsæt i casen.

SOSU H har udvalgt et kompetencemål, der knytter sig til casen og hændelsen.

Du udarbejder en problemformulering.

Du udvælger minimum to kompetencemål, der tager afsæt i casen og hændelsen.

## Arbejdsform 3

Du får udleveret en case.

Du udarbejder evt. en hændelse, der tager afsæt i casen.

SOSU H har udvalgt et kompetencemål, der knytter sig til casen og evt. hændelsen.

Du udarbejder en problemformulering.

Du udvælger minimum to kompetencemål, der tager afsæt i casen og hændelsen.

- Arbejder I en gruppe på 2 elever, arbejder I med afsæt i minimum 4-5 kompetencemål og to praksiseksempler.
- Arbejder I en gruppe på 3 elever, arbejder I med afsæt i minimum 5-6 kompetencemål og tre praksiseksempler.
- Arbejder I en gruppe, og vælger I arbejdsform 1, kan underviseren vejlede jer, når I skal udvælge flere kompetencemål.

Du/gruppen arbejder med at blive klar til grundforløbsprøven over 5 dage. Dag 4 afleverer du/gruppen din/jeres disposition til underviseren. Dag 5 forbereder du/I det mundtlige oplæg.

## / Indholdspunkter

- Fordybelse i kompetencemålene for uddannelsen

## / Du skal have kompetencer til på grundlæggende niveau at kunne

- 1) anvende faglig kommunikation i forklaring af borgerens forløb i social- og sundhedsvæsenet og faggruppens rolle heri,
- 2) forstå og forklare rammerne for den rehabiliterende tilgang, herunder faggruppens funktion i forhold til at støtte borgeren i mestring af eget liv,
- 3) forklare hvordan man kan igangsætte og understøtte sundhedsfremmende og sygdomsforebyggende aktiviteter,
- 4) vejlede borgeren i brugen af velfærdsteknologiske hjælpemidler samt vejlede og støtte borgeren i kontakten med det digitale Danmark,
- 5) kommunikere med borgere og pårørende på en etisk og respektfuld måde, herunder medvirke til at forebygge konflikter i jobudøvelsen,
- 6) udvise motivation og tage aktivt ansvar for egen læring med fokus på egne ressourcer og begrænsninger og
- 7) udøve jobfunktionen under hensynstagen til de sikkerhedsmæssige, arbejdsmiljømæssige, ergonomiske og hygiejniske principper.



## 3.3 Temaer Social- og sundhedsassistent

Beskrivelsen af temaerne kommer på de følgende sider. Temaernes titler og varighed fremgår af nedenstående skema.

### Temaer social-og sundhedsassistent for EUD, EUV3, EUV2 og EUV1

|                                                                                                                  |                                                                                                                                                                     |                                                   |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------|
| <b>Skoleperiode 1A</b><br><b>5 uger</b>                                                                          | 3.3.2 Sygepleje og rehabiliterende tilgang                                                                                                                          | 15 dage                                           |
|                                                                                                                  | 3.3.3 Involverende samarbejde med borgeren                                                                                                                          | 10 dage                                           |
| <b>Praktik 1A</b><br>Sygepleje, sundhedsfremme og forebyggelse i det nære sundhedsvæsen                          |                                                                                                                                                                     |                                                   |
| <b>Skoleperiode 1B</b><br><b>4 uger</b>                                                                          | 3.3.5 Personcentreret omsorg                                                                                                                                        | 5 dage                                            |
|                                                                                                                  | 3.3.6 Det professionelle ansvar og sygepleje                                                                                                                        | 15 dage                                           |
| <b>Praktik 1B</b><br>Sygepleje, sundhedsfremme og forebyggelse i det nære sundhedsvæsen                          |                                                                                                                                                                     |                                                   |
| <b>Skoleperiode 2</b><br><b>13 uger</b><br><br><i>Justeret i forhold til temaer gældende for jan og apr 2022</i> | 3.3.8 Rehabilitering og farmakologi i praksis                                                                                                                       | 10 dage                                           |
|                                                                                                                  | 3.3.9 Mødet med psykiatrien<br>Inklusiv Dansk/Kulturmødet og arbejdspladskultur samt Engelsk /Valgfag EUV og Fordybelsesfag EUD                                     | 15 dage                                           |
|                                                                                                                  | 3.3.10 Dansk, 5 dage i alt på S2                                                                                                                                    | Dagene indgår i tema<br>3.3.9<br>3.3.14<br>3.3.16 |
|                                                                                                                  | 3.3.11 Kulturmødet og arbejdspladskultur, 5 dage i alt på S2                                                                                                        |                                                   |
|                                                                                                                  | 3.3.12 Engelsk, 5 dage i alt på S2                                                                                                                                  |                                                   |
|                                                                                                                  | 3.3.13 Valgfag EUV1/EUV2 og Fordybelsesfag EUD/EUV3, 5 dage i alt på S2                                                                                             |                                                   |
|                                                                                                                  | 3.3.14 Livet med psykisk sygdom<br>Inklusiv Dansk/Kulturmødet og arbejdspladskultur samt Engelsk /Valgfag EUV og Fordybelsesfag EUD                                 | 10 dage                                           |
|                                                                                                                  | 3.3.15 Medicinhåndtering og lovgivning                                                                                                                              | 5 dage                                            |
|                                                                                                                  | 3.3.16 Omsorg og behandling ved adfærdsforstyrrelser<br>Inklusiv Dansk/Kulturmødet og arbejdspladskultur samt Engelsk /Valgfag EUV1/EUV2 og Fordybelsesfag EUD/EUV3 | 10 dage                                           |
|                                                                                                                  | 3.3.17 Projektopgave inden for psykiatrisk sygepleje rehabilitering samt prøve i farmakologi og medicinhåndtering                                                   | 15 dage                                           |
| <b>Praktik 2</b><br>Somatisk sygepleje og rehabilitering i det sammenhængende sundhedsvæsen                      |                                                                                                                                                                     |                                                   |

|                                                                                                    |                                                                                                                                                         |                                                    |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------|
| <b>Skoleperiode 3A</b><br>12 uger                                                                  | 3.3.19 At leve med kronisk sygdom<br>Inklusiv Dansk/Velfærdsteknologi og telemedicin                                                                    | 10 dage                                            |
|                                                                                                    | 3.3.20 Dansk, 5 dage i alt på S3A                                                                                                                       | Dagene indgår i tema<br>3.3.19<br>3.3.27<br>3.3.28 |
|                                                                                                    | 3.3.21 Velfærdsteknologi og telemedicin, 5 dage i alt på S3A                                                                                            |                                                    |
|                                                                                                    | 3.3.22 Indlæggelse af borgere med akut sygdom<br>Inklusiv Engelsk/Valgfag EUV1/EUV2 og Fordybelsesfag EUD/EUV3                                          | 15 dage                                            |
|                                                                                                    | 3.3.23 Engelsk, 5 dage i alt på S3A                                                                                                                     | Dagene indgår i tema<br>3.3.22<br>3.3.25           |
|                                                                                                    | 3.3.24 Valgfag/fordybelsesfag, 5 dage i alt på S3A                                                                                                      |                                                    |
|                                                                                                    | 3.3.25 Valgfri uddannelsesspecifikke fag og prøve i Engelsk/Valgfag EUV1/EUV2 og Fordybelsesfag EUD/EUV3                                                | 10 dage                                            |
|                                                                                                    | 3.3.26 Det præ- per- og postoperative forløb                                                                                                            | 10 dage                                            |
|                                                                                                    | 3.3.27 Social- og sundhedsassistentens rolle i den palliative indsats<br>Inklusiv Dansk/Velfærdsteknologi og telemedicin                                | 10 dage                                            |
|                                                                                                    | 3.3.28 Projekt opgave inden for kompleks sygepleje og prøve i dansk/Velfærdsteknologi og telemedicin<br>Inklusiv Dansk/Velfærdsteknologi og telemedicin | 10 dage                                            |
| <b>Praktik 3A og 3B</b><br>Somatisk sygepleje og rehabilitering i det sammenhængende sundhedsvæsen |                                                                                                                                                         |                                                    |

|                                                                                              |                                                            |        |
|----------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------|--------|
| <b>Skoleperiode 3B</b><br>3 uger                                                             | 3.3.30 Valgfag 1 EUD/EUV3                                  | 5 dage |
|                                                                                              | 3.3.31 Koordinering og ledelse af teamsamarbejde EUV1/EUV2 |        |
|                                                                                              | 3.3.32 Naturfag                                            | 5 dage |
|                                                                                              | 3.3.33 Fordybelsesfag ved godskrivning for naturfag        |        |
|                                                                                              | 3.3.34 Projekt opgave inden for kompetenceområdet          | 5 dage |
| <b>Praktik 3C</b><br>Somatisk sygepleje og rehabilitering i det sammenhængende sundhedsvæsen |                                                            |        |

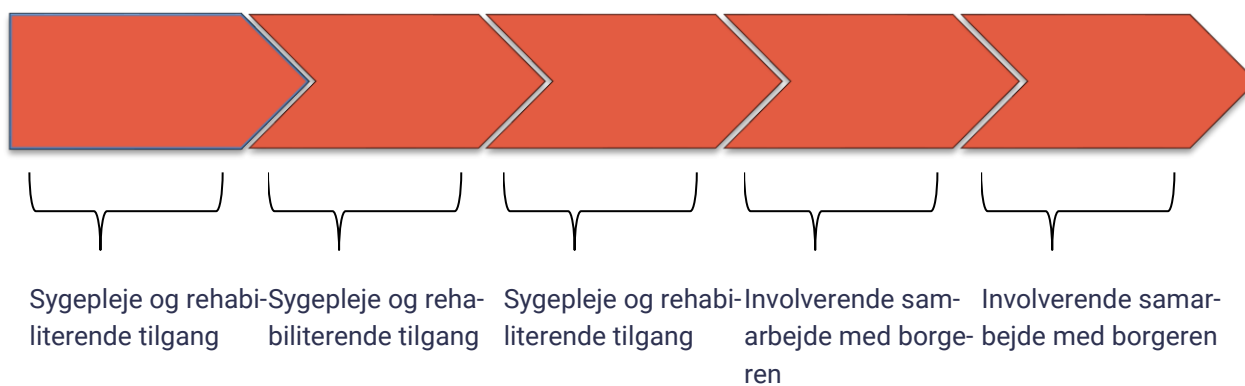
|                       |
|-----------------------|
| <b>Skoleperiode 4</b> |
|-----------------------|

|                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                               |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------|
| Har en varighed mellem 2-11 uger, afhængigt af uddannelsesforløbet. 11 forskellige forløb er skitseret herunder og er navngivet fra A til H. |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                               |
| <b>EUD/EUV3 A</b><br><b>11 uger</b><br><b>Uden godskrivning</b>                                                                              | 3.3.36 Projektopgave inden for kompetenceområdet, naturfag og prøve i naturfag<br>3.3.38 Kulturmødet og arbejdspladskultur<br>3.3.41 Valgfrit uddannelsesspecifikt fag<br>3.3.40 Koordinering og ledelse af teamsamarbejde<br>3.3.39 Velfærdsteknologi og telemedicin<br>3.3.42 Valgfag 2 og 3<br>3.3.43 Afsluttende prøve i projektopgave | 10 dage<br>5 dage<br>5 dage<br>10 dage<br>5 dage<br>10 dage<br>10 dage        |
| <b>EUD/EUV3 B</b><br><b>11 uger</b><br><b>Godskrivning dansk</b>                                                                             | 3.3.36 Projektopgave inden for kompetenceområdet, naturfag og prøve i naturfag<br>3.3.41 Valgfrit uddannelsesspecifikt fag og ekstra VUF<br>3.3.40 Koordinering og ledelse af teamsamarbejde<br>3.3.42 Valgfag 2 og 3<br>3.3.43 Afsluttende prøve i projektopgave                                                                          | 10 dage<br>10 dage<br>15 dage<br>10 dage<br>10 dage                           |
| <b>EUD/EUV3 C</b><br><b>11 uger</b><br><b>Godskrivning naturfag</b>                                                                          | 3.3.37 Projektopgave inden for kompetenceområdet<br>3.3.39 Velfærdsteknologi og telemedicin<br>3.3.38 Kulturmødet og arbejdspladskultur<br>3.3.41 Valgfrit uddannelsesspecifikt fag<br>3.3.40 Koordinering og ledelse af teamsamarbejde<br>3.3.42 Valgfag 2 og 3<br>3.3.43 Afsluttende prøve i projektopgave                               | 5 dage<br>5 dage<br>5 dage<br>5 dage<br>15 dage<br>10 dage<br>10 dage         |
| <b>EUD/EUV3 D</b><br><b>11 uger</b><br><b>Godskrivning dansk og naturfag</b>                                                                 | 3.3.37 Projektopgave inden for kompetenceområdet<br>3.3.41 Valgfrit uddannelsesspecifikt fag og ekstra VUF<br>3.3.40 Koordinering og ledelse af teamsamarbejde<br>3.3.42 Valgfag 2 og 3<br>3.3.43 Afsluttende prøve i projektopgave                                                                                                        | 5 dage<br>15 dage<br>15 dage<br>10 dage<br>10 dage                            |
| <b>EUV3 E</b><br><b>9 uger</b><br><b>Godskrivning dansk, afkortning</b>                                                                      | 3.3.36 Projektopgave inden for kompetenceområdet, naturfag og prøve i naturfag<br>3.3.42 Valgfag 2 og 3<br>3.3.41 Valgfrit uddannelsesspecifikt fag<br>3.3.40 Koordinering og ledelse af teamsamarbejde<br>3.3.42 Valgfag 2 og 3<br>3.3.43 Afsluttende prøve i projektopgave                                                               | 10 dage<br>5 dage<br>5 dage<br>10 dage<br>5 dage<br>10 dage                   |
| <b>EUV3 F</b><br><b>9 uger</b><br><b>Godskrivning naturfag, afkortning</b>                                                                   | 3.3.37 Projektopgave inden for kompetenceområdet<br>3.3.42 Valgfag 2 og 3<br>3.3.38 Kulturmødet og arbejdspladskultur<br>3.3.41 Valgfrit uddannelsesspecifikt fag<br>3.3.40 Koordinering og ledelse af teamsamarbejde<br>3.3.42 Valgfag 2 og 3<br>3.3.39 Velfærdsteknologi og telemedicin<br>3.3.43 Afsluttende prøve i projektopgave      | 5 dage<br>5 dage<br>5 dage<br>5 dage<br>5 dage<br>5 dage<br>5 dage<br>10 dage |
| <b>EUV3 G</b>                                                                                                                                | 3.3.37 Projektopgave inden for kompetenceområdet                                                                                                                                                                                                                                                                                           | 5 dage                                                                        |

|                                                            |                                                                                                                                                                                                                   |                                        |
|------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------|
| 7 uger<br>Godskrivning<br>dansk og naturfag,<br>afkortning | 3.3.42 Valgfag 2 og 3<br>3.3.41 Valgfrit uddannelsesspecifikt fag<br>3.3.40 Koordinering og ledelse af teamsamarbejde<br>3.3.43 Afsluttende prøve i projektopgave                                                 | 10 dage<br>5 dage<br>5 dage<br>10 dage |
| EUV1/EUV2 H<br>6 uger<br>Uden godskrivning                 | 3.3.36 Projektopgave inden for kompetenceområdet, naturfag og prøve i naturfag<br>3.3.38 Kulturmødet og arbejdspladskultur<br>3.3.39 Velfærdsteknologi og telemedicin<br>3.3.43 Afsluttende prøve i projektopgave | 10 dage<br>5 dage<br>5 dage<br>10 dage |
| EUV1/EUV2 I<br>4 uger<br>Godskrivning dansk                | 3.3.36 Projektopgave inden for kompetenceområdet, naturfag og prøve i naturfag<br>3.3.43 Afsluttende prøve i projektopgave                                                                                        | 10 dage<br>10 dage                     |
| EUV1/EUV2 J<br>4 uger<br>Godskrivning naturfag             | 3.3.38 Kulturmødet og arbejdspladskultur<br>3.3.39 Velfærdsteknologi og telemedicin<br>3.3.43 Afsluttende prøve i projektopgave                                                                                   | 5 dage<br>5 dage<br>10 dage            |
| EUV1/EUV2 K<br>2 uger<br>Godskrivning dansk og naturfag    | 3.3.43 Afsluttende prøve i projektopgave                                                                                                                                                                          | 10 dage                                |

### 3.3.1 Skoleperiode 1A: Oversigt over bundne dele

Figuren viser, hvordan de bundne undervisningsdele er tilrettelagt på skoleperiode 1A.



Beskrivelsen af temaer på skoleperiode 1A kommer på de følgende sider.



### 3.3.2 Sygepleje og rehabiliterende tilgang – S1A

Varighed: 3 uger



#### **/ Tematekst**

Du tager nu første skridt på hovedforløbet ind i social- og sundhedsassistentens faglige dannelse. Denne proces danner dig som autoriseret sundhedsperson, og du udvikler kompetencer til at yde professionel helhedsorienteret omsorg og til at fremme borgernes sundhed. Gennem uddannelsen er du med til at udvikle faget og din fagidentitet. Du arbejder med din læringsmæssige og demokratiske dannelse, når du deltager i fællesskaber på skolen, i praktikken og i samfundet.

På første tema bliver du introduceret til uddannelsens opbygning, underviserne og dine kollegaer på holdet.

Du lærer om sygepleje som teori og metode samt den rehabiliterende tilgang for at få viden om grundlæggende behov og funktionsevne. Dette skal du anvende, når du tilrettelægger pleje- og omsorgsopgaver til den ældre borger.

For at du kan udføre praktiske sygeplejehandlinger, lærer du om kroppens anatomi og fysiologi. Dette er grundlæggende for, at du kan udføre professionel personlig pleje og øve dig på at indsamle data om en borger som social- og sundhedsassistent.

I praktikken vil du møde og samarbejde med den ældre borger og etablere en professionel relation. Du skal være opmærksom på din egen rolle i kommunikationen med borgeren og dine kollegaer, og i den forbindelse vil du anvende viden om vejledning, rådgivning og instruktion.

Du lærer om rehabilitering og mestringsevne for at kunne tilrettelægge omsorgsopgaver i borgerens eget hjem. I denne sammenhæng arbejder du med de ergonomiske principper, så du kan foretage forflytninger med udgangspunkt i borgerens funktionsevne og samtidig undgå unødige belastninger på borgeren og dig selv.

SOSU H understøtter læring via evaluering. Undervejs i temaet arbejder du med din læringsproces, der bliver understøttet af forskellige læringsmetoder og evalueringsformer. Hyppigheden af evaluering vil variere.

I løbet af temaet vil dit arbejde, initiativ og din indsats afspejles og resultere i et eller flere værker/produkter/dokumentationer. Dine værker/produkter vil indgå i en samlet portfolio, der tydeliggør/dokumenterer din faglige, læringsmæssige og demokratiske dannelse til social- og sundhedsassistent.

I temaet skal du vælge, om du vil bedømmes i et eller flere fag, der udbydes på ekspertniveau. Du kan læse mere om fag på ekspertniveau og talentudvikling i afsnit 2.1.1.

## / Indholdspunkter

- Introduktion til uddannelsen, herunder opbygning, fag og mål
- Fællesskab og kultur på holdet
- Grundlæggende behov, herunder teori af Virginia Henderson
- Sygeplejemetode, herunder sygeplejeprocessen af Ida Orlando
- Anatomi og fysiologi ift. hud, slimhinder og fordøjelsessystemet
- Sygeplejefaglige observationer og handlinger ift. hud, mundhygiejne, cystitis, obstipation og nedre hygiejne
- Professionelle relationer
- Rådgivning, vejledning og instruktion
- Rehabiliterende tilgang, herunder ICF, funktionsevne og ADL
- Mestring, herunder teori af Aaron Antonovsky
- Forflytning, lejrning, mobilisering og hjælpemidler

## Forslag til metode

- Case
- Praktiske øvelser

## Forslag til produkt

Afhænger af metode.

## / Kompetencemål

2) Du kan begrunde og selvstændigt tilrettelægge, udføre og evaluere sygepleje, der retter sig imod borgere og patienters grundlæggende behov ud fra en metodisk og rehabiliterende tilgang.

## / Fagmål

### Mødet med borgeren og patienten

1. Du kan anvende viden om rådgivning, vejledning og instruktion til selvstændigt at etablere relationer og skabe samarbejde med borgeren/patienten om forløbet.

### Somatisk sygdom og sygepleje

2. Du kan finde og anvende viden om kroppens anatomi og fysiologi samt sammenhænge mellem organsystemerne til at forklare og forstå de enkelte organer og organsystemers betydning ved udførelse af sygeplejefaglige handlinger.

3. Du kan finde og anvende viden om principperne for sygeplejeprocessen til målrettet at prioritere, tilrettelægge, udføre og evaluere klinisk sygepleje med udgangspunkt i borgerens/patientens ressourcer samt fysiske, psykiske og sociale behov.

### Somatisk sygdom og sygepleje ekspertniveau

2. Du kan finde og anvende viden om kroppens anatomi og fysiologi samt sammenhænge mellem organsystemerne til at forklare og forstå de enkelte organer og organsystemers betydning ved udførelse af sygeplejefaglige handlinger.

3. Du kan finde og anvende viden om principperne for sygeplejeprocessen til målrettet at prioritere, tilrettelægge, udføre og evaluere klinisk sygepleje med udgangspunkt i borgerens/patientens ressourcer samt fysiske, psykiske og sociale behov.

### **Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering**

6. Du kan anvende viden om funktionsevne og funktionsevnescreening til at udvælge, tilrettelægge og gennemføre aktiviteter, der understøtter borgerens/patientens mestring og livskvalitet.

10. Du kan anvende viden om funktionsevne, forflytning, lejring, mobilisering samt hjælpemidler og vel-færdsteknologi til at tilrettelægge pleje- og omsorgsopgaver med fokus på borgerens/patientens mestringsevne.

### **Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering ekspertniveau**

6. Du kan anvende viden om funktionsevne og funktionsevnescreening til at udvælge, tilrettelægge, gennemføre og vurdere aktiviteter, der understøtter borgerens/patientens mestring og livskvalitet.

10. Du kan anvende viden om funktionsevne, forflytning, lejring, mobilisering samt hjælpemidler og vel-færdsteknologi til at begrunde, vurdere og tilrettelægge pleje- og omsorgsopgaver med fokus på borgerens/patientens mestringsevne.

### **Understøttende fagmål**

#### **Dansk niveau C, kommunikation**

1. Du kan reflektere over samspillet mellem formål og forskellige former for kommunikation samt egen rolle og ansvar i kommunikationssituationen.

### 3.3.3 Involverende samarbejde med borgeren – S1A

Varighed: 2 uger



#### / Tematekst

I dette tema lærer du om det involverende samarbejde og kommunikation med borgeren. Du vil få viden om og arbejde med, hvordan du skaber en professionel relation til borgeren. Her bygger du videre på viden og færdigheder omkring vejledning og rehabilitering fra tema 1.

For at kunne varetage borgerens rettigheder og arbejde som autoriseret social- og sundhedsassistent skal du have viden om lovgivning og ligebehandling. Du skal også kunne dokumentere dine observationer i praktikken. Derfor arbejder du med krav til dokumentation, og i den forbindelse skal du øve dig i at reflektere over skriftlig dokumentation.

I arbejdet med rehabilitering i hverdagslivet skal du have forståelse for borgerens livshistorie og livskvalitet for at gøre rehabiliteringen meningsfuld for borgeren. Denne viden anvender du i praktikken, når du sammen med borgeren sætter mål og delmål for det rehabiliterende forløb.

I praktikken vil du møde dilemmaer, der involverer borgeren, dennes netværk og dine kollegaer. I temaet vil du arbejde med eksempler på faglige dilemmaer og herunder få kendskab til etik.

SOSU H understøtter læring via evaluering. Undervejs i temaet arbejder du med din læringsproces, der bliver understøttet af forskellige læringsmetoder og evalueringsformer. Hyppigheden af evaluering vil variere. I løbet af temaet vil dit arbejde, initiativ og din indsats afspejles og resultere i et eller flere værker/produkter/dokumentationer. Dine værker/produkter vil indgå i en samlet portfolio, der tydeliggør/dokumenterer din faglige, læringsmæssige og demokratiske dannelse til social- og sundhedsassistent.

Ved afslutningen på temaet skal du lave en skolevejledning/pixilup el.lign.

Du vil få delkarakter i de fag, du har arbejdet med på skoleperioden.

#### / Indholdspunkter

- Professionel relationsdannelse og kommunikation, herunder aktiv lytning, nonverbal kommunikation, åbne og lukkede spørgsmål
- Lovgivning, herunder Grundloven, Serviceloven, Sundhedsloven, Forvaltningsloven og Autorisationsloven
- Social- og sundhedsassistents pligter, herunder omsorgspligt, tavshedspligt, indberetningspligt, oplysningspligt, journalføringspligt samt behandling af personfølsomme data

- Borgerens rettigheder, herunder begreber som ligebehandling, selvbestemmelsesret og boligens ukrænkelighed
- Dokumentation af observationer
- Livsformer, livsfaser og livshistorie
- Livskvalitet, herunder teorier af Siri Næss og Madis Kajandi
- Hverdagsrehabilitering
- Borgerens netværk
- Skolevejledning/PIXI-LUP/praktikforberedelse

## **Forslag til metode**

- Case
- Praktiske øvelser
- Rollespil
- Film
- Kommunikationsøvelser

## **Forslag til produkt**

Afhænger af metode.

## **/ Kompetencemål**

6. Du kan skabe et involverende samarbejde med borgere, patienter og pårørende, herunder vejlede og motivere gennem målrettet kommunikation.

## **/ Fagmål**

### **Mødet med borgeren og patienten**

2. Du kan anvende viden om forskellige former for målrettet kommunikation til at etablere en professionel relation i mødet med borgeren/patienten og de pårørende.

4. Du kan anvende viden om forskellige livsformer, livsfaser og livshistorier til at varetage en helhedsorienteret indsats i mødet med borgeren/patienten.

### **Det sammenhængende borger- og patientforløb**

1. Du kan anvende viden om Serviceloven, Sundhedsloven og Psykiatriloven til i det tværsektorielle og tværprofessionelle samarbejde at arbejde under hensyn til borgerens/patientens rettigheder, sikkerhed og ligebehandling, herunder grundlovens bestemmelser om individets selvbestemmelsesret og boligens ukrænkelighed.

### **Det sammenhængende borger- og patientforløb ekspertniveau**

1. Du kan finde og anvende viden om Serviceloven, Sundhedsloven og Psykiatriloven til i det tværsektorielle og tværprofessionelle samarbejde at arbejde under hensyn til patientsikkerhed borgerens/patientens rettigheder, sikkerhed og ligebehandling, herunder grundlovens bestemmelser om individets selvbestemmelsesret og boligens ukrænkelighed.

## Kvalitet og udvikling

4. Du kan anvende viden om forvaltningslovens regler for tavshedspligt, varetagelse af personfølsomme data, omsorgspligt, privatlivsbeskyttelse og dokumentation til at reflektere over social- og sundhedsassistentens pligter og rettigheder som autoriseret sundhedsperson.

## Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering

3. Du kan anvende viden om rehabilitering i hverdagslivet til at indgå i et involverende samarbejde med borgeren/patienten og dennes netværk, herunder understøtte sammenhæng i borgerens/patientens hverdagsliv.

## Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering ekspertniveau

3. Du kan anvende viden om rehabilitering i hverdagslivet til at indgå i et involverende samarbejde med borgeren/patienten og dennes netværk, herunder identificere og understøtte sammenhæng i borgerens/patientens hverdagsliv.

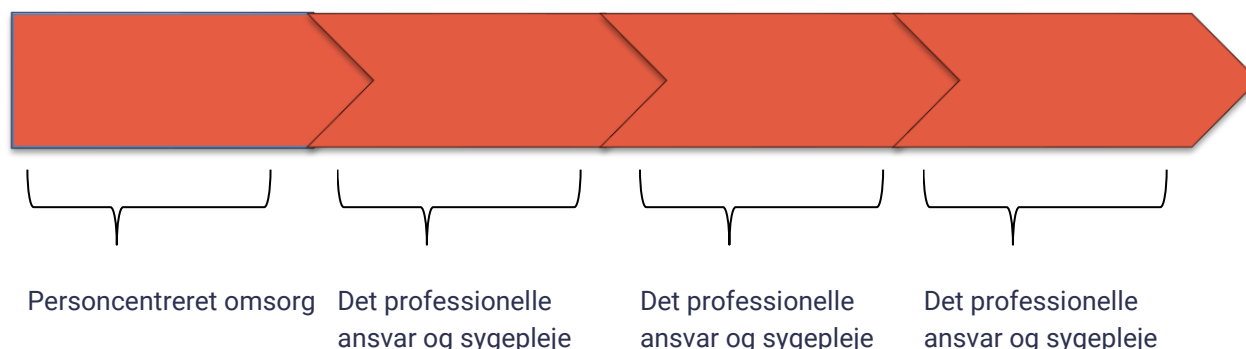
## Understøttende fagmål

### Dansk niveau C, fremstilling

1. Du kan anvende relevante skrivestrategier og udtrykke sig forståeligt, varieret og nuanceret i skrift, tale, lyd og billede i en form, der passer til genre og situation.

## 3.3.4 Skoleperiode 1B: Oversigt over bundne dele

Figuren viser, hvordan de bundne undervisningsdele er tilrettelagt på skoleperiode 1B.



Velkommen til skoleperiode 1B (S1B) på hovedforløbet for social- og sundhedsassistenter på SOSU H.

S1B varer fire uger og består af to temaer. Første uge arbejder du med temaet Personcentreret omsorg, og de efterfølgende tre uger temaet Det professionelle ansvar og sygepleje. I løbet af skoleperioden får du indblik i forskellige sygdomme og sygepleje til grundlæggende behov. Det skal du anvende i din kommende praktik i det nære sundhedsvæsen, hvor du skal observere ændringer i borgerens tilstand og handle på baggrund af dine observationer.

Gennem uddannelsen er du med til at udvikle faget og din fagidentitet. Uddannelsen danner dig som autoriseret sundhedsperson, og du udvikler kompetencer til at yde professionel helhedsorienteret omsorg og til at fremme borgerens sundhed. På S1B kommer du og dine kolleger med forskellige social- og sundhedsfaglige erfaringer. Du arbejder med din læringsmæssige og demokratiske dannelse, når du i fællesskaber på skolen og praktikken sætter din viden og erfaringer i relation til undervisningen.

SOSU H understøtter læring via evaluering. Undervejs i S1B arbejder du med din læringsproces, der bliver understøttet af forskellige læringsmetoder og evalueringsformer. Hyppigheden af evaluering vil variere.

I løbet af S1B vil dit arbejde, initiativ og din indsats afspejles og resultere i et eller flere værker/produkter/dokumentationer. Dine værker/produkter/dokumentationer kan indgå i en samlet portfolio, der tydeliggør og dokumenterer din faglige, læringsmæssige og demokratiske dannelse til social- og sundhedsassistent.

Beskrivelsen af temaerne på skoleperiode 1B kommer på de følgende sider.



### 3.3.5 Personcentreret omsorg – S1B

Varighed: 1 uge



#### / Tematekst

I dette tema bliver du introduceret til uddannelsens opbygning, underviserne og dine kolleger på holdet.

I dine praktikker eller i dit arbejde har du mødt borgere med demenssygdomme, og dine erfaringer inddrager du i undervisningen. Du lærer mere om demenssygdomme og relevante observationer, som du skal bruge til at planlægge, udføre og evaluere sygepleje. For at kvalificere sygeplejen arbejder du med personcentreret omsorg, reminiscens og sansestimulering, som kan være med til at skabe et meningsfuldt hverdagsliv for borgeren.

Du arbejder med refleksion over de etiske dilemmaer, der kan opstå i arbejdet med borgeren med demens og dennes pårørende. Du lærer, hvordan empati, kommunikation og ligeværdige relationer har betydning for mødet med borgeren og de pårørende.

#### / Indholdspunkter

- Introduktion til uddannelsen, herunder opbygning, fag og mål
- Fællesskab og kultur på holdet og skolen, herunder elevrådet
- Lærings- og studieteknikker
- Demens herunder hjernens anatomi, fysiologi, sygdomslære og symptomer
- Sygepleje til borgere med demenssygdomme
- Personcentreret omsorg, herunder Tom Kitwood
- Sansestimulation og reminiscens
- Kommunikation og ligeværdige relationer, herunder forebyggelse af magtanvendelse
- Samarbejde med pårørende

#### Forslag til metode

- Case
- Kommunikationsøvelser
- Film
- Rollespil
- Simulation
- Praktiske øvelser



## Forslag til produkt

Afhænger af metode.

### / **Kompetencemål**

5) Du kan selvstændigt arbejde med borger – og patientrettet forebyggelse, sundhedsfremme og rehabilitering i forhold til de hyppigst forekommende fysiske og psykiske sygdomme og funktionsnedsættelser.

### / **Fagmål**

#### **Mødet med borgeren og patienten**

6. Du kan anvende viden om kommunikation og betydning af ligeværdige relationer til at reflektere over etiske dilemmaer og handle empatisk i mødet med borgeren/patienten og de pårørende.

#### **Psykisk sygdom og sygepleje**

1. Du kan anvende viden om de hyppigst forekommende psykiske sygdomme og deres symptomer herunder demenssygdomme, skizofreni, affektive lidelser, angsttilstande, personlighedsforstyrrelser og dobbeltdiagnoser til selvstændigt at varetage sygepleje af borgere/patienter med psykisk sygdom.

8. Du kan anvende viden om socialpædagogisk praksis, fx reminiscens, sansestimulering og personcentreret omsorg og fysisk aktivitet til at understøtte et meningsfuldt hverdagsliv for borgeren/patienten.

#### **Understøttende fagmål**

##### **Dansk niveau C, kommunikation**

1. Du kan kommunikere reflekteret og nuanceret i komplekse almene og erhvervsfaglige situationer med brug af relevante tale-, lytte- og samtalestrategier i forhold til formål og situation.

3. Du kan reflektere over samspillet mellem formål og forskellige former for kommunikation samt egen rolle og ansvar i kommunikationssituationen.

### 3.3.6 Det professionelle ansvar og sygepleje – S1B

Varighed: 3 uger



#### / Tematekst

I dette tema arbejder du videre med din dannelse som social- og sundhedsassistent. For at kunne varetage dit professionelle ansvar og samarbejde med andre faggrupper skal du have viden og forståelse for det nære sundhedsvæsen, herunder de nationale mål for sundhedsvæsenet.

I praktikken arbejder du med sygepleje og udøver opgaver i forhold til borgerens grundlæggende behov og støtter borgeren i egenomsorg. Derfor får du i dette tema indblik i nogle af de hyppigste forekommende sygdomme og deres behandlingsformer. Du anvender denne viden til at observere symptomer og på baggrund af en sygeplejefaglig vurdering og kunne handle på ændringer i borgerens sundhedstilstand.

En vigtig opgave som social- og sundhedsassistent er at kunne varetage medicinhåndteringen. Derfor lærer du i dette tema om farmakologi og dit ansvar i forhold til denne opgave. Her lærer du blandt andet om, hvad kroppen gør ved medicinen, og hvad medicinen gør ved kroppen.

I temaet arbejder du også med mikroorganismer, principper for hygiejne og afbrydelse af smitteveje. Dette skal du forholde dig til i praksis, blandt andet for at nedsætte risikoen for institutionsinfektioner.

Hvis du har godskrivning for S1A og praktik 1 skal du i dette tema vælge, om du vil bedømmes i et eller flere fag, der udbydes på ekspertniveau. Du kan læse mere om fag på ekspertniveau og talentudvikling i afsnit 2.1.1.

#### / Indholdspunkter

- Introduktion til "Det nære sundhedsvæsen", herunder de nære aktører på ældreområdet, 8 nationale mål for sundhedsvæsenet
- Olympiadesyndromet
- Farmakologi, herunder lovgivning, instrukser, vejledning, delegering, ansvar og kompetence ved medicinhåndtering og introduktion til utilsigtede hændelser (UTH)
- Farmakokinetik og farmakodynamik
- Medicinhåndtering og arbejdsmiljø
- Egenomsorg, herunder teori af Dorothea Orem
- Hjerte og kredsløb: anatomi og fysiologi, sygdomslære, behandling og sygepleje herunder akut koronart syndrom og hjerterinsufficiens
- Lungerne: anatomi, fysiologi, sygdomslære, behandling og sygepleje, herunder KOL og pneumoni
- Bugspytkirtlen: anatomi og fysiologi i forhold til diabetes, sygdomslære, behandling og sygepleje

- Tidlig opsporing og vitale værdier
- Hygiejniske principper og afbrydelse af smitteveje
- Førstehjælp for SSH merit elever
- Skolevejledning og Pixi LUP
- Klar til praktik/praktikforberedelse

#### Integreret naturfag

- Den naturvidenskabelige arbejdsmetode og kemiske bindinger
- Cellebiologi. Proteinsyntese og mutationer samt kroppens transportformer som osmose og diffusion.
- Mikroorganismers udbredelse og beregning af logaritmer samt virus' cellepåvirkning til epidemier.

#### Forslag til metode

- Case
- Storyline
- Simulation/skills
- Projektorienteret arbejde

#### Forslag til produkt

Afhænger af metode.

### / Kompetencemål

1) Du kan selvstændigt udøve arbejdet som social- og sundhedsassistent i overensstemmelse med de etiske og lovmæssige regler, der følger med ansvaret som autoriseret sundhedsperson. Du kan i et tværprofessionelt samarbejde arbejde i overensstemmelse med de fastlagte kvalitetsstandarder, herunder beskrivelser af serviceniveau og procedurer for patientsikkerhed.

4) Du kan på baggrund af en sygeplejefaglig vurdering handle på forandringer i borgerens og patientens fysiske og psykiske symptomer, herunder anvende værktøjer til tidlig opsporing.

10) Du kan selvstændigt varetage medicindispensering og medicinadministration i henhold til gældende lovgivning og arbejdspladsens kliniske retningslinjer og procedurer.

### / Fagmål

#### Det sammenhængende borger- og patientforløb

2. Du kan anvende viden om Autorisationsloven og vejledning om autoriserede sundhedspersoners benyttelse af medhjælp til at kunne reflektere over og varetage social- og sundhedsassistentens opgaver, herunder delegerede opgaver, i det tværprofessionelle samarbejde omkring det sammenhængende borger-/patientforløb.

#### Det sammenhængende borger- og patientforløb ekspertniveau

2. Du kan anvende viden om Autorisationsloven og Vejledning om autoriserede sundhedspersoners benyttelse af medhjælp til at kunne identificere og varetage social- og sundhedsassistentens opgaver, herunder delegerede opgaver, i det tværprofessionelle samarbejde omkring det sammenhængende borger-/patientforløb.

#### Kvalitet og udvikling

2. Du kan anvende viden om nationale mål for kvalitetssikring til at reflektere over social- og sundhedsassistentens pligter og rettigheder som autoriseret sundhedsperson.

**Somatisk sygdom og sygepleje**

2. Du kan anvende viden om kroppens anatomi og fysiologi samt sammenhænge mellem organsystemerne til at forklare og forstå de enkelte organer og organsystemers betydning ved udførelse af sygeplejefaglige handlinger.

4. Du kan anvende viden om de hyppigst forekommende sygdomme til at forklare årsager, symptomer og behandlingsformer til selvstændigt at varetage sygepleje ud fra identificerede behov.

5. Du kan anvende viden om somatisk sygdom til at observere ændringer i borgerens/patientens sundhedstilstand, fx ændringer der skyldes dehydrering, under- og fejlnæring, anæmi, ødemer, respiratoriske problemer, obstipation, diarre, feber, konfusion, fejlmedicinering og immobilitet og handle hensigtsmæssigt herpå.

8. Du kan anvende viden om principper for hygiejne til at arbejde med særlige regimer i forbindelse med infektionssygdomme og institutionsinfektioner samt til at vejlede borgeren/patienten, pårørende og kollegaer i at overholde hygiejniske principper for at afbryde smitteveje.

**Somatisk sygdom og sygepleje ekspertniveau**

2. Du kan finde og anvende viden om kroppens anatomi og fysiologi samt sammenhænge mellem organsystemerne til at forklare og forstå de enkelte organer og organsystemers betydning ved udførelse af sygeplejefaglige handlinger.

4. Du kan anvende viden om de hyppigst forekommende sygdomme til at forklare og vurdere årsager, symptomer og behandlingsformer til selvstændigt at begrunde og varetage sygepleje ud fra identificerede behov.

5. Du kan anvende viden om somatisk sygdom til at identificere og observere ændringer i borgerens/patientens sundhedstilstand, fx ændringer der skyldes dehydrering, under- og fejlnæring, anæmi, ødemer, respiratoriske problemer, obstipation, diarré, feber, konfusion, fejlmedicinering og immobilitet, og handle hensigtsmæssigt herpå.

8. Du kan finde og anvende viden om principper for hygiejne til at begrunde og arbejde med særlige regimer i forbindelse med infektionssygdomme og institutionsinfektioner samt til at vejlede borgeren/patienten, pårørende og kolleger i at overholde hygiejniske principper for at afbryde smitteveje.

**Farmakologi og medicinhandling**

1. Du kan anvende viden om lovgivning, instrukser, vejledninger og lokale procedurer til at forklare social- og sundhedsassistentens ansvar og kompetenceområde til selvstændigt at kunne varetage medicinhandling i gældende praksis, herunder delegering, videredelegering, ledelsens ansvar og akkreditering.

3. Du kan anvende viden om anatomi og fysiologi til at forklare lægemidlers farmakokinetik, herunder absorption, distribution og elimination og farmakodynamik.

7. Du kan anvende viden om hygiejne og risikofaktorer ved medicinhandling herunder arbejdsmiljøudvalgets opgave og arbejdsmiljøcertificering til at forebygge arbejdsskader i praksis.

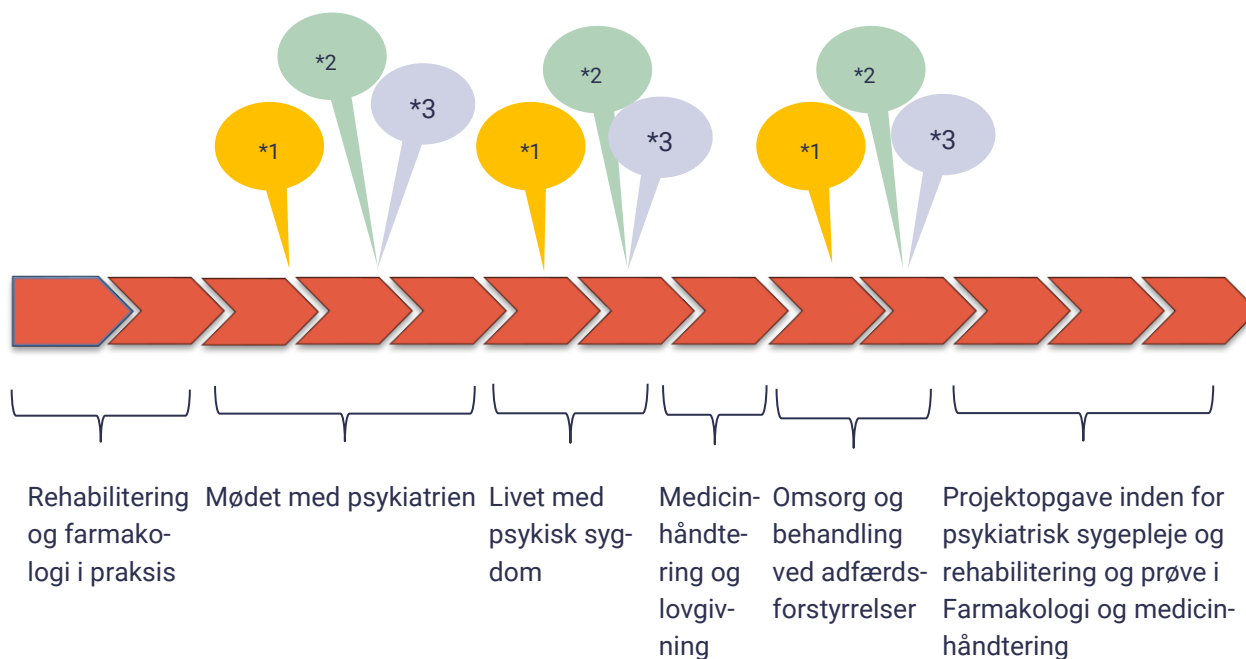
**Naturfag niveau C**

1. Du kan sikkert vælge og anvende naturfaglige begreber og modeller til at forklare udvalgte natur- og erhvervsfaglige problemstillinger.

2. Du kan sikkert vælge og anvende matematik til at forklare naturvidenskabelige fænomener og problemstillinger.
3. Du kan forklare og vurdere samspillet mellem teori og eksperimentelt arbejde og opnå en selvstændig og undersøgende handlemåde i forbindelse hermed.
4. Du kan planlægge, gennemføre og vurdere eksperimentelt arbejde med anvendelse af laboratorieudstyr eller andet relevant udstyr.
5. Du kan begrunde og demonstrere sikkerhedsmæssigt korrekt arbejde med udstyr og kemikalier herunder vurdere sikkerhed og risikomomenter.
6. Du kan selvstændigt udvælge, anvende og vurdere relevante digitale værktøjer til f.eks. simulering, informationssøgning og -behandling, databehandling og præsentation.
7. Du kan med sikkerhed anvende den naturvidenskabelige arbejdsmetode, herunder beskrive forholdet mellem teori og praksis.
8. Du kan reflektere over og diskutere naturfaglige og erhvervsfaglige problemstillinger, som de kommer til udtryk i medierne, herunder vurdere de naturfaglige elementer i fremstilling og argumentation.
9. Du kan perspektivere resultater i forhold til erhvervsfaglige og/eller samfundsmæssige problemstillinger.

## 3.3.7 Skoleperiode 2: Oversigt over bundne og valgfri dele, GÆLDENDE FOR OPTAG JAN OG APR 2022

Figuren viser, hvordan de bundne (under pilen) og valgfri (over pilen) undervisningsdele er tilrettelagt på skoleperiode 2. De valgfri dele bliver tilrettelagt inden for tre temaer.



\*1 EUD/EUV: Dansk

\*1 EUD/EUV: Kulturmødet og arbejdspladskultur for elever med godskrivning i dansk

\*2 EUD/EUV3: Engelsk

\*2 EUD/EUV3: Fordybelsesfag for elever med godskrivning i eller fravalg af engelsk sammen med valgfag EUV2/EUV1

\*3 EUV2/EUV1: Valgfag med mulighed for at vælge engelsk sammen med EUD/EUV3

Velkommen til skoleperiode 2 (S2) på hovedforløbet for social- og sundhedsassistenter på SOSU H.

S2 varer 13 uger og består af seks bundne temaer, som er fælles for alle. Herudover er der fire temaer, der er tilrettelagt ud fra, om du er EUD/EUV3-elev eller EUV2/EUV1-elev, og om du har godskrivning for dansk og/eller har godskrivning for engelsk eller har fravalgt engelsk.

I starten af S2 vælger du som EUD/EUV3-elev, om du ønsker engelsk. Vælger du ikke engelsk, har du fordypelsesfag. Er du EUV2/EUV1-elev vælger du valgfag, herunder om du ønsker engelsk.

Af oversigten ovenover kan du se, hvilke temaer du arbejder med på S2. I løbet af skoleperioden får du indblik i forskellige psykiske sygdomme, symptomer, behandling, psykiatrisk sygepleje og psykosocial rehabilitering.

Du arbejder fortsat med kommunikation og professionel relationsdannelse. Din viden skal du anvende i din kommende praktik, hvor du skal observere ændringer i borgerens eller patientens tilstand og handle på baggrund af dine observationer. Du arbejder også videre med farmakologi og medicin håndtering og afslutter faget med prøve i slutningen af S2. På S2 tager du fat på at arbejde projektorienteret, og du bliver introduceret til SOSU H's projekthåndbog.

Gennem uddannelsen er du med til at udvikle faget og din fagidentitet. Uddannelsen danner dig som autoriseret sundhedsperson, og du udvikler kompetencer til at yde professionel helhedsorienteret omsorg og til at fremme borgerens sundhed. På S2 kommer du og dine kolleger med forskellige social- og sundhedsfaglige erfaringer. Du arbejder med din læringsmæssige og demokratiske dannelse, når du i fællesskaber på skolen og praktikken sætter din viden og erfaringer i relation til undervisningen.

SOSU H understøtter læring via evaluering. Undervejs på S2 arbejder du med din læringsproces, der bliver understøttet af forskellige læringsmetoder og evalueringsformer. Hyppigheden af evaluering vil variere.

I løbet af S2 vil dit arbejde, initiativ og din indsats afspejles og resultere i et eller flere værker/produkter/dokumentationer. Dine værker/produkter/dokumentationer kan indgå i en samlet portfolio, der tydeliggør og dokumenterer din faglige, læringsmæssige og demokratiske dannelse til social- og sundhedsassistent.

Beskrivelsen af temaerne på S2 kommer på de følgende sider.

### 3.3.8 Rehabilitering og farmakologi i praksis – S2

Varighed: 2 uger



#### / Tematekst

I dette tema bliver dine erfaringer fra praktikken et centralt omdrejningspunkt. Du inddrager dine erfaringer med hverdagsrehabilitering og farmakologi, herunder farmakologiopgaven fra praktik 1B.

Du arbejder med, hvordan du som social- og sundhedsassistent kommunikerer og samarbejder med borgeren om at skabe og deltage i meningsfulde aktiviteter. Du lærer at anvende ICF og screeningsværktøjer til at vurdere borgerens funktionsevne. I et tværfagligt samarbejde og i samarbejde med borgeren arbejder du med rehabiliteringsplaner, herunder mål og delmål. Du inddrager din viden om mestring og lærer om motivationstyper for at understøtte det rehabiliterende arbejde.

For at borgeren kan opnå de bedste forudsætninger i sit rehabiliteringsforløb og forebygge yderligere funktionsnedsættelser, arbejder du med hensigtsmæssig ernæring og fysisk aktivitet.

I praktik 1B har du fået erfaring, i forbindelse med din farmakologiopgave, med at dispensere, administrere og dokumentere medicin. Dine erfaringer bruger du til at reflektere over, hvordan du kan være med til at kvalitetssikre medicinhåndteringen og arbejde med utilsigtede hændelser (UTH). Du arbejder med farmakologi i forhold til udvalgte præparaters virkning og bivirkning.

I dette tema vælger du som EUD/EUV3-elev, om du ønsker engelsk. Vælger du ikke engelsk, har du Fordybelsesfag. Er du EUV2/EUV1-elev vælger du valgfag, herunder om du ønsker engelsk.

#### / Indholdspunkter

- Rehabilitering, herunder hverdagsrehabilitering
- Meningsfulde aktiviteter
- Vurdering af funktionsevne ved brug af screeningsværktøjer og ICF samt inddragelse af ernæringstilstand
- Rehabiliteringsplan, herunder lang- og kortsigtede mål, SMART-model
- NUZO
- Motivationstyper, herunder teori af Kennon Sheldon
- Mestringsstrategier, herunder problemfokuseret- og følelsesfokuseret mestring
- Farmakologiske hovedgrupper: A, B, C, H, J, M og R.
- Udvalgte præparaters indikationer, kontraindikationer, dispenseringsformer, virkninger, bivirkninger, interaktioner, farmakodynamik og farmakokinetik



- Observationer af borgere i forhold til medicinsk behandling
- De 7 risikosituationslægemidler og risikosituationer
- Vejledninger fra Styrelsen for Patientsikkerhed og Sundhedsstyrelsen
- Forebyggelse af fejl ved medicinbehandling og utilsigtede hændelser (UTH)

## / **Kompetencemål**

5) Du kan selvstændigt arbejde med borger- og patientrettet forebyggelse, sundhedsfremme og rehabilitering i forhold til de hyppigst forekommende fysiske og psykiske sygdomme og funktionsnedsættelser.

10) Du kan selvstændigt varetage medicindispensering og medicinadministration i henhold til gældende lovgivning og arbejdspladsens kliniske retningslinjer og procedurer.

## / **Fagmål**

### **Mødet med borgeren og patienten**

7. Du kan anvende viden om mestringsstrategier og motivationsfaktorer til at understøtte borgerens/patientens mestring af egen sygdom og rehabiliteringsproces.

### **Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering**

4. Du kan anvende viden om kliniske vurderinger og screeningsværktøjer til at foretage relevante faglige vurderinger i den tværfaglige forebyggende indsats i forhold til den enkelte borgers/patientes sundhedstilstand.

5. Du kan anvende viden om profylaksebegrebets betydning for sundhedstilstand og livskvalitet til at samarbejde med borgeren/patienten om behovet for fysisk aktivitet og hensigtsmæssig ernæring.

### **Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering ekspertniveau**

4. Du kan anvende viden om kliniske vurderinger og screeningsværktøjer til at begrunde og foretage relevante faglige vurderinger i den tværfaglige forebyggende indsats i forhold til den enkelte borgers/patientes sundhedstilstand.

5. Du kan anvende viden om profylaksebegrebets betydning for sundhedstilstand og livskvalitet til at begrunde og samarbejde med borgeren/patienten om behovet for fysisk aktivitet og hensigtsmæssig ernæring.

### **Farmakologi og medicinbehandling**

2. Du kan anvende viden om kvalitetssikring og utilsigtede hændelser (UTH) til selvstændigt og i det tværfaglige samarbejde at kunne fremme patientsikkerheden og forebygge fejl ved medicinbehandling i praksis, herunder dokumentere, indrapportere samt følge op på sundhedsfaglige tilsyn.

5. Du kan anvende viden om almen og speciel farmakologi, herunder psykofarmaka til at observere virkninger og bivirkninger samt forklare kontraindikationer, interaktioner og dispenseringsformer inden for de mest almindelige hovedgrupper, herunder hvilken betydning det har for observationen af borgere og patienter.

### 3.3.9 Mødet med psykiatrien – S2

Varighed: 3 uger

Temaet er inklusiv temaerne Dansk/Kulturmødet og arbejdspladskultur samt Engelsk/Valgfag/Fordybellesfag – se særskilte temabeskrivelser i afsnit 3.3.10 til 3.3.13



#### / Tematekst

I dette tema lærer du om, hvordan psykiatrien er organiseret, og hvilke grundsyn og værdier der er inden for psykiatrien. Du arbejder med borgere og patienter med psykisk sygdom.

Du anvender viden om nervecellen og impulsledning i nervesystemet, som kan være medvirkende til en forståelse af forskellige psykiatriske sygdomme og symptomer. Du får også viden om de behandlingsformer, der bliver anvendt i psykiatrien.

I praktikken skal du observere adfærd og symptomer hos borgeren og patienten. I den forbindelse får du viden om sansernes betydning for perceptionen, for at du blandt andet kan handle på forandringer i borgernes og patientens tilstand, fx ved udadreagerende adfærd og selvskadende adfærd. Du anvender også din viden om sygeplejeprocessen, når du planlægger sygepleje. For at du kan udføre psykiatrisk sygepleje, arbejder du med forskellige sygeplejeteoretiske tilgange og metoder.

De observationer, du gør hos borgeren og patienten, skal du dokumentere og videregive til dine tværprofessionelle samarbejdspartnere. I dette tema reflekterer du også over, hvordan værdighed og integritet bliver bevaret hos en borger og patient, der er underlagt tvang. Du arbejder også med psykiatrilovgivningen omkring anvendelse af tvang. I temaet Omsorg og behandling ved adfærdsforstyrrelser arbejder du med begrebet magtanvendelse.

Som social- og sundhedsassistent skal du være med til at styrke det psykiske arbejdsmiljø. Derfor skal du blandt andet have viden om konflikthåndtering og sikkerhed på arbejdspladsen.

I din kommende praktik 2 skal du observere borgere og patienter, som er i medicinsk behandling, og derfor skal du have fokus på hovedgruppen N for at kunne forstå, hvordan medicinen virker, og hvilke bivirkninger der er.

#### / Indholdspunkter

- Psykiatriens organisering herunder fx behandling-, geronto- og socialpsykiatri
- Grundsyn i psykiatrien, målsætning og værdier
- Stress-sårbarhedsmodellen

- Sygdomslære og ICD-10, som fx skizofreni, affektive sindslidelser og angsttilstande
- Sygeplejeprocessen og sygeplejeplaner
- Psykiatriske observationer og behandlingsplaner
- Vejledning om sygeplejefaglige optegnelser
- Psykiatrilovgivningen, herunder tvang
- Psykisk arbejdsmiljø, herunder konflikthåndtering og sikkerhed på arbejdspladsen
- Tidlig opsporing i psykiatrien, herunder BVC og suicidal screening
- Psykiatrisk sygepleje herunder, Tidevandsmodellen og jeg-støttende sygepleje
- Kognitiv tilgang
- Miljøterapi
- Farmakologisk hovedgruppe N, indikation, kontraindikation, dispenseringsformer, virkning, bivirkning, interaktioner, farmakodynamik og farmakokinetik samt det metaboliske syndrom
- Observationer af patienter i behandling med psykofarmaka

Integreret naturfag, svarende til 2 dage

- Nervecellen og impulsledning i nervesystemet
- Bølger, øjet og lys, øret og lyd, beregninger med logaritmer

I dette tema skal du også arbejde med to andre temaer svarende til 2 x 2 dage, afhængig af om du har godskrivning for dansk og/eller har godskrivning for engelsk eller ikke har valgt engelsk til.

- Til dig, der skal have dansk – se temabeskrivelse 3.3.10
- Til dig, der har godskrivning for dansk og derfor skal have Kulturmødet og arbejdspladskultur – se temabeskrivelse 3.3.11
- Til dig, der skal have engelsk – se temabeskrivelse 3.3.12
- Til dig, der har godskrivning for engelsk eller ikke har valgt engelsk til og skal have Valgfag/Fordybelsesfag – se temabeskrivelse 3.3.13

## / **Kompetencemål**

2) Du kan begrunde og selvstændigt tilrettelægge, udføre og evaluere sygepleje, der retter sig imod borgere og patienters grundlæggende behov ud fra en metodisk og rehabiliterende tilgang.

4) Du kan på baggrund af en sygeplejefaglig vurdering handle på forandringer i borgerens og patientens fysiske og psykiske symptomer, herunder anvende værktøjer til tidlig opsporing.

## / **Fagmål**

### **Det sammenhængende borger- og patientforløb**

1. Du kan anvende viden om Serviceloven, Sundhedsloven og Psykiatriloven til i det tværsektorielle og tværprofessionelle samarbejde at arbejde under hensyn til borgerens/patientens rettigheder, sikkerhed og ligebehandling, herunder grundlovens bestemmelser om individets selvbestemmelsesret og boligens ukrænkelighed.

### **Det sammenhængende borger- og patientforløb ekspertniveau**

1. Du kan finde og anvende viden om Serviceloven, Sundhedsloven og Psykiatriloven til i det tværsektorielle og tværprofessionelle samarbejde at arbejde under hensyn til borgerens/patientens rettigheder, sikkerhed og ligebehandling, herunder grundlovens bestemmelser om individets selvbestemmelsesret og boligens ukrænkelighed.

### **Kvalitet og udvikling**

9. Du kan anvende viden om fysisk og psykisk arbejdsmiljø til at medvirke til kvalitetsudvikling af arbejdsmiljøet, herunder stresshåndtering, voldsforebyggelse og sikkerhed på arbejdspladsen.

## Psykisk sygdom og sygepleje

2. Du kan anvende viden om sygeplejefaglig teori, metode og vurdering, herunder jeg-støttende sygepleje, kognitiv tilgang og miljøterapi til at arbejde som kontaktperson og understøtte borgerens/patientens rehabiliteringsproces og recovery.
5. Du kan anvende viden om principperne for sygeplejeprocessen til målrettet at prioritere, tilrettelægge, udføre og evaluere psykiatrisk sygepleje med udgangspunkt i borgerens/patientens ressourcer og behov.

## Farmakologi og medicinhåndtering

5. Du kan anvende viden om almen og speciel farmakologi, herunder psykofarmaka til at observere virkninger og bivirkninger samt forklare kontraindikationer, interaktioner og dispenseringsformer inden for de mest almindelige hovedgrupper, herunder hvilken betydning det har for observationen af borgere og patienter.

## Naturfag niveau C

1. Du kan sikkert vælge og anvende naturfaglige begreber og modeller til at forklare udvalgte natur- og erhvervsfaglige problemstillinger.
2. Du kan sikkert vælge og anvende matematik til at forklare naturvidenskabelige fænomener og problemstillinger.
3. Du kan forklare og vurdere samspillet mellem teori og eksperimentelt arbejde og opnå en selvstændig og undersøgende handlemåde i forbindelse hermed.
4. Du kan planlægge, gennemføre og vurdere eksperimentelt arbejde med anvendelse af laboratorieudstyr eller andet relevant udstyr.
5. Du kan begrunde og demonstrere sikkerhedsmæssigt korrekt arbejde med udstyr og kemikalier herunder vurdere sikkerhed og risikomomenter.
6. Du kan selvstændigt udvælge, anvende og vurdere relevante digitale værktøjer til f.eks. simulering, informationssøgning og -behandling, databehandling og præsentation.
7. Du kan med sikkerhed anvende den naturvidenskabelige arbejdsmetode, herunder beskrive forholdet mellem teori og praksis.
8. Du kan reflektere over og diskutere naturfaglige og erhvervsfaglige problemstillinger, som de kommer til udtryk i medierne, herunder vurdere de naturfaglige elementer i fremstilling og argumentation.
9. Du kan perspektivere resultater i forhold til erhvervsfaglige og/eller samfundsmæssige problemstillinger.

## 3.3.10 Dansk – S2

Varighed: 1 uge



### / Tematekst

Temaet er for dig, der skal have dansk. Dagene i temaet er fordelt over flere temaer på S2. Når dansk indgår i et tema, som det gør i temaerne, Mødet med behandlingspsykiatrien, Livet med psykisk lidelse og Ældrepsykiatri på S2, er der fokus på danskfaget i et erhvervs- og uddannelsesrettet perspektiv. Du øver dig i at lytte, læse og deltage i samtale ud fra forskellige tekster og teksttyper. Du arbejder med at forholde dig til dit eget og andres liv og tanker samt med at forstå dig selv i samspil med omverden.

Dansk kan være med til at understøtte udviklingen af din empati for borgeren og de pårørendes situation. Arbejdet med dine danskfaglige kompetencer giver dig mulighed for at udtrykke dig hensigtsmæssigt i kommunikationen med borgeren, patienten, pårørende og kolleger i dit arbejde som social- og sundhedsassistent.

Du arbejder med fire overordnede kompetenceområder: kommunikation, læsning, fortolkning og fremstilling. Du arbejder metodisk, både mundtligt og skriftligt, med at referere, analysere, argumentere, fortolke og perspektivere. Du fremmer dine innovative, kreative, analytiske og kritiske kompetencer til at kvalificere arbejdet med de opgaver, du møder i dagligdagen. Med afsæt i det udvidede tekstbegreb arbejder du med fiktion, faktion og nonfiktion.

De teksttyper, du arbejder med, tager afsæt i temaet "Mødet med behandlingspsykiatrien". Du bliver i temaet stillet en skriftlig opgave, som du skal arbejde med i løbet af S2. Denne opgave skal indgå i din portfolio, som du skal bruge til din prøve i dansk på S3A. Du får feedback på din opgave, som du kan bruge i udviklingen af dine skriftlige kompetencer.

### / Indholdspunkter

- Metodisk analyse af teksttyper
- Tekstanalyse med afsæt i temaet
- Igangsættelse af skriftlig opgave

### / Fagmål

**Dansk**

**Mål niveau C**

Målene er inddelt i fire overordnede kompetenceområder: Kommunikation, læsning, fortolkning og fremstilling.

## **Kommunikation**

### **Niveau C**

1. Du kan kommunikere reflekteret og nuanceret i komplekse almene og erhvervsfaglige situationer med brug af relevante tale-, lytte- og samtalestrategier i forhold til formål og situation.
2. Du kan diskutere, argumentere og kommunikere hensigtsmæssigt i samarbejde og samvær med andre og reflektere over forskellige former for kommunikation.
3. Du kan reflektere over samspillet mellem formål og forskellige former for kommunikation samt egen rolle og ansvar i kommunikationssituationen.
4. Du kan vælge og anvende it og multimodale medier hensigtsmæssigt, reflekteret og kritisk til kommunikation, informationssøgning og formidling.
5. Du kan skelne mellem, reflektere over, vurdere og indgå i kritisk dialog om virksomheders interne og eksterne kommunikation.
6. Du kan forklare og reflektere over sproglige normer i diverse kontekster indenfor erhverv, uddannelse, samfund og danskfaget.

## **Læsning**

### **Niveau C**

1. Du kan læse, forstå og diskutere teksters betydning i almene og erhvervsmæssige sammenhænge og anvende relevante læsestrategier i forhold til læseformål, teksttype og kontekst.
2. Du kan gennemføre målrettet og kritisk informationssøgning med relevans for erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag.
3. Du kan ud fra læseformål, kontekst og kendskab til teksttyper forberede og gennemføre læsning af relevans for erhverv, uddannelse og samfund og efterfølgende indgå i kritisk dialog om denne læsning.

## **Fortolkning**

### **Niveau C**

1. Du kan forholde sig til kultur, sprog, historie, erhverv og uddannelse gennem analyse og diskussion af tekster.
2. Du kan vælge og analysere diverse tekster, som er relateret til erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag og anvende relevante analysemodeller.
3. Du kan tolke og/eller uddrage relevant betydning af tekster, relateret til erhverv, historie, uddannelse, samfund og dagligdag, på grundlag af analyse og diskutere og vurdere tolkningen.
4. Du kan metodisk reflektere over og vurdere tekster relateret til erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag på grundlag af analyse og indgå i kritisk dialog om sin vurdering.
5. Du kan perspektivere tekster relateret til erhverv, historie, uddannelse, samfund og dagligdag på grundlag af analyse.

## **Fremstilling**

### **Niveau C**

1. Du kan anvende relevante skrivestrategier og udtrykke sig forståeligt, varieret og nuanceret i skrift, tale, lyd og billede i en form, der passer til genre og situation
2. Du kan planlægge, forberede og fremstille formelt korrekte, varierede og nuancerede skriftlige og mundtlige tekster ved brug af teksttyper, der er relevante i forhold til emner og kontekster inden for erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag

3. Du kan sammenligne og gå i kritisk dialog med folk fra uddannelse og erhverv om egne og andres skriftlige produkter, herunder om skriveformål, målgruppe, genre og sproglig stil og grammatisk forståelse
4. Du kan vælge, anvende og begrunde hensigtsmæssige repræsentationsformer med relevans for erhverv, uddannelse og samfund.

### 3.3.11 Kulturmødet og arbejdspladskultur – S2

Varighed: 1 uge



#### / Tematekst

Har du godskrivning for dansk, arbejder du med temaet Kulturmødet og arbejdspladskultur på S2, når der er undervisning i dansk. Dagene i dette tema er fordelt over tre af temaerne på S2. Har du dansk på S2, skal du have dette tema på S4. På S4 er dagene i temaet samlet i en uge.

I temaet har du fokus på kulturen hos den enkelte borger og pårørende samt kulturen på arbejdspladsen. Du arbejder med kulturbegrebet og forskellige kulturforståelser, herunder kulturens betydning for sundhed. Sundhed kan opfattes på mange måder, og du arbejder blandt andet med det brede sundhedsbegreb og forskellige livsstilsfaktoreres betydning for borgerens sundhed. Du lærer at forholde dig professionelt i mødet med borgere med forskellige kulturer, sundhedsopfattelser, livsformer og livsfaser.

Som social- og sundhedsassistent kommer du til at arbejde på forskellige arbejdspladser og møde forskellige arbejdspladskulturer. I dette tema lærer du derfor om kulturen på arbejdspladsen, og hvordan du kan påvirke denne. Denne viden bruger du til at arbejde med relationel koordinering i det tværfaglige og tværprofessionelle samarbejde.

#### / Indholdspunkter

- Kultur og kulturforståelser
- Sundhedsopfattelser, herunder det brede sundhedsbegreb
- Livsformer og livsfaser
- Livsstilsfaktorer
- Arbejdspladskultur, herunder Scheins kulturbegreb
- Relationel koordinering
- Professionelle relationer i forhold til forskellige kulturer

#### / Kompetencemål

6) Du kan skabe et involverende samarbejde med borgere, patienter og pårørende, herunder vejlede og motivere gennem målrettet kommunikation.



## / Fagmål

### **Mødet med borgeren og patienten**

3. Du kan anvende viden om forskellige kulturer og sundhedsopfattelser til at møde borgeren/patienten og de pårørende med respekt for værdighed og integritet.

4. Du kan anvende viden om forskellige livsformer, livsfaser og livshistorier til at varetage en helhedsorienteret indsats i mødet med borgeren/patienten.

### **Det sammenhængende borger- og patientforløb**

6. Du kan anvende viden om betydningen af kulturforståelser, værdier og samarbejdsformer til at etablere og varetage tværsektorielle og tværprofessionelle samarbejder.

### **Det sammenhængende borger- og patientforløb ekspertniveau**

6. Du kan anvende viden om betydningen af kulturforståelser, værdier og samarbejdsformer til at etablere, begrunde og varetage tværsektorielle og tværprofessionelle samarbejder.

### **Psykisk sygdom og sygepleje**

3. Du kan anvende viden om mellemmenneskelige relationer og interaktioner samt målrettet kommunikation til at etablere, fastholde og afslutte professionelle relationer i samarbejdet med borgeren/patienten med psykisk sygdom, pårørende og andre samarbejdspartnere, herunder i forhold til psykoekskludation.

### **Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering**

2. Du kan anvende viden om sundhedspædagogik og livsstilsfaktorer til i et involverende samarbejde med borgeren/patienten og pårørende at arbejde motiverende i forhold til borgerens/patientens formulering af forventninger og mål for hverdagslivet.

### **Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering ekspertniveau**

2. Du kan finde og anvende viden om sundhedspædagogik og livsstilsfaktorerne til i et involverende samarbejde med borgeren/patienten og pårørende at arbejde motiverende i forhold til borgerens/patientens formulering af forventninger og mål for hverdagslivet.

## 3.3.12 Engelsk – S2

Varighed: 1 uge



### / Tematekst

Temaet er for dig, der skal have engelsk. Dagene i temaet er fordelt i flere temaer på S2. Engelsk er et grundfag, der giver dig adgang til videreuddannelse efter social- og sundhedsassistentuddannelsen. Du vælger selv, om du vil have engelsk.

Har du valgt engelsk, fortsætter du med engelsk på S3A. Her afslutter du faget med en mundtlig prøve. Du kan blive bedømt i engelsk på niveau E, D eller C, afhængig af hvilket niveau du kan dokumentere i engelsk, når du starter på uddannelsen.

På S3A skal du skrive og aflevere en synopsis, som du skal bruge til din prøve i engelsk.

Når engelsk indgår i et tema, som det gør i temaerne, Mødet med behandlingspsykiatrien, Livet med psykisk lidelse og Ældrepsykiatri på S2, er der fokus på engelsk i et erhvervs- og uddannelsesrettet perspektiv. Du øver dig i at tale, samtale, lytte, læse og skrive ud fra forskellige emner og teksttyper.

Du arbejder med engelsksproglige kulturer, både i forhold til dit arbejde og i almene og personlige sammenhænge.

Du arbejder med fire overordnede kompetenceområder: Kommunikation, kommunikationsstrategier, sprogbrug og sprogtilegnelse samt kultur- og samfundsforhold. Du udvikler dine kommunikative, kulturelle og internationale kompetencer til at kunne kommunikere og varetage arbejdsopgaver, hvori engelsk indgår. Engelsk er med til at udvikle dit ordforråd, så du kan bruge det engelske sprog til at indgå i dialog med borgere, patienter, pårørende og kolleger.

Når du møder borgere, patienter eller pårørende, der ikke taler dansk, kan du bruge dine engelsksproglige kompetencer til at hjælpe med at få kommunikationen til at lykkes. Undervisningen er baseret på dialog og samtale med udgangspunkt i forskellige kilder og materialer. Emnerne er relateret til arbejdet som social- og sundhedsassistent og omverdenen.

Du arbejder med udviklingen af dine engelsksproglige kompetencer. Teksttyperne tager afsæt i temaet "Mødet med behandlingspsykiatrien".

### / Indholdspunkter

- Tale, samtale, lytte, læse og skrive i en engelsksproglig kontekst.

## / Fagmål

### Engelsk

#### Mål niveau E, D og C

Målene er inddelt i følgende fire områder: Kommunikation, kommunikationsstrategier, sprogbrug og sprogtilegnelse samt kultur- og samfundsforhold.

#### Kommunikation

##### Niveau E

1. Du kan forstå hovedindholdet af talt fremmedsprog om udvalgte emner.
2. Du kan forstå hovedindholdet af skrevne fremmedsproglige tekster om udvalgte emner.
3. Du kan udtrykke sig mundtligt med en vis præcision i et sammenhængende sprog med afgrænset ordforråd inden for udvalgte afgrænsede emner.
4. Du kan redegøre mundtligt for indholdet af de væsentlige informationer i udvalgte teksttyper.
5. Du kan redegøre for et forberedt stofområde.
6. Du kan deltage i samtaler og diskutere alsidige emner.
7. Du kan udtrykke sig skriftligt med præcision og i et sammenhængende sprog tilpasset emner og kontekster.
8. Du kan anvende og bearbejde viden og informationer skriftligt inden for alsidige emner, tekster og situationer.
9. Du kan anvende multimodale medier til at kommunikere selvstændigt mundtligt og skriftligt.

##### Niveau D

1. Du kan forstå indholdet af talt fremmedsprog om alsidige emner.
2. Du kan forstå indholdet af skrevne fremmedsproglige tekster om alsidige emner.
3. Du kan udtrykke sig mundtligt med udtalt præcision i et sammenhængende sprog med alsidigt ordforråd inden for varierede emner.
4. Du kan redegøre mundtligt for indholdet af de væsentlige informationer i forskellige teksttyper.
5. Du kan redegøre for, forklare og uddybe et forberedt stofområde.
6. Du kan deltage aktivt i samtaler og diskutere alsidige og specifikke emner.
7. Du kan udtrykke sig skriftligt med præcision og i et sammenhængende sprog tilpasset alsidige emner og kontekster.
8. Du kan anvende, bearbejde og kommentere viden og informationer skriftligt inden for alsidige emner, tekster og situationer.
9. Du kan anvende multimodale medier, til at kommunikere mundtligt med sikkerhed.

##### Niveau C

1. Du kan forstå indholdet af talt fremmedsprog om alsidige og specifikke emner.
2. Du kan forstå indholdet af skrevne fremmedsproglige tekster om alsidige og specifikke emner.
3. Du kan udtrykke sig mundtligt med præcision i et sammenhængende sprog med alsidigt og kontekstuel ordforråd inden for varierede og specifikke emner.
4. Du kan redegøre mundtligt for og forklare indholdet af alsidige og kontekstuelle tekster og teksttyper.
5. Du kan redegøre for, forklare, uddybe og kommentere et forberedt stofområde.
6. Du kan tage initiativ til og deltage aktivt i samtaler og diskutere varierede og komplekse emner i et sprog afpasset til situation og samtalemønster.
7. Du kan udtrykke sig skriftligt med høj grad af præcision og i et sammenhængende sprog tilpasset alsidige og komplekse emner og kontekster.

8. Du kan anvende, bearbejde og kommentere og analysere viden og informationer skriftligt inden for alsidige og specifikke emner, tekster og situationer.
9. Du kan anvende multimodale medier til at kommunikere med sikkerhed og variation mundtligt og skriftligt.

## **Kommunikationsstrategier**

### **Niveau E**

1. Du kan afprøve og anvende enkle lytte- og læsestrategier hensigtsmæssigt i forhold til teksttype, situation og formål,
2. Du kan afprøve hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder bruge omskrivninger, overbegreber og synonymer,
3. Du kan afprøve skrivestrategier efter skriveformål, herunder anvende viden om skriveprocessens faser,
4. Du kan opsøge og anvende fagets hjælpemidler, hensigtsmæssigt til oversættelse, stavning, ordforråd, grammatik, stavekontrol, ordbogsopslag, kildesøgning, tekstproduktion og
5. Du kan anvende informationer og kilder, selvstændigt og kritisk.

### **Niveau D og C**

1. Du kan selvstændigt vælge og anvende lytte- og læsestrategier hensigtsmæssigt i forhold til teksttype, situation og formål.
2. Du kan selvstændigt vælge hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder bruge omskrivninger, overbegreber og synonymer.
3. Du kan selvstændigt vælge skrivestrategier efter skriveformål, herunder anvende viden om skriveprocessens faser.
4. Du kan selvstændigt anvende fagets hjælpemidler hensigtsmæssigt til oversættelse, stavning, ordforråd, grammatik, stavekontrol, ordbogsopslag, kildesøgning og tekstproduktion.
5. Du kan selvstændigt anvende informationer og kilder kritisk.

## **Sprogbrug Sprogtilegnelse**

### **Niveau E**

1. Du kan anvende et præcist og afgrænset ordforråd inden for udvalgte emner.
2. Du kan udtale fremmedsproget klart, tydeligt og præcist med et afgrænset og veldefineret ordforråd inden for udvalgte emner og i udvalgte situationer.
3. Du kan tale og skrive fremmedsproget, så centrale grammatiske regler med betydning for hensigtsmæssig og effektiv kommunikation følges.
4. Du kan anvende væsentlige og grundlæggende regler for opbygning af tekster med sans for struktur og sammenhæng inden for relevante genrer, tekster og medie i erhverv, uddannelse og samfund samt personlige og almene forhold.

### **Niveau D**

1. Du kan anvende et præcist og alsidigt ordforråd inden for relevante emner.
2. Du kan udtale fremmedsproget klart, tydeligt og præcist med et alsidigt ordforråd inden for varierede emner og kontekster.
3. Du kan tale og skrive fremmedsproget så grammatiske regler med betydning for hensigtsmæssig og effektiv kommunikation følges med sans for sprogbrug.
4. Du kan anvende væsentlige regler for opbygning af tekster med sans for struktur og sammenhæng inden for relevante genrer, tekster og medier i erhverv, uddannelse og samfund samt almene og personlige forhold.

## Niveau C

1. Du kan anvende et præcist og varieret ordforråd inden for varierede relevante emner.
2. Du kan udtale fremmedsproget klart, tydeligt, flydende og præcist med et alsidigt ordforråd inden for varierede og komplekse emner og kontekster.
3. Du kan tale og skrive fremmedsproget så grammatiske regler med betydning for hensigtsmæssig og effektiv kommunikation følges med en høj grad af korrekt og varieret sprogbrug.
4. Du kan anvende og forklare væsentlige regler for opbygning af tekster med sans for struktur og sammenhæng inden for relevante genrer, tekster og medier i erhverv, uddannelse og samfund samt personlige og almene forhold.

## Kultur- og samfundsforhold

### Niveau E

1. Du kan opnå og anvende viden om adfærd, normer og værdier hos brugere af fremmedsproget i erhverv, samfund og i personlige og almene sammenhænge.
2. Du kan drage sammenligninger og genkende forskelle mellem egen kultur og andres kultur.
3. Du kan anvende viden om erhverv, kultur og samfund i kontakten med mennesker, der bruger fremmedsproget som modersmål eller som internationalt kommunikationsmiddel.

### Niveau D

1. Du kan opnå, anvende og redegøre for viden om adfærd, normer og værdier hos brugere af fremmedsproget i erhverv, samfund og i personlige og almene sammenhænge.
2. Du kan drage sammenligninger og redegøre for forskelle mellem egen kultur og andres kultur.
3. Du kan selvstændigt anvende viden om erhverv, kultur og samfund i kontakten med mennesker, der bruger fremmedsproget som modersmål eller som internationalt kommunikationsmiddel.

### Niveau C

1. Du kan opnå, anvende og redegøre for og reflektere over viden om adfærd, normer og værdier hos brugere af fremmedsproget i erhverv, samfund samt i personlige og almene sammenhænge.
2. Du kan drage sammenligninger mellem egen kultur og andres kultur samt redegøre for og forklare disse forskelle.
3. Du kan selvstændigt anvende viden om erhverv, kultur og samfund i kontakten med mennesker, der bruger fremmedsproget som modersmål eller som internationalt kommunikationsmiddel og reflektere herover.

### 3.3.13 Valgfag EUV2/EUV1 eller Fordybelsesfag EUD/EUV3 – S2

Varighed: 1 uge



#### / Tematekst

I dette tema arbejder du som EUV1/EUV2-elev med et valgfag. Du får mulighed for at vælge valgfag igen på S3A. Dagene i temaet er fordelt over flere temaer på S2. I valgfaget fordyber du dig i et emne eller en problematik, som er fagligt relevant, og som du måske har oplevet i praktikken eller finder særligt interessant.

Dette tema er også for dig som EUD/EUV3-elev, der har godskrivning for engelsk eller har fravalgt engelsk. Du arbejder med i stedet med fordybelse i et selvvalgt emne på S2 og S3A. Dagene i temaet er fordelt over flere temaer på S2. Du fordyber dig i et emne, fag eller en problematik, som er relevant for din uddannelse, og som du måske har oplevet i praktikken eller finder særligt interessant. Du opstiller selv en problemstilling eller et problemområde og finder relevant litteratur og materiale til dette. I samarbejde med din underviser udarbejder du en tidsplan for forløbet.

#### / Indholdspunkter

I løbet af uddannelsen kan du vælge mellem forskellige valgfag, fx:  
Bliver udbudt hver gang

- Engelsk, se temabeskrivelse afsnit 3.3.12
- Selvvalgt emne

Kan blive udbudt

- Menneskekroppen og det sammenhængende organsystem
- Etik
- Blod og urin
- Sundhedsfremme og forebyggelse
- Handicap
- Seksualitet
- Andre sygdomme og behandlingsformer inden for psykiatri og somatik, fx PTSD og astma
- Faglig kommunikation, fx værktøjer til tværfaglig kommunikation
- Innovation
- Coaching og tutoring

#### / Fagmål

Du styrker dine faglige og personlige kompetencer.



### 3.3.14 Livet med psykisk sygdom – S2

Varighed: 2 uger

Temaet er inklusiv temaerne Dansk/Kultur og arbejdspladskultur samt Engelsk/Valgfag/Fordybelsesfag – se særskilte temabeskrivelser i afsnit 3.3.10 til 3.3.13



#### / Tematekst

Dette tema handler om, hvordan du som social- og sundhedsassistent kan yde psykiatrisk sygepleje og psykosocial rehabilitering til borgeren med psykisk sygdom og eventuelt misbrug i eget hjem. Du bruger din viden om psykiske sygdomme og behandling fra temaet Mødet med psykiatrien, når du i dette tema arbejder videre med borgeren, der har behov for psykiatrisk sygepleje og psykosocial rehabilitering.

I praktikken arbejder du med at indgå i et involverende samarbejde og skabe relation til borgeren. Du lærer derfor om professionel og målrettet kommunikation for at kunne etablere, fastholde og afslutte professionelle relationer.

I dit arbejde med psykosocial rehabilitering lærer du, hvordan du kan støtte borgeren i recoveryprocessen. Her tager du blandt andet udgangspunkt i borgerens aktivitetsudøvelse og anvender aktivitetsanalyse til at planlægge, udføre og evaluere aktiviteter både til den enkelte borger og til grupper af borgere. Du lærer om sundhedspædagogiske metoder i forhold til medicinsk behandling samt psykoedukation.

Temaet handler også om ulighed i sundhed. Du arbejder derfor med sundhedsfremme og forebyggelse, fx i forhold til at nedsætte risikoen for inaktivitet og for udviklingen af livsstilssygdomme.

#### / Indholdspunkter

- Recovery
- Psykosocial rehabilitering
- Psykoedukation
- Aktivitetsudøvelse, herunder MOHO
- Aktivitetsanalyse i forhold til planlægning, udførsel og evaluering af aktivitet
- Ulighed i sundhed
- Netværk og ensomhed
- Kontaktperson og relationsdannelse
- Den motiverende samtale
- Pædagogiske handleplaner
- Kommunikationsteori og kommunikationsmetoder herunder gensvarsmodeller og spørgsmålstyper
- Misbrugslidelser og dobbeltdiagnoser herunder Harm Reduction

- Sundhedspædagogiske metoder i forhold til medicinsk behandling, herunder compliance og concordance

I dette tema skal du også arbejde med to andre temaer svarende til 1 x 1 dage, afhængig af om du har godskrivning for dansk og/eller har godskrivning for engelsk eller ikke har valgt engelsk til.

- Til dig, der skal have dansk – se temabeskrivelse 3.3.10
- Til dig, der har godskrivning for dansk og derfor skal have Kulturmødet og arbejdspladskultur – se temabeskrivelse 3.3.11
- Til dig, der skal have engelsk – se temabeskrivelse 3.3.12
- Til dig, der har godskrivning for engelsk eller ikke har valgt engelsk til og skal have Valgfag/Fordybelsesfag – se temabeskrivelse 3.3.13

## / **Kompetencemål**

6) Du kan skabe et involverende samarbejde med borgere, patienter og pårørende, herunder vejlede og motivere gennem målrettet kommunikation.

7) Du kan selvstændigt og i et tværprofessionelt samarbejde tilrettelægge, gennemføre og evaluere sociale, kulturelle, fysiske og kreative aktiviteter både for enkeltpersoner og grupper i et rehabiliterende perspektiv.

## / **Fagmål**

### **Psykisk sygdom og sygepleje**

2. Du kan anvende viden om sygeplejefaglig teori, metode og vurdering, herunder jeg-støttende sygepleje, kognitiv tilgang og miljøterapi til at arbejde som kontaktperson og understøtte borgerens/patientens rehabiliteringsproces og recovery.

3. Du kan anvende viden om mellemmenneskelige relationer og interaktioner samt målrettet kommunikation til at etablere, fastholde og afslutte professionelle relationer i samarbejdet med borgeren/patienten med psykisk sygdom, pårørende og andre samarbejdspartnere, herunder i forhold til psykoedukation.

6. Du kan anvende viden om komplekse sygepleje- og behandlingsforløb, herunder dobbeltdiagnoser, multisygdomme og misbrugsproblematikker til at indgå i helhedsorienteret tilrettelæggelse af tværfaglige og tværprofessionelle pleje- og behandlingsforløb.

### **Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering**

8. Du kan anvende viden om analyse, planlægning, udførelse og evaluering af sociale, fysiske, kulturelle og kreative aktiviteter for enkeltpersoner og grupper til at understøtte et meningsfuldt hverdagsliv for borgeren/patienten ud fra en rehabiliterende tilgang.

9. Du kan anvende viden om kommunale tilbud, frivillige organisationer og netværksgrupper til at udvælge og gennemføre meningsfulde aktiviteter i samarbejde med borgeren/patienten.

### **Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering ekspertniveau**

8. Du kan anvende viden om analyse, planlægning, udførelse og evaluering af sociale, fysiske, kulturelle og kreative aktiviteter for enkeltpersoner og grupper til at begrunde og understøtte et meningsfuldt hverdagsliv for borgeren/patienten ud fra en rehabiliterende tilgang.

9. Du kan finde og anvende viden om kommunale tilbud, frivillige organisationer og netværksgrupper til at udvælge og gennemføre meningsfulde aktiviteter i samarbejde med borgeren/patienten.



**Farmakologi og medicinhandling**

6. Du kan anvende viden om sundhedspædagogiske metoder, redskaber og praksisformer, herunder vejledning, motivation og selvadministration i samarbejdet med borgere, patienter og pårørende i primær og sekundær sektor, herunder samarbejde med almen praksis til at øge kvaliteten og patientsikkerheden ved medicinhandling.

### 3.3.15 Medicinhåndtering og lovgivning – S2

Varighed: 1 uge



#### / Tematekst

I skoleperiode 1B arbejdede du med lovgivning i forhold til medicinhåndtering og det ansvar og de kompetencer, der følger din autorisation som social-og sundhedsassistent.

Du har erfaringer fra praktik 1B med at dispensere og administrere medicin, og du skal bruge disse erfaringer til at vide, hvordan du handler som medhjælp, samt hvordan du videredelegerer medicineringsopgaver. Desuden skal du forholde dig til, hvordan du arbejder med lovgivning og lokale retningslinjer og instrukser på din arbejdsplads. Du arbejder med mundtlig og skriftlig kommunikation og dokumentation for at kunne udveksle faglige informationer og observationer omkring medicinsk behandling både tværprofessionelt og tværsektorielt.

For at øge patientsikkerheden, når du arbejder med medicin, skal du foretage medicinberegninger. Du arbejder derfor med medicinberegninger og matematiske mængdeberegninger.

I løbet af temaet udarbejder du dit eksaminationsgrundlag til prøven i Farmakologi og medicinhåndtering. Eksaminationsgrundlaget kan tage udgangspunkt i din farmakologiopgave fra praktik 1B. Eksaminationsgrundlaget afleverer du i slutningen af temaet.

#### / Indholdspunkter

- Kvalitetssikring og lovgivning i forhold til håndtering af medicin
- Lokale procedurer og instrukser
- Skriftlige og mundtlig kommunikation til udveksling af data herunder journalføringsbekendtgørelsen
- Delegation herunder vejledningen om autoriserede sundhedspersoners benyttelse af medhjælp
- Medicinberegning
- Udarbejde og aflevering af eksaminationsgrundlag til prøve i farmakologi og medicinhåndtering

Integreret naturfag:

- Faglige beregninger herunder masseprocent, volumenprocent og stoffers halveringstider

#### / Kompetencemål

10) Du kan selvstændigt varetage medicindispensering og medicinadministration i henhold til gældende lovgivning og arbejdspladsens kliniske retningslinjer og procedurer.

## / Fagmål

### **Det sammenhængende borger- og patientforløb**

3. Du kan anvende viden om mundtlig og skriftlig kommunikation til selvstændigt at varetage dokumentation samt kunne udveksle data i det tværprofessionelle og tværsektorielle samarbejde.

### **Det sammenhængende borger- og patientforløb ekspertniveau**

3. Du kan anvende viden om mundtlig og skriftlig kommunikation til selvstændigt at sammenholde og varetage dokumentation samt kunne finde og udveksle data i det tværprofessionelle og tværsektorielle samarbejde.

### **Farmakologi og medicinhandling**

1. Du kan anvende viden om lovgivning, instrukser, vejledninger og lokale procedurer til at forklare social- og sundhedsassistentens ansvar og kompetenceområde til selvstændigt at kunne varetage medicinhandling i gældende praksis, herunder delegering, videredelegering, ledelsens ansvar og akkreditering.

2. Du kan anvende viden om kvalitetssikring og utilsigtede hændelser (UTH) til selvstændigt og i det tværprofessionelle samarbejde at kunne fremme patientsikkerheden og forebygge fejl ved medicinhandling i praksis, herunder dokumentere, indrapportere samt følge op på sundhedsfaglige tilsyn.

3. Du kan anvende viden om anatomi og fysiologi til at forklare lægemidlers farmakokinetik, herunder absorption, distribution og elimination og farmakodynamik.

4. Du kan anvende beregninger af medicin for at fremme patientsikkerheden og forebygge fejl ved medicinhandling.

5. Du kan anvende viden om almen og speciel farmakologi, herunder psykofarmaka til at observere virkninger og bivirkninger samt forklare kontraindikationer, interaktioner og dispenseringsformer inden for de mest almindelige hovedgrupper, herunder hvilken betydning det har for observationen af borgere og patienter.

6. Du kan anvende viden om sundhedspædagogiske metoder, redskaber og praksisformer, herunder vejledning, motivation og selvadministration i samarbejdet med borgere, patienter og pårørende i primær og sekundær sektor, herunder samarbejde med almen praksis til at øge kvaliteten og patientsikkerheden ved medicinhandling.

7. Du kan anvende viden om hygiejne og risikofaktorer ved medicinhandling herunder arbejdsmiljøudvalgets opgave og arbejdsmiljøcertificering til at forebygge arbejdsskader i praksis.

### **Naturfag niveau C**

2. Du kan sikkert vælge og anvende matematik til at forklare naturvidenskabelige fænomener og problemstillinger.

### 3.3.16 Omsorg og behandling ved adfærdsforstyrrelser – S2

Varighed: 2 uger

Temaet er inklusiv temaerne Dansk/Kultur og arbejdspladskultur samt Engelsk/Valgfag/Fordybelsesfag – se særskilte temabeskrivelser i afsnit 3.3.10 til 3.3.13



#### / Tematekst

I dette tema har du fokus på omsorg og behandling til borgeren og patienten med adfærdsforstyrrelser som følge af en demenssygdom.

Du arbejder videre med din viden fra skoleperiode 1B om forskellige demenssygdomme, herunder sygdomslære, behandling og personcentreret omsorg. I temaet inddrager du Den Nationale Demenshandlingsplan, nationale kliniske retningslinjer og forløbsprogrammer. Dette bruger du blandt andet for at medvirke til at opspore demens, derudover vil du være med til at forebygge en yderligere forværring i de psykiske og somatiske symptomer, herunder delir.

Du lærer om adfærdsmæssige udfordringer, der kan opstå hos borgeren og patienten med demens, herunder udadreagerende adfærd. Desuden får du viden om lovgivning i forhold til tvang og magt. For at arbejde forebyggende i forhold til magtanvendelse får du viden om socialpædagogiske handlingsplaner og omgivelsernes betydning. Du arbejder videre med nogle af de farmakologiske præparater, som borgeren og patienten med demens ofte får, herunder anbefalinger for den medicinske behandling.

For at du i din kommende praktik kan møde borgeren og patienten med demens med både respekt og værdighed, arbejder du videre med at kommunikere og samarbejde med både borgere, patienter og pårørende.

Du kan arbejde med E-læringsprogrammet ABC Demens udarbejdet af det nationale videnscenter for demens.

#### / Indholdspunkter

- Demenshandlingsplanen, nationale kliniske retningslinjer og forløbsprogrammer for borgere/patienter med demenssygdomme
- Adfærd og psykiske symptomer hos borgere og patienter med demenssygdomme, herunder BPSD modellen og demensligningen
- Observationer af somatiske symptomer, herunder delir
- Lovgivning herunder magtanvendelse og tvang ved somatisk behandling af varigt inhabile
- Tidlig opsporing i forhold til symptomer på demens
- Anbefalinger for medicinsk behandling af borgere og patienter med demens lidelser

I dette tema skal du også arbejde med to andre temaer svarende til 2 x 2 dage, afhængig af om du har godskrivning for dansk og/eller har godskrivning for engelsk eller ikke har valgt engelsk til.

- Til dig, der skal have dansk – se temabeskrivelse 3.3.10
- Til dig, der har godskrivning for dansk og derfor skal have Kulturmødet og arbejdspladskultur – se temabeskrivelse 3.3.11
- Til dig, der skal have engelsk – se temabeskrivelse 3.3.12
- Til dig, der har godskrivning for engelsk eller ikke har valgt engelsk til og skal have Valgfag/Fordybelsesfag – se temabeskrivelse 3.3.13

## / **Kompetencemål**

1) Du kan selvstændigt udøve arbejdet som social- og sundhedsassistent i overensstemmelse med de etiske og lovmæssige regler, der følger med ansvaret som autoriseret sundhedsperson. Du kan i et tværprofessionelt samarbejde arbejde i overensstemmelse med de fastlagte kvalitetsstandarder, herunder beskrivelser af serviceniveau og procedurer for patientsikkerhed.

## / **Fagmål**

### **Mødet med borgeren og patienten**

9. Du kan anvende viden om fysiske og psykiske funktionsnedsættelser til selvstændigt at tage medansvar for konflikthåndtering samt forebyggelse af konflikter og magtanvendelse i mødet med borgeren/patienten.

### **Kvalitet og udvikling**

3. Du kan anvende viden om nationale kliniske retningslinjer og lokale instrukser til med udgangspunkt i borgerens/patientens og pårørendes behov og mål for sygeplejen at medvirke til at sikre kvalitet og ikke-diskrimination i de sundhedsfaglige ydelser.

### **Psykisk sygdom og sygepleje**

7. Du kan anvende viden om socialpsykologi og omgivelsernes betydning for borgere med psykisk sygdom, herunder demens, til at kunne bevare respekt og værdighed for den enkelte borger/patient samt forebygge udadreagerende adfærd og magtanvendelse.

### 3.3.17 Projektopgave inden for psykiatrisk sygepleje og rehabilitering samt prøve i Farmakologi og medicin håndtering – S2

Varighed: 3 uger



#### / Tematekst

I dette tema arbejder du med en projektopgave inden for psykiatrisk sygepleje og rehabilitering. Du går også til prøve i faget farmakologi og medicin håndtering.

#### Projektopgave

I løbet af skoleperioden har du lært nye begreber og teorier inden for psykiatriområdet. Du har blandt andet arbejdet med psykiatiske diagnoser, behandlingsformer og tilgange til sygepleje. Du har lært om recovery og psykosocial rehabilitering. Du har fået indblik i borgerens og patientens psykosociale forudsætninger og kontaktpersonens rolle. Denne viden anvender du nu i din projektopgave, og du begrundede dine refleksioner.

I projektopgaven samarbejder du med din underviser om at vælge en problemstilling rettet imod din kommende praktik 2. Du kan i praktikken møde borgere og patienter med psykiske sygdomme, demenstilstande eller misbrugsproblematikker. Du kan også møde borgere og patienter med andre handicapdiagnoser. Det kan fx være ældre med svær synsnedsettelse, unge med cerebral parese samt borgere og patienter med fysik og psykisk udviklingshæmning. Det fælles fokus er psykiatrisk sygepleje og rehabilitering.

Du kan igennem projektopgaven have fokus på, hvordan du møder borger, patient og pårørende på en respektfuld og værdig måde. Her kan du være opmærksom på forskellige kulturer og sundhedsopfattelser. Igennem din projektopgave kan du have fokus på, hvordan du kan skabe et involverende samarbejde med borger, patient og pårørende.

SOSU H har udarbejdet en "Projekthåndbog", som beskriver, hvordan en projektopgave udarbejdes. Projekthåndbogen danner rammen om dit arbejde. Den beskriver, hvilke elementer projektopgaven består af samt forskellige metoder til produkt og til formidling af projektopgaven. Du kan arbejde med alle elementer eller delelementer fra projekthåndbogen, og her kan du i samarbejde med din underviser vælge metoder ud fra din motivation og måder at lære på. Projektopgaven skal resultere i et produkt, der kan formidles til dine kolleger på holdet og undervisere.

## Prøve i farmakologi og medicin håndtering

I temaet forbereder du dig til prøve i Farmakologi og medicin håndtering. Der er afsat 3 dage til forberedelse og prøve. Du får vejledning i, hvordan prøven foregår, hvilket krav der stilles, samt hvordan du kan forberede oplæg og disposition til prøven. I temaet afholdes prøven.

Du skal i dette tema også gennemføre brandkursus og hygiejnekursus online.

### / Indholdspunkter

- Psykiske sygdomme herunder symptomer og behandling
- Sygepleje til borgere og patienter med psykiske sygdomme og funktionsnedsættelser
- Recovery og psykosocial rehabilitering
- Kulturer og sundhedsopfattelser
- Værdighed og integritet
- Involverende samarbejde
- Prøve i faget Farmakologi og medicin håndtering
- Brandkursus og hygiejnekursus online
- Skolevejledning/PIXI-LUP
- Intro til praktik og til opgave i farmakologi i praktik 2

### / Kompetencemål

2) Du kan begrunde og selvstændigt tilrettelægge, udføre og evaluere sygepleje, der retter sig imod borgere og patienters grundlæggende behov ud fra en metodisk og rehabiliterende tilgang.

5) Du kan selvstændigt arbejde med borger – og patientrettet forebyggelse, sundhedsfremme og rehabilitering i forhold til de hyppigst forekommende fysiske og psykiske sygdomme og funktionsnedsættelser.

10) Du kan selvstændigt varetage medicindispensering og medicinadministration i henhold til gældende lovgivning og arbejdspladsens kliniske retningslinjer og procedurer.

### / Fagmål

#### Mødet med borgeren og patienten

3. Du kan anvende viden om forskellige kulturer og sundhedsopfattelser til at møde borgeren/patienten og de pårørende med respekt for værdighed og integritet.

#### Psykisk sygdom og sygepleje

1. Du kan anvende viden om de hyppigst forekommende psykiske sygdomme og deres symptomer herunder demenssygdomme, skizofreni, affektive lidelser, angsttilstande, personlighedsforstyrrelser og dobbelt-diagnoser til selvstændigt at varetage sygepleje af borgere/patienter med psykisk sygdom.

4. Du kan anvende viden om mestringsstrategier og den enkeltes psykosociale forudsætninger og udviklingsmuligheder til selvstændigt at indgå i et involverende samarbejde med borgeren/patienten om et forløb.

#### Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering

3. Du kan anvende viden om rehabilitering i hverdagslivet til at indgå i et involverende samarbejde med borgeren/patienten og dennes netværk, herunder understøtte sammenhæng i borgerens/patientens hverdagsliv.

#### Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering ekspertniveau

3. Du kan anvende viden om rehabilitering i hverdagslivet til at indgå i et involverende samarbejde med borgeren/patienten og dennes netværk, herunder identificere og understøtte sammenhæng i borgerens/patientens hverdagsliv.

## **Farmakologi og medicin håndtering**

1. Du kan anvende viden om lovgivning, instrukser, vejledninger og lokale procedurer til at forklare social- og sundhedsassistentens ansvar og kompetenceområde til selvstændigt at kunne varetage medicin håndtering i gældende praksis, herunder delegering, videre delegering, ledelsens ansvar og akkreditering.

2. Du kan anvende viden om kvalitetssikring og utilsigtede hændelser (UTH) til selvstændigt og i det tværfaglige samarbejde at kunne fremme patientsikkerheden og forebygge fejl ved medicin håndtering i praksis, herunder dokumentere, indrapportere samt følge op på sundhedsfaglige tilsyn.

3. Du kan anvende viden om anatomi og fysiologi til at forklare lægemidlers farmakokinetik, herunder absorption, distribution og elimination og farmakodynamik.

4. Du kan anvende beregninger af medicin for at fremme patientsikkerheden og forebygge fejl ved medicin håndtering.

5. Du kan anvende viden om almen og speciel farmakologi, herunder psykofarmaka til at observere virkninger og bivirkninger samt forklare kontraindikationer, interaktioner og dispenseringsformer inden for de mest almindelige hovedgrupper, herunder hvilken betydning det har for observationen af borgere og patienter.

6. Du kan anvende viden om sundhedspædagogiske metoder, redskaber og praksisformer, herunder vejledning, motivation og selvadministration i samarbejdet med borgere, patienter og pårørende i primær og sekundær sektor, herunder samarbejde med almen praksis til at øge kvaliteten og patientsikkerheden ved medicin håndtering.

7. Du kan anvende viden om hygiejne og risikofaktorer ved medicin håndtering herunder arbejdsmiljøudvalgets opgave og arbejdsmiljøcertificering til at forebygge arbejdsskader i praksis.

## **Understøttende fagmål**

### **Dansk niveau C, fremstilling**

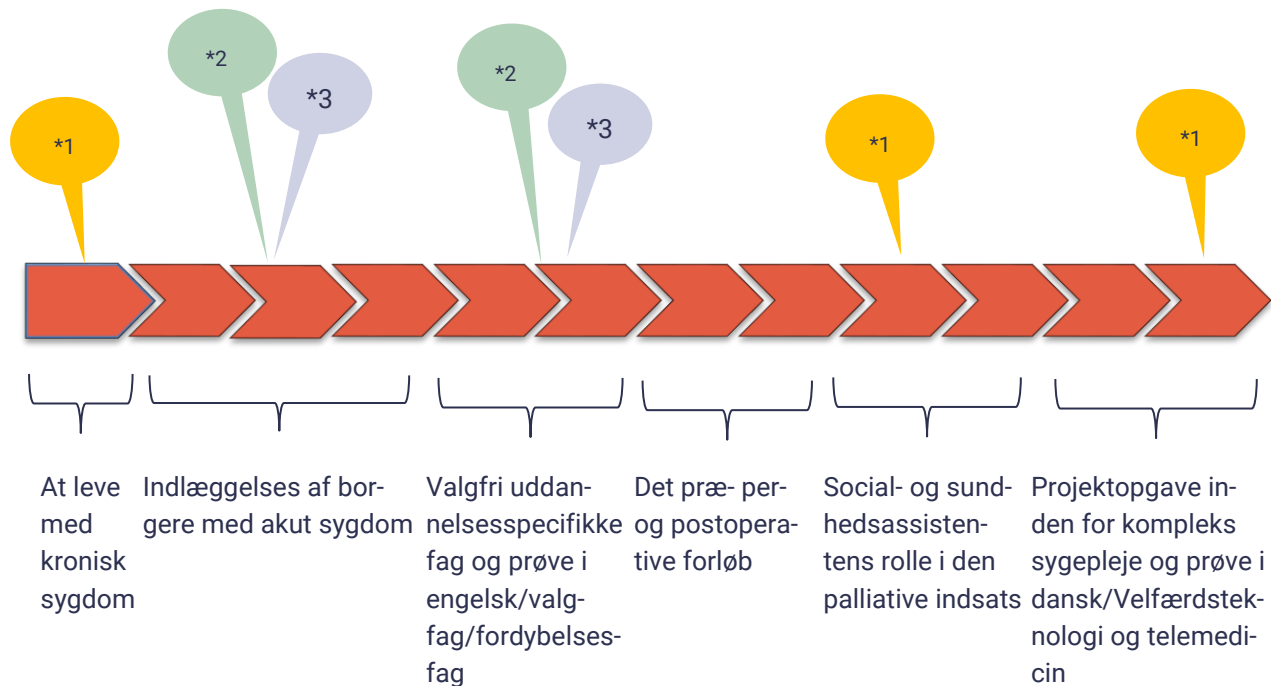
1. Du kan anvende relevante skrivestrategier og udtrykke dig forståeligt, varieret og nuanceret i skrift, tale, lyd og billede i en form, der passer til genre og situation.

2. Du kan planlægge, forberede og fremstille formelt korrekte, varierede og nuancerede skriftlige og mundtlige tekster ved brug af teksttyper, der er relevante i forhold til emner og kontekster inden for erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag.



## 3.3.18 Skoleperiode 3A: Oversigt over bundne og valgfri dele

Figuren viser, hvordan de bundne (under pilen) og valgfri (over pilen) undervisningsdele er tilrettelagt på skoleperiode S3A. De valgfri dele bliver tilrettelagt inden for fem temaer.



\*1 EUD/EUV: Dansk

\*1 EUD/EUV: Velfærdsteknologi og telemedicin for elever med godskrivning i dansk

\*2 EUD/EUV3: Engelsk

\*2 EUD/EUV3: Fordybelsesfag for elever med godskrivning i eller fravalg af engelsk sammen med valgfag EUV2/EUV1

\*3 EUV2/EUV1: Valgfag med mulighed for at vælge engelsk sammen med EUD/EUV3

Velkommen til skoleperiode 3A (S3A) på hovedforløbet for social- og sundhedsassistenter på SOSU H.

S3A varer 12 uger og består af fem bundne temaer, som er fælles for alle. Herudover er der tre temaer, der er tilrettelagt ud fra, om du er EUD/EUV3-elev eller EUV2/EUV1-elev, og om du har godskrivning for dansk og/eller har godskrivning for engelsk eller har fravalgt engelsk. Herudover er der en uges valgfag og to ugers valgfri uddannelsesspecifikke fag.

For dig, der har dansk, bliver faget afsluttet med prøve på S3A i temaet 'Projektopgave inden for kompleks sygepleje og prøve i dansk/Velfærdsteknologi og telemedicin.'

For dig, der har engelsk, bliver faget afsluttet med prøve på S3A i temaet 'Valgfri uddannelsesspecifikke fag og prøve i engelsk/valgfag/fordybelsesfag.'

Af oversigten ovenover kan du se, hvilke temaer du arbejder med på S3A.

I løbet af skoleperioden får du styrket dine kompetencer inden for det tværprofessionelle og tværsektorielle samarbejde.

Du får indblik i, hvordan borgere med kronisk sygdom kan håndtere deres liv, og hvordan du i gennem sundhedspædagogiske metoder kan støtte dem i forandringer. Du vil i skoleforløbet beskæftige dig med borgere, der bliver indlagt med akutte forværringer. Du får styrket dit kliniske blik gennem observationer og tidlig opsporing. Du arbejder med komplekse og grundlæggende sygeplejebehov i det præ-, per- og post-operative forløb. Derudover får du fokus på den rehabiliterende indsats efter operation. Der vil i skoleperioden også være fokus på din rolle i den palliative indsats, og hvordan du kan håndtere de problematikker, der kan opstå. På S3A arbejder du videre med progression i dit projektarbejde.

Gennem uddannelsen er du med til at udvikle faget og din fagidentitet. Uddannelsen danner dig som autoriseret sundhedsperson, og du udvikler kompetencer til at yde professionel helhedsorienteret omsorg og til at fremme borgerens sundhed. På S3A kommer du og dine kolleger med forskellige social- og sundhedsfaglige erfaringer. Du arbejder med din læringsmæssige og demokratiske dannelse, når du i fællesskaber på skolen og praktikken sætter din viden og erfaringer i relation til undervisningen.

SOSU H understøtter læring via evaluering. Undervejs på S3A arbejder du med din læringsproces, der bliver understøttet af forskellige læringsmetoder og evalueringsformer. Hyppigheden af evaluering vil variere.

I løbet af S3A vil dit arbejde, initiativ og indsats afspejles og resultere i et eller flere værker/produkter/dokumentationer. Dine værker/produkter/dokumentationer kan indgå i en samlet portefolie, der tydeliggør og dokumenterer din faglige, læringsmæssige og demokratiske dannelse til social- og sundhedsassistent.

Beskrivelsen af temaerne på S3A kommer på de følgende sider.

### 3.3.19 At leve med kronisk sygdom – S3A

Varighed: 1 uge

Temaet er inklusiv temaerne 'Dansk/Velfærdsteknologi og telemedicin'

– se særskilte temabeskrivelser i afsnit 3.3.20 og 3.3.21



#### / Tematekst

I dette tema bliver dine erfaringer fra praktikken et centralt omdrejningspunkt. Du arbejder med at skabe sammenhæng mellem teori og den praksis, du lige har oplevet i praktik 2.

I dette tema har du fokus på borgere med kroniske sygdomme, som både kan være psykiatriske og somatiske sygdomme. Det er borgere, du kommer til at møde i din kommende praktik i både primær og sekundær sektor. Du arbejder med, hvilken betydning det har for borgerens hverdagsliv at have en kronisk sygdom. Du er som social- og sundhedsassistent med til at arbejde sundhedsfremmende og forebyggende og skabe forandringer i borgerens liv samt understøtte borgerens handlekompetencer.

I forbindelse med din farmakologiopgave har du fået erfaringer i praktik 2 med at understøtte borgerens compliance igennem arbejdet med concordance. Denne erfaring bruger du i arbejdet med borgerens motivation til forandring. Du anvender din viden om den motiverende samtale fra S2 i forhold til at understøtte livskvalitet og mestringsstrategi hos borgere med kronisk sygdom.

#### / Indholdspunkter

- Betydningen af kronisk sygdom for borgerens liv
- Opfattelser af kronisk sygdom
- Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering
- Patient- og borgerinddragelse og samarbejde
- Forandringsprocesser og forandringshjulet
- Handlekompetencer
- Inddragelse af farmakologiopgaven

#### / Kompetencemål

5) Du kan selvstændigt arbejde med borger – og patientrettet forebyggelse, sundhedsfremme og rehabilitering i forhold til de hyppigst forekommende fysiske og psykiske sygdomme og funktionsnedsættelser.

## / Fagmål

### **Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering**

3. Du kan anvende viden om sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering til at varetage social-og sundhedsassistentens opgaver i den tværprofessionelle og tværsektorielle indsats med udgangspunkt i borgerens/patientens ønsker og behov.

### **Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering ekspertniveau**

3. Du kan anvende viden om sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering til at begrunde og varetage social-og sundhedsassistentens opgaver i den tværprofessionelle og tværsektorielle indsats med udgangspunkt i borgerens/patientens ønsker og behov.

I dette tema skal du også arbejde med et andet tema svarende til 2 dage, afhængig af om du har dansk eller har godskrivning for dansk

- Til dig, der skal have 'Dansk' – se temabeskrivelse 3.3.20
- Til dig, der har godskrivning for dansk og derfor skal have 'Velfærdsteknologi og telemedicin' – se temabeskrivelse 3.3.21

## 3.3.20 Dansk – S3A

Varighed: 1 uge



### / Tematekst

Temaet er for dig, der også havde dansk på S2. Dagene i temaet er fordelt over flere temaer på S3A. Når dansk indgår i et tema, som det gør i temaerne 'At leve med kronisk sygdom' og 'Social- og sundhedsassistentens rolle i den palliative indsats', er der fokus på danskfaget i et erhvervs- og uddannelsesrettet perspektiv. Du øver dig i at lytte, læse og deltage i samtale ud fra forskellige tekster og teksttyper. Du arbejder med at forholde dig til dit eget og andres liv og tanker samt med at forstå dig selv i samspil med omverden. Dansk bliver afsluttet med en prøve i temaet 'Projektopgave inden for kompleks sygdom og prøve i dansk/Velfærdsteknologi og telemedicin'.

Du arbejder fortsat med fire overordnede kompetenceområder: kommunikation, læsning, fortolkning og fremstilling. Du arbejder metodisk, både mundtligt og skriftligt, med at referere, analysere, argumentere, fortolke og perspektivere. Du fremmer dine innovative, kreative, analytiske og kritiske kompetencer til at kvalificere arbejdet med de opgaver, du møder i dagligdagen. Med afsæt i det udvidede tekstbegreb arbejder du med fiktion, faktion og nonfiktion.

De teksttyper, du arbejder med, tager afsæt i temaet 'At leve med kronisk sygdom'. Du bliver i temaet stillet en skriftlig opgave, som du skal arbejde med i starten af S3A. Denne opgave skal indgå i din portfolio, som du skal bruge til din prøve i dansk i slutningen af S3A. Du får feedback på din opgave, som du kan bruge i udviklingen af dine skriftlige kompetencer.

Se prøvebeskrivelsen af dansk i afsnit 2.9.1.

### / Indholdspunkter

- Metodisk analyse af teksttyper
- Tekstanalyse med afsæt i temaet
- Igangsættelse af skriftlig opgave

### / Fagmål

**Dansk**

**Mål niveau C**

Målene er inddelt i fire overordnede kompetenceområder: Kommunikation, læsning, fortolkning og fremstilling.

## Kommunikation

### Niveau C

1. Du kan kommunikere reflekteret og nuanceret i komplekse almene og erhvervsfaglige situationer med brug af relevante tale-, lytte- og samtalestrategier i forhold til formål og situation.
2. Du kan diskutere, argumentere og kommunikere hensigtsmæssigt i samarbejde og samvær med andre og reflektere over forskellige former for kommunikation.
3. Du kan reflektere over samspillet mellem formål og forskellige former for kommunikation samt egen rolle og ansvar i kommunikationssituationen.
4. Du kan vælge og anvende it og multimodale medier hensigtsmæssigt, reflekteret og kritisk til kommunikation, informationssøgning og formidling.
5. Du kan skelne mellem, reflektere over, vurdere og indgå i kritisk dialog om virksomheders interne og eksterne kommunikation.
6. Du kan forklare og reflektere over sproglige normer i diverse kontekster indenfor erhverv, uddannelse, samfund og danskfaget.

## Læsning

### Niveau C

1. Du kan læse, forstå og diskutere teksters betydning i almene og erhvervsmæssige sammenhænge og anvende relevante læsestrategier i forhold til læseformål, teksttype og kontekst.
2. Du kan gennemføre målrettet og kritisk informationssøgning med relevans for erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag.
3. Du kan ud fra læseformål, kontekst og kendskab til teksttyper forberede og gennemføre læsning af relevans for erhverv, uddannelse og samfund og efterfølgende indgå i kritisk dialog om denne læsning.

## Fortolkning

### Niveau C

1. Du kan forholde sig til kultur, sprog, historie, erhverv og uddannelse gennem analyse og diskussion af tekster.
2. Du kan vælge og analysere diverse tekster, som er relateret til erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag og anvende relevante analysemodeller.
3. Du kan tolke og/eller uddrage relevant betydning af tekster, relateret til erhverv, historie, uddannelse, samfund og dagligdag, på grundlag af analyse og diskutere og vurdere tolkningen.
4. Du kan metodisk reflektere over og vurdere tekster relateret til erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag på grundlag af analyse og indgå i kritisk dialog om sin vurdering.
5. Du kan perspektivere tekster relateret til erhverv, historie, uddannelse, samfund og dagligdag på grundlag af analyse.

## Fremstilling

### Niveau C

1. Du kan anvende relevante skrivestrategier og udtrykke dig forståeligt, varieret og nuanceret i skrift, tale, lyd og billede i en form, der passer til genre og situation.
2. Du kan planlægge, forberede og fremstille formelt korrekte, varierede og nuancerede skriftlige og mundtlige tekster ved brug af teksttyper, der er relevante i forhold til emner og kontekster inden for erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag.
3. Du kan sammenligne og gå i kritisk dialog med folk fra uddannelse og erhverv om egne og andres skriftlige produkter, herunder om skriveformål, målgruppe, genre og sproglig stil og grammatisk forståelse.

4. Du kan vælge, anvende og begrunde hensigtsmæssige repræsentationsformer med relevans for erhverv, uddannelse og samfund.

### 3.3.21 Velfærdsteknologi og telemedicin – S3A

Varighed: 1 uge



#### / Tematekst

Har du godskrivning for dansk, arbejder du på S3A med temaet 'Velfærdsteknologi og telemedicin', når der er undervisning i dansk. Dagene i dette tema er fordelt over tre af temaerne i S3A. Har du dansk på S3A, skal du have dette tema på skoleperiode 4 (S4). På S4 er dagene i temaet samlet i en uge.

I temaet har du fokus på velfærdsteknologi og telemedicinske strategier og løsninger. Du arbejder med implementering af velfærdsteknologi og telemedicin. Da velfærdsteknologi er et område i konstant udvikling, er det vigtigt, at du i praksis kan arbejde med innovation. Du lærer derfor om innovationsbegrebet og metoder til innovation og samskabelse i temaet.

Du kommer til at arbejde med både introduktion, vejledning og opfølgning i forhold til velfærdsteknologi og telemedicin. I temaet lærer du derfor om forskellige vejledningsmetoder, som du kan anvende hertil. Du udvikler kompetencer til at støtte borgeren i at tage beslutninger om og anvende velfærdsteknologi og telemedicin. Du lærer om evaluering og opfølgning på velfærdsteknologiske løsninger.

#### / Indholdspunkter

- Velfærdsteknologi
- Telemedicin
- Innovation
- Implementerings strategier
- Vejledningsmetoder ift. borgere, pårørende og kollegaer
- Evaluering herunder velfærdsteknologisk vurdering (VTV)

#### / Kompetencemål

12. Du kan selvstændigt anvende relevant velfærdsteknologi samt tage initiativ til implementering af ny viden og teknologi.



## / Fagmål

### **Mødet med borger og patient**

8. Du kan anvende viden om sundhedspædagogisk teori og metode til i et tværfagligt samarbejde at planlægge og gennemføre information, instruktion og vejledning af borgere/patienter og pårørende.

### **Kvalitet og udvikling**

6. Du kan anvende viden om evalueringsmetoder til at inddrage borgeren/patienten og pårørende i gennemførelse og implementering af initiativer og dermed medvirke til støttet beslutningstagen og øget oplevet og sundhedsfaglig kvalitet.

8. Du kan anvende viden om velfærdsteknologi og innovative processer til at medvirke til implementering af nye teknologiske løsninger og arbejdsgange i den sundhedsfaglige praksis, herunder medvirke i anvendelse af telemedicin.

### **Somatisk sygdom og sygepleje**

11. Du kan anvende viden om velfærdsteknologi i sygeplejen til at medvirke ved implementering af nye teknologiske løsninger i forhold til borgeren/patienten og pårørende, herunder telemedicinske løsninger.

### **Somatisk sygdom og sygepleje ekspertniveau**

11. Du kan finde og anvende viden om velfærdsteknologi i sygeplejen til at medvirke ved implementering af nye teknologiske løsninger i forhold til borgeren/patienten og pårørende, herunder telemedicinske løsninger.

## 3.3.22 Indlæggelse af borgere med akut sygdom – S3A

Varighed: 3 uger

Temaet er inklusiv temaerne Engelsk og Valgfag/Fordybelsesfag samt Valgfri uddannelsesspecifikke fag – se særskilte temabeskrivelser i afsnit 3.3.23, 3.3.24 og 3.3.25



### / Tematekst

I dette tema arbejder du med borgere, som får en akut forværring i deres habituelle tilstand og skal indlægges. Du vil arbejde med to sygdomme: Diabetes og apopleksi, og i den forbindelse skal du inddrage den viden, du fik om diabetes fra S1B.

For at kunne være med til at sikre gode overgange mellem sektorerne, eksempelvis når borgere med akutte forværringer og multisygdomme bliver indlagt, skal du i dette tema arbejde med tværprofessionelt og tværsektorielt samarbejde.

Ved tidlig opsporing kan du være med til at forebygge indlæggelser, genindlæggelser samt at vurdere, hvornår en indlæggelse er nødvendig. Du skal derfor arbejde med at skærpe dit kliniske blik, og dit sygeplejefaglige skøn gennem dine observationer. I dine observationer skal du bruge din viden om blodet og tryk fx i forhold til om borgeren/patienten udvikler ødemer. Du får også viden om kroppens syre-/base balance, og om hvordan kroppen regulerer en pH forskydning. Denne viden skal du bruge i dine observationer eksempelvis i forhold til en borger med diabetes.

Du skal opnå viden om smertefysiologi, og lære at anvende værktøjer til vurdering af smerter, for at kunne observere borgere/patienter med smerter.

For at kunne forebygge og nedbringe institutionsinfektioner skal du kunne kombinere din viden om hygiejne, infektioner, immunforsvaret, mikroorganismers udbredelse og bakteriers resistens. Du vil møde patienter i forskellige isolationsregimer, og derfor skal du kunne vejlede patienter, borgere, kollegaer og pårørende omkring hygiejne.

### / Indholdspunkter

- Tværprofessionelt og tværsektorielt samarbejde
- Metoder til tidlig opsporing
- Sygdomme, multisygdomme og akut forværring
- Diabetes, akut forværring, behandling og sygepleje

- Nyrerne herunder anatomi, fysiologi og sygdomslære
- Apopleksi herunder anatomi, fysiologi, sygdomslære, behandling og sygepleje
- Smertefysiologi og observationer
- Immunforsvaret
- Institutionsinfektioner herunder hygiejne, rene rutiner og isolationsregimer
- Vejledning i forhold til de hygiejniske principper

Integreret naturfag, svarende til 3 dage

- pH-begrebet. Kroppens syre/base balance og kroppens reguleringsmekanismer. Kemikalier og sikkerhed
- Blodet, blodets kolloidosmotiske tryk, intra- og ekstracellulære væsker
- Mikroorganismers udbredelse og bakteriers resistens

I dette tema skal du også arbejde med et andet tema på 4 dage, afhængig af om du har engelsk eller har godskrivning for engelsk eller ikke har valgt engelsk til. Herudover er der 1 dag med valgfri uddannelsesspecifikke fag.

- Til dig, der skal have 'Engelsk' – se temabeskrivelse 3.3.23
- Til dig, der har godskrivning for engelsk eller ikke har valgt engelsk til og skal have Valgfag/Fordybellesfag – se temabeskrivelse 3.3.24
- Valgfri uddannelsesspecifikke fag – se temabeskrivelse 3.3.25

## / **Kompetencemål**

4) Du kan på baggrund af en sygeplejefaglig vurdering handle på forandringer i borgerens og patientens fysiske og psykiske symptomer, herunder anvende værktøjer til tidlig opsporing.

13) Du kan selvstændigt anvende principper for hygiejne og afbrydelse af smitteveje, herunder rene rutiner, sterilteknikker og isolation samt vejlede borgere, patienter, pårørende, kollegaer og frivillige herom.

## / **Fagmål**

### **Mødet med borgeren og patienten**

7) Du kan anvende viden om mestringsstrategier og motivationsfaktorer til at understøtte borgerens/patientens mestring af egen sygdom og rehabiliteringsproces.

### **Kvalitet og udvikling**

5) Eleven kan anvende viden om forskellige værktøjer og metoder til kvalitetssikring og selvstændigt medvirke til at udvikle og sikre patientsikkerhed i det tværsektorielle og tværprofessionelle samarbejde.

### **Somatisk sygdom og sygepleje**

6) Du kan anvende viden om somatisk sygdomslære, herunder multisygdomme og akutte sygdomme til at kunne indgå i komplekse sygepleje- og behandlingsforløb i det tværprofessionelle samarbejde.

8) Du kan anvende viden om principper for hygiejne til at arbejde med særlige regimer i forbindelse med infektionssygdomme og institutionsinfektioner samt til at vejlede borgeren/patienten, pårørende og kollegaer i at overholde hygiejniske principper for at afbryde smitteveje.

9) Du kan anvende viden om sterile rutiner, teknikker og rene procedurer til at afbryde smitteveje og håndtere sygeplejeopgaver i forbindelse med fx sår, sonder og katetre.

## **Somatisk sygdom og sygepleje ekspertniveau**

- 6) Du kan anvende viden om somatisk sygdomslære, herunder multisygdomme og akutte sygdomme til at kunne begrunde og indgå i komplekse sygepleje- og behandlingsforløb i det tværprofessionelle samarbejde.
- 8) Du kan finde og anvende viden om principper for hygiejne til at begrunde og arbejde med særlige regimer i forbindelse med infektionssygdomme og institutionsinfektioner samt til at vejlede borgeren/patienten, pårørende og kollegaer i at overholde hygiejniske principper for at afbryde smitteveje.
- 9) Du kan finde og anvende viden om sterile rutiner, teknikker og rene procedurer til at afbryde smitteveje og håndtere sygeplejeopgaver i forbindelse med fx sår, sonder og katetre.

## **Naturfag niveau C**

- 2. Du kan sikkert vælge og anvende matematik til at forklare naturvidenskabelige fænomener og problemstillinger.
- 3. Du kan forklare og vurdere samspillet mellem teori og eksperimentelt arbejde og opnå en selvstændig og undersøgende handlemåde i forbindelse hermed.
- 4. Du kan planlægge, gennemføre og vurdere eksperimentelt arbejde med anvendelse af laboratorieudstyr eller andet relevant udstyr.
- 5. Du kan begrunde og demonstrere sikkerhedsmæssigt korrekt arbejde med udstyr og kemikalier herunder vurdere sikkerhed og risikomomenter.
- 7. Du kan med sikkerhed anvende den naturvidenskabelige arbejdsmetode, herunder beskrive forholdet mellem teori og praksis.
- 8. Du kan reflektere over og diskutere naturfaglige og erhvervsfaglige problemstillinger, som de kommer til udtryk i medierne, herunder vurdere de naturfaglige elementer i fremstilling og argumentation.
- 9. Du kan perspektivere resultater i forhold til erhvervsfaglige og/eller samfundsmæssige problemstillinger.

### 3.3.23 Engelsk – S3A

Varighed: 1 uge



#### / Tematekst

Temaet er for dig, der også havde engelsk på S2. På S3A indgår engelsk i temaet 'Indlæggelse af borgere med akut sygdom', hvor der er fokus på engelsk i et erhvervs- og uddannelsesrettet perspektiv. Du øver dig i at tale, samtale, lytte, læse og skrive ud fra forskellige emner og teksttyper. Engelsk bliver afsluttet med en prøve i temaet 'Valgfri uddannelsesspecifikke fag'.

Du arbejder fortsat med fire overordnede kompetenceområder: Kommunikation, kommunikationsstrategier, sprogbrug og sprogtilegnelse samt kultur- og samfundsforhold. Du udvikler dine kommunikative, kulturelle og internationale kompetencer til at kunne kommunikere og varetage arbejdsopgaver, hvori engelsk indgår. Engelsk er med til at udvikle dit ordforråd, så du kan bruge det engelske sprog til at indgå i dialog med borgere, patienter, pårørende og kolleger.

Teksttyperne tager afsæt i temaet 'Indlæggelse af borgere med akut sygdom'. På S3A skriver og afleverer du en synopsis, som du skal bruge til din prøve i engelsk.

Se prøvebeskrivelsen af engelsk i afsnit 2.9.3.

#### / Indholdspunkter

- Tale, samtale, lytte, læse og skrive i en engelsksproglig kontekst.

#### / Fagmål

##### Engelsk

##### Mål niveau E, D og C

Målene er inddelt i følgende fire områder: Kommunikation, kommunikationsstrategier, sprogbrug og sprogtilegnelse samt kultur- og samfundsforhold.

##### Kommunikation

##### Niveau E

1. Du kan forstå hovedindholdet af talt fremmedsprog om udvalgte emner.
2. Du kan forstå hovedindholdet af skrevne fremmedsproglige tekster om udvalgte emner.
3. Du kan udtrykke sig mundtligt med en vis præcision i et sammenhængende sprog med afgrænset ordforråd inden for udvalgte afgrænsede emner.

4. Du kan redegøre mundtligt for indholdet af de væsentlige informationer i udvalgte teksttyper.
5. Du kan redegøre for et forberedt stofområde.
6. Du kan deltage i samtaler og diskutere alsidige emner.
7. Du kan udtrykke sig skriftligt med præcision og i et sammenhængende sprog tilpasset emner og kontekster.
8. Du kan anvende og bearbejde viden og informationer skriftligt inden for alsidige emner, tekster og situationer.
9. Du kan anvende multimodale medier til at kommunikere selvstændigt mundtligt og skriftligt.

## Niveau D

1. Du kan forstå indholdet af talt fremmedsprog om alsidige emner.
2. Du kan forstå indholdet af skrevne fremmedsproglige tekster om alsidige emner.
3. udtrykke sig mundtligt med udtalt præcision i et sammenhængende sprog med alsidigt ordforråd inden for varierede emner.
4. Du kan redegøre mundtligt for indholdet af de væsentlige informationer i forskellige teksttyper.
5. Du kan redegøre for, forklare og uddybe et forberedt stofområde.
6. Du kan deltage aktivt i samtaler og diskutere alsidige og specifikke emner.
7. Du kan udtrykke sig skriftligt med præcision og i et sammenhængende sprog tilpasset alsidige emner og kontekster.
8. Du kan anvende, bearbejde og kommentere viden og informationer skriftligt inden for alsidige emner, tekster og situationer.
9. Du kan anvende multimodale medier, til at kommunikere mundtligt med sikkerhed.

## Niveau C

1. Du kan forstå indholdet af talt fremmedsprog om alsidige og specifikke emner.
2. Du kan forstå indholdet af skrevne fremmedsproglige tekster om alsidige og specifikke emner.
3. Du kan udtrykke sig mundtligt med præcision i et sammenhængende sprog med alsidigt og kontekstuel ordforråd inden for varierede og specifikke emner.
4. Du kan redegøre mundtligt for og forklare indholdet af alsidige og kontekstuelle tekster og teksttyper.
5. Du kan redegøre for, forklare, uddybe og kommentere et forberedt stofområde.
6. Du kan tage initiativ til og deltage aktivt i samtaler og diskutere varierede og komplekse emner i et sprog afpasset til situation og samtalemønster.
7. Du kan udtrykke sig skriftligt med høj grad af præcision og i et sammenhængende sprog tilpasset alsidige og komplekse emner og kontekster.
8. Du kan anvende, bearbejde og kommentere og analysere viden og informationer skriftligt inden for alsidige og specifikke emner, tekster og situationer.
9. Du kan anvende multimodale medier til at kommunikere med sikkerhed og variation mundtligt og skriftligt.

## Kommunikationsstrategier

### Niveau E

1. Du kan afprøve og anvende enkle lytte- og læsestrategier hensigtsmæssigt i forhold til teksttype, situation og formål,
2. Du kan afprøve hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder bruge omskrivninger, overbegreber og synonymer,
3. Du kan afprøve skrivestrategier efter skriveformål, herunder anvende viden om skriveprocessens faser,

4. Du kan opsøge og anvende fagets hjælpemidler, hensigtsmæssigt til oversættelse, stavning, ordforråd, grammatik, stavekontrol, ordbogsopslag, kildesøgning, tekstproduktion og
5. Du kan anvende informationer og kilder, selvstændigt og kritisk.

## **Niveau D og C**

1. Du kan selvstændigt vælge og anvende lytte- og læsestrategier hensigtsmæssigt i forhold til teksttype, situation og formål.
2. Du kan selvstændigt vælge hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder bruge omskrivninger, overbegreber og synonymer.
3. Du kan selvstændigt vælge skrivestrategier efter skriveformål, herunder anvende viden om skriveprocessens faser.
4. Du kan selvstændigt anvende fagets hjælpemidler hensigtsmæssigt til oversættelse, stavning, ordforråd, grammatik, stavekontrol, ordbogsopslag, kildesøgning og tekstproduktion.
5. Du kan selvstændigt anvende informationer og kilder kritisk.

## **Sprogbrug Sprogtilegnelse**

### **Niveau E**

1. Du kan anvende et præcist og afgrænset ordforråd inden for udvalgte emner.
2. Du kan udtale fremmedsproget klart, tydeligt og præcist med et afgrænset og veldefineret ordforråd inden for udvalgte emner og i udvalgte situationer.
3. Du kan tale og skrive fremmedsproget, så centrale grammatiske regler med betydning for hensigtsmæssig og effektiv kommunikation følges.
4. Du kan anvende væsentlige og grundlæggende regler for opbygning af tekster med sans for struktur og sammenhæng inden for relevante genrer, tekster og medie i erhverv, uddannelse og samfund samt personlige og almene forhold.

### **Niveau D**

1. Du kan anvende et præcist og alsidigt ordforråd inden for relevante emner.
2. Du kan udtale fremmedsproget klart, tydeligt og præcist med et alsidigt ordforråd inden for varierede emner og kontekster.
3. Du kan tale og skrive fremmedsproget så grammatiske regler med betydning for hensigtsmæssig og effektiv kommunikation følges med sans for sprogbrug.
4. Du kan anvende væsentlige regler for opbygning af tekster med sans for struktur og sammenhæng inden for relevante genrer, tekster og medier i erhverv, uddannelse og samfund samt almene og personlige forhold.

### **Niveau C**

1. Du kan anvende et præcist og varieret ordforråd inden for varierede relevante emner.
2. Du kan udtale fremmedsproget klart, tydeligt, flydende og præcist med et alsidigt ordforråd inden for varierede og komplekse emner og kontekster.
3. Du kan tale og skrive fremmedsproget så grammatiske regler med betydning for hensigtsmæssig og effektiv kommunikation følges med en høj grad af korrekt og varieret sprogbrug.
4. Du kan anvende og forklare væsentlige regler for opbygning af tekster med sans for struktur og sammenhæng inden for relevante genrer, tekster og medier i erhverv, uddannelse og samfund samt personlige og almene forhold.

## **Kultur- og samfundsforhold**

### **Niveau E**

1. Du kan opnå og anvende viden om adfærd, normer og værdier hos brugere af fremmedsproget i erhverv, samfund og i personlige og almene sammenhænge.
2. Du kan drage sammenligninger og genkende forskelle mellem egen kultur og andres kultur.
3. Du kan anvende viden om erhverv, kultur og samfund i kontakten med mennesker, der bruger fremmedsproget som modersmål eller som internationalt kommunikationsmiddel.

### **Niveau D**

1. Du kan opnå, anvende og redegøre for viden om adfærd, normer og værdier hos brugere af fremmedsproget i erhverv, samfund og i personlige og almene sammenhænge.
2. Du kan drage sammenligninger og redegøre for forskelle mellem egen kultur og andres kultur.
3. Du kan selvstændigt anvende viden om erhverv, kultur og samfund i kontakten med mennesker, der bruger fremmedsproget som modersmål eller som internationalt kommunikationsmiddel.

### **Niveau C**

1. Du kan opnå, anvende og redegøre for og reflektere over viden om adfærd, normer og værdier hos brugere af fremmedsproget i erhverv, samfund samt i personlige og almene sammenhænge.
2. Du kan drage sammenligninger mellem egen kultur og andres kultur samt redegøre for og forklare disse forskelle.
3. Du kan selvstændigt anvende viden om erhverv, kultur og samfund i kontakten med mennesker, der bruger fremmedsproget som modersmål eller som internationalt kommunikationsmiddel og reflektere herover.



### 3.3.24 Valgfag EUV2/EUV1 eller Fordybelsesfag EUD/EUV3 – S3A

Varighed: 1 uge



#### / Tematekst

I dette tema arbejder du som EUV1/EUV2-elev med et valgfag. Du havde valgfag første gang på S2. Dagene i temaet er fordelt over to temaer på S3A. I valgfaget fordyber du dig i et emne eller en problematik, som er fagligt relevant, og som du måske har oplevet i praktikken eller finder særligt interessant.

Dette tema er også for dig som EUD/EUV3-elev, der har godskrivning for engelsk eller har fravalgt engelsk. Du arbejder i stedet med fordybelse i et selvvalgt emne på S3A. Dagene i temaet er fordelt over to temaer på S3A. Du fordyber dig i et emne, fag eller en problematik, som er relevant for din uddannelse, og som du måske har oplevet i praktikken eller finder særligt interessant. Du opstiller selv en problemstilling eller et problemområde og finder relevant litteratur og materiale til dette. I samarbejde med din underviser udarbejder du en tidsplan for forløbet.

#### / Indholdspunkter

I løbet af uddannelsen kan du vælge mellem forskellige valgfag, fx:

Bliver udbudt hver gang

- Engelsk, se temabeskrivelse afsnit 3.3.23
- Selvvalgt emne

Kan blive udbudt

- Menneskekroppen og det sammenhængende organsystem
- Etik
- Blod og urin
- Sundhedsfremme og forebyggelse
- Handicap
- Seksualitet
- Andre sygdomme og behandlingsformer inden for psykiatri og somatik, fx PTSD og astma
- Faglig kommunikation, fx værktøjer til tværfaglig kommunikation
- Innovation
- Vejlede en kollega

#### / Fagmål

Du styrker dine faglige og personlige kompetencer

### 3.3.25 Valgfri uddannelsesspecifikke fag – S3A

Varighed: 2 uger

Temaet er inklusiv temaet 'Engelsk/Valgfag/Fordybelsesfag'

– se særskilte temabeskrivelser i afsnit 3.3.23 til 3.3.24



#### / Tematekst

I dette tema kan du vælge mellem flere forskellige valgfri uddannelsesspecifikke fag.

Hvis du har engelsk, går du til prøve i engelsk i dette tema. Hvis du har godskrivning for engelsk eller ikke har valgt engelsk til, har du temaet 'Valgfag/Fordybelsesfag'.

Du får mulighed for at fordybe dig og tone din uddannelse inden for et fagligt afgrænset område. I løbet af uddannelsen arbejder du som EUV-elev med valgfri uddannelsesspecifikke fag i to uger, og som EUD-elev arbejder du med valgfri uddannelsesspecifikke fag i tre uger.

De valgfri uddannelsesspecifikke fag har en varighed på en uge eller to uger og er placeret med to uger i dette tema på 3A for både EUV-elever og EUD-elever. Du vælger de valgfri uddannelsesspecifikke fag i starten af S3A.

Den tredje uge med valgfrit uddannelsesspecifikt fag har du som EUD-elev på S4. Dette fag vælger du i starten af S4.

#### / Der er følgende valgfri uddannelsesspecifikke fag

- Social- og sundhedsassistenten som teamleder, 1 uge
- Netværk og samskabelse med udsatte grupper, 2 uger
- Borgerens behov for akut socialpsykiatrisk indsats, 1 uge
- Smertelindring ved fysisk og/eller psykisk lidelse, 2 uger
- Social- og sundhedsassistentens rolle v/indlæggelse af borger m/demens. 1 uge
- Borgeren med fysisk og/eller psykisk handicap, 2 uger
- Sygeplejefaglig fordybelse og faglig udvikling, 2 uger
- Social- og sundhedsassistentens opgaver i forhold til livets afslutning, 1 uge

I dette tema skal du også arbejde med et andet tema svarende til 1 dag, afhængig af om du har engelsk eller har godskrivning for engelsk eller ikke har valgt engelsk til.

- Til dig, der skal have 'Engelsk' – se temabeskrivelse 3.3.23
- Til dig, der har godskrivning for engelsk eller ikke har valgt engelsk til og skal have 'Valgfag/Fordybelsesfag' – se temabeskrivelse 3.3.13

## / Fagmål

### **Social- og sundhedsassistenten som teamleder**

1. Du kan anvende viden om grundlæggende organisationspsykologi, herunder teori og metoder indenfor kommunikation, motivation og konflikthåndtering til at understøtte teamsamarbejdet og arbejdspladsens værdier.
2. Du kan anvende viden om grundlæggende ledelsesteorier til at prioritere, tilrettelægge og koordinere arbejdsopgaver indenfor velfærdsområdet med udgangspunkt i ledelsesansvaret for teamets ressourcer, kompetencer og målgruppens behov.
3. Du kan anvende viden om grundlæggende organisationsteori til at reflektere over arbejdspladsens organisering og de ledelsesmæssige prioriteringer i relation til egen rolle og funktion som fx ansvarshavende i vagter og vagtplanlægger.
4. Du kan anvende viden om mødefacilitering til at planlægge, gennemføre og evaluere møder selvstændigt eller i samarbejde med andre faggrupper.
5. Du kan anvende viden om overenskomstsystemet, herunder løn- og personaleforhold til at samarbejde med arbejdspladsens tillids- og arbejdsmiljørepræsentanter om at sikre medarbejdernes arbejdsmiljø.

### **Netværk og samskabelse med udsatte grupper**

1. Du kan anvende viden om samfundsgrupper, minoriteter og etnicitet samt livs- og levevilkår, livsstilsfaktorer og sundhedsrisici til at reflektere over social- og sundhedsassistentens rolle i mødet med udsatte grupper, herunder respektere den enkelte borgers integritet.
2. Du kan anvende viden om ulighed i sundhed til selvstændigt at identificere problemer og sundhedsopgaver i forhold til udsatte grupper og tage initiativ til at samarbejde med interesseorganisationer og frivillige i planlægningen af sundhedsmæssige aktiviteter for udsatte grupper i nærmiljøet.
3. Du kan anvende viden om social ulighed i sundhed til at prioritere, tilrettelægge, udføre og evaluere sundhedsfremmende og forebyggende indsatser hos særlige og/eller udsatte grupper.
4. Du kan anvende viden om særlige behov hos grupper af borgere, fx borgere med demens og deres pårørende, borgere med misbrugsproblemer eller borgere der er ensomhedstruede til at tage initiativ til at koordinere den tværprofessionelle indsats.
5. Du kan anvende viden om forandringsstrategier, samskabelse og netværkets betydning til at igangsætte og vedligeholde aktiviteter, der forebygger ensomhed, marginalisering og stigmatisering.

### **Borgerens behov for akut socialpsykiatrisk indsats**

1. Du kan anvende viden om de psykiske sygdomme til selvstændigt at identificere fysiske, psykiske og sociale tegn og symptomer på akut opstået forværring af psykiske sygdomme og igangsætte relevante handlinger.
2. Du kan anvende viden om den akutte forværring af psykisk sygdom til at samarbejde med borgeren, fx borgeren som ikke har taget sin medicin, borgeren med misbrug, borgeren med tilstødende somatisk sygdom, samt borgeren der indgår i retspsykiatrisk behandling, og til at prioritere, tilrettelægge, udføre og evaluere sygepleje med udgangspunkt i borgerens behov.
3. Du kan anvende viden om psykiske sygdomme, multisygdom og misbrug og betydningen af gensidige påvirkninger, til i et tværprofessionelt samarbejde at deltage i forebyggelse af akutte socialpsykiatriske forværringer.
4. Du kan anvende viden om kulturforskelle til at vælge en målrettet kommunikation og sygepleje ved akut forværring i borgerens psykiske sygdom.

5. Du kan anvende viden om magtanvendelse, tvang og mindsteindgrebsprincippet til at handle i overensstemmelse med gældende lovgivning og inden for eget kompetenceområde i den akutte indsats for at sikre borgerens retssikkerhed.

## **Smertelindring ved fysisk og/eller psykisk lidelse**

1. Du kan anvende viden om nonfarmakologisk smertebehandling til at prioritere, tilrettelægge, udføre og evaluere palliativ pleje og rehabilitering til borgere/patienter, herunder psykisk smertebehandling samt medstring af akutte og kroniske smerter.
2. Du kan anvende viden om farmakologisk smertebehandling, herunder analgetika, antipsykotika, antiepileptika og antidepressiva til borgere/patienter i et palliativt forløb til at observere virkning, bivirkning, interaktioner og kontraindikationer og forebygge komplikationer.
3. Du kan anvende viden om WHO's smertetrappe, relevante smerteteorier og metoder til at indsamle data om borgerens/patientens selvvalgte smerteintensitet og tage initiativ til smertelindrende behandling i den palliative indsats.
4. Du kan anvende viden om fysisk, psykisk, social og åndelig smerte samt gældende lovgivning og instrukser til at indgå i det tværprofessionelle samarbejde om smertelindring.
5. Du kan anvende viden om den tidlige, sene og terminale fase af det palliative forløb til at prioritere, tilrettelægge, udføre og evaluere smertelindrende sygepleje til borgeren/patienten.
6. Du kan anvende viden om smerteudtryk til at vælge en målrettet kommunikation og sygepleje i samarbejdet med borgeren/patienten og pårørende i det palliative forløb.
7. Du kan anvende viden om netværk og tilbud i patientforeninger til borgeren/patienten i palliative forløb og deres pårørende.

## **Social- og sundhedsassistentens rolle ved indlæggelse af borger med demens**

1. Du kan anvende viden om kognitive forstyrrelser, symptomer og adfærd samt miljøskiftes betydning hos borgere med demens til selvstændigt at prioritere, tilrettelægge, udføre og evaluere sygepleje- og omsorgsopgaver i forbindelse med indlæggelse af borgere med demens.
2. Du kan anvende viden om udvikling af demenssygdomme til at vejlede kollegaer og skabe forståelse for borgerens særlige situation i indlæggelsesforløbet med henblik på at understøtte integriteten hos borgere med demens.
3. Du kan anvende viden om demenssygdomme til at understøtte og aflaste de pårørende, så de kan indgå som ressource i forbindelse med indlæggelse af borgere med demens.
4. Du kan anvende viden om tværprofessionelle og tværsektorielle sammenhænge, herunder nødvendige data og dokumentation, til at varetage opgaver i relation til udskrivningsforløbet.
5. Du kan anvende viden om sundhedspædagogiske tilgange, professionel kommunikation og konflikt-håndtering til at håndtere udadreagerende adfærd og nedbringe magtanvendelse hos den indlagte borger/patient med demens.

## **Borgeren med fysisk og/eller psykisk handicap**

1. Du kan anvende viden om grundlæggende behov og sygeplejefaglige problemer, foranlediget af fysiske og psykiske handicaps, til at prioritere, tilrettelægge, udføre og evaluere pleje- og omsorgsopgaver til borgere med fysisk- og psykisk funktionsnedsættelse i det specialiserede socialområde.
2. Du kan anvende viden om faktorer, der har betydning for funktionsevnen, herunder aldersbetinget funktionsnedsættelse til at igangsætte forebyggende og rehabiliterende aktiviteter i pleje- og omsorgsarbejdet til borgeren med fysisk og/eller psykisk funktionsnedsættelse.
3. Du kan anvende viden om udviklingsforstyrrelser og funktionsnedsættelser til at arbejde ressourceorienteret med borgeren, herunder inddrage relevant velfærdsteknologi.

4. Du kan anvende viden om pædagogisk observation som redskab i det tværprofessionelle samarbejde til at kunne dokumentere borgernes funktionsniveau og udvikling.
5. Du kan indgå i en ligeværdig dialog med borgeren, der skal leve sit dagligliv på et bosted, herunder understøtte borgeren i at nå egne mål og styrke borgerens oplevede livskvalitet.
6. Du kan anvende viden om grundlæggende behov for seksualitet, intimitet og nærhed til at indgå i en professionel dialog med borgeren om seksualitet.

## **Sygeplejefaglig fordybelse og faglig udvikling**

1. Du kan anvende viden om forskellige videnskabsteoretiske tilganges syn på sygepleje og betydning for sygeplejehandlinger, til at reflektere og argumentere i forhold til praksis.
2. Du kan anvende viden om evidensbaseret i de kliniske retningslinjer til at arbejde efter lokale instrukser, med henblik på at understøtte og udvikle den sygeplejefaglige praksis.
3. Du kan anvende viden om metoder og procedurer til at understøtte kvalitet og patientsikkerhed i det tværprofessionelle samarbejde for at vurdere, handle og evaluere på patientens/borgerens sundhedstilstand.
4. Du kan anvende viden om moralfilosofi til at forstå betydningen af egne etiske vurderinger.

## **Social- og sundhedsassistentens opgaver i forhold til livets afslutning**

1. Du kan anvende viden om social- og sundhedsassistentens kompetenceområde til at igangsætte terminal sygepleje, smertelindring og behandling i samarbejde med tværfaglige samarbejdspartnere.
2. Du kan anvende viden om gældende lovgivning og tilbud til borgeren/patienten i det terminale forløb til selvstændigt at vejlede borgeren/patienten og de pårørende inden for de givne rammer.
3. Du kan anvende viden om tværprofessionelt samarbejde, herunder palliative teams, visitation til hospice, kommunens sagsbehandlere, vågetjeneste, præst, bedemand og tilbud til efterladte til selvstændigt at medvirke til tværfaglige opgaver ved livets afslutning.
4. Du kan anvende viden om tegn på livets afslutning, angst, sorg, eksistentiel krise og åndelig trøst til at varetage psykisk pleje og igangsætte den eksistentielle samtale med borgeren/patienten og de pårørende.
5. Du kan anvende viden om kulturforståelse, etik og den værdige død til at tage initiativ til praktisk og psykisk støtte til den døende og de pårørende/efterladte.
6. Du kan anvende viden om opgaver i forbindelse med dødsfald til selvstændigt at istandgøre afdøde under hensyntagen til borgerens/patientens kulturelle og religiøse ritualer.



### 3.3.26 Det præ-, per- og postoperative forløb – S3A

Varighed: 2 uger



#### / Tematekst

I dette tema arbejder du med en patientgruppe, du ofte vil møde i primær og sekundær sektor, som har pådraget sig forskellige typer af frakturer, og som derfor er indlagt til operation. Du opnår viden om bevægeapparatets anatomi, fysiologi og sygdomslære.

I temaet lærer du om evidensbaseret og erfaringsbaseret viden. En viden, du anvender til at være med til at sikre bedste praksis. Du lærer at bruge viden fra klinisk forskning til at øge patientsikkerheden.

I praktikken kommer du til at møde patienter før, under og efter operation. I temaet styrker du derfor din kompetence til at danne relationer i et accelereret patientforløb. Du arbejder med det præ-, per- og postoperative forløb, herunder klargøring til operation, kirurgisk stress og kroppens reaktioner samt sygeplejefaglige metoder og observationer. Igennem dette arbejde får du styrket dit kliniske blik og sygeplejefaglige skøn samt lærer, hvilke observationer du skal gøre, når du udfører sygepleje til patienter med grundlæggende og komplekse behov. For at arbejde med at minimere hyppige postoperative komplikationer har du blandt andet fokus på søvn, ernæringsstatus og ernæring, sårpleje samt smerter. I dit arbejde med smerter har du fokus på akutte smerter samt medicinsk behandling af smerterne.

Du arbejder med patientens rehabilitering efter operation. I dette arbejde anvender du viden om genoptræningsprincipper og genoptræningsplaner for at kunne støtte patienten efter operation og i tiden efter hjemsendelse fra hospital.

For at være med til at sikre sammenhængende patientforløb og være med til at undgå nogle af de fejl, der kan ske i forbindelse med sektorovergange, arbejder du med patientsikkerhed og din rolle i det tværprofessionelle og tværsektorielle samarbejde.

#### / Indholdspunkter

- Præ-, per- og post operative fase
- Bevægeapparatet herunder anatomi, fysiologi, sygdomslære, behandling og sygepleje
- Kirurgisk stress herunder hormoner

- Lymfesystemet
- Søvn
- Akutte smerter og medicinsk behandling
- Sengelejekomplikationer
- Observationer ved sårpleje
- Ernæring i forbindelse med kirurgiske indgreb
- Sterile teknikker og procedure
- Sygeplejeteori af Kari Martinsen, relationer og klinisk blik
- Rehabilitering herunder genoptræning og genoptræningsplaner
- Lejring, forflytning og ergonomi herunder fysikkens love
- Tværprofessionel og tværsektorielt koordinering
- Sektorovergange, kultur og samarbejdsformer
- Sundhedsaftaler
- Sikker kommunikation og dokumentation

Integreret naturfag, svarede til 1 dag

- Energi, energigivende næringsstoffer, energiomsætning og molaritet

## / **Kompetencemål**

8) Du kan selvstændigt indgå i en tværprofessionel og tværsektoriel indsats med henblik på at koordinere og sikre et sammenhængende patient- og borgerforløb.

11) Du kan selvstændigt dokumentere den udførte sygepleje og videregive faglige informationer skriftligt og mundtligt.

14) Du kan med udgangspunkt i borgerens eller patientens ressourcer og hjælpemidler selvstændigt tilrettelægge dit eget og andres arbejde efter ergonomiske principper, arbejdspladsens arbejdsmiljøregler og sikkerhedsforanstaltninger.

## / **Fagmål**

### **Det sammenhængende borger- og patientforløb**

6. Du kan anvende viden om betydningen af kulturforståelser, værdier og samarbejdsformer til at etablere og varetage tværsektorielle og tværprofessionelle samarbejde.

### **Det sammenhængende borger- og patientforløb ekspertniveau**

6. Du kan anvende viden om betydningen af kulturforståelser, værdier og samarbejdsformer til at etablere, begrunde og varetage tværsektorielle og tværprofessionelle samarbejde.

### **Kvalitet og udvikling**

7. Du kan med afsæt i viden baseret på erfaring og evidens anvende digitale redskaber til informationssøgning, databehandling, dokumentation og kommunikation til at sikre kvalitet og kontinuitet i de sundhedsfaglige ydelser.

### **Somatisk sygdom og sygepleje**

1. Du kan anvende viden om sygeplejefaglig teori og metode til at vurdere borgerens/patientens ressourcer, behov og sundhedstilstand samt til at handle på kompleksiteten af de grundlæggende behov, herunder inddrage relevante samarbejdspartnere.

10. Du kan anvende viden om præ-, per- og postoperativ fase til at forberede patienten til operation og kunne observere og pleje patienten i den postoperative fase.

## **Somatisk sygdom og sygepleje ekspertniveau**

1. Du kan anvende viden om sygeplejefaglig teori og metode til at vurdere borgerens/patientens ressourcer, behov og sundhedstilstand samt til at handle på kompleksiteten af de grundlæggende behov, herunder identificere og inddrage relevante samarbejdspartnere.
10. Du kan anvende viden om præ-, per- og postoperativ fase til at forberede patienten til operation og kunne observere, vurdere og pleje patienten i den postoperative fase.

## **Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering**

7. Du kan anvende viden om trænings- og handleplaner til at indgå i et tværfagligt samarbejde, der understøtter den samlede rehabiliteringsproces af borgeren/patienten.

## **Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering ekspertniveau**

7. Du kan finde og anvende viden om trænings- og handleplaner til at indgå i et tværfagligt samarbejde, der understøtter den samlede rehabiliteringsproces af borgeren/patienten.

## **Naturfag niveau C**

1. Du kan sikkert kan vælge og anvende naturfaglige begreber og modeller til at forklare udvalgte natur- og erhvervsfaglige problemstillinger.
6. Du kan selvstændigt udvælge, anvende og vurdere relevante digitale værktøjer til f.eks. simulering, informationssøgning og -behandling, databehandling og præsentation.

## **Understøttende fagmål**

### **Dansk niveau C, Kommunikation**

2. Du kan diskutere, argumentere og kommunikere hensigtsmæssigt i samarbejde og samvær med andre og reflektere over forskellige former for kommunikation.
4. Du kan vælge og anvende it og multimodale medier hensigtsmæssigt, reflekteret og kritisk til kommunikation, informationssøgning og formidling.



### **3.3.27 Social- og sundhedsassistentens rolle i den palliative indsats – S3A**

**Varighed: 2 uger**

Temaet er inklusiv temaerne Dansk/Velfærdsteknologi og telemedicin

– se særskilte temabeskrivelser i afsnit 3.3.20 til 3.3.21



#### **/ Tematekst**

I dette tema arbejder du med social- og sundhedsassistentens rolle i den palliative indsats. Du opnår viden om dine kompetenceområder inden for palliation. Du arbejder i temaet med borgere/patienter med cancer, som du ofte vil møde i dit kommende arbejde.

Du lærer at indgå i komplekse behandlingsforløb med borgere/patienter med behov for palliativ pleje og inddrager din viden fra sygeplejeteorier. Du beskæftiger dig med fysiske, psykiske, sociale, åndelige problemstillinger og lærer, hvordan du kan medvirke til at lindre sådanne problemstillinger.

Når du arbejder med palliation, benytter du din viden om palliativ indsats og terminale forløb, så du kan varetage sygepleje og professionel omsorg for borgeren/patienten og pårørende, som er i et sorg- og kriseforløb.

Du anvender din viden om de forskellige muligheder, der er for at samarbejde og koordinere et sammenhængende borger-/patientforløb. Dette er vigtigt, så du kan være med til at sikre kontinuitet og kvalitet i de sundhedsfaglige ydelser til den palliative borger/patient.

I temaet beskæftiger du dig med kroniske og komplekse smerter. Du arbejder med totalsmertemodellen som en metode til at forstå samt behandle smerter.

Du benytter i dit arbejde din viden om sundhedspædagogiske metoder, og hvordan du kan informere, vejlede og instruere borgeren/patienten og pårørende i den palliative indsats og herunder anvende din viden om samfundets tilbud til den palliative borger og pårørende. Du inddrager også din viden om aktiviteter og målsætning til at arbejde rehabiliterende i den palliative indsats og understøtte borgerens ressourcer, velvære og værdighed i relation til dennes aktuelle status og behov.

Du arbejder med, hvilke observationer og handlinger du gør i forbindelse med nært forestående død samt efter dødens indtræden, herunder omsorgen for de efterladte.

## / Indholdspunkter

- Social- og sundhedsassistentens kompetenceroller i forhold til den palliative indsats
- Palliativ sygepleje i den tidlige, sene og terminale fase
- Cancer herunder sygdomslære, behandling og sygepleje
- Fordøjelsessystemets anatomi, fysiologi og sygdomslære
- Smerter, der kan opstå i den palliative indsats herunder komplekse smerter samt farmakologisk og non-farmakologisk behandling
- Sygeplejeteori af Katie Eriksson og Janice Morses
- Borger- og pårørende perspektiv
- Sorg og krise
- Rehabilitering i forbindelse med den palliative indsats
- Instruktion og vejledning af borgere/pårørende
- Forløbsplan og forløbspakker
- Almen praksis funktionsområde
- Lovgivning og tilbud i den palliative indsats til borgere og pårørende
- Observationer i forbindelse med døden
- Traditioner og kultur i forbindelse med døden

I dette tema skal du også arbejde med et andet tema svarende til 2 dage, afhængig af om du har dansk eller har godskrivning for dansk

- Til dig, der skal have 'Dansk' – se temabeskrivelse 3.3.20
- Til dig, der har godskrivning for dansk og derfor skal have 'Velfærdsteknologi og telemedicin' – se temabeskrivelse 3.3.21

## / Kompetencemål

3) Du kan indgå i komplekse behandlingsforløb i borgerens eget hjem, herunder varetage palliativ pleje.

10) Du kan selvstændigt varetage medicindispensering og medicinadministration i henhold til gældende lovgivning og arbejdspladsens kliniske retningslinjer og procedurer.

## / Fagmål

### Mødet med borgeren og patienten

5. Du kan anvende viden om sundhedspædagogisk teori og metode til at tilrettelægge aktiviteter, der understøtter borgerens/patientens ressourcer samt fremmer rehabiliteringsprocesser og borgerens sundhed.

8. Du kan anvende viden om sundhedspædagogisk teori og metode til i et tværfagligt samarbejde at planlægge og gennemføre information, instruktion og vejledning af borgere/patienter og pårørende.

### Det sammenhængende borger- og patientforløb

8. Du kan anvende viden om almen praksis' tilbud-, ansvars- og funktionsområde til at samarbejde om koordinering af det sammenhængende borger-/patientforløb.

### Det sammenhængende borger- og patientforløb ekspertniveau

8. Du kan finde og anvende viden om almen praksis' tilbud-, ansvars- og funktionsområde til at samarbejde om koordinering af det sammenhængende borger-/patientforløb.

## **Somatisk sygdom og sygepleje**

7. Du kan anvende viden om palliativ indsats og terminale forløb til at kunne varetage sygepleje og professionel omsorg for borgeren/patienten og pårørende i sorg- og kriseforløb.

## **Somatisk sygdom og sygepleje ekspertniveau**

7. Du kan anvende viden om palliativ indsats og terminale forløb til at kunne begrunde og varetage sygepleje og professionel omsorg for borgeren/patienten og pårørende i sorg- og kriseforløb.

### 3.3.28 Projektopgave inden for kompleks sygepleje og prøve i dansk/Velfærdsteknologi og telemedicin – S3A

**Varighed: 2 uger**

Temaet er inklusiv temaerne Dansk/Velfærdsteknologi og telemedicin

– se særskilte temabeskrivelser i afsnit 3.3.20 til 3.3.21



#### / Tematekst

I dette tema arbejder du med en projektopgave inden for det somatiske, tværsektorielle og tværprofessionelle område.

I temaet indgår generhvervelse af førstehjælp. Hvis du har haft generhvervelse af førstehjælp i S1B, arbejder du videre med projektopgaven.

Hvis du har dansk, går du til prøve i dansk i dette tema. Hvis du har godskrivning for dansk, afslutter du temaet 'Velfærdsteknologi og telemedicin'.

#### Projektopgave

I løbet af S3A har du arbejdet med akutte ændringer i habituel tilstand, sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering, kirurgisk sygepleje samt kompleks sygepleje, herunder palliation, multisygdomme, kronisk sygdom, tværsektorielle overgange og tværprofessionelt samarbejde.

Denne viden skal du nu anvende i din projektopgave, hvori du skal begrunde dine refleksioner. Du kan i projektopgaven have fokus på sygdomme, du ikke tidligere har beskæftiget dig med igennem din uddannelse, eksempelvis parkinson, osteoporose og/eller gigt.

I projektopgaven samarbejder du med din underviser om at vælge en for skoleperioden relevant problemstilling rettet imod praktik 3.

SOSUH har udarbejdet en 'Projekthåndbog', som beskriver, hvordan en projektopgave udarbejdes. Projekthåndbogen danner rammen om dit arbejde. Den beskriver, hvilke elementer projektopgaven består af samt forskellige metoder til produkt og til formidling af projektopgaven. Du kan arbejde med alle elementer eller delelementer fra projekthåndbogen, og her kan du i samarbejde med din underviser vælge metoder ud fra din motivation og måder at lære på. Projektopgaven skal resultere i et produkt, der kan formidles til dine kolleger på holdet, undervisere og praktikvejledere.

## / Indholdspunkter

- Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering
- Tværprofessionelt og tværsektorielt samarbejde
- Sygeplejefaglig teori og metode
- Generhvervelse af førstehjælp
- Skolevejledning/PIXI-LUP
- Klar til praktik/praktikforberedelse

I dette tema skal du også arbejde med et andet tema svarende til 1 dag, afhængig af om du har dansk eller har godskrivning for dansk

- Til dig, der skal have 'Dansk' – se temabeskrivelse 3.3.20
- Til dig, der har godskrivning for dansk og derfor skal have 'Velfærdsteknologi og telemedicin' – se temabeskrivelse 3.3.21

## / Kompetencemål

2) Du kan begrunde og selvstændigt tilrettelægge, udføre og evaluere sygepleje, der retter sig imod borgere og patienters grundlæggende behov ud fra en metodisk og rehabiliterende tilgang.

## / Fagmål

### Somatisk sygdom og sygepleje

1. Du kan anvende viden om sygeplejefaglig teori og metode til at vurdere borgerens/patientens ressourcer, behov og sundhedstilstand samt til at handle på kompleksiteten af de grundlæggende behov, herunder inddrage relevante samarbejdspartnere.

### Somatisk sygdom og sygepleje ekspertniveau

1. Du kan anvende viden om sygeplejefaglig teori og metode til at vurdere borgerens/patientens ressourcer, behov og sundhedstilstand samt til at handle på kompleksiteten af de grundlæggende behov, herunder identificere og inddrage relevante samarbejdspartnere.

### Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering

1. Du kan anvende viden om sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering til at varetage social- og sundhedsassistentens opgaver i den tværprofessionelle og tværsektorielle indsats med udgangspunkt i borgerens/patientens ønsker og behov.

### Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering ekspertniveau

1. Du kan anvende viden om sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering til at begrunde og varetage social- og sundhedsassistentens opgaver i den tværprofessionelle og tværsektorielle indsats med udgangspunkt i borgerens/patientens ønsker og behov.

### Generhvervelse af førstehjælp på erhvervsuddannelserne

1. Generhvervelse af førstehjælp på erhvervsuddannelserne, svarende til Dansk Førstehjælpsråds uddannelsesplaner.

### Understøttende fagmål

#### Naturfag niveau C

6. Du kan selvstændigt udvælge, anvende og vurdere relevante digitale værktøjer til f.eks. simulering, informationssøgning og -behandling, databehandling og præsentation.

## **Dansk niveau C, Kommunikation**

2. Du kan diskutere, argumentere og kommunikere hensigtsmæssigt i samarbejde og samvær med andre og reflektere over forskellige former for kommunikation.
4. Du kan vælge og anvende it og multimodale medier hensigtsmæssigt, reflekteret og kritisk til kommunikation, informationssøgning og formidling.

## **Dansk niveau C, Fremstilling**

1. Du kan anvende relevante skrivestrategier og udtrykke dig forståeligt, varieret og nuanceret i skrift, tale, lyd og billede i en form, der passer til genre og situation.
3. Du kan sammenligne og gå i kritisk dialog med folk fra uddannelse og erhverv om egne og andres skriftlige produkter, herunder om skriveformål, målgruppe, genre og sproglig stil og grammatisk forståelse.

## 3.3.29 Skoleperiode 3B: Oversigt over bundne og valgfri dele

Figuren viser, hvordan de bundne og valgfri undervisningsdele er tilrettelagt på skoleperiode 3B.



Velkommen til skoleperiode 3B (S3B) på hovedforløbet på social- og sundhedsassistenter på SOSU H.

S3B varer 3 uger.

**For dig, der er EUD/EUV3,** har du i den første uge dit første valgfag. Herefter har du temaet Naturfag, som varer en uge. Hvis du har godskrivning i naturfag, arbejder du i denne uge med temaet Fordybelsesfag. Det sidste tema er Projektopgave inden for kompetenceområdet og varer en uge. Du udarbejder problemstillinger, som du kan undersøge i din efterfølgende praktik, og som du har mulighed for at anvende til den afsluttende prøve i projektopgave på S4.

**For dig, der er EUV1/EUV2,** er det første tema Koordinering og ledelse af teamsamarbejde. Temaet handler om din opgave som teamkoordinator i det sammenhængende borger- og patientforløb, og hvordan du kan koordinere og understøtte dine kolleger. Du arbejder med arbejdspladsens organisering og udvikling af det fysiske og psykiske arbejdsmiljø. Du lærer om ledelse og ledelsesformer. Herefter har du temaet Naturfag, som varer en uge. Hvis du har godskrivning i naturfag, arbejder du i denne uge med temaet Fordybelsesfag. Det sidste tema er Projektopgave inden for kompetenceområdet og varer en uge. Du udarbejder problemstillinger, som du kan undersøge i din efterfølgende praktik, og som du har mulighed for at anvende til den afsluttende prøve i projektopgave på S4.

**Gennem uddannelsen er du med til at udvikle faget og din fagidentitet.** Uddannelsen danner dig som autoriseret sundhedsperson, og du udvikler kompetencer til at yde professionel helhedsorienteret omsorg og til at fremme borgerens sundhed. På S3B kommer du og dine kolleger med forskellige social- og sundhedsfaglige erfaringer. Du arbejder med din læringsmæssige og demokratiske dannelse, når du i fællesskaber på skolen og praktikken sætter din viden og erfaringer i relation til undervisningen.

**SOSU H understøtter læring via evaluering.** Undervejs på S3B arbejder du med din læringsproces, der bliver understøttet af forskellige læringsmetoder og evalueringsformer. Hyppigheden af evaluering vil variere. I

Løbet af S3B vil dit arbejde, initiativ og din indsats afspejles og resultere i et eller flere værker/produkter/dokumentationer. Dine værker/produkter/dokumentationer kan indgå i en samlet portfolio, der tydeliggør og dokumenterer din faglige, læringsmæssige og demokratiske dannelse til social- og sundhedsassistent.

Beskrivelsen af temaerne på S3B kommer på de følgende sider.



### 3.3.30 Koordinering og ledelse af teamsamarbejde – S3B

Varighed: 1 uge



#### / Tematekst

Dette tema er for dig, der er EUV2.

I dette tema lærer du om social- og sundhedsassistentens kompetenceområde, rolle og ansvar som koordinator og teamleder på en arbejdsplads. Du anvender din viden om de nationale kvalitetsmål og arbejder med social- og sundhedspolitik, og hvordan det påvirker dit kommende arbejde. Du anvender din viden om kommunens og regionens serviceniveau og arbejdspladsens lokale retningslinjer i forhold til din opgave som teamkoordinator.

Du lærer om teamsamarbejde og teamkoordinatorens funktioner og arbejdsopgaver. Du arbejder med ledelsesteorier og ledelsesformer, herunder situationsbestemt ledelse, værdibaseret ledelse og LEAN baseret ledelse. Som kommende social- og sundhedsassistent kan du bidrage til arbejdets organisering og koordinering af arbejdsopgaverne. Du skal som teamkoordinator/teamleder formidle information til dine kollegaer om fx arbejdspladsens retningslinjer eller nye procedurer. Du anvender derfor din viden om kommunikation og vejledningsmetoder.

Du har fokus på arbejdspladsens kultur, herunder kvalitet og sikkerhedskultur. Du arbejder med, hvordan du som kommende social- og sundhedsassistent kan være med til at udvikle det fysiske og psykiske arbejdsmiljø herunder voldspolitik.

#### / Indholdspunkter

- Social- og sundhedsassistentens kompetenceområde
- Nationale kvalitetsmål og lokale retningslinjer
- Kommunen og regionens serviceniveau
- Menneskeretslige principper
- Arbejdspladskultur, herunder kvalitet- og sikkerhedskultur
- Teamsamarbejde
- Teamledelse, herunder ledelsesteorier og ledelsesformer
- Teamkoordinatorens funktioner og arbejdsopgaver
- Arbejdets organisering og koordinering af arbejdsopgaver

- Koordinering og teamledelse i det nære sundhedsvæsen
- Fysisk og psykisk arbejdsmiljø, herunder arbejdsmiljøloven
- Informere, vejlede og instruere kolleger

## / **Kompetencemål**

9) Du kan varetage koordinering samt indgå i ledelse af teamsamarbejde omkring sygepleje og patient/borgerforløb, i relation til arbejdets organisering

## / **Fagmål**

### **Det sammenhængende borger- og patientforløb**

4. Du kan anvende viden om kommunikation og vejledningsmetoder til selvstændigt at kunne informere, vejlede og instruere kollegaer
5. Du kan anvende viden om arbejdsmiljøloven, arbejdspladsens organisering og rettigheder som fag- og myndighedsperson til at tage initiativ til at udvikle den fysiske og psykiske trivsel, herunder varetagelse og koordinering af arbejdsopgaver.
7. Du kan anvende viden om social og sundhedsassistentens kompetenceområde og arbejdspladsens organisering til at koordinere egne og andres arbejdsopgaver i det sammenhængende borger-/patientforløb, herunder teamledelse og koordinatorkfunktion.

### **Det sammenhængende borger- og patientforløb ekspertniveau**

4. Du kan finde og anvende viden om kommunikation og vejledningsmetoder til selvstændigt at kunne informere, vejlede og instruere kolleger.
5. Du kan anvende viden om Arbejdsmiljøloven og arbejdspladsens organisering og rettigheder som fag- og myndighedsperson til at begrunde og tage initiativ til at udvikle den fysiske og psykiske trivsel, herunder varetagelse og koordinering af arbejdsopgaver.
7. Du kan anvende viden om social- og sundhedsassistentens kompetenceområde og arbejdspladsens organisering til at begrunde og koordinere egne og andres arbejdsopgaver i det sammenhængende borger-/patientforløb, herunder teamledelse og koordinatorkfunktion.

### **Kvalitet og udvikling**

1. Du kan anvende viden om overordnede sammenhænge mellem social- og sundhedspolitik, menneskeretslige principper, nationale kvalitetsmål, lokale målsætninger og serviceniveauer i kommune og regioner, til at prioritere egne arbejdsopgaver ud fra de visiterede ydelser

### 3.3.31 Valgfag EUD/EUV3 – S3B

Varighed: 1 uge



#### / Tematekst

Dette valgfag er for dig, der er EUD/EUV3. Du får mulighed for at vælge valgfag igen på S4. I valgfaget fordyber du dig i et emne eller en problematik, som er fagligt relevant, og som du måske har oplevet i praktiken eller finder særligt interessant.

#### / Indholdspunkter

I løbet af uddannelsen kan du vælge mellem forskellige valgfag, fx:

Bliver udbudt hver gang

- Selvvalgt emne

Kan blive udbudt

- Menneskekroppen og det sammenhængende organsystem
- Etik
- Blod og urin
- Sundhedsfremme og forebyggelse
- Handicap
- Seksualitet
- Andre sygdomme og behandlingsformer inden for psykiatri og somatik, fx PTSD og astma
- Faglig kommunikation, fx værktøjer til tværfaglig kommunikation
- Innovation
- Vejlede en kollega

#### / Fagmål

Du styrker dine faglige og personlige kompetencer.

### 3.3.32 Naturfag – S3B

Varighed: 1 uge



#### / Tematekst

Dette tema er for dig, som skal til prøve i naturfag på S4.

I temaet arbejder du med begreber, modeller, beregninger og eksperimenter til at forklare naturvidenskabelige problemstillinger. Du anvender de naturfaglige begreber, beregninger, modeller og eksperimenter til at forstå og forklare kroppens funktioner og ændringer i kroppens funktioner.

Du kommer til at træne din forståelse og formidling ved at se på naturfaglige figurer. Du anvender naturfaglige begreber til at beskrive, eksperimentere og perspektivere.

Du inddrager det faglige indhold fra tidligere skoleperioder, fx cellebiologi, impulsledning, det kolloidosmotiske tryk samt syre- og basebalancen i kroppen.

Din naturfaglige viden sammen med din viden om kroppens anatomi og fysiologi kan hjælpe dig til at arbejde forebyggende og begrunde dine refleksioner og handlinger fagligt.

#### / Indholdspunkter

- Naturvidenskabelig arbejdsmetode og kemiske bindinger
- Cellebiologi. Proteinsyntese og mutationer samt kroppens transportformer som osmose og diffusion
- Mikroorganismers udbredelse og beregning af logaritmer samt virus' cellepåvirkning til epidemier
- Nervecellen og impulsledning i nervesystemet
- Bølger, øjet og lys, øret og lyd, beregninger med logaritmer
- Faglige beregninger herunder masseprocent, volumenprocent og stoffers halveringstider
- pH-begrebet. Kroppens syre/base balance og kroppens reguleringsmekanismer. Kemikalier og sikkerhed
- Blodet, blodets kolloidosmotiske tryk, intra- og ekstracellulære væsker
- Mikroorganismers udbredelse og bakteriers resistens
- Energi, energigivende næringsstoffer, energiomsætning og molaritet

## / Fagmål

### Naturfag niveau C

1. Du sikkert kan vælge og anvende naturfaglige begreber og modeller til at forklare udvalgte natur- og erhvervsfaglige problemstillinger.
2. Du sikkert kan vælge og anvende matematik til at forklare naturvidenskabelige fænomener og problemstillinger.
3. Du kan forklare og vurdere samspillet mellem teori og eksperimentelt arbejde og opnå en selvstændig og undersøgende handle måde i forbindelse hermed.
4. Du kan planlægge, gennemføre og vurdere eksperimentelt arbejde med anvendelse af laboratorieudstyr eller andet relevant udstyr.
5. Du kan begrunde og demonstrere sikkerhedsmæssigt korrekt arbejde med udstyr og kemikalier herunder vurdere sikkerhed og risikomomenter.
6. Du selvstændigt kan udvælge, anvende og vurdere relevante digitale værktøjer til f.eks. simulering, informationssøgning og -behandling, databehandling og præsentation.
7. Du med sikkerhed kan anvende den naturvidenskabelige arbejdsmetode, herunder beskrive forholdet mellem teori og praksis.
8. Du kan reflektere over og diskutere naturfaglige og erhvervsfaglige problemstillinger, som de kommer til udtryk i medierne, herunder vurdere de naturfaglige elementer i fremstilling og argumentation.
9. Du kan perspektivere resultater i forhold til erhvervsfaglige og/eller samfundsmæssige problemstillinger.

### 3.3.33 Fordybelsesfag ved godskrivning for naturfag – S3B

Varighed: 1 uge



#### / Tematekst

Dette tema er for dig, der har godskrivning i naturfag.

Du arbejder med fordybelse i et selvvalgt emne. Du fordyber dig i et emne, fag eller en problematik, som er relevant for din uddannelse, og som du måske har oplevet i praktikken eller finder særligt interessant.

Du opstiller selv en problemstilling eller et problemområde og finder relevant litteratur og materiale til dette.

I samarbejde med din underviser udarbejder du en tidsplan for forløbet.

#### / Fagmål

Du styrker dine faglige og personlige kompetencer.



### 3.3.34 Projektopgave inden for kompetenceområdet – S3B

Varighed: 1 uge



#### / Tematekst

I dette tema påbegynder du arbejdet med en projektopgave inden for social- og sundhedsassistentens kompetenceområde, som er: *Professionel helhedsorienteret sygepleje og rehabilitering i samarbejde med borger og patienter med grundlæggende behov i et tværprofessionelt og tværsektorielt samarbejde i det nære og det sammenhængende sundhedsvæsen.*

BEK 2304 af 18/12/2020

Alt, hvad du har arbejdet med i din uddannelse både i dine praktikker og i fagene på skolen, retter sig mod de 14 kompetencemål. Kompetencemålene er et udtryk for de kompetencer, du skal have som social- og sundhedsassistent. I dette tema skal du fordybe dig i indholdet i kompetencemålene og undersøge, hvad der ligger i de forskellige begreber i målene. Du skal forholde dig til, hvordan du har arbejdet med indholdet i kompetencemålene i praktikken og på skolen, og hvordan du fremadrettet vil arbejde med dem.

Med udgangspunkt i kompetencemålene skal du finde ideer til problemstillinger. Du kan vælge problemstillinger, som du har været optaget af i dine praktik- og/eller skoleforløb. Du kan også vælge noget, som du ikke har arbejdet med før, og som du gerne vil fordybe dig mere i. Det er vigtigt, du vælger noget, som du interesserer dig for, og som er relevant for dit kommende arbejde. Du har mulighed for at undersøge dine problemstillinger nærmere i din kommende praktik.

Når du har lavet problemstillinger, skal du gøre dig tanker om, hvordan du kan undersøge dem. Du skal overveje, hvilke metoder du kan anvende for at undersøge dem og eventuel hvilken faglig viden samt hvilke teorier, der kan understøtte dit arbejde.

Når du kommer på S4, skal du igen arbejde med projektopgave, og her kan du samle op på problemstillingerne og eventuelt arbejde videre med disse.

SOSU H har udarbejdet en "Projekthåndbog", som beskriver, hvordan en projektopgave udarbejdes. Projekthåndbogen kan fungere som inspiration til rammen om dit arbejde. Den beskriver, hvilke elementer projektopgaven består af samt forskellige metoder til produkt og til formidling af projektopgaven. Du kan arbejde med delelementer fra projekthåndbogen, og her kan du i samarbejde med din underviser vælge metoder ud fra din motivation og måder at lære på.

## / Indholdspunkter

- Kompetencemålene
- Introduktion til farmakologiopgave i praktik 3C

## / Kompetencemål

1. Du kan selvstændigt udøve arbejdet som social- og sundhedsassistent i overensstemmelse med de etiske og lovmæssige regler, der følger med ansvaret som autoriseret sundhedsperson. Eleven kan i et tværprofessionelt samarbejde arbejde i overensstemmelse med de fastlagte kvalitetsstandarder, herunder beskrivelser af serviceniveau og procedurer for patientsikkerhed.
2. Du kan begrunde og selvstændigt tilrettelægge, udføre og evaluere sygepleje, der retter sig imod borgere og patienters grundlæggende behov ud fra en metodisk og rehabiliterende tilgang.
3. Du kan indgå i komplekse behandlingsforløb i borgerens eget hjem, herunder varetage palliativ pleje.
4. Du kan på baggrund af en sygeplejefaglig vurdering handle på forandringer i borgerens og patientens fysiske og psykiske symptomer, herunder anvende værktøjer til tidlig opsporing.
5. Du kan selvstændigt arbejde med borger- og patientrettet forebyggelse, sundhedsfremme og rehabilitering i forhold til de hyppigst forekommende fysiske og psykiske sygdomme og funktionsnedsættelser.
6. Du kan skabe et involverende samarbejde med borgere, patienter og pårørende, herunder vejlede og motivere gennem målrettet kommunikation.
7. Du kan selvstændigt og i et tværprofessionelt samarbejde tilrettelægge, gennemføre og evaluere sociale, kulturelle, fysiske og kreative aktiviteter både for enkeltpersoner og grupper i et rehabiliterende perspektiv.
8. Du kan selvstændigt indgå i en tværprofessionel og tværsektoriel indsats med henblik på at koordinere og sikre et sammenhængende patient- og borgerforløb.
9. Du kan varetage koordinering samt indgå i ledelse af teamsamarbejde omkring sygepleje og patient/borgerforløb, i relation til arbejdets organisering.
10. Du kan selvstændigt varetage medicindispensering og medicinadministration i henhold til gældende lovgivning og arbejdspladsens kliniske retningslinjer og procedurer.
11. Du kan selvstændigt dokumentere den udførte sygepleje og videregive faglige informationer skriftligt og mundtligt.
12. Du kan selvstændigt anvende relevant velfærdsteknologi samt tage initiativ til implementering af ny viden og teknologi.
13. Du kan selvstændigt anvende principper for hygiejne og afbrydelse af smitteveje, herunder rene rutiner, sterilteknikker og isolation samt vejlede borgere, patienter, pårørende, kolleger og frivillige herom.
14. Du kan med udgangspunkt i borgerens eller patientens ressourcer og hjælpemidler selvstændigt tilrettelægge sit eget og andres arbejde efter ergonomiske principper, arbejdspladsens arbejdsmiljøregler og sikkerhedsforanstaltninger.

## / Fagmål

### Mødet med borgeren og patienten

- alle mål, se afsnit 2.6.2

### Det sammenhængende borger- og patientforløb

- alle mål, se afsnit 2.6.2

### Det sammenhængende borger- og patientforløb ekspertniveau

- alle mål, se afsnit 2.6.2



## **Kvalitet og udvikling**

- alle mål, se afsnit 2.6.2

## **Somatisk sygdom og sygepleje**

- alle mål, se afsnit 2.6.2

## **Somatisk sygdom og sygepleje ekspertniveau**

- alle mål, se afsnit 2.6.2

## **Psykisk sygdom og sygepleje**

- alle mål, se afsnit 2.6.2

## **Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering**

- alle mål, se afsnit 2.6.2

## **Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering ekspertniveau**

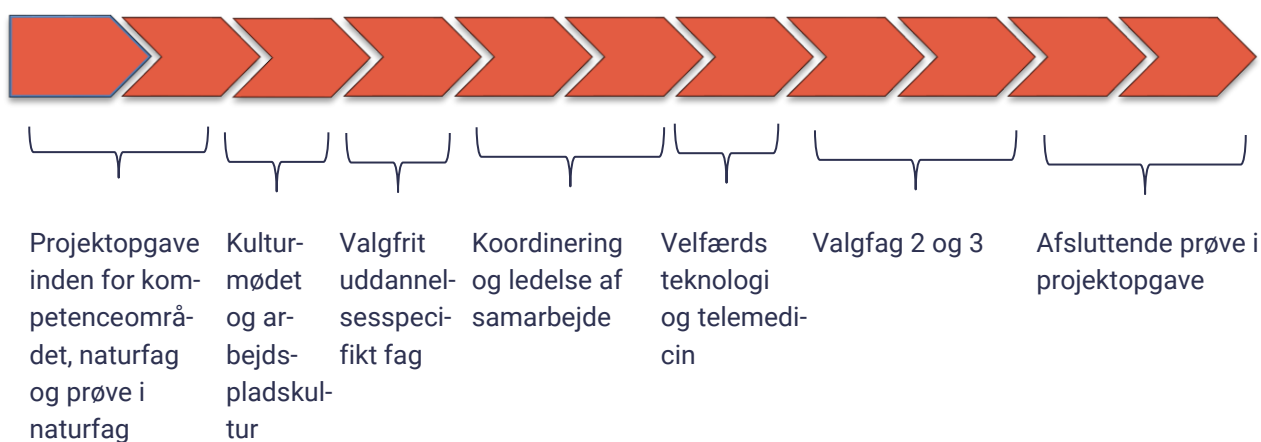
- alle mål, se afsnit 2.6.2

## 3.3.35 Skoleperiode 4: Oversigt over bundne og valgfri dele

Velkommen til skoleperiode 4 (S4), som er den sidste skoleperiode på hovedforløbet for social- og sundhedsassistenter på SOSU H. Du tager nu dine sidste skridt mod at blive uddannet som social- og sundhedsassistent.

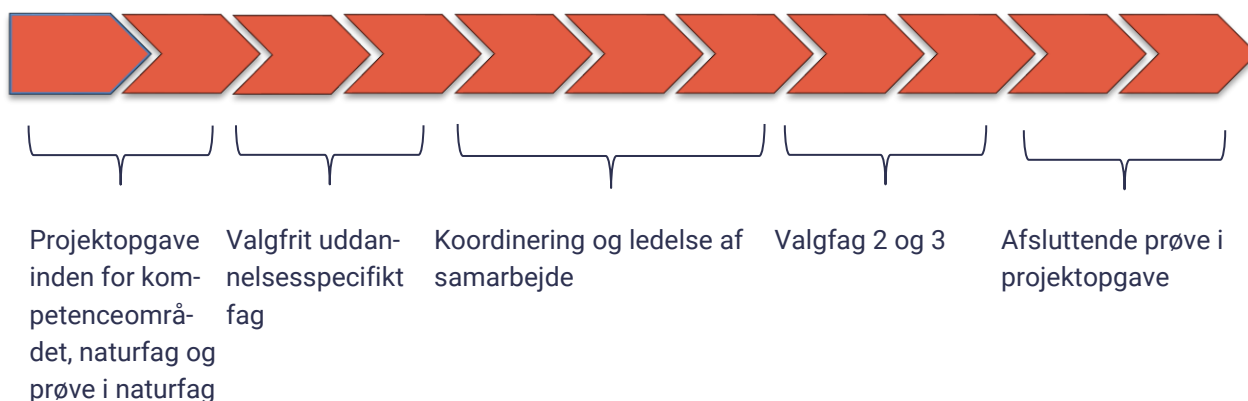
Figurene og teksterne nedenunder viser og beskriver, hvordan undervisningen er tilrettelagt på S4 i forhold til, hvilken elevtype du er.

For dig, der er EUD/EUV3 uden godskrivning for dansk og naturfag, varer S4 11 uger.



Først arbejder du med temaet Projektopgave inden for kompetenceområdet, naturfag og prøve i naturfag. Du skal i anden uge til prøve i naturfag. Derefter har du temaet Kulturmøde og arbejdspladskultur i en uge, en uges Valgfrit uddannelsesspecifikt fag samt to uger med temaet Koordinering og ledelse af teamsamarbejde. Efterfølgende har du temaet Velfærdsteknologi og telemedicin i en uge samt to ugers valgfag. Afslutningsvis skal du arbejde med temaet Afsluttende prøve i projektopgave.

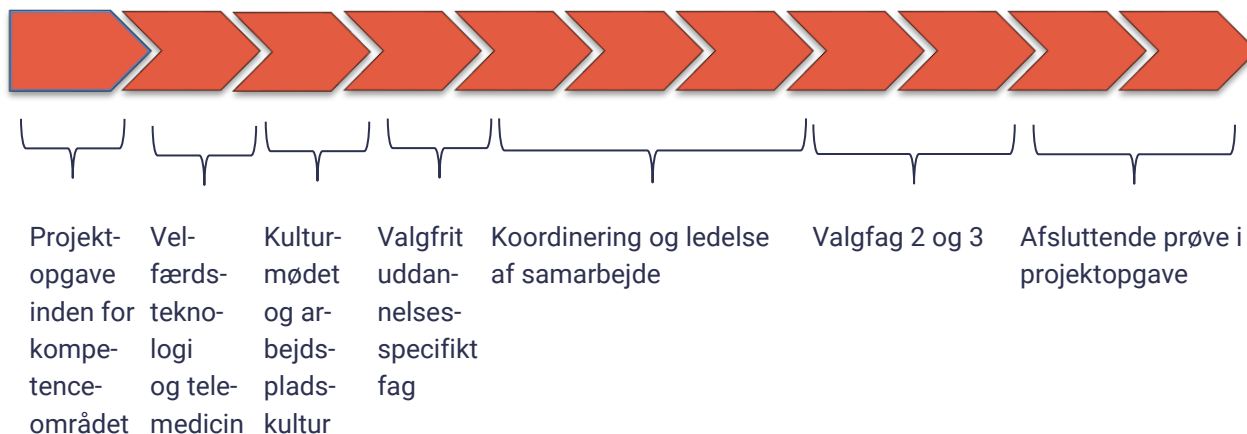
For dig, der er EUD/EUV3 med godskrivning for dansk, varer S4 11 uger.



Først arbejder du med temaet Projektopgave inden for kompetenceområdet, naturfag og prøve i naturfag. Du skal i anden uge til prøve i naturfag. Derefter har du to ugers Valgfrit uddannelsesspecifikt fag og tre

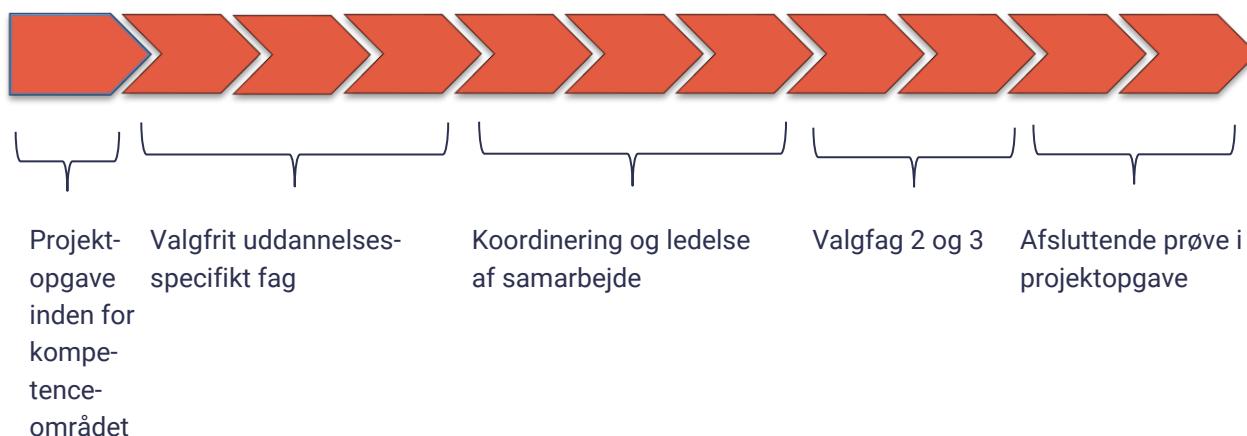
uger med temaet Koordinering og ledelse af teamsamarbejde. Efterfølgende har du to ugers Valgfag. Afslutningsvis skal du arbejde med temaet Afsluttende prøve i projektopgave.

For dig, der er EUD/EUV3 med godskrivning for naturfag, varer S4 11 uger.



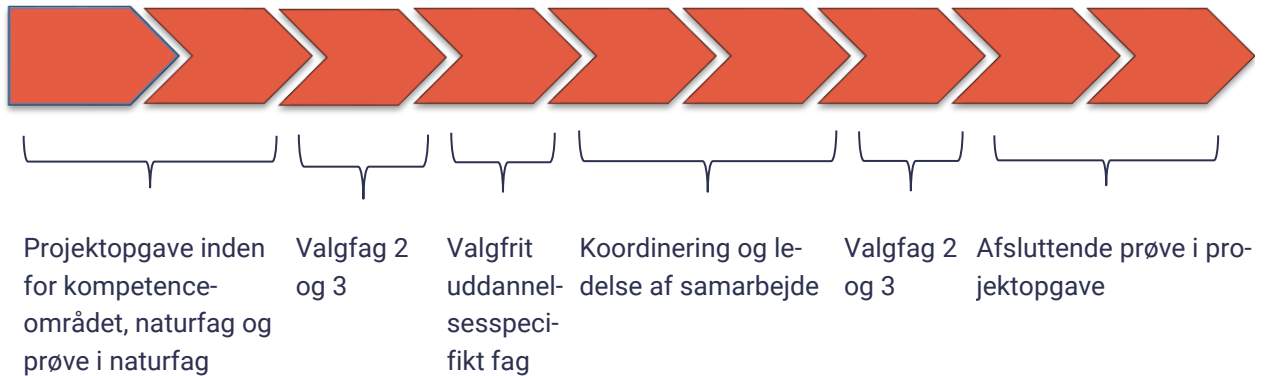
Først arbejder du en uge med temaet Projektopgave inden for kompetenceområdet. Derefter har du temaet Velfærdsteknologi og telemedicin i en uge samt temaet Kulturmøde og arbejdspladskultur i en uge. Efterfølgende har du en uge med Valgfrit uddannelsesspecifikt fag, tre uger med temaet Koordinering og ledelse af teamsamarbejde og to ugers Valgfag. Afslutningsvis skal du arbejde med temaet Afsluttende prøve i projektopgave.

For dig, der er EUD/EUV3 med godskrivning for dansk og naturfag, varer S4 11 uger.



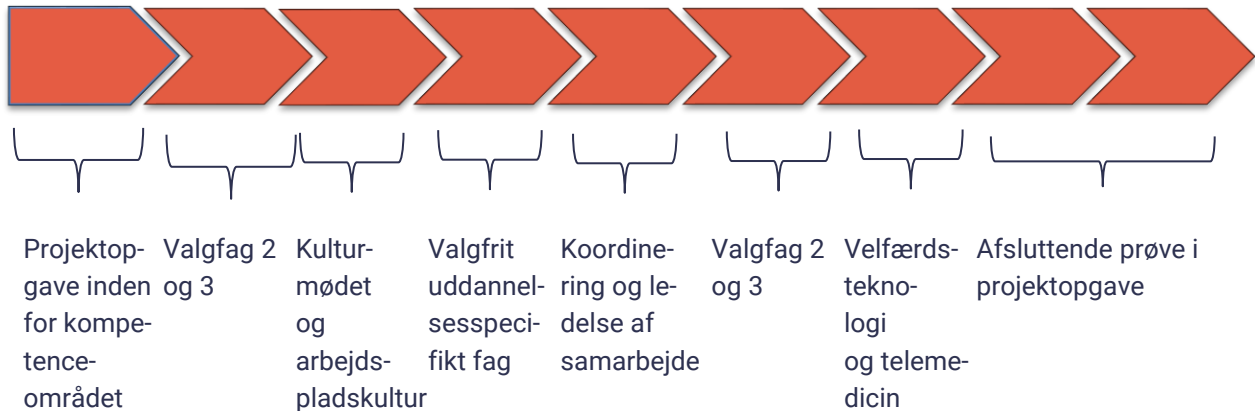
Først arbejder du en uge med temaet Projektopgave inden for kompetenceområdet. Derefter har du tre uger med Valgfrit uddannelsesspecifikt fag, tre uger med temaet Koordinering og ledelse af teamsamarbejde samt to ugers Valgfag. Afslutningsvis skal du arbejde med temaet Afsluttende prøve i projektopgave.

For dig, der er EUV3 med godskrivning for dansk, varer S4 9 uger, hvis du har afkortning for dansk.



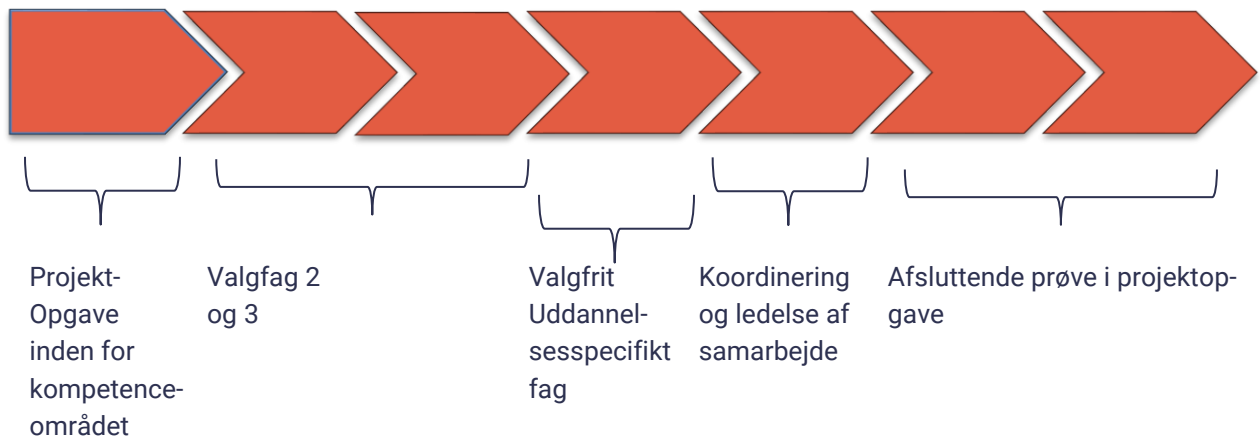
Først arbejder du med temaet Projektopgave inden for kompetenceområdet, naturfag og prøve i naturfag. Du skal i anden uge til prøve i naturfag. Derefter har du en uges Valgfag, en uges Valgfrit uddannelsesspecifikt fag samt to uger med temaet Koordinering og ledelse af teamsamarbejde. Derefter har du endnu et Valgfag. Afslutningsvis skal du arbejde med temaet Afsluttende prøve i projektopgave.

For dig, der er EUV3 med godskrivning for naturfag, varer S4 9 uger, hvis du har afkortning for naturfag.



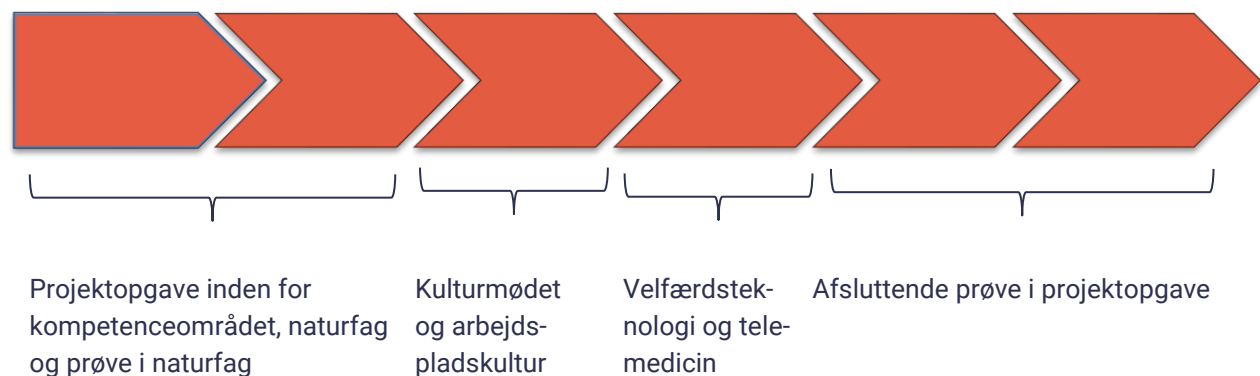
Først arbejder du en uge med temaet Projektopgave inden for kompetenceområdet. Derefter har du en uges Valgfag og temaet Kulturmøde og arbejdspladskultur i en uge. Efterfølgende har du en uges Valgfrit uddannelsesspecifikt fag. Du arbejder derefter med temaet Koordinering og ledelse af teamsamarbejde i en uge. Derefter ligger der endnu en uges Valgfag og herefter temaet Velfærdsteknologi og telemedicin i en uge. Afslutningsvis skal du arbejde med temaet Afsluttende prøve i projektopgave.

For dig, der er EUV3 med godskrivning for dansk og naturfag, varer S4 7 uger, hvis du har afkorting for grundfag.



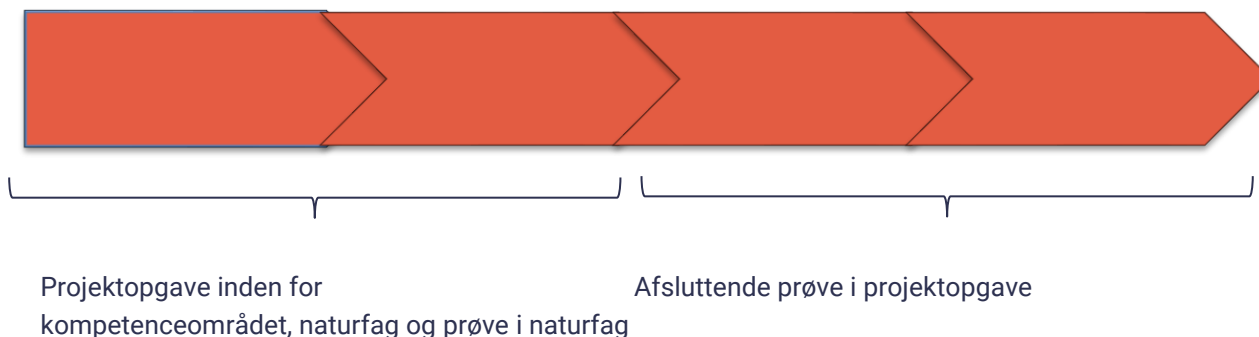
Først arbejder du med temaet Projektopgave inden for kompetenceområdet i en uge. Du har efterfølgende to ugers Valgfag og en uges Valgfrit uddannelsesspecifikt fag. Du arbejder derefter med temaet Koordinering og ledelse af teamsamarbejde i en uge. Afslutningsvis skal du arbejde med temaet Afsluttende prøve i projektopgave.

For dig, der er EUV1/EUV2 uden godskrivning for dansk og naturfag, varer S4 6 uger.



Først arbejder du med temaet Projektopgave inden for kompetenceområdet, naturfag og prøve i naturfag. Du skal i anden uge til prøve i naturfag. Derefter har du temaerne Kulturmøde og arbejdspladskultur samt Velfærdsteknologi og telemedicin. Begge temaer har en uges varighed. Afslutningsvis skal du arbejde med temaet Afsluttende prøve i projektopgave.

For dig, der er EUV1/EUV2 med godskrivning for dansk, varer S4 4 uger.



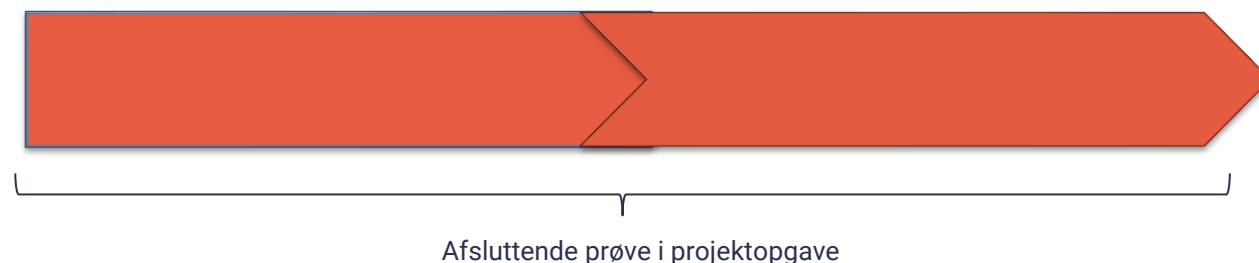
Du skal i de to første uger arbejde med temaet Projektopgave inden for kompetenceområdet, naturfag og prøve i naturfag. Du skal i anden uge til prøve i naturfag. Afslutningsvis skal du arbejde med temaet Afsluttende prøve i projektopgave.

For dig, der er EUV1/EUV2 med godskrivning for naturfag, varer S4 4 uger.



Du skal arbejde med temaerne Kulturmøde og arbejdspladskultur samt Velfærdsteknologi og telemedicin. Begge temaer har en uges varighed. Afslutningsvis skal du arbejde med temaet Afsluttende prøve i projektopgave.

For dig, der er EUV1/EUV2 med godskrivning for dansk og naturfag, varer S4 2 uger.



Du skal arbejde med temaet Afsluttende prøve i projektopgave.

Beskrivelsen af temaerne på S4 kommer på de følgende sider.

### 3.3.36 Projektopgave inden for kompetenceområdet, naturfag og prøve i naturfag – S4

Varighed: 2 uger



#### / Tematekst

Dette tema er for dig, der skal til prøve i naturfag. I temaet arbejder du med naturfag, din forberedelse til naturfagsprøven og selve prøven i naturfag. Derudover samler du op på dine erfaringer fra din praktik 3C og arbejder videre på dit projektorienteret arbejde fra S3B.

#### Naturfag og prøve i naturfag

Der er i temaet afsat 5 dage til naturfag, hvoraf én af dagene er afsat til prøven.

Du får viden om krav og forventninger til prøven i naturfag. Du arbejder med naturfaglige begreber, modeller, beregninger og eksperimenter til at forklare naturvidenskabelige problemstillinger. Du får udleveret en erhvervsfaglig case, der anvendes som grundlag til naturfagsprøven, del 1.

Den erhvervsfaglige case indeholder 3-4 centrale naturfaglige problemstillinger. Du arbejder med den erhvervsfaglige case i undervisningen med vejledning. Du identificerer og udvælger to af disse naturfaglige problemstillinger. De to valgte problemstillinger skal repræsentere bredden i faget. Du udarbejder en udvidet disposition for hver af de to valgte problemstillinger. De to udvidede dispositioner skal medbringes til prøven i tre computerskrevne eksemplarer.

Se prøvebeskrivelse for naturfag i afsnit 2.9.2.

#### Projektopgave

Når du ikke arbejder med naturfag, samler du op på dine erfaringer fra din praktik 3C og arbejder med at skabe sammenhæng mellem teori og praksis.

Temaet er en forberedelse til temaet Afsluttende prøve i projektopgave, som ligger i slutningen af S4.

I slutningen af S3B arbejdede du med temaet Projektopgave inden for kompetenceområdet. Du opstillede problemstillinger, som du kunne arbejde med i praktikken.

I dette tema arbejder du videre med dine problemstillinger og den data og viden, du har indsamlet i praktikken. I praktikken har du anvendt metoder og mødt ny faglig viden og teorier, der kan være med til at belyse dine problemstillinger. Du kan nu overveje, om du skal ændre eller tone dine problemstillinger i forhold til dine nye erfaringer og interesserer. Du har mulighed for at arbejde videre med dine problemstillinger ud fra de nye erfaringer og den nye faglige viden og teorier, du har fået. Dette gør du med udgangspunkt i kompetencemålene.

## / Indholdspunkter

- Kompetencemålene
- Naturvidenskabelig arbejdsmetode og kemiske bindinger
- Cellebiologi. Proteinsyntese og mutationer samt kroppens transportformer som osmose og diffusion
- Mikroorganismers udbredelse og beregning af logaritmer samt virus' cellepåvirkning til epidemier
- Nervecellen og impulsledning i nervesystemet
- Bølger, øjet og lys, øret og lyd, beregninger med logaritmer
- Faglige beregninger herunder masseprocent, volumenprocent og stoffers halveringstider
- pH-begrebet. Kroppens syre/base balance og kroppens reguleringsmekanismer. Kemikalier og sikkerhed
- Blodet, blodets kolloidosmotiske tryk, intra- og ekstracellulære væsker
- Mikroorganismers udbredelse og bakteriers resistens
- Energi, energigivende næringsstoffer, energiomsætning og molaritet

## / Kompetencemål

1. Du kan selvstændigt udøve arbejdet som social- og sundhedsassistent i overensstemmelse med de etiske og lovmæssige regler, der følger med ansvaret som autoriseret sundhedsperson. Eleven kan i et tværprofessionelt samarbejde arbejde i overensstemmelse med de fastlagte kvalitetsstandarder, herunder beskrivelser af serviceniveau og procedurer for patientsikkerhed.
2. Du kan begrunde og selvstændigt tilrettelægge, udføre og evaluere sygepleje, der retter sig imod borgere og patienters grundlæggende behov ud fra en metodisk og rehabiliterende tilgang.
3. Du kan indgå i komplekse behandlingsforløb i borgerens eget hjem, herunder varetage palliativ pleje.
4. Du kan på baggrund af en sygeplejefaglig vurdering handle på forandringer i borgerens og patientens fysiske og psykiske symptomer, herunder anvende værktøjer til tidlig opsporing.
5. Du kan selvstændigt arbejde med borger- og patientrettet forebyggelse, sundhedsfremme og rehabilitering i forhold til de hyppigst forekommende fysiske og psykiske sygdomme og funktionsnedsættelser.
6. Du kan skabe et involverende samarbejde med borgere, patienter og pårørende, herunder vejlede og motivere gennem målrettet kommunikation.
7. Du kan selvstændigt og i et tværprofessionelt samarbejde tilrettelægge, gennemføre og evaluere sociale, kulturelle, fysiske og kreative aktiviteter både for enkeltpersoner og grupper i et rehabiliterende perspektiv.
8. Du kan selvstændigt indgå i en tværprofessionel og tværsektoriel indsats med henblik på at koordinere og sikre et sammenhængende patient- og borgerforløb.
9. Du kan varetage koordinering samt indgå i ledelse af teamsamarbejde omkring sygepleje og patient/borgerforløb, i relation til arbejdets organisering.
10. Du kan selvstændigt varetage medicindispensering og medicinadministration i henhold til gældende lovgivning og arbejdspladsens kliniske retningslinjer og procedurer.
11. Du kan selvstændigt dokumentere den udførte sygepleje og videregive faglige informationer skriftligt og mundtligt.



12. Du kan selvstændigt anvende relevant velfærdsteknologi samt tage initiativ til implementering af ny viden og teknologi.

13. Du kan selvstændigt anvende principper for hygiejne og afbrydelse af smitteveje, herunder rene rutiner, sterilteknikker og isolation samt vejlede borgere, patienter, pårørende, kolleger og frivillige herom.

14. Du kan med udgangspunkt i borgerens eller patientens ressourcer og hjælpemidler selvstændigt tilrettelægge sit eget og andres arbejde efter ergonomiske principper, arbejdspladsens arbejdsmiljøregler og sikkerhedsforanstaltninger.

## / **Fagmål**

### **Mødet med borgeren og patienten**

- alle mål, se afsnit 2.6.2

### **Det sammenhængende borger- og patientforløb**

- alle mål, se afsnit 2.6.2

### **Det sammenhængende borger- og patientforløb ekspertniveau**

- alle mål, se afsnit 2.6.2

### **Kvalitet og udvikling**

- alle mål, se afsnit 2.6.2

### **Somatisk sygdom og sygepleje**

- alle mål, se afsnit 2.6.2

### **Somatisk sygdom og sygepleje ekspertniveau**

- alle mål, se afsnit 2.6.2

### **Psykisk sygdom og sygepleje**

- alle mål, se afsnit 2.6.2

### **Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering**

- alle mål, se afsnit 2.6.2

### **Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering ekspertniveau**

- alle mål, se afsnit 2.6.2

## **Naturfag niveau C**

1. Du sikkert kan vælge og anvende naturfaglige begreber og modeller til at forklare udvalgte natur- og erhvervsfaglige problemstillinger.

2. Du sikkert kan vælge og anvende matematik til at forklare naturvidenskabelige fænomener og problemstillinger.

3. Du kan forklare og vurdere samspillet mellem teori og eksperimentelt arbejde og opnå en selvstændig og undersøgende handle måde i forbindelse hermed.

4. Du kan planlægge, gennemføre og vurdere eksperimentelt arbejde med anvendelse af laboratorieudstyr eller andet relevant udstyr.

5. Du kan begrunde og demonstrere sikkerhedsmæssigt korrekt arbejde med udstyr og kemikalier herunder vurdere sikkerhed og risikomomenter.

6. Du selvstændigt kan udvælge, anvende og vurdere relevante digitale værktøjer til f.eks. simulering, informationssøgning og -behandling, databehandling og præsentation.

7. Du med sikkerhed kan anvende den naturvidenskabelige arbejdsmetode, herunder beskrive forholdet mellem teori og praksis.
8. Du kan reflektere over og diskutere naturfaglige og erhvervsfaglige problemstillinger, som de kommer til udtryk i medierne, herunder vurdere de naturfaglige elementer i fremstilling og argumentation.
9. Du kan perspektivere resultater i forhold til erhvervsfaglige og/eller samfundsmæssige problemstillinger.

### 3.3.37 Projektopgave efter praktik for elever med godskrivning for naturfag – S4

Varighed: 1 uge



#### / Tematekst

Dette tema er for dig, der er EUD/EUV3 med godskrivning for naturfag.

I temaet samler du op på dine erfaringer fra praktik 3C og arbejder med at skabe sammenhæng mellem teori og praksis.

Temaet er en forberedelse til temaet Afsluttende prøve i projektopgave, som ligger i slutningen af S4.

I slutningen af S3B arbejdede du med temaet Projektopgave inden for kompetenceområdet. Du opstillede problemstillinger, som du kunne arbejde med i praktikken.

I dette tema arbejder du videre med dine problemstillinger og den data og viden, du har indsamlet i praktikken. I praktikken har du anvendt metoder og mødt ny faglig viden og teorier, der kan være med til at belyse dine problemstillinger. Du kan nu overveje, om du skal tone eller ændre dine problemstillinger i forhold til dine nye erfaringer og interesserer. Du har mulighed for at arbejde videre med dine problemstillinger ud fra de nye erfaringer og den nye faglige viden og teorier, du har fået. Dette gør du med udgangspunkt i kompetencemålene.

#### / Indholdspunkter

- Kompetencemålene

#### / Kompetencemål

1. Du kan selvstændigt udøve arbejdet som social- og sundhedsassistent i overensstemmelse med de etiske og lovmæssige regler, der følger med ansvaret som autoriseret sundhedsperson. Eleven kan i et tværprofessionelt samarbejde arbejde i overensstemmelse med de fastlagte kvalitetsstandarder, herunder beskrivelser af serviceniveau og procedurer for patientsikkerhed.
2. Du kan begrunde og selvstændigt tilrettelægge, udføre og evaluere sygepleje, der retter sig imod borgere og patienters grundlæggende behov ud fra en metodisk og rehabiliterende tilgang.
3. Du kan indgå i komplekse behandlingsforløb i borgerens eget hjem, herunder varetage palliativ pleje.

4. Du kan på baggrund af en sygeplejefaglig vurdering handle på forandringer i borgerens og patientens fysiske og psykiske symptomer, herunder anvende værktøjer til tidlig opsporing.
5. Du kan selvstændigt arbejde med borger- og patientrettet forebyggelse, sundhedsfremme og rehabilitering i forhold til de hyppigst forekommende fysiske og psykiske sygdomme og funktionsnedsættelser.
6. Du kan skabe et involverende samarbejde med borgere, patienter og pårørende, herunder vejlede og motivere gennem målrettet kommunikation.
7. Du kan selvstændigt og i et tværprofessionelt samarbejde tilrettelægge, gennemføre og evaluere sociale, kulturelle, fysiske og kreative aktiviteter både for enkeltpersoner og grupper i et rehabiliterende perspektiv.
8. Du kan selvstændigt indgå i en tværprofessionel og tværsektoriel indsats med henblik på at koordinere og sikre et sammenhængende patient- og borgerforløb.
9. Du kan varetage koordinering samt indgå i ledelse af teamsamarbejde omkring sygepleje og patient/borgerforløb, i relation til arbejdets organisering.
10. Du kan selvstændigt varetage medicindispensering og medicinadministration i henhold til gældende lovgivning og arbejdspladsens kliniske retningslinjer og procedurer.
11. Du kan selvstændigt dokumentere den udførte sygepleje og videregive faglige informationer skriftligt og mundtligt.
12. Du kan selvstændigt anvende relevant velfærdsteknologi samt tage initiativ til implementering af ny viden og teknologi.
13. Du kan selvstændigt anvende principper for hygiejne og afbrydelse af smitteveje, herunder rene rutiner, sterilteknikker og isolation samt vejlede borgere, patienter, pårørende, kolleger og frivillige herom.
14. Du kan med udgangspunkt i borgerens eller patientens ressourcer og hjælpemidler selvstændigt tilrettelægge sit eget og andres arbejde efter ergonomiske principper, arbejdspladsens arbejdsmiljøregler og sikkerhedsforanstaltninger.

### 3.3.38 Kulturmødet og arbejdspladskultur – S4

Varighed: 1 uge



#### / Tematekst

Har du haft dansk i løbet af uddannelsen, har du dette tema på S4. På S4 er dagene i temaet samlet i en uge.

I temaet har du fokus på kulturen hos den enkelte borger og pårørende samt kulturen på arbejdspladsen. Du arbejder med kulturbegrebet og forskellige kulturforståelser, herunder kulturens betydning for sundhed. Sundhed kan opfattes på mange måder, og du arbejder blandt andet med det brede sundhedsbegreb og forskellige livsstilsfaktoreres betydning for borgerens sundhed. Du lærer at forholde dig professionelt i mødet med borgere med forskellige kulturer, sundhedsopfattelser, livsformer og livsfaser.

Som social- og sundhedsassistent kommer du til at arbejde på forskellige arbejdspladser og møde forskellige arbejdspladskulturer. I dette tema lærer du derfor om kulturen på arbejdspladsen, og hvordan du kan påvirke denne. Denne viden bruger du til at arbejde med relationel koordinering i det tværfaglige og tværprofessionelle samarbejde.

#### / Indholdspunkter

- Kultur og kulturforståelser
- Sundhedsopfattelser, herunder det brede sundhedsbegreb
- Livsformer og livsfaser
- Livsstilsfaktorer
- Arbejdspladskultur, herunder Scheins kulturbegreb
- Relationel koordinering
- Professionelle relationer i forhold til forskellige kulturer

#### / Kompetencemål

6) Du kan skabe et involverende samarbejde med borgere, patienter og pårørende, herunder vejlede og motivere gennem målrettet kommunikation.

## / Fagmål

### **Mødet med borgeren og patienten**

3. Du kan anvende viden om forskellige kulturer og sundhedsopfattelser til at møde borgeren/patienten og de pårørende med respekt for værdighed og integritet.

4. Du kan anvende viden om forskellige livsformer, livsfaser og livshistorier til at varetage en helhedsorienteret indsats i mødet med borgeren/patienten.

### **Det sammenhængende borger- og patientforløb**

6. Du kan anvende viden om betydningen af kulturforståelser, værdier og samarbejdsformer til at etablere og varetage tværsektorielle og tværprofessionelle samarbejde.

### **Det sammenhængende borger- og patientforløb ekspertniveau**

6. Du kan anvende viden om betydningen af kulturforståelser, værdier og samarbejdsformer til at etablere, begrunde og varetage tværsektorielle og tværprofessionelle samarbejder.

### **Psykisk sygdom og sygepleje**

3. Du kan anvende viden om mellemmenneskelige relationer og interaktioner samt målrettet kommunikation til at etablere, fastholde og afslutte professionelle relationer i samarbejdet med borgeren/patienten med psykisk sygdom, pårørende og andre samarbejdspartnere, herunder i forhold til psykoekskludktion.

### **Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering**

2. Du kan anvende viden om sundhedspædagogik og livsstilsfaktorer til i et involverende samarbejde med borgeren/patienten og pårørende at arbejde motiverende i forhold til borgerens/patientens formulering af forventninger og mål for hverdagslivet.

### **Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering ekspertniveau**

2. Du kan finde og anvende viden om sundhedspædagogik og livsstilsfaktorerne til i et involverende samarbejde med borgeren/patienten og pårørende at arbejde motiverende i forhold til borgerens/patientens formulering af forventninger og mål for hverdagslivet.

### 3.3.39 Velfærdsteknologi og telemedicin – S4

Varighed: 1 uge



#### / Tematekst

Har du haft dansk i løbet af uddannelsen, skal du nu have dette tema på S4. På S4 er dagene i temaet samlet i en uge.

I temaet har du fokus på velfærdsteknologi og telemedicinske strategier og løsninger. Du arbejder med implementering af velfærdsteknologi og telemedicin. Da velfærdsteknologi er et område i konstant udvikling, er det vigtigt, at du i praksis kan arbejde med innovation. Du lærer derfor om innovationsbegrebet og metoder til innovation og samskabelse i temaet.

Du kommer til at arbejde med både introduktion, vejledning og opfølgning i forhold til velfærdsteknologi og telemedicin. I temaet lærer du derfor om forskellige vejledningsmetoder, som du kan anvende hertil. Du udvikler kompetencer til at støtte borgeren i at tage beslutninger om og anvende velfærdsteknologi og telemedicin. Du lærer om evaluering og opfølgning på velfærdsteknologiske løsninger.

#### / Indholdspunkter

- Velfærdsteknologi
- Telemedicin
- Innovation
- Implementerings strategier
- Vejledningsmetoder ift. borgere, pårørende og kollegaer
- Evaluering herunder velfærdsteknologisk vurdering (VTV)

#### / Kompetencemål

12. Du kan selvstændigt anvende relevant velfærdsteknologi samt tage initiativ til implementering af ny viden og teknologi.

## / Fagmål

### **Mødet med borger og patient**

8. Du kan anvende viden om sundhedspædagogisk teori og metode til i et tværfagligt samarbejde at planlægge og gennemføre information, instruktion og vejledning af borgere/patienter og pårørende.

### **Kvalitet og udvikling**

6. Du kan anvende viden om evalueringsmetoder til at inddrage borgeren/patienten og pårørende i gennemførelse og implementering af initiativer og dermed medvirke til støttet beslutningstagen og øget oplevet og sundhedsfaglig kvalitet.

8. Du kan anvende viden om velfærdsteknologi og innovative processer til at medvirke til implementering af nye teknologiske løsninger og arbejdsgange i den sundhedsfaglige praksis, herunder medvirke i anvendelse af telemedicin.

### **Somatisk sygdom og sygepleje**

11. Du kan anvende viden om velfærdsteknologi i sygeplejen til at medvirke ved implementering af nye teknologiske løsninger i forhold til borgeren/patienten og pårørende, herunder telemedicinske løsninger.

### **Somatisk sygdom og sygepleje ekspertniveau**

11. Du kan finde og anvende viden om velfærdsteknologi i sygeplejen til at medvirke ved implementering af nye teknologiske løsninger i forhold til borgeren/patienten og pårørende, herunder telemedicinske løsninger.



### 3.3.40 Koordinering og ledelse af teamsamarbejde – S4

Varighed: 1-3 uger



#### / Tematekst

Hvis du er EUV3 med godskrivning for dansk og/eller naturfag, har du dette tema på S4, og teamet har en uges varighed.

Hvis du er EUD/EUV3 uden godskrivning i grundfag, har du dette tema på S4, og temaet har to ugers varighed.

Hvis du er EUD med godskrivning i dansk og/eller naturfag, har du dette tema på S4, og temaet har tre ugers varighed.

I dette tema lærer du om social- og sundhedsassistentens kompetenceområde, rolle og ansvar som koordinator og teamleder på en arbejdsplads. Du anvender din viden om de nationale kvalitetsmål og arbejder med social- og sundhedspolitik, og hvordan det påvirker dit kommende arbejde. Du anvender din viden om kommunens og regionens serviceniveau og arbejdspladsens lokale retningslinjer i forhold til din opgave som teamkoordinator.

Du lærer om teamsamarbejde og teamkoordinatorens funktioner og arbejdsopgaver. Du arbejder med ledelsesteorier og ledelsesformer, herunder situationsbestemt ledelse, værdibaseret ledelse og LEAN baseret ledelse. Som kommende social- og sundhedsassistent kan du bidrage til arbejdets organisering og koordinering af arbejdsopgaverne. Du skal som teamkoordinator/teamleder formidle information til dine kolleger om fx arbejdspladsens retningslinjer eller nye procedurer. Du anvender derfor din viden om kommunikation og vejledningsmetoder.

Du har fokus på arbejdspladsens kultur, herunder kvalitet og sikkerhedskultur. Du arbejder med, hvordan du som kommende social- og sundhedsassistent kan være med til at udvikle det fysiske og psykiske arbejdsmiljø herunder voldspolitik.

For dig, der har dette tema i to eller tre uger, har du mulighed for at fordybe dig yderligere i emner, du finder interessant inden for temaet. Her inddrager du andre relevante kompetencemål i samarbejde med din underviser og dine kolleger på holdet. Dette kan eksempelvis være i forhold til implementering af nye tiltag og

nye teknologier samt koordinering af komplekse sygdomsforløb og fordeling af ressourcer. Du kan også vælge at fordybe dig mere i arbejdsmiljø, eksempelvis i forhold til krænkende adfærd og mobning.

## / Indholdspunkter

- Social- og sundhedsassistentens kompetenceområde
- Nationale kvalitetsmål og lokale retningslinjer
- Kommunen og regionens serviceniveau
- Menneskeretslige principper
- Arbejdspladskultur, herunder kvalitet- og sikkerhedskultur
- Teamsamarbejde
- Teamledelse, herunder ledelsesteorier og ledelsesformer
- Teamkoordinatorens funktioner og arbejdsopgaver
- Arbejdets organisering og koordinering af arbejdsopgaver
- Koordinering og teamledelse i det nære sundhedsvæsen
- Fysisk og psykisk arbejdsmiljø, herunder arbejdsmiljøloven
- Informere, vejlede og instruere kollegaer

## / Kompetencemål

9. Du kan varetage koordinering samt indgå i ledelse af teamsamarbejde omkring sygepleje og patient/borgerforløb, i relation til arbejdets organisering.

### **Det sammenhængende borger- og patientforløb**

4. Du kan anvende viden om kommunikation og vejledningsmetoder til selvstændigt at kunne informere, vejlede og instruere kollegaer
5. Du kan anvende viden om arbejdsmiljøloven, arbejdspladsens organisering og rettigheder som fag- og myndighedsperson til at tage initiativ til at udvikle den fysiske og psykiske trivsel, herunder varetagelse og koordinering af arbejdsopgaver.
7. Du kan anvende viden om social og sundhedsassistentens kompetenceområde og arbejdspladsens organisering til at koordinere egne og andres arbejdsopgaver i det sammenhængende borger-/patientforløb, herunder teamledelse og koordinatorfunktion.

### **Det sammenhængende borger- og patientforløb ekspertniveau**

4. Du kan finde og anvende viden om kommunikation og vejledningsmetoder til selvstændigt at kunne informere, vejlede og instruere kolleger.
5. Du kan anvende viden om Arbejdsmiljøloven og arbejdspladsens organisering og rettigheder som fag- og myndighedsperson til at begrunde og tage initiativ til at udvikle den fysiske og psykiske trivsel, herunder varetagelse og koordinering af arbejdsopgaver.
7. Du kan anvende viden om social- og sundhedsassistentens kompetenceområde og arbejdspladsens organisering til at begrunde og koordinere egne og andres arbejdsopgaver i det sammenhængende borger-/patientforløb, herunder teamledelse og koordinatorfunktion.

## **Kvalitet og udvikling**

1. Du kan anvende viden om overordnede sammenhænge mellem social- og sundhedspolitik, menneskeretslige principper, nationale kvalitetsmål, lokale målsætninger og serviceniveauer i kommune og regioner, til at prioritere egne arbejdsopgaver ud fra de visiterede ydelser.

### 3.3.41 Valgfrit uddannelsesspecifikt fag 3 EUD/EUV3 og samt ekstra Valgfrit uddannelsesspecifikt fag ved godskrivning – S4

Varighed: 1 uge



#### / Tematekst

I dette tema kan du vælge mellem flere forskellige valgfri uddannelsesspecifikke fag.

Du får mulighed for at fordybe dig og tone din uddannelse inden for et fagligt afgrænset område. På S4 har du som EUD/EUV3 dit tredje og sidste valgfri uddannelsesspecifikke fag.

Hvis du er EUD med godskrivning i dansk, skal du på S4 have en uges ekstra valgfrit uddannelsesspecifikt fag. Det vil sige, at du i løbet af din uddannelse får 4 ugers valgfrit uddannelsesspecifikt fag.

Hvis du er EUD med godskrivning i både dansk og naturfag skal du have to uges ekstra valgfrit uddannelsesspecifikt fag. Det vil sige, at du i løbet af din uddannelse får 5 ugers valgfrit uddannelsesspecifikt fag. Muligheden for ekstra valgfrit uddannelsesspecifikt fag giver dig mulighed for at fordybe dig og tone din uddannelse yderligere i perioden med din godskrivning.

#### Der er følgende valgfri uddannelsesspecifikke fag

- Social- og sundhedsassistenten som teamleder, 1 uge
- Netværk og samskabelse med udsatte grupper, 2 uger
- Borgerens behov for akut socialpsykiatrisk indsats, 1 uge
- Smertelindring ved fysisk og/eller psykisk lidelse, 2 uger
- Social- og sundhedsassistentens rolle v/indlæggelse af borger m/demens, 1 uge
- Borgeren med fysisk og/eller psykisk handicap, 2 uger
- Sygeplejefaglig fordybelse og faglig udvikling, 2 uger
- Social- og sundhedsassistentens opgaver i forhold til livets afslutning, 1 uge

#### / Fagmål

##### **Social- og sundhedsassistenten som teamleder**

1. Du kan anvende viden om grundlæggende organisationspsykologi, herunder teori og metoder indenfor kommunikation, motivation og konflikthåndtering til at understøtte teamsamarbejdet og arbejdspladsens værdier.

2. Du kan anvende viden om grundlæggende ledelsesteorier til at prioritere, tilrettelægge og koordinere arbejdsopgaver indenfor velfærdsområdet med udgangspunkt i ledelsesansvaret for teamets ressourcer, kompetencer og målgruppens behov.
3. Du kan anvende viden om grundlæggende organisationsteori til at reflektere over arbejdspladsens organisering og de ledelsesmæssige prioriteringer i relation til egen rolle og funktion som fx ansvarshavende i vagter og vagtplanlægger.
4. Du kan anvende viden om mødefacilitering til at planlægge, gennemføre og evaluere møder selvstændigt eller i samarbejde med andre faggrupper.
5. Du kan anvende viden om overenskomstsyste­met, herunder løn- og personaleforhold til at samarbejde med arbejdspladsens tillids- og arbejdsmiljørepræsentanter om at sikre medarbejdernes arbejdsmiljø.

## **Netværk og samskabelse med udsatte grupper**

1. Du kan anvende viden om samfundsgrupper, minoriteter og etnicitet samt livs- og levevilkår, livsstilsfaktorer og sundhedsrisici til at reflektere over social- og sundhedsassistentens rolle i mødet med udsatte grupper, herunder respektere den enkelte borgers integritet.
2. Du kan anvende viden om ulighed i sundhed til selvstændigt at identificere problemer og sundhedsopgaver i forhold til udsatte grupper og tage initiativ til at samarbejde med interesseorganisationer og frivillige i planlægningen af sundhedsmæssige aktiviteter for udsatte grupper i nærmiljøet.
3. Du kan anvende viden om social ulighed i sundhed til at prioritere, tilrettelægge, udføre og evaluere sundhedsfremmende og forebyggende indsatser hos særlige og/eller udsatte grupper.
4. Du kan anvende viden om særlige behov hos grupper af borgere, fx borgere med demens og deres pårørende, borgere med misbrugsproblemer eller borgere der er ensomhedstruede til at tage initiativ til at koordinere den tværprofessionelle indsats.
5. Du kan anvende viden om forandringsstrategier, samskabelse og netværkets betydning til at igangsætte og vedligeholde aktiviteter, der forebygger ensomhed, marginalisering og stigmatisering.

### **Borgerens behov for akut socialpsykiatrisk indsats**

1. Du kan anvende viden om de psykiske sygdomme til selvstændigt at identificere fysiske, psykiske og sociale tegn og symptomer på akut opstået forværring af psykiske sygdomme og igangsætte relevante handlinger.
2. Du kan anvende viden om den akutte forværring af psykisk sygdom til at samarbejde med borgeren, fx borgeren som ikke har taget sin medicin, borgeren med misbrug, borgeren med tilstødende somatisk sygdom, samt borgeren der indgår i retspsykiatrisk behandling, og til at prioritere, tilrettelægge, udføre og evaluere sygepleje med udgangspunkt i borgerens behov.
3. Du kan anvende viden om psykiske sygdomme, multisygdom og misbrug og betydningen af gensidige påvirkninger, til i et tværprofessionelt samarbejde at deltage i forebyggelse af akutte socialpsykiatriske forværringer.
4. Du kan anvende viden om kulturforskelle til at vælge en målrettet kommunikation og sygepleje ved akut forværring i borgerens psykiske sygdom.
5. Du kan anvende viden om magtanvendelse, tvang og mindsteindgrebsprincippet til at handle i overensstemmelse med gældende lovgivning og inden for eget kompetenceområde i den akutte indsats for at sikre borgerens retssikkerhed.

## **Smertelindring ved fysisk og/eller psykisk lidelse**

1. Du kan anvende viden om nonfarmakologisk smertebehandling til at prioritere, tilrettelægge, udføre og evaluere palliativ pleje og rehabilitering til borgere/patienter, herunder psykisk smertebehandling samt mestring af akutte og kroniske smerter.

2. Du kan anvende viden om farmakologisk smertebehandling, herunder analgetika, antipsykotika, antiepileptika og antidepressiva til borgere/patienter i et palliativt forløb til at observere virkning, bivirkning, interaktioner og kontraindikationer og forebygge komplikationer.
3. Du kan anvende viden om WHO's smertetrappe, relevante smerteteorier og metoder til at indsamle data om borgerens/patientens selv vurderede smerteintensitet og tage initiativ til smertelindrende behandling i den palliative indsats.
4. Du kan anvende viden om fysisk, psykisk, social og åndelig smerte samt gældende lovgivning og instrukser til at indgå i det tværprofessionelle samarbejde om smertelindring.
5. Du kan anvende viden om den tidlige, sene og terminale fase af det palliative forløb til at prioritere, tilrettelægge, udføre og evaluere smertelindrende sygepleje til borgeren/patienten.
6. Du kan anvende viden om smerteudtryk til at vælge en målrettet kommunikation og sygepleje i samarbejdet med borgeren/patienten og pårørende i det palliative forløb.
7. Du kan anvende viden om netværk og tilbud i patientforeninger til borgeren/patienten i palliative forløb og deres pårørende.

## **Social- og sundhedsassistentens rolle v/indlæggelse af borger m/demens**

1. Du kan anvende viden om kognitive forstyrrelser, symptomer og adfærd samt miljøskiftes betydning hos borgere med demens til selvstændigt at prioritere, tilrettelægge, udføre og evaluere sygepleje- og omsorgsopgaver i forbindelse med indlæggelse af borgere med demens.
2. Du kan anvende viden om udvikling af demenssygdomme til at vejlede kollegaer og skabe forståelse for borgerens særlige situation i indlæggelsesforløbet med henblik på at understøtte integriteten hos borgere med demens.
3. Du kan anvende viden om demenssygdomme til at understøtte og aflaste de pårørende, så de kan indgå som ressource i forbindelse med indlæggelse af borgere med demens.
4. Du kan anvende viden om tværprofessionelle og tværsektorielle sammenhænge, herunder nødvendige data og dokumentation, til at varetage opgaver i relation til udskrivningsforløbet.
5. Du kan anvende viden om sundhedspædagogiske tilgange, professionel kommunikation og konflikt-håndtering til at håndtere udadreagerende adfærd og nedbringe magtanvendelse hos den indlagte borger/patient med demens.

## **Borgeren med fysisk og/eller psykisk handicap**

1. Du kan anvende viden om grundlæggende behov og sygeplejefaglige problemer, foranlediget af fysiske og psykiske handicaps, til at prioritere, tilrettelægge, udføre og evaluere pleje- og omsorgsopgaver til borgere med fysisk- og psykisk funktionsnedsættelse i det specialiserede socialområde.
2. Du kan anvende viden om faktorer, der har betydning for funktionsevnen, herunder aldersbetinget funktionsnedsættelse til at igangsætte forebyggende og rehabiliterende aktiviteter i pleje- og omsorgsarbejdet til borgeren med fysisk og/eller psykisk funktionsnedsættelse.
3. Du kan anvende viden om udviklingsforstyrrelser og funktionsnedsættelser til at arbejde ressourceorienteret med borgeren, herunder inddrage relevant velfærdsteknologi.
4. Du kan anvende viden om pædagogisk observation som redskab i det tværprofessionelle samarbejde til at kunne dokumentere borgernes funktionsniveau og udvikling.
5. Du kan indgå i en ligeværdig dialog med borgeren, der skal leve sit dagligliv på et bosted, herunder understøtte borgeren i at nå egne mål og styrke borgerens oplevede livskvalitet.
6. Du kan anvende viden om grundlæggende behov for seksualitet, intimitet og nærhed til at indgå i en professionel dialog med borgeren om seksualitet.

## **Sygeplejefaglig fordybelse og faglig udvikling**

1. Du kan anvende viden om forskellige videnskabsteoretiske tilganges syn på sygepleje og betydning for sygeplejehandlinger, til at reflektere og argumentere i forhold til praksis.
2. Du kan anvende viden om evidensbaseret i de kliniske retningslinjer til at arbejde efter lokale instrukser, med henblik på at understøtte og udvikle den sygeplejefaglige praksis.
3. Du kan anvende viden om metoder og procedurer til at understøtte kvalitet og patientsikkerhed i det tværprofessionelle samarbejde for at vurdere, handle og evaluere på patientens/borgerens sundhedstilstand.
4. Du kan anvende viden om moralfilosofi til at forstå betydningen af egne etiske vurderinger.

## **Social- og sundhedsassistentens opgaver i forhold til livets afslutning**

1. Du kan anvende viden om social- og sundhedsassistentens kompetenceområde til at igangsætte terminal sygepleje, smertelindring og behandling i samarbejde med tværfaglige samarbejdspartnere.
2. Du kan anvende viden om gældende lovgivning og tilbud til borgeren/patienten i det terminale forløb til selvstændigt at vejlede borgeren/patienten og de pårørende inden for de givne rammer.
3. Du kan anvende viden om tværprofessionelt samarbejde, herunder palliative teams, visitation til hospice, kommunens sagsbehandlere, vågetjeneste, præst, bedemand og tilbud til efterladte til selvstændigt at medvirke til tværfaglige opgaver ved livets afslutning.
4. Du kan anvende viden om tegn på livets afslutning, angst, sorg, eksistentiel krise og åndelig trøst til at varetage psykisk pleje og igangsætte den eksistentielle samtale med borgeren/patienten og de pårørende.
5. Du kan anvende viden om kulturforståelse, etik og den værdige død til at tage initiativ til praktisk og psykisk støtte til den døende og de pårørende/efterladte.
6. Du kan anvende viden om opgaver i forbindelse med dødsfald til selvstændigt at istandgøre afdøde under hensyntagen til borgerens/patientens kulturelle og religiøse ritualer.



## 3.3.42 Valgfag 1 og 2 EUD/EUV3 – S4

Varighed: 2 uger



### / Tematekst

Dette valgfag er for dig, der er EUD/EUV3. Du har to ugers valgfag på S4. I valgfaget fordyber du dig i et emne eller en problematik, som er fagligt relevant, og som du måske har oplevet i praktikken eller finder særligt interessant.

### / Indholdspunkter

I løbet af uddannelsen kan du vælge mellem forskellige valgfag, fx:

Bliver udbudt hver gang

- Selvvalgt emne

Kan blive udbudt

- Menneskekroppen og det sammenhængende organsystem
- Etik
- Blod og urin
- Sundhedsfremme og forebyggelse
- Handicap
- Seksualitet
- Andre sygdomme og behandlingsformer inden for psykiatri og somatik, fx PTSD og astma
- Faglig kommunikation, fx værktøjer til tværfaglig kommunikation
- Innovation
- vejlede en kollega

### / Fagmål

Du styrker dine faglige og personlige kompetencer.

### 3.3.43 Afsluttende prøve i projektopgave S4

Varighed: 2 uger



#### / Tematekst

I dette tema udarbejder du din projektopgave til den afsluttende prøve. Den afsluttende prøve ligger i slutningen af temaet.

I løbet af uddannelsen har du arbejdet med forskellige problemstillinger. Du skal nu vælge den problemstilling og udarbejde den problemformulering, som du er interesseret i inden for dit kompetenceområde som social- og sundhedsassistent. Problemformuleringen anvender du i din projektopgave til den afsluttende prøve. I udarbejdelsen af projektopgaven aftaler du i samarbejde med din underviser vejledning efter behov. Du kan hente inspiration i Projekthåndbog på SOSU H i arbejdet med projektopgaven.

Du skal i starten af dette tema vælge, om du vil gå til den afsluttende prøve individuelt eller i en gruppe på højst 3 personer. I temaet skal du/I aflevere et eksemplar af eksaminationsgrundlaget, hvor dit navn/jeres navne tydeligt fremgår på forsiden.

Eksaminationsgrundlaget skal afleveres 5 hverdage før den afsluttende prøve.

Se prøvebeskrivelse for den afsluttende prøve social- og sundhedsassistent i afsnit 2.9.5.

#### / Kompetencemål

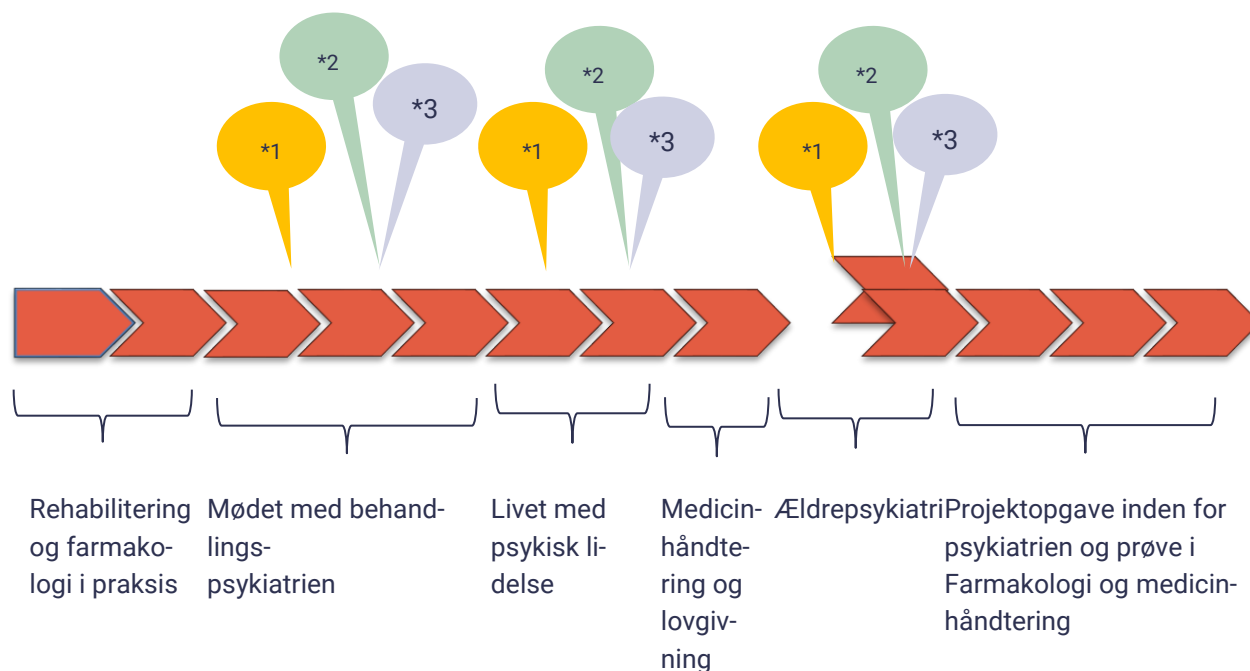
1. Du kan selvstændigt udøve arbejdet som social- og sundhedsassistent i overensstemmelse med de etiske og lovmæssige regler, der følger med ansvaret som autoriseret sundhedsperson. Eleven kan i et tværprofessionelt samarbejde arbejde i overensstemmelse med de fastlagte kvalitetsstandarder, herunder beskrivelser af serviceniveau og procedurer for patientsikkerhed.
2. Du kan begrunde og selvstændigt tilrettelægge, udføre og evaluere sygepleje, der retter sig imod borgere og patienters grundlæggende behov ud fra en metodisk og rehabiliterende tilgang.
3. Du kan indgå i komplekse behandlingsforløb i borgerens eget hjem, herunder varetage palliativ pleje.
4. Du kan på baggrund af en sygeplejefaglig vurdering handle på forandringer i borgerens og patientens fysiske og psykiske symptomer, herunder anvende værktøjer til tidlig opsporing.
5. Du kan selvstændigt arbejde med borger- og patientrettet forebyggelse, sundhedsfremme og rehabilitering i forhold til de hyppigst forekommende fysiske og psykiske sygdomme og funktionsnedsættelser.



6. Du kan skabe et involverende samarbejde med borgere, patienter og pårørende, herunder vejlede og motivere gennem målrettet kommunikation.
7. Du kan selvstændigt og i et tværprofessionelt samarbejde tilrettelægge, gennemføre og evaluere sociale, kulturelle, fysiske og kreative aktiviteter både for enkeltpersoner og grupper i et rehabiliterende perspektiv.
8. Du kan selvstændigt indgå i en tværprofessionel og tværsektoriel indsats med henblik på at koordinere og sikre et sammenhængende patient- og borgerforløb.
9. Du kan varetage koordinering samt indgå i ledelse af teamsamarbejde omkring sygepleje og patient/borgerforløb, i relation til arbejdets organisering.
10. Du kan selvstændigt varetage medicindispensering og medicinadministration i henhold til gældende lovgivning og arbejdspladsens kliniske retningslinjer og procedurer.
11. Du kan selvstændigt dokumentere den udførte sygepleje og videregive faglige informationer skriftligt og mundtligt.
12. Du kan selvstændigt anvende relevant velfærdsteknologi samt tage initiativ til implementering af ny viden og teknologi.
13. Du kan selvstændigt anvende principper for hygiejne og afbrydelse af smitteveje, herunder rene rutiner, sterilteknikker og isolation samt vejlede borgere, patienter, pårørende, kolleger og frivillige herom.
14. Du kan med udgangspunkt i borgerens eller patientens ressourcer og hjælpemidler selvstændigt tilrettelægge sit eget og andres arbejde efter ergonomiske principper, arbejdspladsens arbejdsmiljøregler og sikkerhedsforanstaltninger.

## 3.3.44 Skoleperiode 2: Oversigt over bundne og valgfri dele, GÆLDENDE FOR OPTAG FRA JUL/AUG 2020 TIL JAN 2022

Figuren viser, hvordan de bundne (under pilen) og valgfri (over pilen) undervisningsdele er tilrettelagt på skoleperiode 2. De valgfri dele bliver tilrettelagt inden for tre temaer.



\*1 EUD/EUV: Dansk

\*1 EUD/EUV: Kulturmødet og arbejdspladskultur for elever med godskrivning i dansk

\*2 EUD/EUV3: Engelsk

\*2 EUD/EUV3: Fordybelsesfag for elever med godskrivning i eller fravalg af engelsk sammen med valgfag EUV2/EUV1

\*3 EUV2/EUV1: Valgfag med mulighed for at vælge engelsk sammen med EUD/EUV3

Velkommen til skoleperiode 2 (S2) på hovedforløbet for social- og sundhedsassistenter på SOSU H.

S2 varer 13 uger og består af seks bundne temaer, som er fælles for alle. Herudover er der fire temaer, der er tilrettelagt ud fra, om du er EUD/EUV3-elev eller EUV2/EUV1-elev, og om du har godskrivning for dansk og/eller har godskrivning for engelsk eller har fravalgt engelsk.

I starten af S2 vælger du som EUD/EUV3-elev, om du ønsker engelsk. Vælger du ikke engelsk, har du fordybelsesfag. Er du EUV2/EUV1-elev vælger du valgfag, herunder om du ønsker engelsk.

Af oversigten ovenover kan du se, hvilke temaer du arbejder med på S2. I løbet af skoleperioden får du indblik i forskellige psykiske sygdomme og symptomer samt behandling og sygepleje. Du arbejder fortsat med kommunikation og professionel relationsdannelse. Din viden skal du anvende i din kommende praktik i psykiatrien, hvor du skal observere ændringer i borgerens eller patientens tilstand og handle på baggrund af dine observationer. Du arbejder også videre med farmakologi og medicin håndtering og afslutter faget med prøve i slutningen af S2. På S2 tager du fat på at arbejde projektorienteret, og du bliver introduceret til SOSU H's projekthåndbog.

Gennem uddannelsen er du med til at udvikle faget og din fagidentitet. Uddannelsen danner dig som autoriseret sundhedsperson, og du udvikler kompetencer til at yde professionel helhedsorienteret omsorg og til at fremme borgerens sundhed. På S2 kommer du og dine kolleger med forskellige social- og sundhedsfaglige erfaringer. Du arbejder med din læringsmæssige og demokratiske dannelse, når du i fællesskaber på skolen og praktikken sætter din viden og erfaringer i relation til undervisningen.

SOSU H understøtter læring via evaluering. Undervejs på S2 arbejder du med din læringsproces, der bliver understøttet af forskellige læringsmetoder og evalueringsformer. Hyppigheden af evaluering vil variere.

I løbet af S2 vil dit arbejde, initiativ og din indsats afspejles og resultere i et eller flere værker/produkter/dokumentationer. Dine værker/produkter/dokumentationer kan indgå i en samlet portfolio, der tydeliggør og dokumenterer din faglige, læringsmæssige og demokratiske dannelse til social- og sundhedsassistent.

Beskrivelsen af temaerne på skoleperiode 2 kommer på de følgende sider.

## 3.3.45 Rehabilitering og farmakologi i praksis – S2

Varighed: 2 uger



### / Tematekst

I dette tema bliver dine erfaringer fra praktikken et centralt omdrejningspunkt. Du inddrager dine erfaringer med hverdagsrehabilitering og farmakologi, herunder farmakologiopgaven fra praktik 1B.

Du arbejder med, hvordan du som social- og sundhedsassistent kommunikerer og samarbejder med borgeren om at skabe og deltage i meningsfulde aktiviteter. Du lærer at anvende ICF og screeningsværktøjer til at vurdere borgerens funktionsevne. I et tværfagligt samarbejde og i samarbejde med borgeren arbejder du med rehabiliteringsplaner, herunder mål og delmål. Du inddrager din viden om mestring og lærer om motivationstyper for at understøtte det rehabiliterende arbejde.

For at borgeren kan opnå de bedste forudsætninger i sit rehabiliteringsforløb og forebygge yderligere funktionsnedsættelser, arbejder du med hensigtsmæssig ernæring og fysisk aktivitet.

I praktik 1B har du fået erfaring, i forbindelse med din farmakologiopgave, med at dispensere, administrere og dokumentere medicin. Dine erfaringer bruger du til at reflektere over, hvordan du kan være med til at kvalitetssikre medicinhåndteringen og arbejde med utilsigtede hændelser (UTH). Du arbejder med farmakologi i forhold til udvalgte præparaters virkning og bivirkning.

I dette tema vælger du som EUD/EUV3-elev, om du ønsker engelsk. Vælger du ikke engelsk, har du Fordybelsesfag. Er du EUV2/EUV1-elev vælger du valgfag, herunder om du ønsker engelsk.

### / Indholdspunkter

- Rehabilitering, herunder hverdagsrehabilitering
- Meningsfulde aktiviteter
- Vurdering af funktionsevne ved brug af screeningsværktøjer og ICF samt inddragelse af ernæringstilstand
- Rehabiliteringsplan, herunder lang- og kortsigtede mål, SMART-model
- NUZO
- Motivationstyper, herunder teori af Kennon Sheldon
- Mestringsstrategier, herunder problemfokuseret- og følelsesfokuseret mestring
- Farmakologiske hovedgrupper: A, B, C, H, J, M og R.
- Udvalgte præparaters indikationer, kontraindikationer, dispenseringsformer, virkninger, bivirkninger, interaktioner, farmakodynamik og farmakokinetik

- Observationer af borgere i forhold til medicinsk behandling
- De 7 risikosituationslægemidler og risikosituationer
- Vejledninger fra Styrelsen for Patientsikkerhed og Sundhedsstyrelsen
- Forebyggelse af fejl ved medicinbehandling og utilsigtede hændelser (UTH)

## / **Kompetencemål**

5) Du kan selvstændigt arbejde med borger- og patientrettet forebyggelse, sundhedsfremme og rehabilitering i forhold til de hyppigst forekommende fysiske og psykiske sygdomme og funktionsnedsættelser.

10) Du kan selvstændigt varetage medicindispensering og medicinadministration i henhold til gældende lovgivning og arbejdspladsens kliniske retningslinjer og procedurer.

## / **Fagmål**

### **Mødet med borgeren og patienten**

7. Du kan anvende viden om mestringsstrategier og motivationsfaktorer til at understøtte borgerens/patientens mestring af egen sygdom og rehabiliteringsproces.

### **Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering**

4. Du kan anvende viden om kliniske vurderinger og screeningsværktøjer til at foretage relevante faglige vurderinger i den tværfaglige forebyggende indsats i forhold til den enkelte borgers/patientes sundhedstilstand.

5. Du kan anvende viden om profylaksebegrebets betydning for sundhedstilstand og livskvalitet til at samarbejde med borgeren/patienten om behovet for fysisk aktivitet og hensigtsmæssig ernæring.

### **Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering ekspertniveau**

4. Du kan anvende viden om kliniske vurderinger og screeningsværktøjer til at begrunde og foretage relevante faglige vurderinger i den tværfaglige forebyggende indsats i forhold til den enkelte borgers/patientes sundhedstilstand.

5. Du kan anvende viden om profylaksebegrebets betydning for sundhedstilstand og livskvalitet til at begrunde og samarbejde med borgeren/patienten om behovet for fysisk aktivitet og hensigtsmæssig ernæring.

### **Farmakologi og medicinbehandling**

2. Du kan anvende viden om kvalitetssikring og utilsigtede hændelser (UTH) til selvstændigt og i det tværfaglige samarbejde at kunne fremme patientsikkerheden og forebygge fejl ved medicinbehandling i praksis, herunder dokumentere, indrapportere samt følge op på sundhedsfaglige tilsyn.

5. Du kan anvende viden om almen og speciel farmakologi, herunder psykofarmaka til at observere virkninger og bivirkninger samt forklare kontraindikationer, interaktioner og dispenseringsformer inden for de mest almindelige hovedgrupper, herunder hvilken betydning det har for observationen af borgere og patienter.

### 3.3.46 Mødet med behandlingspsykiatrien – S2

Varighed: 3 uger

Temaet er inklusiv temaerne Dansk/Kulturmødet og arbejdspladskultur samt Engelsk/Valgfag/Fordybellesfag – se særskilte temabeskrivelser i afsnit 3.3.10 til 3.3.13



#### / Tematekst

I dette tema lærer du om, hvordan psykiatrien er organiseret, og hvilke grundsyn og værdier der er inden for psykiatrien. Du arbejder med patienter med psykisk sygdom, som er indlagt på psykiatrisk hospital.

Du anvender viden om nervecellen og impulsledning i nervesystemet, som kan være medvirkende til en forståelse af forskellige psykiatriske sygdomme og symptomer. Du får også viden om de behandlingsformer, der bliver anvendt i psykiatrien.

I praktikken skal du observere adfærd og symptomer hos patienten. I den forbindelse får du viden om sansernes betydning for perceptionen, for at du blandt andet kan handle på forandringer i patientens tilstand, fx ved udadreagerende adfærd og selvskadende adfærd. Du anvender også din viden om sygeplejeprocessen, når du planlægger sygepleje. For at du kan udføre sygepleje, arbejder du med forskellige sygeplejeteoretiske tilgange og metoder, der bliver anvendt i psykiatrien.

De observationer, du gør hos patienten, skal du dokumentere og videregive til dine tværprofessionelle samarbejdspartnere. I dette tema reflekterer du også over, hvordan værdighed og integritet bliver bevaret hos en patient, der er underlagt tvang.

Som social- og sundhedsassistent skal du være med til at styrke det psykiske arbejdsmiljø. Derfor skal du blandt andet have viden om konflikthåndtering og sikkerhed på arbejdspladsen.

I din kommende praktik 2 skal du observere patienter, som er i medicinsk behandling, og derfor skal du have fokus på hovedgruppen N for at kunne forstå, hvordan medicinen virker, og hvilke bivirkninger der er.

#### / Indholdspunkter

- Psykiatriens organisering og grundsyn i psykiatrien, målsætning og værdier
- Stress-sårbarhedsmodellen
- Sygdomslære og ICD-10
- Sygeplejeprocessen og sygeplejeplaner
- Psykiatriske observationer og behandlingsplaner
- Vejledning om sygeplejefaglige optegnelser

- Psykiatrilovgivningen, herunder tvang
- Psykisk arbejdsmiljø, herunder konflikthåndtering og sikkerhed på arbejdspladsen
- Tidlig opsporing i psykiatrien, herunder BVC og suicidal screening
- Psykiatrisk sygepleje herunder, Tidevandsmodellen og jeg-støttende sygepleje
- Kognitiv tilgang
- Miljøterapi
- Farmakologisk hovedgruppe N, indikation, kontraindikation, dispenseringsformer, virkning, bivirkning, interaktioner, farmakodynamik og farmakokinetik samt det metaboliske syndrom
- Observationer af patienter i behandling med psykofarmaka

## Integreret naturfag

- Nervecellen og impulsledning i nervesystemet
- Bølger, øjet og lys, øret og lyd, beregninger med logaritmer

I dette tema skal du også arbejde med to andre temaer svarende til 2 x 2 dage, afhængig af om du har godskrivning for dansk og/eller har godskrivning for engelsk eller ikke har valgt engelsk til.

- Til dig, der skal have dansk – se temabeskrivelse 3.3.10
- Til dig, der har godskrivning for dansk og derfor skal have Kulturmødet og arbejdspladskultur – se temabeskrivelse 3.3.11
- Til dig, der skal have engelsk – se temabeskrivelse 3.3.12
- Til dig, der har godskrivning for engelsk eller ikke har valgt engelsk til og skal have Valgfag/Fordybelsesfag – se temabeskrivelse 3.3.13

## / Kompetencemål

2) Du kan begrunde og selvstændigt tilrettelægge, udføre og evaluere sygepleje, der retter sig imod borgere og patienters grundlæggende behov ud fra en metodisk og rehabiliterende tilgang.

4) Du kan på baggrund af en sygeplejefaglig vurdering handle på forandringer i borgerens og patientens fysiske og psykiske symptomer, herunder anvende værktøjer til tidlig opsporing.

## / Fagmål

### Det sammenhængende borger- og patientforløb

1. Du kan anvende viden om Serviceloven, Sundhedsloven og Psykiatriloven til i det tværsektorielle og tværprofessionelle samarbejde at arbejde under hensyn til borgerens/patientens rettigheder, sikkerhed og ligebehandling, herunder grundlovens bestemmelser om individets selvbestemmelsesret og boligens ukrænkelighed.

### Det sammenhængende borger- og patientforløb ekspertniveau

1. Du kan finde og anvende viden om Serviceloven, Sundhedsloven og Psykiatriloven til i det tværsektorielle og tværprofessionelle samarbejde at arbejde under hensyn til borgerens/patientens rettigheder, sikkerhed og ligebehandling, herunder grundlovens bestemmelser om individets selvbestemmelsesret og boligens ukrænkelighed.

### Kvalitet og udvikling

9. Du kan anvende viden om fysisk og psykisk arbejdsmiljø til at medvirke til kvalitetsudvikling af arbejdsmiljøet, herunder stresshåndtering, voldsforebyggelse og sikkerhed på arbejdspladsen.

### Psykisk sygdom og sygepleje

2. Du kan anvende viden om sygeplejefaglig teori, metode og vurdering, herunder jeg-støttende sygepleje, kognitiv tilgang og miljøterapi til at arbejde som kontaktperson og understøtte borgerens/patientens rehabiliteringsproces og recovery.

5. Du kan anvende viden om principperne for sygeplejeprocessen til målrettet at prioritere, tilrettelægge, udføre og evaluere psykiatrisk sygepleje med udgangspunkt i borgerens/patientens ressourcer og behov.

## **Farmakologi og medicin håndtering**

5. Du kan anvende viden om almen og speciel farmakologi, herunder psykofarmaka til at observere virkninger og bivirkninger samt forklare kontraindikationer, interaktioner og dispenseringsformer inden for de mest almindelige hovedgrupper, herunder hvilken betydning det har for observationen af borgere og patienter.

## **Naturfag niveau C**

1. Du kan sikkert vælge og anvende naturfaglige begreber og modeller til at forklare udvalgte natur- og erhvervsfaglige problemstillinger.

2. Du kan sikkert vælge og anvende matematik til at forklare naturvidenskabelige fænomener og problemstillinger.

3. Du kan forklare og vurdere samspillet mellem teori og eksperimentelt arbejde og opnå en selvstændig og undersøgende handle måde i forbindelse hermed.

4. Du kan planlægge, gennemføre og vurdere eksperimentelt arbejde med anvendelse af laboratorieudstyr eller andet relevant udstyr.

5. Du kan begrunde og demonstrere sikkerhedsmæssigt korrekt arbejde med udstyr og kemikalier herunder vurdere sikkerhed og risikomomenter.

6. Du kan selvstændigt udvælge, anvende og vurdere relevante digitale værktøjer til f.eks. simulering, informationssøgning og -behandling, databehandling og præsentation.

7. Du kan med sikkerhed anvende den naturvidenskabelige arbejdsmetode, herunder beskrive forholdet mellem teori og praksis.

8. Du kan reflektere over og diskutere naturfaglige og erhvervsfaglige problemstillinger, som de kommer til udtryk i medierne, herunder vurdere de naturfaglige elementer i fremstilling og argumentation.

9. Du kan perspektivere resultater i forhold til erhvervsfaglige og/eller samfundsmæssige problemstillinger.



## 3.3.47 Dansk – S2

Varighed: 1 uge



### / Tematekst

Temaet er for dig, der skal have dansk. Dagene i temaet er fordelt over flere temaer på S2. Når dansk indgår i et tema, som det gør i temaerne, Mødet med behandlingspsykiatrien, Livet med psykisk lidelse og Ældrepsykiatri på S2, er der fokus på danskfaget i et erhvervs- og uddannelsesrettet perspektiv. Du øver dig i at lytte, læse og deltage i samtale ud fra forskellige tekster og teksttyper. Du arbejder med at forholde dig til dit eget og andres liv og tanker samt med at forstå dig selv i samspil med omverden.

Dansk kan være med til at understøtte udviklingen af din empati for borgeren og de pårørendes situation. Arbejdet med dine danskfaglige kompetencer giver dig mulighed for at udtrykke dig hensigtsmæssigt i kommunikationen med borgeren, patienten, pårørende og kolleger i dit arbejde som social- og sundhedsassistent.

Du arbejder med fire overordnede kompetenceområder: kommunikation, læsning, fortolkning og fremstilling. Du arbejder metodisk, både mundtligt og skriftligt, med at referere, analysere, argumentere, fortolke og perspektivere. Du fremmer dine innovative, kreative, analytiske og kritiske kompetencer til at kvalificere arbejdet med de opgaver, du møder i dagligdagen. Med afsæt i det udvidede tekstbegreb arbejder du med fiktion, faktion og nonfiktion.

De teksttyper, du arbejder med, tager afsæt i temaet "Mødet med behandlingspsykiatrien". Du bliver i temaet stillet en skriftlig opgave, som du skal arbejde med i løbet af S2. Denne opgave skal indgå i din portfolio, som du skal bruge til din prøve i dansk på S3A. Du får feedback på din opgave, som du kan bruge i udviklingen af dine skriftlige kompetencer.

### / Indholdspunkter

- Metodisk analyse af teksttyper
- Tekstanalyse med afsæt i temaet
- Igangsættelse af skriftlig opgave

### / Fagmål

**Dansk**

**Mål niveau C**

Målene er inddelt i fire overordnede kompetenceområder: Kommunikation, læsning, fortolkning og fremstilling.

## **Kommunikation**

### **Niveau C**

1. Du kan kommunikere reflekteret og nuanceret i komplekse almene og erhvervsfaglige situationer med brug af relevante tale-, lytte- og samtalestrategier i forhold til formål og situation.
2. Du kan diskutere, argumentere og kommunikere hensigtsmæssigt i samarbejde og samvær med andre og reflektere over forskellige former for kommunikation.
3. Du kan reflektere over samspillet mellem formål og forskellige former for kommunikation samt egen rolle og ansvar i kommunikationssituationen.
4. Du kan vælge og anvende it og multimodale medier hensigtsmæssigt, reflekteret og kritisk til kommunikation, informationssøgning og formidling.
5. Du kan skelne mellem, reflektere over, vurdere og indgå i kritisk dialog om virksomheders interne og eksterne kommunikation.
6. Du kan forklare og reflektere over sproglige normer i diverse kontekster indenfor erhverv, uddannelse, samfund og danskfaget.

## **Læsning**

### **Niveau C**

1. Du kan læse, forstå og diskutere teksters betydning i almene og erhvervsmæssige sammenhænge og anvende relevante læsestrategier i forhold til læseformål, teksttype og kontekst.
2. Du kan gennemføre målrettet og kritisk informationssøgning med relevans for erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag.
3. Du kan ud fra læseformål, kontekst og kendskab til teksttyper forberede og gennemføre læsning af relevans for erhverv, uddannelse og samfund og efterfølgende indgå i kritisk dialog om denne læsning.

## **Fortolkning**

### **Niveau C**

1. Du kan forholde sig til kultur, sprog, historie, erhverv og uddannelse gennem analyse og diskussion af tekster.
2. Du kan vælge og analysere diverse tekster, som er relateret til erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag og anvende relevante analysemodeller.
3. Du kan tolke og/eller uddrage relevant betydning af tekster, relateret til erhverv, historie, uddannelse, samfund og dagligdag, på grundlag af analyse og diskutere og vurdere tolkningen.
4. Du kan metodisk reflektere over og vurdere tekster relateret til erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag på grundlag af analyse og indgå i kritisk dialog om sin vurdering.
5. Du kan perspektivere tekster relateret til erhverv, historie, uddannelse, samfund og dagligdag på grundlag af analyse.

## **Fremstilling**

### **Niveau C**

1. Du kan anvende relevante skrivestrategier og udtrykke sig forståeligt, varieret og nuanceret i skrift, tale, lyd og billede i en form, der passer til genre og situation
2. Du kan planlægge, forberede og fremstille formelt korrekte, varierede og nuancerede skriftlige og mundtlige tekster ved brug af teksttyper, der er relevante i forhold til emner og kontekster inden for erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag

3. Du kan sammenligne og gå i kritisk dialog med folk fra uddannelse og erhverv om egne og andres skriftlige produkter, herunder om skriveformål, målgruppe, genre og sproglig stil og grammatisk forståelse
4. Du kan vælge, anvende og begrunde hensigtsmæssige repræsentationsformer med relevans for erhverv, uddannelse og samfund.

### 3.3.48 Kulturmødet og arbejdspladskultur – S2

Varighed: 1 uge



#### / Tematekst

Har du godskrivning for dansk, arbejder du med temaet Kulturmødet og arbejdspladskultur på S2, når der er undervisning i dansk. Dagene i dette tema er fordelt over tre af temaerne på S2. Har du dansk på S2, skal du have dette tema på S4. På S4 er dagene i temaet samlet i en uge.

I temaet har du fokus på kulturen hos den enkelte borger og pårørende samt kulturen på arbejdspladsen. Du arbejder med kulturbegrebet og forskellige kulturforståelser, herunder kulturens betydning for sundhed. Sundhed kan opfattes på mange måder, og du arbejder blandt andet med det brede sundhedsbegreb og forskellige livsstilsfaktoreres betydning for borgerens sundhed. Du lærer at forholde dig professionelt i mødet med borgere med forskellige kulturer, sundhedsopfattelser, livsformer og livsfaser.

Som social- og sundhedsassistent kommer du til at arbejde på forskellige arbejdspladser og møde forskellige arbejdspladskulturer. I dette tema lærer du derfor om kulturen på arbejdspladsen, og hvordan du kan påvirke denne. Denne viden bruger du til at arbejde med relationel koordinering i det tværfaglige og tværprofessionelle samarbejde.

#### / Indholdspunkter

- Kultur og kulturforståelser
- Sundhedsopfattelser, herunder det brede sundhedsbegreb
- Livsformer og livsfaser
- Livsstilsfaktorer
- Arbejdspladskultur, herunder Scheins kulturbegreb
- Relationel koordinering
- Professionelle relationer i forhold til forskellige kulturer

#### / Kompetencemål

6) Du kan skabe et involverende samarbejde med borgere, patienter og pårørende, herunder vejlede og motivere gennem målrettet kommunikation.

## / Fagmål

### **Mødet med borgeren og patienten**

3. Du kan anvende viden om forskellige kulturer og sundhedsopfattelser til at møde borgeren/patienten og de pårørende med respekt for værdighed og integritet.

4. Du kan anvende viden om forskellige livsformer, livsfaser og livshistorier til at varetage en helhedsorienteret indsats i mødet med borgeren/patienten.

### **Det sammenhængende borger- og patientforløb**

6. Du kan anvende viden om betydningen af kulturforståelser, værdier og samarbejdsformer til at etablere og varetage tværsektorielle og tværprofessionelle samarbejde.

### **Det sammenhængende borger- og patientforløb ekspertniveau**

6. Du kan anvende viden om betydningen af kulturforståelser, værdier og samarbejdsformer til at etablere, begrunde og varetage tværsektorielle og tværprofessionelle samarbejder.

### **Psykisk sygdom og sygepleje**

3. Du kan anvende viden om mellemmenneskelige relationer og interaktioner samt målrettet kommunikation til at etablere, fastholde og afslutte professionelle relationer i samarbejdet med borgeren/patienten med psykisk sygdom, pårørende og andre samarbejdspartnere, herunder i forhold til psykoeducation.

### **Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering**

2. Du kan anvende viden om sundhedspædagogik og livsstilsfaktorer til i et involverende samarbejde med borgeren/patienten og pårørende at arbejde motiverende i forhold til borgerens/patientens formulering af forventninger og mål for hverdagslivet.

### **Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering ekspertniveau**

2. Du kan finde og anvende viden om sundhedspædagogik og livsstilsfaktorerne til i et involverende samarbejde med borgeren/patienten og pårørende at arbejde motiverende i forhold til borgerens/patientens formulering af forventninger og mål for hverdagslivet.

## 3.3.49 Engelsk – S2

Varighed: 1 uge



### / Tematekst

Temaet er for dig, der skal have engelsk. Dagene i temaet er fordelt i flere temaer på S2. Engelsk er et grundfag, der giver dig adgang til videreuddannelse efter social- og sundhedsassistentuddannelsen. Du vælger selv, om du vil have engelsk.

Har du valgt engelsk, fortsætter du med engelsk på S3A. Her afslutter du faget med en mundtlig prøve. Du kan blive bedømt i engelsk på niveau E, D eller C, afhængig af hvilket niveau du kan dokumentere i engelsk, når du starter på uddannelsen.

På S3A skal du skrive og aflevere en synopsis, som du skal bruge til din prøve i engelsk.

Når engelsk indgår i et tema, som det gør i temaerne, Mødet med behandlingspsykiatrien, Livet med psykisk lidelse og Ældrepsykiatri på S2, er der fokus på engelsk i et erhvervs- og uddannelsesrettet perspektiv. Du øver dig i at tale, samtale, lytte, læse og skrive ud fra forskellige emner og teksttyper.

Du arbejder med engelsksproglige kulturer, både i forhold til dit arbejde og i almene og personlige sammenhænge.

Du arbejder med fire overordnede kompetenceområder: Kommunikation, kommunikationsstrategier, sprogbrug og sprogtilegnelse samt kultur- og samfundsforhold. Du udvikler dine kommunikative, kulturelle og internationale kompetencer til at kunne kommunikere og varetage arbejdsopgaver, hvori engelsk indgår. Engelsk er med til at udvikle dit ordforråd, så du kan bruge det engelske sprog til at indgå i dialog med borgere, patienter, pårørende og kolleger.

Når du møder borgere, patienter eller pårørende, der ikke taler dansk, kan du bruge dine engelsksproglige kompetencer til at hjælpe med at få kommunikationen til at lykkes. Undervisningen er baseret på dialog og samtale med udgangspunkt i forskellige kilder og materialer. Emnerne er relateret til arbejdet som social- og sundhedsassistent og omverdenen.

Du arbejder med udviklingen af dine engelsksproglige kompetencer. Teksttyperne tager afsæt i temaet "Mødet med behandlingspsykiatrien".

### / Indholdspunkter

- Tale, samtale, lytte, læse og skrive i en engelsksproglig kontekst.

## / Fagmål

### Engelsk

#### Mål niveau E, D og C

Målene er inddelt i følgende fire områder: Kommunikation, kommunikationsstrategier, sprogbrug og sprogtilegnelse samt kultur- og samfundsforhold.

#### Kommunikation

##### Niveau E

1. Du kan forstå hovedindholdet af talt fremmedsprog om udvalgte emner.
2. Du kan forstå hovedindholdet af skrevne fremmedsproglige tekster om udvalgte emner.
3. Du kan udtrykke sig mundtligt med en vis præcision i et sammenhængende sprog med afgrænset ordforråd inden for udvalgte afgrænsede emner.
4. Du kan redegøre mundtligt for indholdet af de væsentlige informationer i udvalgte teksttyper.
5. Du kan redegøre for et forberedt stofområde.
6. Du kan deltage i samtaler og diskutere alsidige emner.
7. Du kan udtrykke sig skriftligt med præcision og i et sammenhængende sprog tilpasset emner og kontekster.
8. Du kan anvende og bearbejde viden og informationer skriftligt inden for alsidige emner, tekster og situationer.
9. Du kan anvende multimodale medier til at kommunikere selvstændigt mundtligt og skriftligt.

##### Niveau D

1. Du kan forstå indholdet af talt fremmedsprog om alsidige emner.
2. Du kan forstå indholdet af skrevne fremmedsproglige tekster om alsidige emner.
3. udtrykke sig mundtligt med udtalt præcision i et sammenhængende sprog med alsidigt ordforråd inden for varierede emner.
4. Du kan redegøre mundtligt for indholdet af de væsentlige informationer i forskellige teksttyper.
5. Du kan redegøre for, forklare og uddybe et forberedt stofområde.
6. Du kan deltage aktivt i samtaler og diskutere alsidige og specifikke emner.
7. Du kan udtrykke sig skriftligt med præcision og i et sammenhængende sprog tilpasset alsidige emner og kontekster.
8. Du kan anvende, bearbejde og kommentere viden og informationer skriftligt inden for alsidige emner, tekster og situationer.
9. Du kan anvende multimodale medier, til at kommunikere mundtligt med sikkerhed.

##### Niveau C

1. Du kan forstå indholdet af talt fremmedsprog om alsidige og specifikke emner.
2. Du kan forstå indholdet af skrevne fremmedsproglige tekster om alsidige og specifikke emner.
3. Du kan udtrykke sig mundtligt med præcision i et sammenhængende sprog med alsidigt og kontekstuel ordforråd inden for varierede og specifikke emner.
4. Du kan redegøre mundtligt for og forklare indholdet af alsidige og kontekstuelle tekster og teksttyper.
5. Du kan redegøre for, forklare, uddybe og kommentere et forberedt stofområde.
6. Du kan tage initiativ til og deltage aktivt i samtaler og diskutere varierede og komplekse emner i et sprog afpasset til situation og samtalemønster.
7. Du kan udtrykke sig skriftligt med høj grad af præcision og i et sammenhængende sprog tilpasset alsidige og komplekse emner og kontekster.

8. Du kan anvende, bearbejde og kommentere og analysere viden og informationer skriftligt inden for alsidige og specifikke emner, tekster og situationer.
9. Du kan anvende multimodale medier til at kommunikere med sikkerhed og variation mundtligt og skriftligt.

## **Kommunikationsstrategier**

### **Niveau E**

1. Du kan afprøve og anvende enkle lytte- og læsestrategier hensigtsmæssigt i forhold til teksttype, situation og formål,
2. Du kan afprøve hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder bruge omskrivninger, overbegreber og synonymer,
3. Du kan afprøve skrivestrategier efter skriveformål, herunder anvende viden om skriveprocessens faser,
4. Du kan opsøge og anvende fagets hjælpemidler, hensigtsmæssigt til oversættelse, stavning, ordforråd, grammatik, stavekontrol, ordbogsopslag, kildesøgning, tekstproduktion og
5. Du kan anvende informationer og kilder, selvstændigt og kritisk.

### **Niveau D og C**

1. Du kan selvstændigt vælge og anvende lytte- og læsestrategier hensigtsmæssigt i forhold til teksttype, situation og formål.
2. Du kan selvstændigt vælge hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder bruge omskrivninger, overbegreber og synonymer.
3. Du kan selvstændigt vælge skrivestrategier efter skriveformål, herunder anvende viden om skriveprocessens faser.
4. Du kan selvstændigt anvende fagets hjælpemidler hensigtsmæssigt til oversættelse, stavning, ordforråd, grammatik, stavekontrol, ordbogsopslag, kildesøgning og tekstproduktion.
5. Du kan selvstændigt anvende informationer og kilder kritisk.

## **Sprogbrug Sprogtilegnelse**

### **Niveau E**

1. Du kan anvende et præcist og afgrænset ordforråd inden for udvalgte emner.
2. Du kan udtale fremmedsproget klart, tydeligt og præcist med et afgrænset og veldefineret ordforråd inden for udvalgte emner og i udvalgte situationer.
3. Du kan tale og skrive fremmedsproget, så centrale grammatiske regler med betydning for hensigtsmæssig og effektiv kommunikation følges.
4. Du kan anvende væsentlige og grundlæggende regler for opbygning af tekster med sans for struktur og sammenhæng inden for relevante genrer, tekster og medie i erhverv, uddannelse og samfund samt personlige og almene forhold.

### **Niveau D**

1. Du kan anvende et præcist og alsidigt ordforråd inden for relevante emner.
2. Du kan udtale fremmedsproget klart, tydeligt og præcist med et alsidigt ordforråd inden for varierede emner og kontekster.
3. Du kan tale og skrive fremmedsproget så grammatiske regler med betydning for hensigtsmæssig og effektiv kommunikation følges med sans for sprogbrug.
4. Du kan anvende væsentlige regler for opbygning af tekster med sans for struktur og sammenhæng inden for relevante genrer, tekster og medier i erhverv, uddannelse og samfund samt almene og personlige forhold.



## Niveau C

1. Du kan anvende et præcist og varieret ordforråd inden for varierede relevante emner.
2. Du kan udtale fremmedsproget klart, tydeligt, flydende og præcist med et alsidigt ordforråd inden for varierede og komplekse emner og kontekster.
3. Du kan tale og skrive fremmedsproget så grammatiske regler med betydning for hensigtsmæssig og effektiv kommunikation følges med en høj grad af korrekt og varieret sprogbrug.
4. Du kan anvende og forklare væsentlige regler for opbygning af tekster med sans for struktur og sammenhæng inden for relevante genrer, tekster og medier i erhverv, uddannelse og samfund samt personlige og almene forhold.

## Kultur- og samfundsforhold

### Niveau E

1. Du kan opnå og anvende viden om adfærd, normer og værdier hos brugere af fremmedsproget i erhverv, samfund og i personlige og almene sammenhænge.
2. Du kan drage sammenligninger og genkende forskelle mellem egen kultur og andres kultur.
3. Du kan anvende viden om erhverv, kultur og samfund i kontakten med mennesker, der bruger fremmedsproget som modersmål eller som internationalt kommunikationsmiddel.

### Niveau D

1. Du kan opnå, anvende og redegøre for viden om adfærd, normer og værdier hos brugere af fremmedsproget i erhverv, samfund og i personlige og almene sammenhænge.
2. Du kan drage sammenligninger og redegøre for forskelle mellem egen kultur og andres kultur.
3. Du kan selvstændigt anvende viden om erhverv, kultur og samfund i kontakten med mennesker, der bruger fremmedsproget som modersmål eller som internationalt kommunikationsmiddel.

### Niveau C

1. Du kan opnå, anvende og redegøre for og reflektere over viden om adfærd, normer og værdier hos brugere af fremmedsproget i erhverv, samfund samt i personlige og almene sammenhænge.
2. Du kan drage sammenligninger mellem egen kultur og andres kultur samt redegøre for og forklare disse forskelle.
3. Du kan selvstændigt anvende viden om erhverv, kultur og samfund i kontakten med mennesker, der bruger fremmedsproget som modersmål eller som internationalt kommunikationsmiddel og reflektere herover.

## 3.3.50 Valgfag EUV2/EUV1 eller Fordybelsesfag EUD/EUV3 – S2

Varighed: 1 uge



### / Tematekst

I dette tema arbejder du som EUV1/EUV2-elev med et valgfag. Du får mulighed for at vælge valgfag igen på S3A. Dagene i temaet er fordelt over flere temaer på S2. I valgfaget fordyber du dig i et emne eller en problematik, som er fagligt relevant, og som du måske har oplevet i praktikken eller finder særligt interessant.

Dette tema er også for dig som EUD/EUV3-elev, der har godskrivning for engelsk eller har fravalgt engelsk. Du arbejder med i stedet med fordybelse i et selvvalgt emne på S2 og S3A. Dagene i temaet er fordelt over flere temaer på S2. Du fordyber dig i et emne, fag eller en problematik, som er relevant for din uddannelse, og som du måske har oplevet i praktikken eller finder særligt interessant. Du opstiller selv en problemstilling eller et problemområde og finder relevant litteratur og materiale til dette. I samarbejde med din underviser udarbejder du en tidsplan for forløbet.

### / Indholdspunkter

I løbet af uddannelsen kan du vælge mellem forskellige valgfag, fx:

Bliver udbudt hver gang

- Engelsk, se temabeskrivelse afsnit 3.3.12
- Selvvalgt emne

Kan blive udbudt

- Menneskekroppen og det sammenhængende organsystem
- Etik
- Blod og urin
- Sundhedsfremme og forebyggelse
- Ulighed i sundhed/særligt udsatte
- Handicap
- Seksualitet
- Ekstra psykiatri
- Andre sygdomme og behandlingsformer inden for psykiatri og somatik, fx PTSD og astma
- Faglig kommunikation, fx værktøjer til tværfaglig kommunikation
- Kost og bevægelse
- Innovation
- Borger i det akutte forløb
- Vejlede en kollega – har du en vejleder gemt i maven?

- Coaching og tutoring

## **/ Fagmål**

Du styrker dine faglige og personlige kompetencer

## 3.3.51 Livet med psykisk lidelse – S2

Varighed: 2 uger

Temaet er inklusiv temaerne Dansk/Kultur og arbejdspladskultur samt Engelsk/Valgfag/Fordybelsesfag – se særskilte temabeskrivelser i afsnit 3.3.10 til 3.3.13



### / Tematekst

Dette tema handler om, hvordan du som social- og sundhedsassistent kan støtte og yde sygepleje til borgeren med psykisk lidelse og eventuelt misbrug i eget hjem. Du bruger din viden om psykiske lidelser og behandling fra temaet Mødet med behandlingspsykiatri, når du i dette tema arbejder videre med borgeren i socialpsykiatri.

I praktikken arbejder du med at indgå i et involverende samarbejde og skabe relation til borgeren. Du lærer derfor om professionel og målrettet kommunikation for at kunne etablere, fastholde og afslutte professionelle relationer.

I dit arbejde med psykosocial rehabilitering lærer du, hvordan du kan støtte borgeren i recoveryprocessen. Her tager du blandt andet udgangspunkt i borgerens aktivitetsudøvelse og anvender aktivitetsanalyse til at planlægge, udføre og evaluere aktiviteter både til den enkelte borger og til grupper af borgere. Du lærer om sundhedspædagogiske metoder i forhold til medicinsk behandling samt psykoedukation.

Temaet handler også om ulighed i sundhed. Du arbejder derfor med sundhedsfremme og forebyggelse, fx i forhold til at nedsætte risikoen for inaktivitet og for udviklingen af livsstilssygdomme.

### / Indholdspunkter

- Recovery
- Psykosocial rehabilitering
- Psykoedukation
- Aktivitetsudøvelse, herunder MOHO
- Aktivitetsanalyse i forhold til planlægning, udførsel og evaluering af aktivitet
- Ulighed i sundhed
- Netværk og ensomhed
- Kontaktperson og relationsdannelse
- Den motiverende samtale
- Pædagogiske handleplaner
- Kommunikationsteori og kommunikationsmetoder herunder gensvarsmodeller og spørgsmålstyper
- Misbrugslidelser og dobbeltdiagnoser herunder Harm Reduction

- Sundhedspædagogiske metoder i forhold til medicinsk behandling, herunder compliance og concordance

I dette tema skal du også arbejde med to andre temaer svarende til 1 x 1 dage, afhængig af om du har godskrivning for dansk og/eller har godskrivning for engelsk eller ikke har valgt engelsk til.

- Til dig, der skal have dansk – se temabeskrivelse 3.3.10
- Til dig, der har godskrivning for dansk og derfor skal have Kulturmødet og arbejdspladskultur – se temabeskrivelse 3.3.11
- Til dig, der skal have engelsk – se temabeskrivelse 3.3.12
- Til dig, der har godskrivning for engelsk eller ikke har valgt engelsk til og skal have Valgfag/Fordybellesfag – se temabeskrivelse 3.3.13

## / **Kompetencemål**

6) Du kan skabe et involverende samarbejde med borgere, patienter og pårørende, herunder vejlede og motivere gennem målrettet kommunikation.

7) Du kan selvstændigt og i et tværprofessionelt samarbejde tilrettelægge, gennemføre og evaluere sociale, kulturelle, fysiske og kreative aktiviteter både for enkeltpersoner og grupper i et rehabiliterende perspektiv.

## / **Fagmål**

### **Psykisk sygdom og sygepleje**

2. Du kan anvende viden om sygeplejefaglig teori, metode og vurdering, herunder jeg-støttende sygepleje, kognitiv tilgang og miljøterapi til at arbejde som kontaktperson og understøtte borgerens/patientens rehabiliteringsproces og recovery.

3. Du kan anvende viden om mellemmenneskelige relationer og interaktioner samt målrettet kommunikation til at etablere, fastholde og afslutte professionelle relationer i samarbejdet med borgeren/patienten med psykisk sygdom, pårørende og andre samarbejdspartnere, herunder i forhold til psykoedukation.

6. Du kan anvende viden om komplekse sygepleje- og behandlingsforløb, herunder dobbeltdiagnoser, multisygdomme og misbrugsproblematikker til at indgå i helhedsorienteret tilrettelæggelse af tværfaglige og tværprofessionelle pleje- og behandlingsforløb.

### **Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering**

8. Du kan anvende viden om analyse, planlægning, udførelse og evaluering af sociale, fysiske, kulturelle og kreative aktiviteter for enkeltpersoner og grupper til at understøtte et meningsfuldt hverdagsliv for borgeren/patienten ud fra en rehabiliterende tilgang.

9. Du kan anvende viden om kommunale tilbud, frivillige organisationer og netværksgrupper til at udvælge og gennemføre meningsfulde aktiviteter i samarbejde med borgeren/patienten.

### **Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering ekspertniveau**

8. Du kan anvende viden om analyse, planlægning, udførelse og evaluering af sociale, fysiske, kulturelle og kreative aktiviteter for enkeltpersoner og grupper til at begrunde og understøtte et meningsfuldt hverdagsliv for borgeren/patienten ud fra en rehabiliterende tilgang.

9. Du kan finde og anvende viden om kommunale tilbud, frivillige organisationer og netværksgrupper til at udvælge og gennemføre meningsfulde aktiviteter i samarbejde med borgeren/patienten.

## **Farmakologi og medicinhandling**

6. Du kan anvende viden om sundhedspædagogiske metoder, redskaber og praksisformer, herunder vejledning, motivation og selvadministration i samarbejdet med borgere, patienter og pårørende i primær og sekundær sektor, herunder samarbejde med almen praksis til at øge kvaliteten og patientsikkerheden ved medicinhandling.

## 3.3.52 Medicinhåndtering og lovgivning – S2

Varighed: 1 uge



### / Tematekst

I skoleperiode 1B arbejdede du med lovgivning i forhold til medicinhåndtering og det ansvar og de kompetencer, der følger din autorisation som social-og sundhedsassistent.

Du har erfaringer fra praktik 1B med at dispensere og administrere medicin, og du skal bruge disse erfaringer til at vide, hvordan du handler som medhjælp, samt hvordan du videredelegerer medicineringsopgaver. Desuden skal du forholde dig til, hvordan du arbejder med lovgivning og lokale retningslinjer og instrukser på din arbejdsplads. Du arbejder med mundtlig og skriftlig kommunikation og dokumentation for at kunne udveksle faglige informationer og observationer omkring medicinsk behandling både tværprofessionelt og tværsektorielt.

For at øge patientsikkerheden, når du arbejder med medicin, skal du foretage medicinberegninger. Du arbejder derfor med medicinberegninger og matematiske mængdeberegninger.

I løbet af temaet udarbejder du dit eksaminationsgrundlag til prøven i Farmakologi og medicinhåndtering. Eksaminationsgrundlaget kan tage udgangspunkt i din farmakologiopgave fra praktik 1B. Eksaminationsgrundlaget afleverer du i slutningen af temaet.

### / Indholdspunkter

- Kvalitetssikring og lovgivning i forhold til håndtering af medicin
- Lokale procedurer og instrukser
- Skriftlige og mundtlig kommunikation til udveksling af data herunder journalføringsbekendtgørelsen
- Delegation herunder vejledningen om autoriserede sundhedspersoners benyttelse af medhjælp
- Medicinberegning
- Udarbejde og aflevering af eksaminationsgrundlag til prøve i farmakologi og medicinhåndtering

Integreret naturfag:

- Faglige beregninger herunder masseprocent, volumenprocent og stoffers halveringstider

### / Kompetencemål

10) Du kan selvstændigt varetage medicindispensering og medicinadministration i henhold til gældende lovgivning og arbejdspladsens kliniske retningslinjer og procedurer.



## / Fagmål

### **Det sammenhængende borger- og patientforløb**

3. Du kan anvende viden om mundtlig og skriftlig kommunikation til selvstændigt at varetage dokumentation samt kunne udveksle data i det tværprofessionelle og tværsektorielle samarbejde.

### **Det sammenhængende borger- og patientforløb ekspertniveau**

3. Du kan anvende viden om mundtlig og skriftlig kommunikation til selvstændigt at sammenholde og varetage dokumentation samt kunne finde og udveksle data i det tværprofessionelle og tværsektorielle samarbejde.

### **Farmakologi og medicinhandling**

1. Du kan anvende viden om lovgivning, instrukser, vejledninger og lokale procedurer til at forklare social- og sundhedsassistentens ansvar og kompetenceområde til selvstændigt at kunne varetage medicinhandling i gældende praksis, herunder delegering, videredelegering, ledelsens ansvar og akkreditering.

2. Du kan anvende viden om kvalitetssikring og utilsigtede hændelser (UTH) til selvstændigt og i det tværprofessionelle samarbejde at kunne fremme patientsikkerheden og forebygge fejl ved medicinhandling i praksis, herunder dokumentere, indrapportere samt følge op på sundhedsfaglige tilsyn.

3. Du kan anvende viden om anatomi og fysiologi til at forklare lægemidlers farmakokinetik, herunder absorption, distribution og elimination og farmakodynamik.

4. Du kan anvende beregninger af medicin for at fremme patientsikkerheden og forebygge fejl ved medicinhandling.

5. Du kan anvende viden om almen og speciel farmakologi, herunder psykofarmaka til at observere virkninger og bivirkninger samt forklare kontraindikationer, interaktioner og dispenseringsformer inden for de mest almindelige hovedgrupper, herunder hvilken betydning det har for observationen af borgere og patienter.

6. Du kan anvende viden om sundhedspædagogiske metoder, redskaber og praksisformer, herunder vejledning, motivation og selvadministration i samarbejdet med borgere, patienter og pårørende i primær og sekundær sektor, herunder samarbejde med almen praksis til at øge kvaliteten og patientsikkerheden ved medicinhandling.

7. Du kan anvende viden om hygiejne og risikofaktorer ved medicinhandling herunder arbejdsmiljøudvalgets opgave og arbejdsmiljøcertificering til at forebygge arbejdsskader i praksis.

### **Naturfag niveau C**

2. Du kan sikkert vælge og anvende matematik til at forklare naturvidenskabelige fænomener og problemstillinger.



### 3.3.53 Eldrepsykiatri – S2

Varighed: 2 uger

Temaet er inklusiv temaerne Dansk/Kultur og arbejdspladskultur samt Engelsk/Valgfag/Fordybelsesfag – se særskilte temabeskrivelser i afsnit 3.3.10 til 3.3.13



#### / Tematekst

Du har i praktik 2 mulighed for at komme på en skærmet enhed eller på gerontopsykiatrisk afsnit. I dette tema har du fokus på borgeren og patienten med demenssygdom og de adfærdsmæssige udfordringer, der kan opstå.

Du arbejder videre med din viden fra skoleperiode 1B om forskellige demenssygdomme, herunder sygdomslære, behandling og personcentreret omsorg. I temaet inddrager du Den Nationale Demenshandlingsplan, nationale kliniske retningslinjer og forløbsprogrammer. Dette bruger du blandt andet for at medvirke til at opspore demens, derudover vil du være med til at forebygge en yderligere forværring i de psykiske og somatiske symptomer, herunder delir. Du lærer om adfærdsmæssige udfordringer, der kan opstå hos borgeren og patienten med demens, herunder udadreagerende adfærd. Desuden får du viden om lovgivning i forhold til tvang og magt. For at arbejde forebyggende i forhold til magtanvendelse får du viden om socialpædagogiske handlingsplaner og omgivelsernes betydning. Du arbejder videre med nogle af de farmakologiske præparater, som borgeren og patienten med demens ofte får, herunder anbefalinger for den medicinske behandling.

For at du i din kommende praktik kan møde borgeren og patienten med demens med både respekt og værdighed, arbejder du videre med at kommunikere og samarbejde med både borgere, patienter og pårørende.

Du kan også arbejde med E-læringsprogrammet ABC Demens udarbejdet af det nationale videnscenter for demens.

#### / Indholdspunkter

- Demenshandlingsplanen, nationale kliniske retningslinjer og forløbsprogrammer for borgere/patienter med demenssygdomme
- Adfærd og psykiske symptomer hos borgere og patienter med demenssygdomme, herunder BPSD modellen og demensligningen
- Observationer af somatiske symptomer, herunder delir
- Lovgivning herunder magtanvendelse og tvang ved somatisk behandling af varigt inhabile
- Tidlig opsporing i forhold til symptomer på demens
- Anbefalinger for medicinsk behandling af borgere og patienter med demens lidelser

I dette tema skal du også arbejde med to andre temaer svarende til 2 x 2 dage, afhængig af om du har godskrivning for dansk og/eller har godskrivning for engelsk eller ikke har valgt engelsk til.

- Til dig, der skal have dansk – se temabeskrivelse 3.3.10
- Til dig, der har godskrivning for dansk og derfor skal have Kulturmødet og arbejdspladskultur – se temabeskrivelse 3.3.11
- Til dig, der skal have engelsk – se temabeskrivelse 3.3.12
- Til dig, der har godskrivning for engelsk eller ikke har valgt engelsk til og skal have Valgfag/Fordybelsesfag – se temabeskrivelse 3.3.13

## / **Kompetencemål**

1) Du kan selvstændigt udøve arbejdet som social- og sundhedsassistent i overensstemmelse med de etiske og lovmæssige regler, der følger med ansvaret som autoriseret sundhedsperson. Du kan i et tværprofessionelt samarbejde arbejde i overensstemmelse med de fastlagte kvalitetsstandarder, herunder beskrivelser af serviceniveau og procedurer for patientsikkerhed.

## / **Fagmål**

### **Mødet med borgeren og patienten**

9. Du kan anvende viden om fysiske og psykiske funktionsnedsættelser til selvstændigt at tage medansvar for konflikthåndtering samt forebyggelse af konflikter og magtanvendelse i mødet med borgeren/patienten.

### **Kvalitet og udvikling**

3. Du kan anvende viden om nationale kliniske retningslinjer og lokale instrukser til med udgangspunkt i borgerens/patientens og pårørendes behov og mål for sygeplejen at medvirke til at sikre kvalitet og ikke-diskrimination i de sundhedsfaglige ydelser.

### **Psykisk sygdom og sygepleje**

7. Du kan anvende viden om socialpsykologi og omgivelsernes betydning for borgere med psykisk sygdom, herunder demens, til at kunne bevare respekt og værdighed for den enkelte borger/patient samt forebygge udadreagerende adfærd og magtanvendelse.

## 3.3.54 Projektopgave inden for psykiatrien og prøve i Farmakologi og medicinhåndtering – S2

Varighed: 3 uger



### / Tematekst

I dette tema arbejder du med en projektopgave inden for det psykiatriske område. Du går også til prøve i faget farmakologi og medicinhåndtering.

#### Projektopgave

I løbet af skoleperioden har du lært nye begreber og teorier inden for psykiatriområdet. Du har blandt andet arbejdet med psykiatriske diagnoser, behandlingsformer og tilgange til sygepleje. Du har lært om recovery og psykosocial rehabilitering. Du har fået indblik i borgerens og patientens psykosociale forudsætninger og kontaktpersonens rolle. Denne viden anvender du nu i din projektopgave, og du begrundede dine refleksioner.

I projektopgaven samarbejder du med din underviser om at vælge en problemstilling rettet imod psykiatrien. Du kan igennem projektopgaven have fokus på, hvordan du møder patient, borger og pårørende inden for psykiatrien på en respektfuld og værdig måde. Her kan du være opmærksom på forskellige kulturer og sundhedsopfattelser. Igennem din projektopgave kan du have fokus på, hvordan du kan skabe et involverende samarbejde med borger, patient og pårørende.

SOSU H har udarbejdet en "Projekthåndbog", som beskriver, hvordan en projektopgave udarbejdes. Projekthåndbogen danner rammen om dit arbejde. Den beskriver, hvilke elementer projektopgaven består af samt forskellige metoder til produkt og til formidling af projektopgaven. Du kan arbejde med alle elementer eller delelementer fra projekthåndbogen, og her kan du i samarbejde med din underviser vælge metoder ud fra din motivation og måder at lære på. Projektopgaven skal resultere i et produkt, der kan formidles til dine kolleger på holdet og undervisere.

#### Prøve i farmakologi og medicinhåndtering

I temaet forbereder du dig til prøve i Farmakologi og medicinhåndtering. Der er afsat 3 dage til forberedelse og prøve. Du får vejledning i, hvordan prøven foregår, hvilket krav der stilles, samt hvordan du kan forberede oplæg og disposition til prøven. I temaet afholdes prøven.

Du skal i dette tema også gennemføre brandkursus og hygiejnekursus online.

## / Indholdspunkter

- Psykiske sygdomme herunder symptomer og behandling
- Sygepleje til borgere og patienter med psykiske lidelser
- Recovery og psykosocial rehabilitering
- Kulturer og sundhedsopfattelser
- Værdighed og integritet
- Involverende samarbejde
- Prøve i faget Farmakologi og medicin håndtering
- Brandkursus og hygiejnekursus online
- Skolevejledning/PIXI-LUP
- Intro til praktik og til opgave i farmakologi i praktik 2

## / Kompetencemål

2) Du kan begrunde og selvstændigt tilrettelægge, udføre og evaluere sygepleje, der retter sig imod borgere og patienters grundlæggende behov ud fra en metodisk og rehabiliterende tilgang.

5) Du kan selvstændigt arbejde med borger – og patientrettet forebyggelse, sundhedsfremme og rehabilitering i forhold til de hyppigst forekommende fysiske og psykiske sygdomme og funktionsnedsættelser.

10) Du kan selvstændigt varetage medicindispensering og medicinadministration i henhold til gældende lovgivning og arbejdspladsens kliniske retningslinjer og procedurer.

## / Fagmål

### Mødet med borgeren og patienten

3. Du kan anvende viden om forskellige kulturer og sundhedsopfattelser til at møde borgeren/patienten og de pårørende med respekt for værdighed og integritet.

### Psykisk sygdom og sygepleje

1. Du kan anvende viden om de hyppigst forekommende psykiske sygdomme og deres symptomer herunder demenssygdomme, skizofreni, affektive lidelser, angsttilstande, personlighedsforstyrrelser og dobbelt-diagnoser til selvstændigt at varetage sygepleje af borgere/patienter med psykisk sygdom.

4. Du kan anvende viden om mestringsstrategier og den enkeltes psykosociale forudsætninger og udviklingsmuligheder til selvstændigt at indgå i et involverende samarbejde med borgeren/patienten om et forløb.

### Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering

3. Du kan anvende viden om rehabilitering i hverdagslivet til at indgå i et involverende samarbejde med borgeren/patienten og dennes netværk, herunder understøtte sammenhæng i borgerens/patientens hverdagsliv.

### Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering ekspertniveau

3. Du kan anvende viden om rehabilitering i hverdagslivet til at indgå i et involverende samarbejde med borgeren/patienten og dennes netværk, herunder identificere og understøtte sammenhæng i borgerens/patientens hverdagsliv.

### Farmakologi og medicin håndtering

1. Du kan anvende viden om lovgivning, instrukser, vejledninger og lokale procedurer til at forklare social- og sundhedsassistentens ansvar og kompetenceområde til selvstændigt at kunne varetage medicin håndtering i gældende praksis, herunder delegering, videredelegering, ledelsens ansvar og akkreditering.

2. Du kan anvende viden om kvalitetssikring og utilsigtede hændelser (UTH) til selvstændigt og i det tværprofessionelle samarbejde at kunne fremme patientsikkerheden og forebygge fejl ved medicinhåndtering i praksis, herunder dokumentere, indrapportere samt følge op på sundhedsfaglige tilsyn.
3. Du kan anvende viden om anatomi og fysiologi til at forklare lægemidlers farmakokinetik, herunder absorption, distribution og elimination og farmakodynamik.
4. Du kan anvende beregninger af medicin for at fremme patientsikkerheden og forebygge fejl ved medicinhåndtering.
5. Du kan anvende viden om almen og speciel farmakologi, herunder psykofarmaka til at observere virkninger og bivirkninger samt forklare kontraindikationer, interaktioner og dispenseringsformer inden for de mest almindelige hovedgrupper, herunder hvilken betydning det har for observationen af borgere og patienter.
6. Du kan anvende viden om sundhedspædagogiske metoder, redskaber og praksisformer, herunder vejledning, motivation og selvadministration i samarbejdet med borgere, patienter og pårørende i primær og sekundær sektor, herunder samarbejde med almen praksis til at øge kvaliteten og patientsikkerheden ved medicinhåndtering.
7. Du kan anvende viden om hygiejne og risikofaktorer ved medicinhåndtering herunder arbejdsmiljøudvalgets opgave og arbejdsmiljøcertificering til at forebygge arbejdsskader i praksis.

